This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

Über dieses Buch

Dies ist ein digitales Exemplar eines Buches, das seit Generationen in den Regalen der Bibliotheken aufbewahrt wurde, bevor es von Google im Rahmen eines Projekts, mit dem die Bücher dieser Welt online verfügbar gemacht werden sollen, sorgfältig gescannt wurde.

Das Buch hat das Urheberrecht überdauert und kann nun öffentlich zugänglich gemacht werden. Ein öffentlich zugängliches Buch ist ein Buch, das niemals Urheberrechten unterlag oder bei dem die Schutzfrist des Urheberrechts abgelaufen ist. Ob ein Buch öffentlich zugänglich ist, kann von Land zu Land unterschiedlich sein. Öffentlich zugängliche Bücher sind unser Tor zur Vergangenheit und stellen ein geschichtliches, kulturelles und wissenschaftliches Vermögen dar, das häufig nur schwierig zu entdecken ist.

Gebrauchsspuren, Anmerkungen und andere Randbemerkungen, die im Originalband enthalten sind, finden sich auch in dieser Datei – eine Erinnerung an die lange Reise, die das Buch vom Verleger zu einer Bibliothek und weiter zu Ihnen hinter sich gebracht hat.

Nutzungsrichtlinien

Google ist stolz, mit Bibliotheken in partnerschaftlicher Zusammenarbeit öffentlich zugängliches Material zu digitalisieren und einer breiten Masse zugänglich zu machen. Öffentlich zugängliche Bücher gehören der Öffentlichkeit, und wir sind nur ihre Hüter. Nichtsdestotrotz ist diese Arbeit kostspielig. Um diese Ressource weiterhin zur Verfügung stellen zu können, haben wir Schritte unternommen, um den Missbrauch durch kommerzielle Parteien zu verhindern. Dazu gehören technische Einschränkungen für automatisierte Abfragen.

Wir bitten Sie um Einhaltung folgender Richtlinien:

+ *Nutzung der Dateien zu nichtkommerziellen Zwecken* Wir haben Google Buchsuche für Endanwender konzipiert und möchten, dass Sie diese Dateien nur für persönliche, nichtkommerzielle Zwecke verwenden.

+ *Keine automatisierten Abfragen* Senden Sie keine automatisierten Abfragen irgendwelcher Art an das Google-System. Wenn Sie Recherchen über maschinelle Übersetzung, optische Zeichenerkennung oder andere Bereiche durchführen, in denen der Zugang zu Text in großen Mengen nützlich ist, wenden Sie sich bitte an uns. Wir fördern die Nutzung des öffentlich zugänglichen Materials für diese Zwecke und können Ihnen unter Umständen helfen.

+ *Beibehaltung von Google-Markenelementen* Das "Wasserzeichen" von Google, das Sie in jeder Datei finden, ist wichtig zur Information über dieses Projekt und hilft den Anwendern weiteres Material über Google Buchsuche zu finden. Bitte entfernen Sie das Wasserzeichen nicht.

+ *Bewegen Sie sich innerhalb der Legalität* Unabhängig von Ihrem Verwendungszweck müssen Sie sich Ihrer Verantwortung bewusst sein, sicherzustellen, dass Ihre Nutzung legal ist. Gehen Sie nicht davon aus, dass ein Buch, das nach unserem Dafürhalten für Nutzer in den USA öffentlich zugänglich ist, auch für Nutzer in anderen Ländern öffentlich zugänglich ist. Ob ein Buch noch dem Urheberrecht unterliegt, ist von Land zu Land verschieden. Wir können keine Beratung leisten, ob eine bestimmte Nutzung eines bestimmten Buches gesetzlich zulässig ist. Gehen Sie nicht davon aus, dass das Erscheinen eines Buchs in Google Buchsuche bedeutet, dass es in jeder Form und überall auf der Welt verwendet werden kann. Eine Urheberrechtsverletzung kann schwerwiegende Folgen haben.

Über Google Buchsuche

Das Ziel von Google besteht darin, die weltweiten Informationen zu organisieren und allgemein nutzbar und zugänglich zu machen. Google Buchsuche hilft Lesern dabei, die Bücher dieser Welt zu entdecken, und unterstützt Autoren und Verleger dabei, neue Zielgruppen zu erreichen. Den gesamten Buchtext können Sie im Internet unter `http://books.google.com` durchsuchen.

3 3433 06599652 6

Oehlenſchlägers Digterværker

og

Proſaiſke Skrifter.

Ellevte Bind.

Oehlenschlägers

Digterværker

4181

og

Prosaiske Skrifter.

Ellevte Bind.

Kiøbenhavn.

Paa Universitetsboghandler Andr. Fred. Høsts Forlag

trykt hos Kgl. Hofbogtrykker Bianco Luno.

1851.

Gertrude.

Comisk Sorgespil i een Handling.

Dette Digterens første Forseg i den dramatiske Digtekunst, skrevet i hans 18de Aar, 1798, er aftrykt førstegang, uforandret efter det gamle Manuscript i Maanedsskriftet „Prometheus."

Personerne.

Kristofferſen, Brændevinsbrænder.
Gunild, hans Kone.
Gertrud, deres Datter.
Blokkus, hendes Tilbeder.
Puf, Marſtandiſer.
Bart, Barbeer.
Thor af Giæſter.

Scenen er i Kiøbenhavn i Kriſtofferſens Huus.

Første Optrin.

Kriſtofferſen. Endeel Gieſter ſidde om et Bord og drikke Brændeviin.

Chor.

Brændevinens Gud vi hylde,
Fader til ſaa ſtien en Drik.
Venner, vi vil Glasſet fylde,
Brændevinen i os tylde,
Lige indtil alle Mand
Ei paa Væggen ſtue kan
Mindſte Prik.
Stemmer, Brødre'! ſtemmer i:
Brændevinen hylde vi!

To Stemmer.

Rige Folk ſig drikke fulde
I Liker og Cyperviin;
Skiøndt ei rige, mon vi ſkulde
Derfor ikke være Sviin?

To andre Stemmer.

Rige Folk i Glas'et glemme
Deres Rang og deres Guld?
Vi er' rige og fornemme,
Naar vi os har drukket fuld.

Flere.

Dine tabe, mens vi vinde.
Lad os sætte Glasset ned!
Sorget, Griller skal forsvinde.
Vinding er vort Diemed!

Chor.

Brændevinens Gud ꝛc.

(De drikke, betale Værten og gaae.)

Andet Optrin.

Kristoffersen. Strax derpaa **Gunild.**

Kristoffersen.

Jeg takker! Lever vel, I gode Herre Kunder!
Gud være Tak, de gik. Ja, hvis jeg havde Stunder,
Saa var det mig en Lyst at see Jer længer her;
Men nu, jeg venter Puf, nu er I til Besvær.
Hei Gunild! — Skynd dig lidt! Du smukt maa Stuen pudse.
Tag paa dit smukke Sæt og saa den ny Kantusse.

Gunild.

Hvorfor?

Kristoffersen.

Du veed dog vel, Puf kommer her i Dag?

Gunild.

Hr. Puf? Ja Hillemænd! det er en anden Sag.

Kristoffersen.

Hvor har du Giertrud?

Gunild.

Ak, hun læser i Clarisse!

Kristoffersen.

Den Tøite! Men jeg vist skal hende andet vise.

Det vor Ulykke var, at vi hos den Madam
Den Tøs opdrage lod; nu er hun os til Skam,
Nu elsker hun kun Fias, reelle Ting foragter.
Men hun skal vænnes af med alle disse Fagter,
Det skal hun paa min Siæl!

Gunild.

Naa, lille gode Mand!
Af Tingen og min Snut formeget gjøre kan.
Vel sandt, at Pigen har en Smule fornemt Væsen,
Hun har alene Lyst til den fordømte Læsen,
Og har slet ingen Drift i Kiækkenet at gaae.
Men hun nok bedrer sig, i Sandhed gjør hun saa.
Jeg frygter kun, at hun —

Kristofferſen.

Hvad nu?

Gunild.

At ei hun lider
Hr. Marskandiser Puf; thi nu i disse Tider,
Nu —

Kristofferſen.

Hille bitterdød! det skal hun lære snart.
Hr. Blokkus! Ikke sandt? Jo, det var noget rart.
Den Stratenjunker, som gaaer med de lange Buxer,
Og tvende Kieder i Uhr-Lommen! Slige Furer
Dem kiender jeg. Jo vist! Han med den høie Hat!
Nei aldrig. Gertrud hid! Naa, skynd dig lidt, min Skat!

Tredie Optrin.

Kristofferſen klæder sig paa og tager sin Paryk paa.

Naar en Torbeks Kammerjunker
Smukt forbi en Pige strunker,

Naar han pænt paa Moden gaaer,
Strax det lille Hierte ſlaaer.

Naar han kun er ſmukt friſeret,
Strax hun bliver ſtrammereret.
Fordi han har Støv i Haar,
Hiertet i den Tosſe ſlaaer.

Naar han Haanden kan paa Moden
Kysſe og ſlaae ud med Foden,
Omt han ſtrax et Haandtryk faaer,
Og det ſtakkels Hierte ſlaaer.

Naar han ſmukke Viſer ſløiter,
Dandſer, ſpringer, gaaer paa Skøiter,
Hiertet ſtrax har Banefaar,
Og ſom Banketærſſel ſlaaer.

Er hans Hænder dertil bløde,
Og hans Kinder æblerøde,
Var han end det ſtørſte Faar,
Hiertet dog gevaltigt ſlaaer.

Derimod en ærlig Borger,
Som har ingen Næringsſorger,
Om han efter Tøſen gaaer —
Haant hun kun med Nakken ſlaaer!

Men hun ſkal bitterdød ei længer ſlaae med Nakken,
Nei, hun ſkal tage ham. Hvorledes, er det Takken?
Jeg opdrog hende ret paa fornem, høi Maneer,
Og derfor med Foragt hun paa en Borger ſeer?
Nei nei, Mamſel!

Fierde Optrin.

Kriſtofferſen. Gunild. Gertrud.

Gunild.

Kom kun. Din Fader vil dig ſige
En Ting af Vigtighed.

Gertrud.

Nu da?

Kriſtofferſen.

Seer du, min Pige!
Du paa den Alder er, at du dig gifte kan;
Og til at gifte ſig udfordres jo en Mand;
Men ſee! i dette Valg man bør forſigtig være!
Og kan Forſigtighed dig Nogen bedre lære,
End jeg, ſom nu til Juul har fyldt tre Sneſe Aar?

Gertrud (affecteert).

De er i Livets Høſt, jeg er i Livets Vaar;
Men Vaar og Høſt i Smag kun ſielden harmonerer.

Kriſtofferſen.

Ja juſt paa denne Sag jeg flittigen ſtuderer,
Og — efter lang Studats —

Gertrud

(falder ham i Talen).

Studering! mener De.

Kriſtofferſen.

Hvad ſiger du? Hør nu? Nei vil man bare ſee,
Hun lære vil ſin Fa'er. Naa — efter lang Studering —
Du veed, at til en Stat udfordres der Formering
Af Menneſker; men ak! det er et vigtigt Skridt,
Og vælges ikke klogt, fortryder man det tidt.
En Pige, ſom er ung, hun ſkal juſt ikke tage
Et Mandfolk, ſom er ungt.

Gertrud.

Hvem da? En gammel Drage?

Kriſtofferſen.

Ih nei, hvem ſiger det? En Mand af Alder ſat,
Han for en Pige er en ſand og vigtig Skat.
Nu tænker jeg ſom ſaa: Hr. Puf —

Gertrud.

O Gud, jeg daaner,
Ifald De taler meer!

Gunild.

Derſom du hende ſkaaner
For denne Gang, ſaa —

Kriſtofferſen.

Nei, jeg taaler ikke meer,
At hun ulydig er!

Gertrud.

Ved Gud, det aldrig ſkeer.
Hvorledes, Fader? Vil De tvinge Deres Datter?
O Gud, jeg døer af Sorg!

Kriſtofferſen.

Og jeg, jeg døer af Latter.
Mit kiære, gode Barn! du ſtiller dig jo an,
Som om du havde tabt alt Vid og al Forſtand.
Men kort og godt, min Tøs, nu veed du hvad jeg mener.

Gertrud.

Men, bedſte Fader! hør!

Kriſtofferſen.

Tys! ingen Notabener.
Giør alleting i Stand! jeg gaaer at hente Puf,
Og du i Brudeſeng ſkal komme i en Ruf.

Femte Optrin.

Gunild. **Gertrud** ſtirrer ned for ſig og ſiger med vemodig Vægt:

I Ruf i Brudeſeng? O Gud, til Kirkegaarden
Jeg kommer i en Ruf. At blive her paa Jorden
Og ægte Puf? Saa klein paa Siæl, ſaa korpulent
Paa Legem? Nei, ved Gud! før vorde Livet endt.
Ja Livet i en Ruf, det vil jeg af mig tage;
Saa flygte Qvalerne, ſom nu mit Hierte nage.
Ulykkelig den Stund, da førſt jeg Lyſet ſaae!
Ulykkelig den Stund, da jeg i Vuggen laae.
Ulykkelig den Stund, da førſt jeg ſmagte Føde.
Ulykkelig den Stund, nu maa jeg derfor bøde.
O havde jeg kun da ſtrax ſultet mig ihiel,
Da var jeg nu fortært i Muld — og det var vel.
Ulykkelig den Stund —

Gunild.

Men Hilledød og Kritte,
Kan du paa andre Ord aldeles ikke hitte,
Kan andet, bedſte Barn! ei komme fra din Mund,
End kun de trende Ord: „Ulykkelig den Stund?"
Slaae dig til Roligheb!

Gertrud.

Ja, Graven — den er rolig,
Og den ſkal vorde mig en kiær og elſket Bolig.

Elegie.

Snart nyder jeg en evig, elſket Hvile,
Da nager ingen Qval mit Hierte meer,
Da Maanen taareblændt ſkal ſmile
Ned paa mit overblevne Leer.

O Død! jeg ſøger Ro i dine Arme!
O vær ei gruſom, nægt ei denne Bøn!

Din kolde Haand udslukke skal min Varme.
Din Favn var tidt Ulykkeliges Løn.

Da, da for silde skal min Fader finde,
At ei min høie Siæl, lig hans, var lav,
Da skal maaskee hans Veemodstaare rinde
Ned paa min blomsterklædte Grav.

Men ak, min Elsker! Arme Carl! Du kaster
Dig paa min Grav og væder den med Graad
Og snart du til min Siæl forklaret hæster.
O Fader! vist du angre vil din Daad!

Gunild.

Det arme, stakkels Barn! Hun gior mig ganske vrørt.
Mit Øie, som tilforn evindelig var tørt,
Udgyder nu en tung, en seig, en vægtig Taare.
Min stakkels Gertrud! O du mig bedrøver saare!

Gertrud

(omfavner hende).

Tak Moder! Tak Mama! Min Sorg du deler ømt.
Nu skal min Skiæbnes Kalk frimodig vorde tømt.
Jeg vil med Glæde døe.

Gunild.

Det maatte Fanden giøre!
Hvis du vil give Tid, saa skal du faae at høre,
Hvad jeg vil sige dig: Din Fader er vel haard,
Men din Elendighed i Hiertet giør ham Skaar.
Jeg tænker, at han vel sig lader overtale,
Naar du din Kiærlighed til Blokkus kan afmale
Saa rørende —

Gertrud.

Om selv jeg Lafontaine var,
Saa rørte jeg dog ei min, strenge, haarde Fa'er.

Han røres? Ja, en Steen kan undertiden græde,
Naar Morgenluftens Dug paa den har taget Sæde;
Men derfor bliver den alligevel en Steen;
Den føler ingen Fryd, den føler ingen Meen.
Hvad? Min Elendighed hans Hierte skulde skiære?
Nei, kiære Moder! nei, man saaer at lade være
At skiære paa et Sted, hvor der slet intet er.

Gunild.

Det, — forstod jeg ei. Den Tale var for svær.

Gertrud.

Saa saaer jeg stemme mig til Deres Fatteevne.
Naar De har Ærter spiist, og Intet kunnet levne
Til anden Dagen, saa var der jo intet meer
At søbe? Ikke sandt?

Gunild.

Det klarligt jeg indseer;
Men naar der ingen var, saa kiøbte jeg.

Gertrud.

Ja Ærter —
Dem kan man kiøbe; men saa gaaer det ei med Hierter.
Den, som ei Hierte har, saasnart han bliver fød,
Maa uden Hierte gaae ret lige til sin Død.
Saa gaaer det med min Fa'er.

Gunild.

Hvordan, min gode Pige,
En Krøbling? nei, det er ei muligt.

Gertrud.

Jeg skal sige,
Paa tvende Maader man en Krøbling være kan:
Deels udi physicalsk, deels i moralsk Forstand.

Gunild.

Hvad mangler da min Mand? Er det det Physicalske?

Gertrud.

Af nei, desværre! nei, han mangler det Moralske.

Ja, var han physisk svag, hvad var da mere Fryd,
End glad at vise ham den datterlige Dyd?
Jeg skulde trøste ham, jeg skulde ham husvale,
Deels med en Medicin, deels med en følsom Tale;
Jeg skulde vise ham en Datterkiærlighed,
Hvortil Historien selv ikke Mage veed.
Jeg ene følte ham; jeg glemte selv min Blokkus.
O Fader!

Gunild.

Gisr dog ei saa megen Hokkus Pokkus!
Han er jo i Behold.

Gertrud (smørt).

Og jeg — paa Gravens Bred!
Mod den moralske Soet jeg intet Middel veed.
Kortsynede Tyran? forsilde vil du græde,
Naar ei dit stakkels Barn er længer her tilstede.
Da bander du maaskee din haarde Despotie,
Da rører Stykket dig, naar alt det er forbi.
Forgiæves blæses paa det Lys, som reent er ude,
Forgiæves kalder du din blegnende Gertrude!
Da — ak!

(Kaster sig paa en Stol.)

Gunild.

Fat Mod, mit Barn! Endnu du bliver glad.

(Seer paa Klokken.)

Men hillemaremænd, nu maa jeg lave Mad.

Siette Optrin.

Gertrud. Strax derpaa **Blokkus**, som kommer listende ind.

Gertrud.

Omfavn mig, kolde Grav!

Blokkus.

Nei, jeg vil dig omfavne.

Gertrud

(synker i hans Arme).

Blokkus.

Min Elskede!

Gertrud.

Min Ven!

Blokkus.

O sukkersøde Navne!
Her i min varme Favn forglem den kolde Grav,
Og lev og nyd den Fryd, som den Algode gav
Os Jorderigets Børn, for Qval og Sorg at glemme.
O kom! — Hvor er din Fa'er?

Gertrud.

Han er vist ikke hiemme.

Blokkus.

O Fryd!

Gertrud.

Nei tvertimod, du grænme dig, min Ven;
Thi mere frygtelig han kommer hiem igien,
End da han gik.

Blokkus.

Dit Ord er mørkt som et Orakel.
Hvad nu?

Gertrud.

Han henter Puf!

Blokkus.

Hvordan? Jeg arme Stakkel!
Saa tvinger han dig til at give ham din Haand;
At sønderslide et saa skiønt og helligt Baand,
Som vores.

Gertrud.

Skakkel? Ha, hvor maa jeg mig ei ſkamme,
Naar ei min Elſkov kan dig Heltemod indflamme.
Hvi frygter du? Du veed, at jeg er evig troe,
Fra Livets Lys og Støi, til Dødens Nat og Ro.
Hvorledes! Denne Mand, hvis Aand og Mod jeg priſer.
Hvo ſkulde frygte for en ſimpel Marſkandiſer?
Han ſkulde ſitre ſom et Barn, og det fordi
Han en Medbeiler har, ſom ſælger Skramleri?
Som profiterer ved at ſælge Støvleknægte?

Blokkus.

At jeg mismodig er, det kan jeg ikke nægte;
Men hør mig og tilgiv! Hvis hele Verden, ſom
Den nu her ſtaaer og gaaer, var min, min Eiendom,
Ja Elſkte, troe mit Ord, ifald jeg var begavet
Med Himmel og med Jord, med Luften og med Havet,
Jeg agted det for Tant, det jeg forſikkre kan;
Thi al den Herlighed den er jo lutter Vand
Imod min Elſkede. Mod dig — ha, hvad er Himle?
Ved Tanken af dit Savn jeg ene kunde ſvimle,
Ved Tanken, ſiger jeg, og nu, ha, nu det er
Jo næſten ganſke viſt. Hvor pine Angſtelſer
Mit ſønderknuſte Bryſt. Din Fader hiem ham bringer;
Og naar han nu ſit Barn til dette Monſtrum tvinger?
Den faderlige Magt kan ſtrækkes ſom et Næt,
Hos haarde er det vidt, hos gode Fædre tæt.
Og at din Fader han er haard, ſom Havets Klippe,
Ha, hvo kan nægte det? Naar jeg ſeer Haabet glippe,
Ha, naar jeg ſeer, at du mig rives fra mit Bryſt,
Hvad Under er det da, om jeg med dæmpet Røſt
Min Angeſt giver Luft? O Pige, kan du vredes,
Fordi du af din Ven ſaa inderlig tilbedes?
Ha trøſt mig Elſkte! ved din huldе, varme Barm,
Saa vil jeg fatte Mod.

Gertrud.

Forſvundet er min Harm!
Men jeg fortiener din. Jeg kunde dig miskiende?
Tilgiv mig, bedſte Carl!

Blokkus

(trykker hende til ſit Bryſt).

Igien jeg eier hende,
Og ingen Diævels Magt ſkal os adſtille. Nei!

Syvende Optrin.

Gunild. De Forrige.

Gunild

(ſtikker Hovedet ind ad Døren).

Nu kommer ſtrax min Mand!

Blokkus

(meget forvirret, ſlipper Gertrud og løber).

Saa maa jeg gaae min Vei.

Ottende Optrin.

Puf. Kriſtofferſen. Gunild. Gertrud.

Kriſtofferſen.

Ei kom, Hr. Puf, ei kom, giør ingen Complimenter.
De er til Overflod hos ſlig en god Bekiendter,
Der om en føie Tid ſkal blive endnu meer.
Ha Gertrud! er du der? Du her din Brudgom ſeer.

Puf (puſter).

Jeg haver mig raadført med Herren ubi Bønnen,
Og han mig haver ſagt, at De ſkal blive Lønnen

For al min Slid og Slæb paa denne onde Jord.
Jeg spørger derfor: vil De dele Seng og Bord
Med mig i Livet her, min smukke Mammeselle?
Der' Fader er min Ven!

(Torrer Panden.)

Jeg har saa megen Tælle,
Den Tale matter ud.

Gertrud (kold).

Idt bliver Vennen brugt
At lege med.

Puf.

Ih fy, det er slet ikke smukt!
Nei det er skammeligt. Men efter mig at dømme,
Saa maa den kiære Mand mit Venskab vist berømme.
Hvad, er det ikke sandt?

Kristofferſen.

Jo det er sandt og fast.
Som sagt, min Svigerſøn De blive skal i Hast,
Kom Gunild, lad os gaae!

(Til Puf:)

Nu kan De Dem indsmigre!
Vi gaae.

Gertrud.

Min Fader!

Kristofferſen.

Lyd!

(De gaae.)

Gertrud.

Ha Fædre ere Tigre!
Men intet, intet skal adskille Carl og mig;
Han evig bliver min, jeg hans evindelig.

Niende Optrin.

Puf. Gertrud.

Puf.

Nu da, min søde Brud!

Gertrud.

Bort Monstrum!

Puf.

Ih vor Herre
Bevaares naadelig. Det bli'er jo immer værre.

Gertrud.

Foreen dig med min Fa'er kun til min Undergang,
Og kappes, hvo af Jer fortiener første Rang
Blandt Diævle!

Puf.

Saadan Snak i Hvedebrødets Dage,
Hvor vil vor Ægtestand da ikke volde Plage.

Gertrud.

Vor Ægtestand? Ved Gud! der bliver intet af;
Før vil jeg segne glad ned i den kolde Grav,
Før jeg vil synke ned i dine kolde Arme.

Puf.

O kom, min søde Glut, og føl, hvor de er varme!

Gertrud.

Jeg siger: bort, Tyran!

Puf.

Tyran?

Gertrud.

Ja endnu meer,
En Diævel er du vist. See bare, hvor han leer!
Hvi bryder du ei ud i Helveds Skoggerlatter?
Stem i. I Furier!

Puf (forbluffet).

I Sandhed! ei jeg fatter,
Hvi jeg fortiener, at De mig begegner saa.
Jeg spørge vil min Ven.

Gertrud

(holder paa ham).

Endnu du ei skal gaae.
Du vide skal din Daad, du vide skal, at Marter
De vælte ind paa mig af alle, alle Arter.
Og hvo er Skyld deri? Ha, ingen uden du!
Men din Samvittighed skal vorde fyldt med Gru.
Ja, for din Sotteseng der skal mit Gienfærd svæve,
Og det med vilde Skrig af Himmelen skal kræve
En blodig, rædsom Hævn. Da vil den kolde Sved
Paa magre Vande staae, som nu er varm og feed.
Da, da, Tyran! da vil du vist din Daad fortryde,
Da vil du stønne: O hvi hialp jeg til at bryde
Et fast og helligt Baand? Men det for sildigt er,
Det skal dig ei befrie fra disse Angstelser.
Da vil du sande med mig arme, stakkels Pige,
Som er ulykkelig, fordi jeg ei kan svige
Min Ven.

Puf

(tørrer Sveden af sig).

Det stakkels Barn! Mamsel, bedrøv Dem ei.
Der Ingen mener Dem saa godt som Puf og jeg.

Gertrud

(kaster sig for hans Fødder).

Han røres! Store Gud! O lad mig her dig takke!
Ei mine Følelser tillade mig at snakke,
Jeg takker dig med Graad, det er den største Tak.
Jeg takker dig, fordi du ikke Baandet brak,
Som tæt forener mig til den, for hvem mit Hierte
Kun banker med en stærk og glædeblandet Smerte.

O ædle, ſtore Mand! o modtag dette Tegn,
Som min Taknemlighed dig offrer.

(Giver ham et bygtigt Kys.)

Tiende Optrin.

Kriſtofferſen. Gunild. De Forrige.

Puf.

Efter Regn

(torrer ſig om Munden.)

Man pleier Solen ſee. Min ſøde, rare Pige —

Kriſtofferſen.

Friſt Børn! friſt, friſt, bliv ved! Ih nu, det maa jeg ſige,
At Gertrud er et Barn, ſom lyder ſmukt ſin Fa'er.
Bliv ved!

Gertrud.

O hør mig blot! Det Kys — det var et Svar
Paa ſand Høimodighed, ſom nys Hr. Puf udøved',
Derfor jeg har et Kys ham af hans Læbe røvet.
Han er medlidende, han følte, hvad jeg leed,
Han følte det, ſom ei min Fa'er at føle veed.
Tak, ædle Mand! Farvel! Jeg til min Elſter iler,
Som ſikkert ved en Grav paa Kirkegaarden hviler.
Jeg ſkal fortælle ham: En Marſkandiſer kan
Et ædelt Hjerte ha'e, ſom ſmelter hen i Vand
Af Følelſe. — O du høimodigen tilgive
Den Tvivl, jeg havde nys, at Gud ei kunde give
Et Marſkandiſer-Bryſt ſlig Følelſe for Dyd.
Jeg til min Elſter gaaer, og ſmægter hen i Fryd.

Ellevte Optrin.

De Forrige uden Gertrud.

Kriſtofferſen.

Er Pigen tosſet?

Puf

(tager ſin Hat og Stok).

Nei, min Ven! hun reent er galen.

Gunild.

Hvad gal?

Puf.

Det tydeligt man mærke kan paa Talen,
Hun fører. Ja det gier mig rigtig ondt for Dem,
Det gior det ſandelig; thi Skaden — den er ſlem.
Men ſom en ſanddru Mand De ſeer, jeg ei kan tage
En Pige, ſom er gal, til Medhiælp eller Mage.
Vi gode Venner bli'er derfor ſaavelſom før.
Adieu Madam!

Gunild (bedrøvet).

Farvel!

Puf.

Ærbødig Servitør!

(Gaaer.)

Tolvte Optrin.

Kriſtofferſen. Gunild.

Gunild.

Saa er hun bleven gal? Jeg arme, ſtakkels Kone!
Du ſlemme, haarde Mand; naar du ſkal det forſone
Engang paa Sotteſeng, hvorledes kan du det?
Ha du maa ſkamme dig!

Sko kan ei savne Hæl, Hæl kan ei savne Sko,
Af lige saadan gik det med os begge to.
Den Ene kunde ei den Anden vel undvære.
Nei, dertil vare vi hinanden altfor kiære.
Men nu — den ene Hæl fra Skoen stilles ad.
Nu Skoen ene staaer! Det Sted, hvor Hælen sad,
Bestuer den med tung, med galdeblandet Smerte.
Men ak! det er jo sandt, en Sko har intet Hierte.
Men trøst dig! du skal faae min kiære, gode Sko!
Thi ak! jeg Hierte har fuldkommen nok til to.
Hvis Blokkus Hælen var? Den gyselige Tanke
Jeg neppe tænke tør. Jeg hører Hiertet banke
Med stærke Amboltslag. O Himmel! var det sandt,
Hvad var da Skoens Oval mod den, jeg Arme fandt?
Thi taber Skoen Hæl, saa kan den faae en anden;
Jeg Usle derimod, jeg ganske staaer paa Randen
Af dyben Afgrund, hvor jeg stuer Marter boe.
Mit Hierte — det kan ei bagslikkes som en Sko.

Men — hvis han Skoen var! O hvor mit Hierte lettes!
En vigtig Feil der maa i min Udtydning rettes:
En Kone altid er lidt nedenfor sin Mand,
Og saa er Skoens Hæl. Ja nu, nu gaaer det an.
Ja jeg er Skoens Hæl, og jeg skal ogsaa falde.
Forgiæves, bedste Carl! du paa mit Navn vil kalde;
Men du maa trøste dig; thi du er dog en Mand,
Og Oval og Marter du langt bedre taale kan,
End svage Pigebryst, der ved det Mindste bløder.
Ja, midt i al min Oval den Tanke mig forsøder,
At ei min bedste Ven jeg overleve skal,
Men først forløses ud af denne Jammerdal.

(Hun sætter sig. Der præluderes paa en Harpe udenfor Vinduet).

Gertrud (lytter).

Hvad hører jeg? O stiønt! Hvo lader Luften zittre
I yndig Harpeklang? De Tanker, stiøndt saa bittre,

I Daarekisten. See! hun holder med sin Datter.
Ih, deri gjør du ret! Nu tydeligt jeg fatter,
Hvorfor hun er saa frisk. Men hun skal lyde mig,
Om hun blev nok saa gal, det jeg forsikrer dig.

(De gaae.)

Trettende Optrin.

Gertrud kommer fra den anden Side.

Jeg traf ham ei. O hvor kan dog min Elsker være?
Skal ubeelt Fryd mit Bryst da martrende fortære?
Nu sværmer han omkring og ei sin Lykke veed.
Ak, hvi gav Himmelen os ei Alvidenhed?
Hvert enkelt Øieblik han fra sin Pige tøver,
Et Centner Himmelfryd hans varme Hierte røver.
Han græder Kummersgraad, den Graad, som var bestemt
At grædes ved min Barm af Glæde. Det er glemt!
O evigelskte Carl! hør dog mit Hierte banke.
Hvert Slag her kalder dig til Aandelyst at sanke
I mine matte Blik, saa fyrige, saa froe.

(Snubler.)

Au! au! Der Hælen gik smukt af min ene Sko.
O Himmel! Skulde det et Varsel forestille?
Alt Bangheds Taareflod begynder ned at trille
Paa Kinderne. Hvordan? Et Varsel? O min Gud!
Det kan jo tydeligt saaledes lægges ud.
Fra Barnsbeen er du vant at gaae med tvende Hæle
Paa Skoene; men nu — ha neppe jeg kan mæle —
Nu gik den ene af. En grusom Allegrie
Paa Blokkus og mig selv. Ja intet os kan frie.
Fra Barndom er vi vant som Hæl paa Sko at vandre
Paa Livets Bane frem, trofaste med hverandre.

Sko kan ei savne Hæl, Hæl kan ei savne Sko,
Af lige saadan gik det med os begge to.
Den Ene kunde ei den Anden vel undvære.
Nei, dertil vare vi hinanden altfor kiære.
Men nu — den ene Hæl fra Skoen stilles ab.
Nu Skoen ene staaer! Det Sted, hvor Hælen sad,
Bestuer den med tung, med galdeblandet Smerte.
Men ak! det er jo sandt, en Sko har intet Hierte.
Men trøst dig! du skal faae min kiære, gode Sko!
Thi ak! jeg Hierte har fuldkommen nok til to.
Hvis Blokkus Hælen var? Den gyselige Tanke
Jeg neppe tænke tør. Jeg hører Hiertet banke
Med stærke Amboltslag. O Himmel! var det sandt,
Hvad var da Skoens Oval mod den, jeg Arme fandt?
Thi taber Skoen Hæl, saa kan den faae en anden;
Jeg Usle derimod, jeg ganske staaer paa Randen
Af dyben Afgrund, hvor jeg stuer Marter boe.
Mit Hierte — det kan ei bagstikkes som en Sko.

Men — hvis han Skoen var! O hvor mit Hierte lettes!
En vigtig Feil der maa i min Udtydning rettes:
En Kone altid er lidt nedenfor sin Mand,
Og saa er Skoens Hæl. Ja nu, nu gaaer det an.
Ja jeg er Skoens Hæl, og jeg skal ogsaa falde.
Forgiæves, bedste Carl! du paa mit Navn vil kalde;
Men du maa trøste dig; thi du er dog en Mand,
Og Oval og Marter du langt bedre taale kan,
End svage Pigebryst, der ved det Mindste bløder.
Ja, midt i al min Oval den Tanke mig forsøder,
At ei min bedste Ven jeg overleve skal,
Men først forløses ud af denne Jammerdal.

(Hun sætter sig. Der præluderes paa en Harpe udenfor Vinduet).

Gertrud (lytter).

Hvad hører jeg? O skiønt! Hvo lader Luften zittre
I yndig Harpeklang? De Tanker, skiøndt saa bittre,

De fødmes af den Haand, som i et Harpeſlag
Kan gjøre Dag til Nat og mørke Nat til Dag.

Fiortende Optrin.

Blokkus udenfor ved Harpen. **Gertrud.**

Blokkus.

Lyd ſtille Sang!
Ved Harpens melancholſke, blide Klang.
O ſtærke Nordenvind!
Blæs i din Klippehule ind;
Men blide Zephyr bliv tilbage
Og til min Piges Øre viſt min Klage!
For ſidſte Gang, men ogſaa deſto mere,
Vil jeg min Marter recitere.

Eder, I zittrende Strænge!
Lader jeg dirre den viftende Luft.
Nu jeg forlader de hellige Enge,
Hvor Elſtov ſvæved i Ætherduft.

Eder, I ſteenrige Bredder,
Hvor kruſede Bower pladſke med Skum,
Ei I afvadſke den bidende Edder,
Der fortærer mit Hierte ſaa grum.

Farvel, min elſkede Pige!
Ei din ufalige Blokkus er meer.
Ikkun ved Midnattens Tid ſkal opſtige
Ud af Graven hans jordede Leer.

O da ſkal Stjernerne zittre,
Og Gravenes Blomſter ſkal blegnende døe.
Men for alting ei Tænderne knittre
Paa min ſørgende, grædende Mø

For din Skyld jeg Graven forlader,
For din Skyld mig favner dens aabnede Skiød.
Hils din ukarmhiertige Fader!
Han er ene Skyld i min Død.

(Svindende Harmonier).

Femtende Optrin.

Gertrud, ſom næſten afmægtig har hørt ham ſynge.

Hvad hører jeg? O Gud!

(Vil reiſe ſig.)

Ak, jeg i Afmagt falder!

(Synker tilbage.)

Men det er ſandt, han dør, hvis ei jeg paa ham kalder.

(Reiſer ſig og løſner Bindet om.)

Min Blokkus! Intet Svar. Der et Papiir jeg ſeer.

(Tager et Papiir, der er ſtukket ved Bindet, og læſer:)

„Naar du har dette læſt, da er jeg ikke meer!“
O Himmel!

(Styrter ud.)

Sextende Optrin.

Kriſtofferſen. **Gunild** fra den anden Side.

Gunild.

Kiære Mand!

Kriſtofferſen.

Du taler hen i Blinde.
Det var dog underligt, om ei man ſkulde finde
I hele ſin Forſtand en Maade, viis og god,
Som kunde hiælpe til at ſtyre hendes Blod.
Thi jeg er viſſe paa, at Blodet, ſom nu flyder
For ſtærkt i hendes Krop, er Aarſag til de Lyder,
Som hun beſidder. Ja troe mig, det Raſeri
Ei længe varer ved, nei det er ſtrax forbi,
Saaſnart kun Meſter Bart paa hende ſlaaer en Aare.

(falder paa en Dreng.)

Hør du! Hent Meſter Bart! Han ſig ſkal ſtynde ſaare.

(Drengen gaaer.)

Ja, Moder, du kan troe, Hr. Bart, det er en Mand,
Som med ſin Sneppert hver en Syg curere kan.
Men hvor er Gertrud?

Gunild.

Der!

Syttende Optrin.

Gertrud. De Forrige.

Gertrud (knæler).

Ja, her for dine Fødder.
Ha Grumme! det gik mig ſom Hasſeltræets Nødder:
De kneiſe glade op mod Himmelen ſaa ſtiønt,
De nyde ſtille Fryd i Hasſeltræets Grønt.
Men lumſke Avindsmand dem ſøger at omfatte
Med klippehiertet Krog; det ſkeer! og ak — de dratte
Til Nøddetræets Fod. Der trædes de itu,
Og lumſke Avindsmand forgiæves føler Gru.

Forgiæves søger han dem op igien at tage,
Af egennyttig Drift, for dem at kunne smage.
De ligge sønderknuſt; og Græsſets vaade Blad
Begræder deres Død, og han — ſin ſpildte Mad.
Saaledes gaaer det mig. Jeg ſad paa Glædens Grene,
Og Haabets grønne Blad mig loved at forene
Med Den, for hvem mit Bryſt saa inderligen ſlog;
Men du, Barbar! men du mig ned af Pinden jog,
Du Avindsmanden er, og Puf er Krogen blevet,
Hvormed du gruſomt mig til Jorden har nedrevet.
Nu ligger jeg forknuſt; min Elſker er det alt;
Han har ſig ſkudt ihiel. See her!

(Giver ham Sedlen.)

Kriſtofferſen (bange).

Det er for galt.
Nei lad mig ſee! (læſer.)

Gunild.

O Gud! den Synd ſkal du undgiælde,
Du ſtrenge, haarde Mand!

Kriſtofferſen (græder).

Giv du dig til at ſmælde!
Jeg er ulykkelig, gior du mig endnu meer!
Jeg er en ſlagen Mand, ei Haab jeg længer ſeer.
Jeg havde ſtikket Bud til Meſter Bart, han ſkulde
Dig røve lidet Blod. Men nu —

Gertrud.

Med Dødens Kulde
Jeg kan forſikkre Dem: det er den ſtørſte Trøſt,
Som De kan ſtiænke her mit ſønderknuſte Bryſt.
Kun den Forandring maa jeg ſmildeligen mage:
Han ei en Spølkum fuld, men alt mit Blod ſkal tage.
Saa følger jeg min Ven.

Gunild.

Men er han rigtig død?

Gertrud.

I dette Øieblik fortvivlet han sig stiød.

Gunild.

Gud naade! Er det sandt?

Gertrud.

De tvivle maaskee kunde,
Fordi jeg rolig er; men det er ingenlunde
Et Tegn paa mindste Haab; nei det er reent forbi,
Og al min Roligheb, den stikker just deri.
Thi viid: Fortvivlelse, den største, man kan have,
Den Lidenskaberne kan holde udi Ave.
Jeg her paa denne Stol vil vente Mester Bart,
Og han befordre skal i Hast min Himmelfart.
Da skal De bange see det unge Blod at rinde,
Og De skal gyse, naar De tænker paa mit Minde.

Kristoffersen.

O Gud forbarme sig! Nei, nei, det aldrig skeer.
Du ei aar'lades skal.

Gertrud

(reiser sig mat).

Hvis ei af en Barbeer,
Saa nødes jeg vel til selv Sagen at forrette;
Thi min Fortvivlelse kun Døden kan aftvætte.
Men ak! jeg er saa mat. Jeg har ei Kræfter til

(Kastende sig for Faderen.)

Mig selv at dræbe. O min Fader! Om De vil
At Deres Datter Dem skal i sin Død tilgive,
Saa vær medlidende, saa lad Barberen blive
Det Redskab, som formaaer mig kun at skaffe Trøst.
Jeg kan ei tale meer! Det stikker i mit Bryst.

Gunild

(bærer hende grædende til Stolen).

Kriſtofferſen
(pludſelig begeiſtret).

Lig Brænd'vinspiberne, ſom Dunſterne gi'er Draaber,
Der drypper allenſtund i Skaalen, giort af Kobber,
Saaledes drypper her min Graad fra Øiet ned.
Men jeg er bange for, jeg blive ſkal for heed;
Jeg frygter, Draaberne vil ikke længer flyde,
Thi Svalen mangler mig, og det er jo en Lyde
Paa ſligt et Brænderi. Ved Svalen mener jeg
Kun Veemods blide Ro; og giennem denne Vei
Skal Taarerne jo gaae. I ſtørſte Oval og Pine
Har jeg lagt Mærke til, man ei formaaer at tvine;
Og kan man ikke det, er Pinen dobbelt ſtor.

Gunild (hullende).

Jeg er ulykkelig!

Kriſtofferſen.

Ja jeg er ogſaa, Moer!
Hvem havde ventet, at ſaavidt det ſkulde drives?
Jeg tænkte, man er ei ſaa ſnar til at aflives
For ſlig en Bagatel. Men nu —

Gertrud.

Nu er det ſandt.
Ha grumme, ſtrenge Fa'er! for ſilde De det fandt.

Kriſtofferſen (veemodig).

Mit Barn, giv dig tilfreds!

Gertrud (fortvivlet).

I Graven!

Kriſtofferſen (angſtelig).

Fanden tage
Det Indfald, Blokkus fik, at ende ſine Dage.
Thi om jeg havde vidſt, han for dig kunde døe,
Og du for ham igien, Du ſkulde Fæſtemø
Endnu den Dag i Dag med Blokkus været.

Gertrud.

Fader!
For ſilde det nu er; men dog jeg dig forlader.
Du angrer jo din Daad.

Kriſtofferſen.

O levede han kun,
Han ſkulde giftes ſtrax med dig i denne Stund,
Det ſværger jeg dig høit. Hans Tanker vare ſnare,
At ſtynde ham i Haſt til Helved ned at fare.
Han kunde været din, ſaa gaaer han hen og døer.
Hvi blev han ikke her?

Attende Optrin.

De Forrige. Blokkus.

Blokkus.

Her er jeg. Servitør!

Gertrud

(i hans Arme).

Min Blokkus! Du er her! Endnu du lever, Kiære!

(Slipper ham angſt).

Dog nei, det udentvivl hans døde Aand maa være.

Blokkus (phlegmatiſk).

En Aand, min Elſkede! kan ikke være død,
Og jeg er levende fra den Tid, jeg blev ſød.

Gertrud (ſtødt).

Og dog du ſang og ſkrev, at du dig vilde myrde?

Blokkus (veltalende).

Det var min fulde Agt; men ak! den gode Hyrde
Han frelſte mig; thi ſom jeg giorde mit Beſtik
Paa Livets Endelſe, i ſamme Øieblik

Jeg ſaae en Gniſt af Haab. „Mon ei den grumme Fader
Ved vor Elendighed ſig overtale lader?
Det er jo dog hans Barn; naar hendes Qval han ſeer,
Saa gaaer han i ſig ſelv, og er ei gruſom meer."
Saa tænkte jeg, og gik for dig igien at finde.
Jeg kom og hørte, at man nævnte mig herinde.
Jeg lukte Døren op, nu er jeg i din Favn.
O Hr, Kriſtofferſen, fortien nu Fadernavn!

Gunild (græder).

O det er rørende!

Kriſtofferſen.

Jeg ſeer, De elſker hende,
Thi er det bedſt, at jeg paa Sagen giør en Ende.
Jeg lovet har, er nødt at giøre Dem til Mand;
Thi ellers gaaer hun vel igien fra ſin Forſtand.
Desuden bør jeg Dem, min Ven, forbunden være,
For De ei dræbte Dem; hun havde paa min Ære
Dem ellers fulgt paa Stand. Nu vel da — du er hans!

(Lang Omfavnelſe).

Gertrud.

Jeg er i Himmelen!

Blokkus.

Jeg taber Sind og Sands
Af overvættes Fryd.

Gertrud

(kaſter ſig for Faderen).

Her vil jeg kyſſe Støvet
Af dine Fødder! Mig ei længer er berøvet
Min Elſkede! min Ven! min Siæl! min Fryd! mit Alt!

Gunild (ſpytter).

Tvi, tvi! Aa Herregud! min Graad den er ſaa ſalt.

Kriſtofferſen.

Stat op! Hvo kommer der? Det er ſaamæn Barberen.

Nittende Optrin.

Meſter Bart. De Forrige.

Bart
(i Døren til Drengen).

Du bliver mitlerzeit darauſſen mit Cliſteren.
Arbedig Dienere. Dag icke böſe oy,
Dat erſt jeg kommer nu. Ich eben ſik en Krop
At ſætte Benet ab. Hvem ſchal ich aderlade?

Kriſtofferſen.

Min kiære Meſter Bart, det er min Sandten Skade,
De maa forgiæves gaae. Min Datter ſig befandt
Før ikke ganſte vel; men hun det overvandt,
Nu er hun karſt igien. Men vil De ei behage
For Deres ſpildte Gang en lille Dram at tage?
Kom kun!

Gertrud (ſmægtende).

Min bedſte Fa'er! jeg er ei ganſte vel.
Den centnerſvære Fryd, ſom herſker i min Siæl,
Ei reent undlade kan paa Legemet at virke.

Bart.

Wenn Kæmpen Goliath De eiede ſin Stirke,
So war det doch mein Seel en reen Nothwendigkeit,
De aderlades beer, wenn unerwartet Freud
Bedager Dem, Mamſel. Das ſieht man ja ſo ofte:
Wenn Leute krieger det, de nicht zu kriegen hoffte,
Maae de bisweilen dee. Wie geht das zu? Ei, ei!
Die Adern, ſehen ſie, die Adern geh'n entzwei
Von al for megen Blot.

Gertrud.

Jeg veed det, kiære Meſter!
Naar ſnart man er i Øſt og ſnart igien i Veſter,
(Ved Veſt jeg mener Fryd, ved Øſt jeg meuer Oval),
Hvad Under er det vel, om Kroppen bliver gal?

For min Lykfaligheb fuldkommen godt at nyde,
En lille Spølkum Blod der af min Arm maa flyde.

(Barberen laver til.)

Kom kun!

(Rækker Bloklus Haanden.)

Og, det er sandt! een Grund der endnu bli'er,
Hvorfor jeg her mit Blod til Priis for Staalet gier:
De Hændelser, som vi i Dag har overstaaet,
For at opnaae vort Maal, som vi nu har opnaaet,
De — mærker mine Ord — de tragisk være maae.
Der maa udøses Blod.

Bart.

Ja das muß ich forstaae!

(De danne en Gruppe om Gertrud. Barberen sætter Snepperten paa Armen. Teppet falder langsomt.)

Den ſkinſyge Møller.

Personerne.

Jeronimus, en Møller.
Leonore, hans Kone.
Leander, hans Broder.
Henrik, Tiener.
Arv, Gaardskarl.

Første Akt.

Kiøbenhavns Vold; en Mølle i Baggrunden.

Arv.

Der kommer han igien, min Husbond. Han har sagt,
Jeg skal i Porten staae, som Een der holder Vagt,
Og see om ogsaa Folk smukt hilser min Madamme,
Som der i Vinduet baldyrer i sin Ramme.
Nu har jeg staaet og gloet paa Møllen, som en Ko;
Men mageligt er da det Arbeid, kan jeg troe.

Jeronimus kommer.

Arv! har min Villie Du efterkommet siden?

Arv.

Ja Husbond! jeg har staaet i Porten hele Tiden.

Jeronimus.

Og har Du seet?

Arv.

Alting gaaer i sin gamle Gang.
Kun paa det runde Taarn jeg Flaget af en Stang
Saae falde Klokken tolv; og neppe var det kommen,
Før Folk stak Uhrene med Haanden ned i Lommen.

Jeronimus.

Min Kone?

Arv.

Ja hun ſad i Vinduet til nu.
Kanallifuglen ſang, ſaa ret det var en Gru.
Hun ganſte ærbar var, og ſyede ved ſin Ramme.

Jeronimus.

Men Folk ſtod ſtille dog, og hilſte din Madamme!
Og hilſte hun igien?

Arv.

Ja, det ſig ſelv forſtaaer.
I har en høviſk Viv, det kan I troe, vor Faa'r!

Jeronimus.

Og talde nogen da til min Eleonore,
Imens de ſtille ſtod?

Arv.

Ja, Husbond, ja de giore.

Jeronimus.

De talde? (ſagte) Død og Liv, det var den ſidſte Gang.

Arv.

De roſte, kan jeg troe, Kanallifuglens Sang.

Jeronimus.

Godt Arv! Nu kan du gaae. Der har du en Rigsdaler.

Arv.

Jeg holder Vagt igien, ſaaſnart ſom I befaler.

(Gaaer.)

Jeronimus (ene).

Det er mig kiært, at Arv har ikke meer Genie,
Han ei forraade ſkal min Frygt, min Jalouſie;
Han veed ei paa hvad Sted mig Stakkel Skoen trykker.
Desbedre! Vidſte først Lenore mine Nykker,
At jeg beſolded ſlig en Skildvagt ved min Dør,
Saa blev det galt, hvad ei det havde været før,
Saa ſkrev hun mig vel først ret Veien i en Krølle.
Gud være lovet, at jeg vel fik ſolgt min Mølle,
Og at mig Lundbygaard faldt til ved første Bud.
Endnu den Dag i Dag vi flytte maae derud,

Fra denne Hovedſtad!

(Seer paa Fuglen.)

Der hænger den Canaille!
Du troer vel du ſkal med? Ja hænges i en Galge!
Du ſkal ei med dit Skrig fremdeles ærgre mig.

(Han ſeer ind i Stuen og tager Fugleburet ud af Vinduet.)

Hun er i Kjøkkenet? Jeg ſtrangulerer dig. —

(Betænker ſig.)

Nei! det var dog en Synd. Med Trykket af en Finger
Til evig Taushed dig vel lettelig jeg tvinger;
Men hvorfor dræbe dig? Du røres, lider vel;
Det ſidſte, ſom man bør, er at ſlaae Folk ihiel.
Forbedres ikke ſelv nu Revere med Tyve?
Man pleier ſige: Vi vil lade den Fugl flyve,
Naar der er Noget, man ei ſtiætter længer om:
Velan, min Fugl, ſaa vær din egen Eiendom!
Varm Luften er, ſmukt Veir, og Vinden bær fra Landet;
Om et Par Timers Tid kan let du over Vandet
Til en canariſt De henflagre, gule Knægt!
Og pikke Druerne, hvoraf man laver Sekt.
Og ſkulde du maaſtee, ſom meget jeg formoder,
Hiſt i Veſtindien faae ſee min yngſte Broder,
Saa hils ham, kiære Fugl! ret hierteligt fra mig,
Og raad den gode Dreng, at ei han giver ſig.

(Han vil lukke Buret op.)

Leander kommer hurtig.

Holdt, holdt, min Herre! Hvad? den ſkiønne Fugl derinde
De flyve lade vil?

Jeronimus.

Ja jeg har ſaa iſinde.
Den Skrighals volder mig min Hovedpine kun.

Leander.

O den har udentvivl en ganſke anden Grund.
Sælg heller mig den Fugl. Forlang hvad De befaler!

Jeronimus.

I gode Tider har den koſtet tyve Daler.

Leander.

Og tyve Daler gier jeg Dem med Tak igien.

Jeronimus.

Min Herre — ha — Jeg ſeer De er en Fugleven.

Leander.

De tager Deres Ord dog ikke ſtrax tilbage?

Jeronimus (afſides).

Han elſker ei min Fugl, Gud bedre, men min Mage.
Men ligemeget! Lad ham med en Limſtang gaae,
Og fange Fuglen! Lad kun Fuglen for ham ſlaae.

(Høit)

Vel! den er deres! (Sagte) Ondt ſkal ikke blive værre!

Leander.

Det er fortræfligt! — Der er Pengene, min Herre!

Jeronimus.

Farvel, min Herre!

Leander.

Ak! ſaa ſees vi ikke meer?

Jeronimus.

Som De har fundet mig, vil De vel finde ſteer!

(Han gaaer.)

Leander; ſiden **Henrik**, ſom har holdt ſig i Baggrunden.

Leander.

Ha ha ha ha ha ha! Min gode ſtakkels Broder!
Du kiender mig ei meer, du allermindſt formoder
Fra hvem du, for din Fugl, fik denne Capital.
I din Leander du kun ſkuer en Rival.
Og dog han mindes mig, og mens hans Hierte brænder,
Han til Veſtindien Kanarifuglen ſender;
Der den fra Giftermaal bortvende ſkal min Hu,
Fordi Jeronimus i Danmark er jalour!
Men ſtille! Gaae din Vei! der kommer Leonora.

Henrik.

En vakker Danneviv.

Leander.

Autumnus elsker Flora!

Henrik.

Hvor Herren dog er god: han til sin Broders Trøst
Gior Sommeren til Vaar og Vinteren til Høst.

(Han gaaer.)

Leonore uden at see **Leander.**

Leonore.

Arv sagde mig, at her min Mand jeg vilde finde;
Men her er ingen Mand.

Leander (bukker).

Ærbødig —

Leonore (ogdager ham og neier).

Tienerinde!

Leander.

En lille deilig Fugl, saa guul som en Citron,
Frataget nylig en — mistænkelig Person;
En Fugl, hvis Melodi kan kildre hvert et Øre,
Vel ikke skulde Dem, Madam, maaskee tilhøre?

Leonore.

Den Fugl? I Sandhed, jo, min Herre! det er min.

Jeronimus

(oppe i Mollen, stikker Hovedet ud af en Luge).

O Død og Liv! jeg seer for Øine min Ruin.
Hun Fuglen faaer igien. Nu gaaer det! Jo jeg takker!
Det første Skridt er giort: jeg hører alt hun snakker.

Leander.

Min skiønne Dame! hvor det glæder mig at see
Dem ene her.

Jeronimus (afſides).

Hvad? Skiøn! og ene til? O Vee!

(Høit)

Min Herre! De taer feil, ifald Dem saa behager,
En over Dem seer alt, hvad De Dem foretager.

Leander.

Hvad buldrer hisset høit i Tordenskyens Brudd?
Hvo stikker Hovdet frem? Ha hvilken hedensk Gud —

Leonore.

Min Mand!

Leander.

Vulkanus?

Jeronimus (oppe i Mollen).

Vie! jeg strax skal hae den Ære,
Min Herre! strax igien paa Jorden hos Dem være.
Jeg Fuglen kiøbe vil, ifald den er tilfals.

(Lukker Lugen.)

Leonore (afsides).

Gid han af lutter Iil kun brækker ei sin Hals
Paa Trappen.

(Der falder noget ned i Mollen.)

O min Gud! han styrter i sin Hede.

Jeronimus kommer pustende.

Det var ei mig som faldt, det var en Tønde Hvede,
Som mig i Veien stod.

Leonore.

Har Du ei saaret Dig?

Jeronimus.

Nei. (Sagte) Han forhindres maa, han kunde røbe mig.

(Trækker Leander til en Side.)

Min Herre! Jeg forstaaer: en Spøg, en lille Pille,
En kort, godmodig Skiæmt! De vilde mig kun drille.
See nu er det forbi! En flygtig Tidsfordriv,
Som man kan trænge til i dette usle Liv.

Lad det nu være godt! Sligt bør ei vare længe.
Giv mig min Fugl igien! Der har De Deres Penge!
Jeg holder Dem nok op paa denne fierne Vold;
Det Middag er, lang Vei, og Maden bliver kold.

Leander.

Hvad mig De tiltænkt har, nu selv Dem vederfares.
De holdt mig for en Giæk!

Jeronimus.

En Giæk? Ih Gud bevares!
Jeg holdt Dem for en Mand. (sagte) Fordømte Jalouſie!

(Høit)

En Mand hvoraf man een knap finder iblandt ti.
O jeg saae ſtrax paa Dem, det havde ingen Fare.

Leander

(sagte til Jeronimus).

Hvis De ei vil, at jeg skal alting aabenbare,
Saa maae De finde Dem i den Erſtatning, ſom
Jeg her forlanger for min tabte Eiendom.

Jeronimus.

Tag Deres Penge! Der!

Leander.

Det ſones ei med Penge.

(Vender ſig til Leonore.)

Tilgiv, Madam! at vi opholde Dem ſaalænge.

Leonore.

Min Herre! Alt forladt.

Leander.

Mig blev af en Krabat,
Som ſagt, ſolgt denne Fugl.

Jeronimus

(falder ham i Talen).

Ja viſt, en tydſk Soldat!
Jeg kiender ham, den Knægt.

Leander.

Omtrent af Herrens Høide.

Jeronimus.

Ja vist! fuldkommen sandt. Men ei af samme Drøide.

Leander.

Klædt i en —

Jeronimus.

Ganske sandt: en sønderrevet Frak.
Der løber nok omkring paa Volden af det Pak.
Vi er Dem obligert, min Herre! Jeg betaler
Dem alting strax igien, om det var tyve Daler! —

Leander.

Den nydelige Fugl giengiver jeg kun til
Madammen, dersom hun mig den betale vil.

Jeronimus.

Min Herre! dertil ei jeg give kan Bevilling.

Leander.

Hvordan?

Jeronimus.

Min Kone har ei mindste Hvid og Skilling, —
De skal faae alt igien. See der er Penge, der!

Leander.

Troer Herr Jeronimus, det var en Militær?
Mig forekommer det, som den mig blev leveret
Af en Civil, om ei just ret civiliseret.

Leonore

(afsides til Jeronimus).

Af Vinduet kaster du en saadan Sum, min Ven?

Jeronimus (afsides).

Jeg hænger Fuglen kun i Vinduet igien.

(Høit)

Du Fuglen faaer igien, og jeg er ganske trøstet.

Leander.

Jeg seer, Madamen har en Rosenknup paa Brystet,
En skiønnere vist ei man fandt i Paradis;
Her Fuglen er igien, — men kun for denne Pris!

Jeronimus.

Min Herre! (Sagte) See nu gisr han grønne ſine Hoſer.

(Høit)

Ifald De, ſom jeg ſeer, en Elſker er af Roſer,
Saa kom De kun med mig! Vi har en Have her,
Med en Spadſeregang heel fuld af Roſentræer;
Der kan De vælge ſelv.

(Affides)

Snart taber jeg Forſtanden.

Leander.

Madamen har alt valgt. Jeg ønſker ingen anden.

Jeronimus.

Hvis De vil ſige mig kun hvor De boer, ſaa ſkal
Med Jomfruroſer ſtrax, og det i Flokketal,
Min Pige bringe Dem en Kurv.

Leander.

Hvad vil De ſige?
Jeg ønſker ingen Kurv, ſelv ei af Deres Pige.
Den Semperflorens kun, her paa Madamens Bryſt,
Kan være for mit Tab af Fuglen mig en Trøſt.

Leonore.

Gaae da med Deres Fugl! Saa haaber jeg De tier.

Jeronimus.

Min Kone ſig forſtaaer ei paa Galanterier.

Leander.

Ja ſaa maa jeg da ſee — jeg tænker det gaaer an,
Snart til min Eiendom at finde Hiemmelsmand;
At ikke De ſkal troe, jeg ſelv bar Fuglen taget.
Men Herr Jeronimus troer jo, han bar opdaget —
Ei ſandt? En gammel Knark, af ydre Væſen ſat,
Med Spanſtrør i ſin Haand, med en bredſtygget Hat —
Med —

Jeronimus (affides).

Kiære Kone! Nu, naar jeg det ret betænker,
Hvo vilde være pæn? Det bedſte bli'er, du ſtiænker

Den Herre Roſen ſtrax. Tag Fuglen ſaa, gak ind!
Igiennem Porten her der gaaer en hæslig Vind.
Du intet Shawl har om. Blev her for længe nølet,
Saa ſtod du Fare for at blive reent forkiølet.
Gak ind, mit Barn!

Leander.

Hvor høit henrykker De min Aand!
Men endnu eet: Et Kys paa Deres hvide Haand
De maae tillade mig til Afſted først at trykke,
Som kan bevidne Dem min —

Jeronimus (ſagte).

Hille den Ulykke!

(Høit, med tvungen Munterhed.)

Nu, kiære Barn! hæ, bild dig ind vi lege Juul.
Flye Herren kun din Haand. (Sagte) O den Ulykkensfugl!

Leonore

(ſagte til Jeronimus).

Og veed du da, hvordan de Herrer kysſe Hænder?
Hvordan de trykke dem? Hvorledes Læben brænder?

Jeronimus (ængſtelig).

Hvor veed da du det fra? (Sagte) Jeg ſynker i min Grav!

(Høit)

Du har ei nødig juſt at trække Handſken af.

Leander.

Man i min Rettighed mig intet maa forvanſke.
Til ſine Fiender kun man kaſter hen ſin Handſke.
Forkynder De mig Krig?

Jeronimus.

Jeg? Nei det var en Skam.

Leander.

Den ſkiønne Slange, der, maa ganſke ſkyde Ham.

Jeronimus (ynkelig).

Min Herre! bliv ei vred, fordi jeg med Dem tinger:
Min Kone ſig igaar har ſkaaret i ſin Finger,

Og kan ei, som De seer, vel trække Handsken ud.
Det vilde løsne reent om Saaret hendes Klud.
Hun har ei Ro derfor; det kriller og det brænder.

Leander.

Jeg veed, hun skar sig ei igaar i begge Hænder?

Jeronimus (sagte).

Den, som skal lyve vel, maa huske alleting.

(Høit)

Nei, paa den anden Haand hun plages af en Ring —

Leander (afbrydende).

En Ring? Det er en Nød, som Hiælp i Faren kræver.

Jeronimus.

Den maatte files af, den hende var for snæver.
Nu er det godt.

Leander

(seer stivt paa Jeronimus).

Ih men jo meer jeg paa Dem seer.
Jo mere synes mig, at Tyven —

Jeronimus.

O jeg beer!

(River Rosen af sin Kones Bryst.)

See her er Rosen!

Leander (leer).

Nei! hun maa mig selv den give.

Jeronimus (afsides).

Jeg undres over, at jeg er endnu i Live.

(Høit)

Flye Rosen ham, mit Barn!

Leonore

(sagte til Jeronimus).

Du ærgrer dig. Vil du
Ei give ham Beskeb, saa vil jeg selv det nu.

Jeronimus (sagte til hende).

Jeg saa min Aarsag har; jeg staaer med ham i Handel.
Hans Fader kiendte jeg: en Mand af ægte Vandel;

Hans Broder er min Ven, et ærligt ſælle Skind.
Saa faaer man taale vel, at denne Knægt giør Vind.

Leonore.

Men hvorfor er du da ſaa ivrig nu i Aanden?

Jeronimus (utaalmodig).

Naa, ſkynd dig, ſiger jeg, at kysſe ham paa Haanden!
Hvad vil jeg ſige: kom og lad ham kysſe dig —
Paa Haanden!

Leonore (høit).

Nu velan!

Jeronimus (ſagte).

O Gud forbarme ſig!

Leander

(kyſſer hendes Haand).

Jeg takker, Skiønneſte! Jeg kan ei dvæle længer,
Der har De Deres Fugl! Men hvis en Fuglefænger
Min Herr Jeronimus i Fremtid nødig har —

Jeronimus (ſagte).

Endnu den Dag i Dag vi ud paa Landet taer.
Adieu, min Herre da! (Sagte) Af Harme jeg creperer.

Leander.

Adieu, min deilige! Jeg mig recommanderer!

(Han gaaer.)

Jeronimus

(kaſter ſig paa Bænken).

Aha jeg døer!

Leonore.

Min Gud! hvad er der kiære Mand?

Jeronimus.

O intet. — Arv!

Leonore.

Hvad ſkal —

Jeronimus.

Arv! bring mig et Glas Vand.

Leonore.

Hvad fattes dig, min Ven? du er mig uforklarlig.
Jeg paa din Pande seet har Ærgrelsen stinbarlig,
Og dog du fandt dig i saalænge —

Jeronimus.

Bagatel!

Leonore.

Den hele Spas er til —

Jeronimus.

At lee sig af ihiel,
Forstaaer sig selv!

Leonore.

En Giæk! En Lapsestreg!

Jeronimus.

Hvad andet? —
Mon Bæstet plumpet er i Brønden efter Vandet?
Arv! skal jeg hente dig?

Leonore.

Drik ei, du er saa heed.
Hvad fattes dig min Ven? Hvorfor er du saa vred?
Hvad har du for? Hvad skal der pakkes i de Kasser?

Jeronimus (afsides).

Hun er uskyldig. De fordømte Sprødebasser!
(Høit)
Min Leonore! nei, jeg veed, du har mig kiær;
Tilgiv mig, bedste Barn, ifald jeg er lidt sær.
Jeg mange Ting har for, jeg maatte mig bevæge;
Men Solen brænder, som den vilde Jorden stege.
Ei mindste Smule Vind, ei Stumpen af en Sky.
Gid Fanden holde det meer ud i denne By.

Leonore.

Ja det er sandt. Jeg veed ei hvad man meer skal gjøre:
I aabne Vinduer her jeg sad, for aabne Døre,
Dog var det ligenær.

Jeronimus.

Og hvor man nu kan gaae
Paa Volden op og ned, i Solen stille staae,
Og tage Hatten af, og høre Fugle pibe
I Middagssolens Brand — Det Fanden maa begribe.

Leonore.

Der kommer Ingen nu.

Jeronimus (sagte).

Saalænge blier jeg tryg.

Leonore.

Om Morgnen, Aftnen kun de sværme her.

Jeronimus (sagte).

Som Myg.

(Holt, efterat han har sattet sig, i en roligere Tone.)

Hør nu, mit søde Barn! hvad dog jeg vilde sige,
Tidt har jeg siddet her og ærgret mig, min Pige,
Naar med hinanden vi fra nære Peblingsø
Saae over til den smaa, men sær frugtbare Ø
Amager; naar vi hist, hvad der endnu var værre,
Paa Valbybakke saae det deilige Fresbærre,
Og fiernt Charlottenlund! Ak! har jeg ofte tænkt:
Hvorfor har Skiæbnen dig dog ei den Lykke skiænkt,
I Hedens værste Tid med kiære Ægtemage
At nyde bag en Skov de kiøle Sommerdage?

Leonore.

Jeg finder gierne mig i Byen dog, som du.

Jeronimus.

Men om vi beggeto dog tog paa Landet nu?
Taalmodig Adam vel som Synder kyste Riset;
Men Paradiset blev dog derfor Paradiset!
Og Kiærlighed i Skov er ikke nær saa kold,
Det troer jeg fuldt og fast, som Kiærlighed paa Vold.
Saaledes stunder alt da til Fuldkommenheden, —
Og Den, som har det hedt — han vogter sig for Heden!

Leonore.

Her boe vi dog ret ſmukt. Reen Luften er og fri,
En Have ved vort Huus, med ſkiønne Roſer i,
En prægtig Udſigt, hvor vi ſaa vort Øie fæſter.

Jeronimus.

Snikſnak! det ſiger du kun, lille Skiælmsmeſter,
For at flattere mig. Du føler vel dit Savn:
At man paa Landet er kun ſlet i Kiøbenhavn.

Leonore.

Ih nu, jeg gierne vil tilſtaae, det var ei ilde,
Hvis vi — Ha nu, din Skalk, nu veed jeg hvad du vilde!
Nu ſeer jeg vel, hvortil indlede ſkal din Snak;
Hvi Arv af Skabet tog idag din Nankinsfrak;
Hvi Vognen trækkes frem. Nu kan jeg først begribe,
Hvi Arv alt ſtoppet har din ſtore Meerſkumspibe,
Og hvorfor atter du nu kommer hiem ſaaſnart.
Det vidner om —

Jeronimus.

Hvorom mit Barn?

Leonore.

En Kildefart.

Jeronimus.

O meget meer, mit Godt! Jeg har — o Gud forbyde,
Det ſkulde dig for ſeent, min Engel, nu fortryde;
Thi alt hvad der er ſkeet, har kun det Øiemed,
At faae dig — viſe dig min ſande Kiærlighed!

Leonore.

Min Gud! Hvad er der ſkeet? Du giør mig angſt urolig!

Jeronimus.

Det maa herudt. — Jeg har min Mølle ſolgt, vor Bolig!
Jeg har paa Landet kiøbt en Gaard med Mølle til,
Hvor vi herefterdags ſmukt Jorden dyrke vil,
Og male, hvad os der den vakkre Landmand bringer.
Der gaaer i rene Luft de fire Møllevinger

Den Herre Rosen strax. Tag Fuglen saa, gak ind!
Igiennem Porten her der gaaer en hæslig Vind.
Du intet Shawl har om. Blev her for længe nølet,
Saa stod du Fare for at blive reent forkiølet.
Gak ind, mit Barn!

Leander.

Hvor høit henrykker De min Aand!
Men endnu eet: Et Kys paa Deres hvide Haand
De maae tillade mig til Afsked først at trykke,
Som kan bevidne Dem min —

Jeronimus (sagte).

Hille den Ulykke!

(Høit, med tvungen Munterhed.)

Nu, kiære Barn! hæ, bild dig ind vi lege Juul.
Flye Herren kun din Haand. (Sagte) O den Ulykkensfugl!

Leonore

(sagte til Jeronimus).

Og veed du da, hvordan de Herrer kysse Hænder?
Hvordan de trykke dem? Hvorledes Læben brænder?

Jeronimus (ængstelig).

Hvor veed da du det fra? (Sagte) Jeg synker i min Grav!

(Høit)

Du har ei nødig just at trække Handsken af.

Leander.

Man i min Rettighed mig intet maa forvanske.
Til sine Fiender kun man kaster hen sin Handske.
Forkynder De mig Krig?

Jeronimus.

Jeg? Nei det var en Skam.

Leander.

Den skiønne Slange, der, maa ganske skyde Ham.

Jeronimus (ynkelig).

Min Herre! bliv ei vred, fordi jeg med Dem tinger:
Min Kone sig igaar har skaaret i sin Finger,

Og kan ei, som De ſeer, vel trække Handſken ud.
Det vilde løsne reent om Saaret hendes Klud.
Hun har ei Ro derfor; det kriller og det brænder.

Leander.

Jeg veed, hun ſtar ſig ei igaar i begge Hænder?

Jeronimus (ſagte).

Den, ſom ſkal lyve vel, maa huſke alleting.

(Høit)

Nei, paa den anden Haand hun plages af en Ring —

Leander (afbrydende).

En Ring? Det er en Nød, ſom Hiælp i Faren kræver.

Jeronimus.

Den maatte files af, den hende var for ſnæver.
Nu er det godt.

Leander

(ſeer ſtivt paa Jeronimus).

Jh men jo meer jeg paa Dem ſeer.
Jo mere ſynes mig, at Tyven —

Jeronimus.

O jeg beer!

(River Roſen af ſin Kones Bryſt.)

See her er Roſen!

Leander (leer).

Nei! hun maa mig ſelv den give.

Jeronimus (affidet).

Jeg undres over, at jeg er endnu i Live.

(Høit)

Flye Roſen ham, mit Barn!

Leonore

(ſagte til Jeronimus).

Du ærgrer dig. Vil du
Ei give ham Beſked, ſaa vil jeg ſelv det nu.

Jeronimus (ſagte til hende).

Jeg ſaa min Aarſag har; jeg ſtaaer med ham i Handel.
Hans Fader kiendte jeg: en Mand af ægte Vandel;

Hans Broder er min Ven, et ærligt ſælle Skind.
Saa faaer man taale vel, at denne Knægt giør Vind.

Leonore.

Men hvorfor er du da ſaa ivrig nu i Aanden?

Jeronimus (utaalmodig).

Naa, ſtynd dig, ſiger jeg, at kyſſe ham paa Haanden!
Hvad vil jeg ſige: kom og lad ham kyſſe dig —
Paa Haanden!

Leonore (holt).

Nu velan!

Jeronimus (ſagte).

O Gud forbarme ſig!

Leander
(kyſſer hendes Haand).

Jeg takker, Skiønneſte! Jeg kan ei dvæle længer,
Der har De Deres Fugl! Men hvis en Fuglefænger
Min Herr Jeronimus i Fremtid nødig har —

Jeronimus (ſagte).

Endnu den Dag i Dag vi ud paa Landet taer.
Adieu, min Herre da! (Sagte) Af Harme jeg creperer.

Leander.

Adieu, min deilige! Jeg mig recommanderer!
(Han gaaer.)

Jeronimus
(laſter ſig paa Bænken).

Aha jeg døer!

Leonore.

Min Gud! hvad er der kiære Mand?

Jeronimus.

O intet. — Arv!

Leonore.

Hvad ſkal —

Jeronimus.

Arv! bring mig et Glas Vand.

Leonore.

Hvad fattes dig, min Ven? du er mig uforklarlig.
Jeg paa din Pande seet har Ærgrelsen skinbarlig,
Og dog du fandt dig i saalænge —

Jeronimus.

Bagatel!

Leonore.

Den hele Spas er til —

Jeronimus.

At lee sig af ihiel,
Forstaaer sig selv!

Leonore.

En Giæk! En Lapsestreg!

Jeronimus.

Hvad andet? —
Mon Bæstet plumpet er i Brønden efter Vandet?
Arv! skal jeg hente dig?

Leonore.

Drik ei, du er saa heed.
Hvad fattes dig min Ven? Hvorfor er du saa vred?
Hvad har du for? Hvad skal der pakkes i de Kasser?

Jeronimus (afsides).

Hun er uskyldig. De fordømte Spradebasser!

(Høit)

Min Leonore! nei, jeg veed, du har mig kiær;
Tilgiv mig, bedste Barn, ifald jeg er lidt sær.
Jeg mange Ting har for, jeg maatte mig bevæge;
Men Solen brænder, som den vilde Jorden stege.
Ei mindste Smule Vind, ei Stumpen af en Sky.
Gid Fanden holde det meer ud i denne By.

Leonore.

Ja det er sandt. Jeg veed ei hvad man meer skal giøre:
I aabne Vinduer her jeg sad, for aabne Døre,
Dog var det ligenær.

Jeronimus.

Og hvor man nu kan gaae
Paa Volden op og ned, i Solen stille staae,
Og tage Hatten af, og høre Fugle pibe
I Middagssolens Brand — Det Fanden maa begribe.

Leonore.

Der kommer Ingen nu.

Jeronimus (sagte).

Saalænge blier jeg tryg.

Leonore.

Om Morgnen, Aftnen kun de sværme her.

Jeronimus (sagte).

Som Myg.

(Høit, efterat han har fattet sig, i en roligere Tone.)

Hør nu, mit søde Barn! hvad dog jeg vilde sige,
Tidt har jeg siddet her og ærgret mig, min Pige,
Naar med hinanden vi fra nære Peblingsø
Saae over til den smaa, men sær frugtbare Ø
Amager; naar vi hist, hvad der endnu var værre,
Paa Valbybakke saae det deilige Fresbærre,
Og fiernt Charlottenlund! Ak! har jeg ofte tænkt:
Hvorfor har Skiæbnen dig dog ei den Lykke skiænkt,
I Hedens værste Tid med kiære Ægtemage
At nyde bag en Skov de kiøle Sommerdage?

Leonore.

Jeg finder gierne mig i Byen dog, som du.

Jeronimus.

Men om vi beggeto dog tog paa Landet nu?
Taalmodig Adam vel som Synder kyste Riset;
Men Paradiset blev dog derfor Paradiset!
Og Kiærlighed i Skov er ikke nær saa kold,
Det troer jeg fuldt og fast, som Kiærlighed paa Vold.
Saaledes stunder alt da til Fuldkommenheden, —
Og Den, som har det hedt — han vogter sig for Heden!

Leonore.

Her boe vi dog ret smukt. Reen Luften er og fri,
En Have ved vort Huus, med skiønne Roser i,
En prægtig Udsigt, hvor vi saa vort Øie fæster.

Jeronimus.

Sniksnak! det siger du kun, lille Skiælmsmester,
For at flattere mig. Du føler vel dit Savn:
At man paa Landet er kun slet i Kiøbenhavn.

Leonore.

Ih nu, jeg gierne vil tilstaae, det var ei ilde,
Hvis vi — Ha nu, din Skalk, nu veed jeg hvad du vilde!
Nu seer jeg vel, hvortil indlede skal din Snak;
Hvi Arv af Skabet tog idag din Nankinsfrak;
Hvi Vognen trækkes frem. Nu kan jeg først begribe,
Hvi Arv alt stoppet har din store Meerskumspibe,
Og hvorfor atter du nu kommer hiem saasnart.
Det vidner om —

Jeronimus.

Hvorom mit Barn?

Leonore.

En Kildefart.

Jeronimus.

O meget meer, mit Godt! Jeg har — o Gud forbyde,
Det skulde dig for seent, min Engel, nu fortryde;
Thi alt hvad der er skeet, har kun det Øiemed,
At faae dig — vise dig min sande Kiærlighed!

Leonore.

Min Gud! Hvad er der skeet? Du giør mig angst urolig!

Jeronimus.

Det maa herudt. — Jeg har min Mølle solgt, vor Bolig!
Jeg har paa Landet kiøbt en Gaard med Mølle til,
Hvor vi herefterdags smukt Jorden dyrke vil,
Og male, hvad os der den vakkre Landmand bringer.
Der gaaer i rene Luft de fire Møllevinger

Med meget bedre Flugt. Vort Huus er smukt og net,
Med nye Møbler til; Besætningen complet.
Det gamle sælger jeg; beholder et og andet,
Og kiører end idag, med Rub og Stub paa Landet.

Leonore.

Hvad hører jeg? Det er umuligt! det er Spøg.

Jeronimus (sagte).

Min hele Glæde gaaer paa eengang op i Røg.
Jeg er en slagen Mand! Jeg troede mig velholden;
Men hun? See om hun giør! hun vil ei ned af Volden!

(Holt med tvungen Roligbed.)

Nu! elsker du, mit Barn, meer denne Hovedstad,
Hvor Lastpalladserne staae gadevis i Rad,
End Landbohytterne med vennehulde Miner,
Hvor selv for Lastens Luft man Vinduerne kliner; —

Leonore.

Du veed, min Willie var bestandig din; du veed,
Jeg staaer at følge dig hvert Øieblik bered;
Men at det siges mig først nu — i denne Tone —

Jeronimus.

Alt for at giøre dig en Glæde, kiære Kone!

Leonore (alvorlig).

Jeronimus! du er ei ærlig. Kiære, fæst
Dit Øie paa dig selv!

Jeronimus (sagte).

Jeg er en gammel Hest!

(holt)

Nei, du har ret, mit Barn! Men denne Øgleyngel,
Den ærgrer mig saa tidt.

(Sagte)

Jeg er en gammel Slyngel!

(holt)

Min Leonore, nei, du er saa tro som Guld;
Men jeg er saa jalour, som jeg er elskovsfuld.
Fordømte Nidkiærhed mit Hierte stedse plager.

Leonore.

Du bilder dig det ind, men du dig selv bedrager.
Var du saa aaben, saa oprigtig her mod mig,
Hvis du formodede —

Jeronimus.

Nei Barn, jeg kiender dig!
Men naar jeg seer, hvordan de for dig kaste Strikken!
Jeg holder meer ei ud den Løben, denne Kikken.

Leonore.

Og derfor skal jeg bort? Reent ud din Svaghed røb!

Jeronimus.

Jeg vinder ved mit Salg, jeg vinder ved mit Kiøb.
En deilig Egn!

Leonore.

Velan! strax ind jeg alting pakker.

Jeronimus.

Nedslaaet? Er Du vred?

Leonore.

En Egn, som er saa vakker,
Kan den fortørne mig?

Jeronimus (bekymret).

Jeg seer en Taare staaer
Dig i dit Øie.

Leonore.

Her vi leved alt fem Aar!
Her stod vort Bryllup, her de sidste blide Dage
Min Moder tilbragt har.

Jeronimus (rørt).

Hold inde med din Klage!
Jeg er en Tiger, en Hyæne. Bedste Ven,
Græd ei! Jeg kiøbe strax vor Mølle vil igien.
Saa more vi os her — om Vintren: give Theer,
Gaae paa Comødier og gaaer i Assembleer;
Om Sommeren vi gaae paa Volden — naar vi kan!

Leonore (venlig).

Du gode, kjærlige, mistænkelige Mand!
Jeg din Mistanke, jeg din Mistkjærhed fortiente,
Hvis paa Forsoningen jeg lod dig længer vente.
Der er min Haand derpaa! Jeg flytter uden Nag
Med min Jeronimus paa Landet end idag.

Jeronimus.

O min Lenore! du gienstjænker mig Fornuften.

Leonore (smilende).

Men er du vis derpaa, min Ven, at Landsbyluften
Helbrede vil dig for din Sygdom?

Jeronimus.

Juſtement!

Leonore.

Er dig Hiſtorien om Niſſerne bekiendt?

Jeronimus.

Nei, min Lenore, nei! Fortæl! det mig forvisſer
Om din Tilgivelſe.

Leonore.

Et Huus af forte Niſſer
Var meget plagt; et Slags urolig bitte ſmaa
Huusſpøgelſer, ſom godt alt Galſtab lide maae.
De giør ſlet intet ondt; de larme kun i Huſet;
Men giorde Eieren dog Hovedet ſaa kruſet,
At Eieren tilſidſt for Hovedet blev kort;
Han ſolgte Bygningen, og vilde flytte bort. —
Paa travle Flyttedag, med Bøtter og med Fade,
Med Støvekoſte, kom nu Pigen i en Gade,
Og mødte ſin Bekiendt. Hun ſtandſed for ſin Ven;
Han hilſte hende der, og ſpør: hvor ſkal du hen?
O — ſvared Niſſerne, ſom ſad i hendes Bøtte,
Som laae i Truget, hang i Koſtene, — vi flytte!

Jeronimus (leer).

Min Allerkjæreſte! Den Spøg er capital.

Jeg af din Fabel selv kan drage min Moral.
Frygt du ei Nisserne!

Leonore.

Saa mener du, min Kiære?

Jeronimus (omfavner hende).

At de ei flytte med!

Leonore.

Nu! Det vil Tiden lære.

(De gaae.)

Anden Akt.

En Grønning med Træer udenfor en Bondeby; paa høire Haand en Mølle, paa venstre Haand et Huus med en Bænk udenfor. I Baggrunden Skov.

Leander, Henrik, forklædte.

Henrik.

Den Orm paa Angelen, hvormed vi Fisken fanger,
Er med en Scene jo af Menneskehad og Anger.

Leander.

Ja! som min Tiener du —

Henrik.

Først spiller ham et Puds;
Idet jeg lader, som jeg kun var grov og studs.

Leander.

Fuldkommen rigtig! studs og vranten!

Henrik.

Som en Bøffel!
Jo mere blakket Hud, des sødere Kartoffel,
Vil han da snarlig troe, og i mig søge strax
En biærv og ærlig Mand, ret af det gamle Slags.

Leander.

Du kiender Grebet, Knægt!

Henrik.

Var han af Jern, jeg trækker
Ham dog med den Magnet. Men hiſt bag hine Hække
Det pusler. Herre! vi udkaſte maae vort Garn!
Der kommer han alt frem, ſaa ſandt jeg er et Skarn!

(Leander ſætter ſig den og læſer; Henrik træder tilbage.)

Jeronimus kommer ſpadſerende.

Alt er iſtand. Hun er med denne ny Forandring
Særdeles vel tilfreds. En lille Aftenvandring
Nu ſkulde gjøres. Man maa røre ſig iblandt.
En Steen fra Hiertet mig er faldet, det er ſandt!
Man aander mere let paa dette Blomſtertæppe.
Kun Skade, der paa Flod ſædvanlig følger Ebbe.
Min Elſkov trives vel, fra da jeg reiſte væk,
Mit Venſtab derimod har lidt et Fandens Knæk.
Hvad kan det hiælpe til at traffe her i Lunden?
Forgiæves venter jeg nu henad Aftenſtunden
Min Ven Hørkræmmer Blaar og Urtekræmmer Knap,
For at begynde der, hvor ſidſtegang vi ſlap.
Endſkiøndt jeg maa tilſtaae, at altid ei, min Sandten,
I Politiken juſt jeg holdt med Løgtenanten.
Captainen bedre veed at ſætte Stat paa Fod;
Han har i tyve Aar alt ſtaaet i ſin Bod,
Og veed hvad Verden gier. — Nu maa jeg Stakkel ſnuſe
Her ene rundt omkring, ſom gamle Robin Kruſe,
Med Piben i min Mund, og tæres op af Møl.
Og i det hede Veir er blevet ſuurt mit Øl!
Imidlertid — hvad er der vel derved at giøre?
Jeg maa dog takke Gud, jeg har det paa det Tørre,
Forſaavidt; jeg maa ſee at ſtaffe mig igien
En ſplinterny, men dog tillige gammel Ven;
En Ven, ſom være kan min Tidsfordriv til Nytte,
Men ſom dog Niſſen juſt ei hiælper med at flytte.

(Han bliver Henrik vaer.)

Men — hvis jeg feiler ei — Nu aldrig seet jeg har —
Der staaer paa Grønningen netop et Exemplar,
Som jeg mig ønsker det. En Mand af ægte Hæder,
Det vidner hans Paryk, hans sorte Underklæder.
Og i sit Ansigt har han Noget, som i Hast
Indtager Hiertet, strax ved første Diekast.

(Han bukker for Henrik.)

Min Herre, Tienere!

(Sagte)

Han blier af mine Venner!

Henrik (studs).

Jeg Ingens Herre var, behøver ingen Tiener.

Jeronimus (sagte).

„Ich habe keinen Herrn, ich habe keinen Knecht,
Drum Alles in der Welt ist mir kommod und recht."
En herlig gammel Fyr. — O det er, som jeg spaaede!

(Høit)

Min gode Mand! det er jo kun en Talemaade.

Henrik.

Er det med Maade talt? I røber slet Forstand.
Hvor veed I, jeg er god? Og at jeg er en Mand?

Jeronimus.

Jeg troede dog —

Henrik.

Jeg er en Olding kun desværre!

Jeronimus.

Og han? (peger paa Leander.)

Henrik.

Min Herre.

Jeronimus (sagte).

Hvad? Saa har han jo en Herre.

(Høit)

Men sagde De ei før, De havde ingenting, —
Ei Herre, Tiener ei?

Henrik.

Hør hvilke Tankespring!
Jeg Ingens Herre var, det har jeg sagt; behøver
Ei nogen Tiener. See, nu kommer den Haarkløver
Og vil bevise mig, jeg skulde have sagt:
Jeg heller ingen har? Naar jeg vil have slakt
En anbengang mit Ord, saa kommer jeg til Eder.

Jeronimus (sagte).

Han er i slet Humeur.

(høit)

Min kiære Ven, jeg beder —

Henrik.

Beed længe nok for mig! Vil I, at jeg skal see
Af Eders Aftenbøn, hvor from I er maasskee?

Jeronimus.

Nei, men jeg ønskte kun —

Henrik.

I ønsker?

Jeronimus.

Og jeg haaber —

Henrik.

Saa raser I saavel som hundred andre Taaber.
I ønsker? Gamle Giæk! har I en Ønskehat?
I haaber? Og hvorpaa?

Jeronimus.

Paa at De vil —

Henrik.

God Nat!

Jeronimus.

Vil De alt gaae tilsengs? Her er man saa alene.

Henrik (mork).

Et Interimscapel for mine trætte Bene.
Adieu!

Jeronimus (afsides).

Han pirrer mig Nysgierrighedens Tørst.

Henrik.

Vil I mig meer?

Jeronimus.

Ih nu begynde vi jo først.
Jeg vilde spørge — lad det ikke Dem fortryde —
Hvem jeg den Ære har —

Henrik (falder ham i Talen).

Det kan man ei forbyde.
Spørg længe nok for mig!

Jeronimus.

Jeg spurgte som en Nar,
Ifald jeg spurgte, hvor jeg vented intet Svar.

Henrik.

Spørg som en Nar for mig!

Jeronimus (utaalmodig).

Hvem er De da, min Kjære?

Henrik.

Et Menneske! Et Dyr, tobenet uden Fiere!

Jeronimus (afsides).

En Spøgedoctor, he, som Legen har begyndt,
Og som betales maa igien med samme Mynt.
(Høit)
En Klædebørste her nødvendig vilde være,
Hvis Dyret skulde bli' aldeles uden Fiere.
(Han leer med Selvtilfredshed.)

Henrik.

Min Herre børster mig, naar jeg er i Betryk.

Jeronimus.

En Herre børste Klæ'er? Ei!

Henrik.

Paa sin Tieners Ryg.

Jeronimus (leer).

En Olding?

Henrik (med Vægt).

Menneſket fortiener Prygl fra Vuggen
Til Graven!

Jeronimus.

Det er ſandt! Jeg mærker, De er muggen.
Saa børſter De vel og imellem Herren, Fa'er?

Henrik.

Det gjøres nødig ei. Ham Skiæbnen børſtet har.

Jeronimus.

Har Skiæbnen børſtet ham?

Henrik.

Og børſter ham end immer,
I Skikkelſen af et letſindigt Fruentimmer.

Jeronimus.

Ei ei! — Men hvorfor ſeer De da paa mig ſaa ſtivt?

Henrik.

Ven! givt Dem aldrig.

Jeronimus.

Jeg er allerede givt.

Henrik.

Skil Dem ved Deres Viv, og det jo før jo heller!

Jeronimus.

Hvorfor?

Henrik.

Hun utro er!

Jeronimus.

Hvad De mig der fortæller!
Kan De beviſe det? De gjør mig til en Jis.

Henrik.

Hvad der er ſoleklart, behøver det Beviis?

Jeronimus.

Er det da ſoleklart? De mig i Støvet kaſter.

Henrik.

Ha Solen vender ſig fra ſlige forte Laſter.

(Foitravende.)

Min Gubbe! Qvindeliſt er endnu mere mørk
End Natten; Natten ſvandt i Evighedens Ørk
For Dagen, medens hiin med aaben Pande taaler
De allerſtærkeſte lodrette Solens Straaler.

Jeronimus (afſides).

Der letted det igien; nu først forſtaaer jeg ham.
Han ſiærer alle dem kun over ſamme Kam.
Det Specielle her ei gielder Mandens Tale,
Han ubelader ſig kun i det Generale.

Leander (raaber til Henrik).

Henrik? Hvo er det Dyr?

Henrik.

Med Dinene i Vand
Maa jeg ubtale ham: Det er en Ægtemand.

(Leander træller paa Skuldrene og læſer igien.)

Jeronimus (til Henrik).

Hvad læſer Herren der? Jeg læſte ſelv ſom Lille;
Men nu, ſom Voxen, har jeg Andet at beſtille.

Henrik.

Min Herre rider høit paa Pegaſus.

Jeronimus.

Et Spøg,
Et andet Alvor. Snak!

Henrik.

Et digteriſt Forſøg
Om Qvindeliſt.

Jeronimus.

Hvad er han da? Er han Profeſſor?
Sprogmeſter? Secretair? Landsoverretsaſſeſſor?
Har han en Titel?

Henrik.

Nei!

Jeronimus.

Kun ſlet og ret Poet?

Henrik.

Ei det engang!

Jeronimus

(ſlaaer Hænderne ſammen).

Nu har jeg aldrig Mage ſeet!

Henrik.

Tag Dem iagt!

Jeronimus.

Hvorfor?

Henrik.

Han er en Menneſkefjender.

Jeronimus.

Det kan man mærke paa hans underlige Lader.

Henrik.

Kom ham ei nær!

Jeronimus.

Jeg er ei bange for hans Had.
Som gode Venner kan man atter ſtilles ad.
En Menneſkefjender er han dog vel ei tillige?

Henrik.

Og hvorfor ikke det? Det ſkal De ikke ſige.
Jeg ſtaaer for ingenting! Naar Sligt faaer Overhaand,
Da holdes det ei meer i Skranker eller Baand.
Han lever al ſin Tid aiſtdes paa et Kammer,
Hvis ei, da vanker han omkring blandt Skovens Stammer.
Jeg er den Eneſte, ſom ei han har forladt,
Og ſom han taler med, og holder af en Klat,
Og ſom han i ſin Nød ei være kan foruden.
Det kommer vel af det, jeg har en Rem af Huden.

Jeg haaber ogsaa jeg! men er dog ei saavidt,
At med min Herres Had mit Had kan gaae i Skridt.

Jeronimus (afsides).

Jeg kan dog lide ham! Ret godt! Og hvis hans Herre
Var af det samme Kuld, og hvis han ei er værre,
Saa seer jeg alt forud, at jeg Erstatning faaer
For min forlorne Knap og for min tabte Blaar.

(Høit)

Det glæder mig, at jeg saa heldig var (dukker) at støde
Strax paa Dem her, min Ven!

Henrik (mork).

Et ulykfaligt Møde!
Hinanden aldrig meer vi nu at see vil faae,
Fra dette Øieblik.

Jeronimus.

Ih jo gu vil vi saa!
Vi er' jo Naboer. Og hvis Ham driller Koner,
Saa strækker Hadet sig dog ei til Mandspersoner.
Jeg vover det! Jeg hans Bekiendtskab giøre vil.
Jeg føler mig idag just opsat ret dertil.

(Han gaaer henimod Leander og hilser.)

God Dag, min gode Mand!

(Sagte)

Man ei galant maa være,
Saa fik jeg atter Snuus.

Leander
(uden at vende sig til ham).

Hvad vil Du?

Jeronimus.

Ha'e den Ære
Kun tale lidt med Dem i denne Aftenstund.

Leander.

Jeg taler ei med Folk.

Jeronimus (sagte).

Da har han dog en Mund!

Leander.

Hvad vil du mig?

Jeronimus.

Jeg vil her Glæden mig forvisse,
Af Deres Venskab.

Leander.

Giæk! Snee kroner alt din Isse,
Dog haaber du endnu paa Glæden?

Jeronimus.

Herre Je!
Hvad mener De da vel med Deres Is og Snee?
Hvi vender De mig Ryg?

Leander.

Jeg Verden Ryggen vender.
Gak fra mig, Løgnens Søn! jeg altfor vel dig kiender.
Kom mig ei atter nær i Roligheedens Dal,
Og lad mig ene med min Kummer og min Qval.

Jeronimus (sagte).

Det arme Menneske har Qval. (Høit) Mon ei man kunde —
— Var det ei muligt med Fornuftens Trøstegrunde —

Leander.

I Graven er min Trøst.

Jeronimus.

Ei! De er friſk og ung,
Hvo vilde da saasnart vel finde Skiæbnen tung?

Leander.

Siig, kiender du det Dyr, som Øiet kan forblinde,
Den slebste Slange, som man nævner ved en Qvinde?

Jeronimus.

Aa jo! jeg eier selv et artigt Exemplar.

Leander.

Givt? Jeg beklager dig!

Jeronimus.

Beklag mig ikke, Faer!
Man maa med Heltemod sig her i Livet væbne.

Leander.

Oprigtig Deel, min Ven! jeg tager i din Skiæbne.

Jeronimus.

I denne Skiæbne kan ei Nogen tage Deel,
Den er bestemt for mig og den maa bæres heel.

Leander.

Din Hustru — er hun ung?

Jeronimus.

Saa temmelig.

Leander.

Smuk?

Jeronimus.

Noget.

(Sagte)

Nu vender Munden sig dog peu à peu til Sproget.

(Høit)

Lad os ei tale meer om denne Sag! Jeg veed,
At De er meget for at rive Kiønnet ned.
Det siger intet. De maae gierne hade Qvinder,
Vort Venskab ikke dog det være skal til Hinder.
Jeg lover Dem, at De skal ei min Kone see.

Leander (sutter).

Du lover meer end du kan holde mig maaskee!

Jeronimus.

Hvordan?

Leander.

Din Kone vil, saasnart som hun erfarer,
At jeg er her, med List udkaste sine Snarer.

Jeronimus.

O det har ingen Nød! min Kones Dyd er reen;
Hun Ærbarheden selv.

Leander (leer bittert).

Jeg kiendt har ogsaa Een,
Saa huld, som hende min forelskte Siæl begiærte;
Hun lignte Tyden selv; hun vandt mit hele Hierte!
Vort Bryllup var bestemt, fra Prækestolen læst,
Og Brudeskammelen stod børstet alt, som blæst,
Med røde Overtræk af Fløiel, uden Lige,
Hidbragt om Morgenen af Bedemandens Pige.
For ret min unge Brud endnu at glæde meer,
Juveler havde jeg kiøbt hos en Juveleer,
Hvori jeg havde sat aldeles min Formue.
Dem gav jeg min Lakai at bringe til sin Frue.
Hun fik dem.

(Med fortvivlet Latter.)

Veed du, hvad hun giorde, Gamle?

Jeronimus.

Nei!

Leander.

Hun tog Juvelerne, løb bort med min Lakai,
Hun giftede sig med ham, og lod mig staae tilbage
Med Brudeskammelen.

Jeronimus.

Har jeg seet mine Dage!
Forbandet, at hun tog Juvelerne, min Far!
Lakaien havde dog saa været hvad det var.

Leander.

Af Sorg og Ærgrelse jeg nærved var creperet.

Jeronimus.

Blev da min Herre saa aldeles ruineret?

Leander

(et Øieblik efter at have fattet sig og tørt sine Øine).

Jeg fattede mig. Paa ny jeg Modet til mig tog,
Den Skiændige jeg reent i Glemmebogen slog,
Drog til Vestindien; jeg trodsed Solens Lue,
Og vandt i skakket Tid en klækkelig Formue.

Jeronimus.

Deri De giorde vel.

Leander.

I en veſtindiſk Havn
Traf jeg en ung Perſon, — Leander var hans Navn.

Jeronimus (levende).

Leander? Kiender De Leander da, min Herre?

Leander.

Om jeg ham kiender? Jo, jeg kiender ham desværre!

Jeronimus.

Hvorledes lever han? Hvorledes er hans Kaar?
Han reiſte ſom en Dreng herfra paa fiorten Aar.
Han ſkulde været Præſt, han er forreſten dygtig;
Men til en geiſtlig Mand var Knægten altfor flygtig.
Han fløi til China, til Veſtindien, til Cap.
De kiender ham?

Leander.

Jo, jo!

Jeronimus.

Ak!

Leander.

Til mit ſtore Tab. —
Ha den Forræder!

Jeronimus.

Hvad?

Leander.

Han boede, hvor jeg boede,
Han var min Omgangsven; jeg alting ham betroede;
Alt hvad jeg eied gav jeg gierne ham i Vold,
Han gik med Nøglerne, tænk dig, til mit Chatol!
Vi laae i ſamme Seng, vi gik i ſamme Klæder. —
Paa eengang — Undres du derover, om jeg græder? —
Han reiſte pludſelig bort paa den vilde Sø,
Og tog min Kaſſe med, — og det var sans Adieu.

Jeronimus.

Hvad maa jeg arme Mand, jeg arme Broder høre?

Leander.

Ha, ha, ha, gamle Nar! Og endnu kan dig røre
De Menneſker? Du har for disſe Øgler Agt,
Skiønbt ſligt et Skilderi jeg har dit Hierte bragt?

(Han vender ſig pludſelig om, og ſeer ham lige i Anſigtet.)

Jeronimus (forundret).

Hvad ſeer jeg?

Leander.

Hvad du ſeer? En Skabning af dit eget
Foragtelige Kiøn, men ha! hvis Mod er ſteget,
Saalænge vaſket reent i ſin Erfarings Elv,
At han foragter dig, al Verden og ſig ſelv.

(Han ſtaaer op.)

Jeronimus (forbauſet).

Min Fuglefænger! Ei, ei, ei! Min Roſenjæger!

Leander (ſværmeriſt).

For mig ſig ingen Fugl letſindig meer bevæger,
For mig forfængeligt ei Roſen bluſſer meer.
Den hvide Lilie jeg alt i Dalen ſeer,
Som pryde ſkal min Grav. Og paa de blege Stene,
Den Katakombe, ſom omhvælver mine Bene,
Skal Billedhuggeren med Skiælven ſætte, klar,
Med Meſſingbogſtaver, Fractur og Lapidar,
Den Gravſkrift: „Han blev født, — ſaae Menneſkets Fadæſer —
„Begik dem ſelv, foer hen! Gier du det ſamme, Læſer!"

Jeronimus.

O jeg er om en Hals! det er den ſamme Mand,
Kun andre Klæder og en anden Uforſtand.
Hvad ſkal jeg troe? Hvad ſkal jeg tænke?

Leander.

Bryd din Lænke,
Du ſkal ſlet ikke troe, og du ſkal ikke tænke.

Med Tænken og med Tro du haded ikkun slet,
Og troer du andet Kald bestemtes Menneskets?

Jeronimus.

Min gode Herre! De min Dristighed forlader:
Hvorlænge har De nu vel været Menneskehader?

Leander.

Dit Spørgsmaal er af det forsængelige Slags.

Jeronimus.

Var De det længer vel, end fra i Formiddags?

Leander (sukker).

Nei, nei!

Jeronimus.

Der har vi det!

Leander.

Det var i Formiddagen,
I Morgnen af mit Liv, at dette Blomsterlagen,
Af Haabet smukket grønt, blev hurtig trukket bort,
Og viste mig en Jord, bedrøvelig og sort.
End bugner Helten bleg, mat i sin Middagshede;
(Løfter Hænderne mod Himlen.)
Men Solen synker snart: og jeg skal ikke svede.

Jeronimus.

Forlad min Dristighed! Men hvilket selsomt Sind
Om Halsen viklet har Dem dette tykke Bind,
Min Herre? Hvilken Nød har knappet Dem i Frakken,
Og bundet Dem saa høit den stive Pidsk i Nakken?

Leander.

Kun Kiærlighed!

Jeronimus (afsides).

Ha, ha! nu faae vi ret Besked.
Der har vi det! (Høit) Altsaa?

Leander.

Blind, haabløs Kiærlighed.

Jeronimus.

I hvem min Herre da? Mig vilde Navnet more.

Leander.

Ha gives der da meer end een Eleonore?

Jeronimus.

Fordømt! Hvad nu? Guds Død! — Min Siæl! Jeg skulde troe,
Der gaves, regnet knapt, dog i det mindste To.

Leander (veemodig).

Hun døde! Hendes Grav nu mine Taarer vaske.

Jeronimus
(puster med lettet Hierte).

Hun døde? Gud skee Lov! Fred over hendes Aske!
(Han betragter Leander igien.)

Leander.

Hvorfor betragter du min Physiognomie?

Jeronimus (sagte).

Det er ham selv! Saa liig var aldrig en Copie.
Min — ja gu er det ham.
(høit)
Jeg meget vel Dem kiender,
Min Herre! Har jeg ei leveret i Deres Hænder
En vis Kanarifugl, som atter De fik Lyst
At bytte hurtig, for en Rose paa et Bryst?

Leander.

En Rose? hvilken Snak.

Jeronimus.

Ja ganske ret! En Rose.

Leander (baanligt).

Der var engang en Mand, som leved i en Mose
Med tvende røde Been, der endtes i en Fork.
Kan du det Eventyr?

Jeronimus (utaalmodig).

Ja vist! det var en Stork!
Er det et Svar maaskee, som Alt mig skal forklare?

Leander.

En Gal kan ſpørge meer, end kloge Ti kan ſvare.

Jeronimus

(opdager en Ring paa hans Finger).

Og havde De maaſkee den ſamme Ring ei paa,
Da jeg paa Volden Dem idag med Fuglen ſaae?

Leander

(afſides, ſaa Jeronimus kan høre det).

Gotts Blitz! jeg er forraadt.

(Høit, ſom efter at have fattet ſig.)

Din Angeſt mig bevæger;
Men jeg har ingen Tid. Der ſtaaer min gamle Jæger!
En Jæger med Genie, ſom meget bedre veed,
Hvad man ſkal ſvare Folk ved ſlig en Leilighed.
Jeg overlader dig alene med min Page,
Tilbagetrækkende mig i min Eremitage.

(Sagte til Henrik.)

Faae du ham nu afſted, og gier ſom jeg har ſagt!
Træk ham i Skoven ind, og lad ham holde Vagt.
Den Høiſtforelſkede maa nu forſøge Lykken.

Henrik.

Og for at kunne det, han kaſte maa Parykken.

(Leander gaaer.)

Jeronimus

(afſides, ſeer paa Henrik).

En Jæger han? Hvordan ſkal jeg nu det forſtaae?
En Jæger med Paryk, med Emſes Burer paa!
Dog, jeg forſtaaer det nok; den Ting er let at lære:
Som Herren er, ſaa bør jo Herrens Svende være!
Men jeg maa ſmigre lidt, ſkiendt Svenden er en Stud,
For endelig at faae Sandheden frittet ud.

(Høit, med tilſyneladende Rolighed.)

Sig mig, min Ven! hvem er da egenlig hans Herre?

Henrik.

Ak Herr Jeronimus! mig Taarer Munden ſpærre.

Jeronimus.

Hvad fattes ham min Fa'er? Før var han jo saa fly!
Har Alderdommen ham nedtynget med sit Bly?
Ei anderledes er Bestemmelsen herneden.

Henrik.

Det er ei Alderen, det er Samvittigheden,
Som trykker mig.

Jeronimus.

Hvad nu? Samvittigheden?

Henrik.

Ja!

Jeronimus.

Ih Herregud! hvad Synd har han bedrevet da?
Med denne krumme Ryg, med disse dybe Rynker,
Og med de matte Knæe? Jeg ham af Hiertet ynker,
Hvis han fortæres af Samvittighedens Blus
Paa Gravens Bred!

Henrik (bullende).

Af ak, min Herr Jeronimus!
Det er mig ikke just i disse Klæder saaret.
De veed vel, at man ei skal flue Hund paa Haaret.

Jeronimus.

Hvad mener han med det?

Henrik (bodfærdig).

En gammel Chapeaubas,
Som jeg har arvet fra min salig Gudpapa,
Udstopper kun min Ryg; og i en Farvelade
Hos Kræmmeren der boer, troer jeg paa Østergade,
Igaar jeg hentet har de Rynker i en Skal,
Som folde Panden mig idag i mangetal.
Og hvad mit Knæ angaaer — det kun med Aldren praler;
Det ryster ikke meer, end jeg det selv befaler!

Jeronimus.

Hvorledes? Er det sandt? Alting fingeret? Ei!
Hvad er han da?

Henrik
(rørt, idet han tager Paryken af og putter i Lommen).
En ung og syndefuld Lakai!

Jeronimus
(slaaer Hænderne sammen).
Ha tænkte jeg det vel! Og den, som jeg forlader,
Ei heller ingen ret oprigtig Menneskehader?

Henrik.
Den halve Deel af Folk, det tør jeg sværge paa,
Han hader ei.

Jeronimus.
Hvad Deel?

Henrik.
Den Deel med Skjørter paa.

Jeronimus.
Jeg arme Mand! Jo jeg er vel opskjørtet.

Henrik.
Grunden,
Min Herr Jeronimus! er nu til Tvivlen funden.
Nu indseer De da vist, og det i en Minut,
At den, som Fuglen fik, og den som var saa but —

Jeronimus.
Det er kun een Person?

Henrik.
Jeg tilstaaer det med Skamme,
Men, ak min Herre! det er næstendeels den samme.
Og Herr Jeronimus saae vist et Øieblik
Bag Voldens Træer idag en Domestik?

Jeronimus.
En Strik!
Med Tresser omsyet, som giorde sig saa vigtig.

Henrik.
Som med en Pige gik?

Jeronimus.
En Galgenknebel.

Henrik.

Rigtig!

Det var mig selv.

Jeronimus.

Ham selv? Jeg Lunten lugte kan.
Jeg mellem Drager staaer! Jeg er en slagen Mand.

Henrik.

Min Herr Jeronimus! Feil Abeceten tager,
I Indien saa lidt som her der findes Drager.
Det frygtelige Dyr, som gior Dem saa confus,
Er kun en lille kiæk letsindig Flaggermuus,
Der cirkler sig om Dem i disse Aftengange,
Som kroer sig over, at dens Flagren gior Dem bange.
Hvis De vil følge mig bag Skovens grønne Riis,
Saa skal De hastig faae det kraftigste Beviis,
Paa hvad der giemmes i Madam Eleonore.

Jeronimus.

Han vil dog ikke reent mit Hierte giennembore?

Henrik.

Ei Herr Jeronimus, hver Rose har sin Tiorn;
Vær ei saa streng! Vi er jo alle Adams Børn.

Jeronimus (fortvivlet).

Ha det er Løgn! Det ei ham hiælper, at han smidsser.
Skorpioner ere vi og slemme Basiliser.

Henrik.

Ei Herr Jeronimus! Hvortil sligt Sværmeri?
Den hele Basilisk er kun en Phantasie.
Hvis De vil følge mig bag Vaarens grønne Telte,
Saa haaber jeg, at vi, som tvende tappre Helte,
Naar hver kun holder sig med sine Vaaben frisk,
Hver Drage dræbe skal og hver en Basilisk.

Jeronimus (vrider sine Hænder).

Jeg er en slagen Mand!

(De gaae.)

Leander
(kommer tilbage ordentlig klædt i Fraf, seer efter Jeronimus).

Min gode stakkels Broder!
Enfoldig er du lidt, ei af de bedste Ho'der,
Men ærlig, munter, diærv, og som en Yngling varm,
Og bedre Hierte slaaer der ei i nogen Barm.
Det halv bedrøver mig, at jeg ham ei kan trykke
Strax i min Arm, og strax ham ønske glad til Lykke,
Strax aabenbare ham den altforlange Spøg.
Men nei! hvad gavned da vel hele mit Forsøg?
Jeg maa ham hans Triumph lidt langsomt tilberede.
Skiult skal han skue min forstilte Elskovshede,
Men kun et Øieblik! Endnu et lille Gys,
At hun kan staae for ham klart i sit eget Lys.
En vantro Thomas er han dog endnu, den Stakkel;
Vel! han skal see, og troe, og signe mit Mirakel!
(Han banker paa Døren. Leonore lukker op og kommer ud.)

Leonore.

Min Herre! De er her?

Leander.

Til Tieneste, Madam!
(Sagte)
Særdeles artig!

Leonore (afsides).

Vie! jeg skal giengiælde ham.
Jeg alt opdaget har, betaler dig med Aager.
Giv Tid et Øieblik, min kløgtige Herr Svoger!
Og du, som mig bedrog med Fuglen, du min Mand
Han skal et Øieblik gaae reent fra sin Forstand.
Sin Straf han har fortient. Jeg veed, han staaer og lurer
Bag Træet hisset! Ha forhærdede Naturer!
Men slinke Næsviished, men ædle Jalousie,
Selv kasted I den Grav, som I skal styrtes i.

(Høit)

Jeg ſaae Dem gjøre med min Mand en Promenade;
Saalænge pleier han mig ſjelden at forlade.

(Sutter.)

Leander.

Madamen længes alt?

Leonore.

Jeg længes? Viſt! ak ja!
Hvor er han nu? Han er vel ikke langt herfra.

Leander (afſides).

Hvad ſige disſe Suk? Mon virkelig — o Himmel!

(Høit)

Han blev i Skoven, han blev pludſelig ſaa ſvimmel,
Han tabte Veiret faſt. Jeg iilte — ſom hans Ven —

Leonore (letſindig).

O det har ingen Nød, han faaer nok Veir igien.

Leander (afſides).

Nei det er altfor galt. Mon virkelig den Arme
Retfærdig Aarſag har —

Leonore.

Det er ei værd at larme
For det. Det kiender jeg: en lille Aſthenie,
Som hurtig yttrer ſig og hurtig er forbi.
Det følger med hans Aar.

Leander.

Man kan det Værſte vente.

Leonore (ſmilende).

Og De forlader ham?

Leander (forlegen).

Madam! — jeg vilde hente
Lidt — Naphta — til min Ven.

Leonore.

Slig Iil fortiener Taf.
Paa Veien, ſeer jeg, har De klædt Dem om i Frak.

Leander.

De kiender mig Madam?

Leonore.

Saavel som Viisdomsuglen,
Min Herre, med Paryk, og — med Kanarifuglen.

Leander (afſides).

Jeg aander let igien; det er kun Drilleri.

(Høit)

Undſkyld Madam, at jeg paa Volden var ſaa fri.
Mig havde Deres Mand forbittret overfuſet,
Fordi jeg, ſyntes ham, kom altfor nær til Huſet.
Han havde Fuglen ſelv mig ſolgt, ſom hænger der.
Den ſkreeg ham altfor høit; De veed, han er lidt ſær.

Leonore (ſagte).

Vie, du Forræder! Jeg ſkal ſtraffe dig. (Høit) Min Herre,
Gid aldrig der med ham var hændt mig noget Værre.
Det er et ringe Træk, ſom ſvagt kun ſmerter mig,
Af al hans Uforſtand.

Jeronimus (bag Træerne).

Af Gud forbarme ſig!

Leonore (forundret).

Hvad nu? Hvad ſkriger der?

Leander (alvorlig).

Madam! en Ugle tuder
I Skoven hisſet, ſom os intet Godt bebuder.

Leonore (letſindig leende).

Min Herre! Jeg har ſtrax Dem kiendt, fra jeg Dem ſaae
Idag paa Volden, ſkiøndt forklædt fra Top til Taa.
Hvad vil De? Drille lidt min Mand? Det maa nok vare.

Leander (afſides).

Hvor Diævlen reder jeg mig vel af den Affaire?
Det gamle Menneſke gaaer reent fra ſin Forſtand,
Derhenne bag et Træ.

(heit)

Madam! den arme Mand
Er i en Tilstand, der —

Leonore.

Gaaer over, som jeg haaber.
Men De, hvad vilde De?

Leander.

Det var om nogle Draaber,
Som —

Leonore (alvorlig).

De fornærmer mig, Leander! hvis De kan
Fortsætte denne Spøg med mig, som med min Mand.

Leander.

Madam! De misforstaaer.

Leonore (hærlig).

De skiælver? Er urolig?
Har jeg bedrøvet Dem? Nu vel, saa vær fortrolig!
Jeg vil ei krænke Dem. Og misforstaae mig ei,
Hvis altfor pludselig, uforberedet, jeg
Maaskee benytter mig af nogle Øieblikke,
Hvor — hvad kun sielden skeer — Min Argus er der ikke.

Leander.

Madam!

Leonore.

De elsker mig, Leander!

Leander (heist forlegen).

Har jeg drømt
Om Sligt?

Leonore (alt mere hærligt).

De elsker mig!

Leander (stamper i Gulvet).

Jeg være vil fordømt,
Om jeg har tænkt derpaa.

Leonore.

Tænkt? Kiærligheden tænker
Desværre saare lidt! I sine Slavelænker
Snart Amor skynder sig at lægge vor Fornuft.
Han Hiernen svimmel giør med sine Rosers Duft;
Hver Tanke kan han snart til Følelse forvandle.
Hvor Hiertet Herren er, ak! der maa Hiertet handle.

Jeronimus (bag Træet).

Jeg døer!

Leonore.

Men hvad er det?

Leander.

En Ugle. Den er nær,
Dens Hyl forkynder os et rædsomt Tordenvær.
Jeg raader Dem, Madam! at søge Hiælp itide.
Jeg Deres Tiener er. (Sagte) O hvor han nu maa lide!
Fordømte Fusentast, jeg er! Fordømte Spøg,
Som bragte mig til et halsbrækkende Forsøg.

(Han vil gaae.)

Leonore (holder ham tilbage).

Min Herre! det er Synd saasnart mig at forlade. —
Jeg seer, De dreier om nu i en anden Gade,
Fordi De mærker vel: den Seier blev for let.
Saadan er Mændene! Saadan er Menneskets!
De var forelsket før? Ja dødeligt!

Leander (yderst forlegen).

Madamen
Ta'er feil.

Leonore.

Mens jeg var streng, det Olie giød i Flammen;
Men neppe mærkte De, jeg strøg de stolte Seil,
Saa blev De kold som Is.

Leander.

Madam, De tager feil.

Leonore.

Gud give, jeg tog feil! Men det er sandt, desværre.
De elsker ikke meer; men det gjør jeg, min Herre!
Thi Qvindens Charakteer er mere tro.

Jeronimus (affitres).

Jo, jo!
Det mærker jeg, min Siæl, at Qvinde du er tro.

Leonore (forundret).

Nu atter Ugleskrig?

(Smilende til Leander.)

Min Herre! Deres Mine
Jo ligner Harlekins, som svigted Columbine
I „De Uhynlige." Som Harlekin, med Suk
De tilstaaer, at „paa Mark er ei saa god den Plut",
Som den man med Besvær høit klavrende forsøger.

Leander.

Jeg lever op igien! Jeg mærker, at De spøger.

Leonore.

Ja spøge maa man vel, naar man er sikkeglad.
Og det er jeg idag. Spørg kun min Husbond ad,
Som staaer bag Busken der og lurer. — De formoder
Vel Grunden?

Leander.

Nei!

Leonore.

Han lidt kun drille vil sin Broder,
For han omfavner ham. De ham i Spøg bedrog,
Kan han fortænkes vel, ifald sin Hævn han tog?

Jeronimus styrter frem fuld af Glæde og Forundring.

Min Broder? Lad mig see!

(Sætter sine Briller paa.)

Leander

(strækker sine Arme ud imod ham).

Kan du ei Ligheb hitte?

Jeronimus (bultende).

Jeg kiender dine Træk, min salig Mo'er Birgitte!

(Omfavner ham lidenskabeligt.)

Din Gavtyv! Hvorfor har du giort mig det imod?
Jeg seer, Alt staaer med dig end paa den gamle Fod.
Du var en Uglspil, og selv ikke Liniens Hede
Din Kaadhed tæmmet har.

Leander

(lægger alvorlig sin Haand paa hans Skulder).

Jeg vilde dig helbrede!
Gid det var lykket mig, min Broder! Favn din Viv,
Og beed —

Jeronimus

(knælende for Leonore).

Paa mine Knæe!

Leonore (leer).

Behøves ei!

Jeronimus.

Tilgiv! —
Dydsmønster! Frommeste!

Leonore

(reiser ham venligt op).

Hvor gierne jeg tilgiver!
Af Kiærlighed til mig kun reiste sig din Iver.

Leander.

Herefter elsker han som en fornuftig Mand,
Og vogter Ilden, at den ei blier Ildebrand.
Han Nissen jager bort, som ham kun Uheld bragte,
Den Viv, han høit har kiær, han ogsaa høit vil agte;
Og den han agter høit, vil han ei misforstaae;
Det Gode, som han har —

Jeronimus.

Det vil han stionne paa!
Du taler Viisdom, Bro'er! og mig til største Nytte.
Ethvert af dine Ord bør hugges t en Stotte,

Bør hugges i Granit, til Lærdom for hver Mand,
Som nærer Jalouſie med daarlig Uforſtand.
Velkommen hiem igien!

(Betragter ham deeltagende.)

Hvad har du lagt dig efter?

Leander (ſmilende).

Jeg har min Medicin ſtudeert af alle Kræfter,
Og den er nyttig, brugt til rette Tid og Sted,
Ei for de Syge blot, men for de Sunde med.

Jeronimus.

Det mærker jeg.

Leander.

Som Riig jeg vendte glad tilbage
Til Fædrelandet; men da hørte jeg dig klage,
Som ſtakkels indbildt Syg. Tilgiv, hvis jeg forkeert —

Jeronimus (omfavner ham).

Nei, Broder! du har mig fra Grunden af cureert.

Leander.

Tag dig tagt, min Ven! thi let det hændes kunde,
At den indbildte Syg blev den indbildte Sunde.
Fornuftigt Varſel før dog hialp ei meget dig.

Jeronimus

(trykker hans Haand).

Men du — min ſande Ven — har giort mig latterlig!
Det var den rette Kuur!

Leander.

Ja — gid den var fra Grunden.
Du ei ſtor Aarſag har at være mig forbunden;
Deslige Feil, min Bro'er —

Jeronimus.

Der gives Midler viſt!

Leander.

O ja! — Palliativ!

Jeronimus.

Du mener Galgenfriſt?

Leander.

For rette Lægedom til ſlig en Syg at finde —
Der hiælper Doctor ei, dertil maa — Doctorinde!

Jeronimus.

Den har jeg, Broder! See, der ſtaaer hun!

Leander.

Jeg det veed!

Jeronimus.

Og Lægemiddelet?

Leander.

Er —

Leonore
(omfavner ſin Mand).

From Taalmodighed!

Den Rige og den Fattige.

Et Lystspil.

Personerne.

Wolmer, en rig Mand.
Ferdinand, hans Søn.
Eraſt, Organiſt.
Sophie, hans Datter.
Weidenfleth, en Reiſende.
Heilmann, hans Ven.
Chriſtopher, Wolmers Tiener.

Værelſe hos Wolmer.

Wolmer. Chriſtopher.

Wolmer.

Saa har jeg altſaa Ret!

Chriſtopher.

De har beſtandig Ret.

Wolmer.

Du i mit ſtille Huus er daglig bleven mæt.

Chriſtopher.

O ja!

Wolmer.

Hvad vil du meer? Meer var dig kun til Hinder.
Er du i Kroppen let, og har du røde Kinder —
Mig takker du derfor.

Chriſtopher.

Hr. Doctor, mange Tak!
Men De er ei Chirurg og ſyer ei paa min Frak.

Wolmer.

Din Frak er heel endnu!

Chriſtopher.

Sin Undergang ſig nærmer!

Wolmer.

Der Huller være maa i begge dine Ærmer.

Christopher.

Spøg ikke, Herre! Dem Naturen det forbød;
Et mægtigt Spøgelse De bli'er, naar De er død.
Men mens De lever, nei; det blev Dem ikke givet,
Saalidt som Munterhed og Tilfredshed i Livet.

Wolmer.

Jeg gidder ikke hørt den Snak.

Christopher.

Naar var De fro?
Og sig mig, Herre! sig, naar sidstegang De loe?
Dem Vaaren fryder ei, paa den De kan ei stionne.

Wolmer.

Jeg har en Aversion, Christopher! for det Grønne.

Christopher.

Spadsere —

Wolmer.

Slider Sko. Jeg kiender vel vor Egn:
Den er for heed i Sol, og altfor vaad i Regn.

Christopher.

Naar bød De Folk til Giæst?

Wolmer.

Jeg spiser ei med Flere,
Og Ingen i mit Huus jeg vil incommodere,
Enhver er lykkeligst, som staffer selv sit Fo'er,
Og sætter Fødderne smukt under eget Bord. —
Dog — at du ei skal troe, jeg er saa lidt spandabel, —
Og for at vise mig til Giæstfrihed capabel,
Saa skynd dig til Kraft —

Christopher.

Den stakkels Musikant,
Vor Nabo?

Wolmer.

Just til ham!

Christopher.

Som i en anden Kant
Af Byen De har tidt henønſket, naar han blæſer
For ſtærkt i ſin Fagot?

Wolmer.

Jeg li'er ei, Katten hvæſer.
Forreſten Manden har Fortieneſter; man kan
Ei nægte det, Eraſt — det er en ærlig Mand.

Christopher.

De kunde jo tilforn ſaalidt den Nabo lide,
At naar han hilſte, ſaae De til en anden Side.

Wolmer.

Jeg lider engang ei det Hataftageri,
Og haaber, til min Troſt, at det er ſnart forbi.

Christopher.

Som anden Artighed.

Wolmer.

Eraſt — en ærlig Gubbe —

Christopher.

Hvad ſkal han?

Wolmer.

Bydes ind til Middag paa en Suppe
Hos mig i Morgen.

Christopher.

Hvad? Kan jeg mit Øre troe?

Wolmer.

Men ſtig ham, at præcis jeg ſpiſer Klokken To.

Christopher.

Nu har jeg aldrig ſeet —

Wolmer.

Der meget er, min Kiære,
Du ei har ſeet endnu, og ſom du forſt maa lære.

Men ſtynd dig nu og gaae! Thi jeg tilſidſt bli'er ked,
Chriſtopher, reent ud ſagt, af din Fortrolighed.
Det er en Feil af mig! For dybt jeg mig nedlader —
Men — jeg har ingen Mo'er og jeg har ingen Fader —
Min ſalig Huſtru altfor tidligt mig forlod —

Chriſtopher.

Og kan i Graven meer ei ſige Dem imod.

Wolmer.

Og Børn!

Chriſtopher.

En ægte Søn!

Wolmer.

Ja, jeg kan ikke nægte,
At i en vis Forſtand han vel maa kaldes ægte;
Men denne Ferdinand er et hovmodigt Skarn;
Han er min ægte Søn, men ei mit ægte Barn.

Chriſtopher.

Med ham Diſputen De fortſætte kunde bedre.

Wolmer.

Det ſtikker ſig ei, Børn modſige deres Fædre.
(Utaalmodig.)
Og mindre Tienere! Gaae Fanden nu i Vold!

Chriſtopher.

De er nok bange for, at Suppen bliver kold!
(Gaaer).

Wolmer (alene).

En uforſkammet Knægt! Men tro, med lidt fornøiet.
En Anden fordred meer, derfor jeg lukker Øiet,
Og ſtundum Øret med, naar han er ſtubs og ſtolt.
En Hofmar Konger ſelv i gamle Dage holdt,
Som ſagde dem imod, og bad dem ta'e ſig vare
For Feil, ſom derfor de aldeles ei lod fare.

Det tidt er kiedeligt mig i min Eensomhed —
Men Tiden gaaer saa godt, naar først man bliver vred.
(Staaer i Tanker, og siger derpaa:)
Med Musicanten jeg lidt Venskab dog maa pleie;
Thi Laboranten, som mit Sidehuus vil leie,
En Skorsteen trænger til paa Muren, som udgaaer
Til Haugen, netop hvor Erastes Lysthuus staaer.
Han altid pleier sig barnagtigt at begrave
I Hytten af Jasmin og i den lille Have,
Af Blomster fuld. Den Nar det kalder Poesie;
Og kommer jeg nu med mit Brændviinsbrænderi;
Mens Datteren der gaaer og har sig Blomster sanket,
Og lugter Maltet just, som nylig den er dranket —
Saa klager mig vist an den gode Musicus,
Og i sin Eiendom ei taaler Servitus.
Dog haaber jeg, sin Ret han ei saa nøie kiender;
Og naar jeg med en Bøn til ham mig venligt vender; — —
Men — kommer han ei der, og det i største Hast,
Og leer, som han var gal?

Erast kommer.

Wolmer.

God Morgen, Hr. Erast!

Erast.

God Morgen, Wolmer! Af — Herr Wolmer vil jeg sige.

Wolmer.

De er saa lystig, som De kom fra Himmerige.

Erast.

Det gior jeg ogsaa, Ven! Ja, det er ganske sandt:
Fra Himmerige kom hver ægte Musikant,
Og gaaer derhen igien.

Wolmer.

Men jeg slet ikke fatter —
Jeg ei begriber den besynderlige Latter.

Eraſt.

De har en Tiener, Ven! Det flog mig narre vil.
Er det den Første da imorgen i April?

Wolmer.

Hvad mener De med det?

Eraſt.

Han ſkulde mig indbyde
Til Middag.

Wolmer.

Kunde det faa meget Dem fortryde?

Eraſt.

Hvad? Karlen lyver ei?

Wolmer.

Jeg ſelv ham udſendt har,
Og haaber, at De dog hos mig tiltakke ta'er?

Eraſt.

Paa Suppe!

Wolmer.

Det er Brug jo i et ſaadant Stævne;
Det hele Maaltid blot ved Suppen at benævne;
Men Suppen koger man ei paa en Pølſepind.

Eraſt (godmodig).

Hr. Wolmer! De er dog et ret godt, ærligt Skind.
Man giør Dem Uret, Fa'er! Man ſiger, at ſom Hunden
De under ikke Folk den Bid, man ta'er i Munden; —
Og nu indbydes jeg — paa Suppe. Dog, Fa'er min:
Mig Suppen friſter ei; — men ved en Flaſke Viin —

Wolmer.

Den ſkal De ogſaa faae. Jeg veed jo nok: „Cantores" —
Som gammelt Ordſprog ret har ſagt — „amant humores."

Eraſt.

Til Skikkelighed, Fa'er! Thi Viin er meer end Guld!
At ſige — man i den ei maa ſig drikke fuld;

Thi kun Philiſterne Vin til at ſynke bringer; —
Poeter, Kunſtnere — dem ſkiænker Bacchus Vinger. —

Wolmer.

Godt, godt! De flyve ſkal ſaa høit, De ſelv attraaer.
Det glæder mig, en Mand, ſom boer ſaa nær min Gaard.
Engang i dette Liv at lære ret at kiende.

Eraſt.

Jeg har paa Gaden tidt ſeet Dem forbi mig rende;
Jeg hilſte Dem iblandt; — De aldrig mig igien.

Wolmer.

Saa har jeg Dem ei ſeet; — jeg gik i Tanker, Ven!

Eraſt.

Ja — Synet, Tanken er en uſkatteerlig Gave.

Wolmer.

Jeg ſeer Dem ofte dog i Deres lille Have.

Eraſt.

Det er min Ankerplads.

Wolmer.

Nei, vil man bare ſee!

Eraſt.

Mit Feepalads!

Wolmer.

Og hvem er da Paladſets Fee?

Eraſt.

Min Datter!

Wolmer.

Hun er ſmuk. Jeg tidt ind til Dem kigger,
Naar jeg i Vinduet deroppe ſtundom ligger. —
Men Apropos, min Ven! — har Noget derimod —
De vel tillader det — ja De er viſt ſaa god —
Et ganſke lille Hul paa Muren mig at bore?
Jeg lover Dem forud: det bli'er ei af de ſtore.

Eraft.

Paa hvilken Muur?

Wolmer.

Min Muur!

Eraft.

Gud, hvilken from Natur!
Han beder om Forlov til Hul paa egen Muur.

Wolmer.

Men Muren vender ud til Deres Have, Kiære!

Eraft.

Hvad ſkulde der for det da vel i Veien være?

Wolmer.

Der gives dem, ſom Sligt ei lide kan. Man ſeer
I Haven ind.

Eraft.

Ih nu, hvad ſiger det ſaa meer?
Vi frygte Synet ei, og Vidner ei vi habe;
Thi alt, hvad man kan ſee, det er, at vi er glade.

Wolmer.

Det Hul, jeg taler om, det gjøres heller ei
For Synets Skyld; i Rør det viſer Røgen Vei.

Eraft.

I Luften op! Velan, der kan den frit ſig brede;
Det undrer mig, at ei det er der allerede.

Wolmer.

Saa De tillader det?

Eraft.

Ret gierne!

Wolmer.

Tuſind Tak!
Ifald jeg kiendte kun den Viin, ſom helſt De drak —

Eraft (rynker Panden).

Der gaaer et Lys mig op; nu jeg begriber Tingen.

Wolmer.

Ven! ſig mig, hvilken Viin De helſt befaler?

Eraſt (alvorlig).

Ingen!
Og Suppen heller ei; den blev mig altfor heed.
Jeg beder, gior Dem ei for mig Ulelighed!
Jeg kommer ei til Giæſt imorgen.

Wolmer.

Hvorfor ikke?

Eraſt.

Fordi De Deres Hul betale vil med Drikke.
De vide vil, hvad Viin jeg drikker helſt, Fa'er min?
Det ſkal jeg ſige Dem: den ſelvbetalte Viin,
I egen Arnekrog; ei heller jeg foragter
Et Glas af Vennehaand iblandt; men uden Fagter.
Og Viin ſom Lokkemad — den gior mig ikke glad;
Den Dumme lokke kun man kan med Lokkemad.
Farvel, Hr. Wolmer! Bryd De Deres Hul paa Muren!
Men — Muren mellem os — den bryder ei Naturen.

(Gaaer.)

Wolmer (arrig).

Det er Affectation! Forſængelige Nar!
Han gavmild være vil, endſkiøndt han Intet har.

Ferdinand kommer fra et Sidevarelſe.

Min Fa'er! et Forſlag har jeg Dem idag at giøre,
Hvis De tillader det.

Wolmer (mut).

Ret gierne! Lad os høre!

Ferdinand.

De paa min Skolegang har ingen Penge ſpart,
Og Noget har jeg lært.

Wolmer.

Ja, det var i en Fart!

Ferdinand.

Jeg underkaſted mig med Bifald alle Prøver,
Som til et Embed her i Landet man behøver.

Wolmer.

Velan?

Ferdinand.

Men Embedet beſtandig fiernet ſtaaer;
Min Ungdom ſvandt: jeg nu mig nærmer Manddoms Aar.

Wolmer.

Nu vel?

Ferdinand.

Og, Levebrød — naar Viden jeg har funden,
Den Uformuende jeg river den af Munden.

Wolmer.

Det er mig altfor høit. Naar Munden end er tom,
Hvordan udrives det, ſom ei i Munden kom?

Ferdinand.

Det for den rige Mand ſig ſømmer ingenlunde,
Det Brød at tage, ſom en Fattig nære kunde.

Wolmer.

Saa er du bleven riig? Hvad hører jeg? Ei, ei!

Ferdinand.

Jeg har en Riig til Fa'er.

Wolmer.

Men det har ikke jeg;
Jeg ingen Anden har, ſom mig min Kage meler,
Og du tilgiver — ei din Følelſe jeg deler.

Ferdinand.

Hør, Fader! Deres Søn; hør ham for ſidſtegang!

Wolmer.

Saa lad din Drøvelſe da ſynge Svaneſang!

Ferdinand.

Hvor kan det glæde Dem med Angst at være Hyrde
For et ufrugtbart Malm, Dem egenlig til Byrde?
De er en klogtig Mand, det hele Byen veed,
Dog tager Middelet De steds for Diemed;
Og mens Dem Trællene til Hytten Guldet bære,
Maa, som et fattigt Barn, steds Deres Søn undvære.
Som Dreng — min Mund forbi man bragte Kage, Frugt;
Som Yngling mangled mig hvad Gavnligt var og Smukt.
Til Skuespillet ei min Fod fik Lov at træde,
Til Ballet ei, kort sagt: til ingen jordisk Glæde.
Saadan min Ungdom svandt; min Manddom foreslaaer;
Men Frugten nægtes mig frembeles, Aar for Aar.
Der hører noget til, — De mig det Ord forlader —
At være kierlig Søn og elske sig en Fader.
Tilbøjligheden dog hos mig var altid der.
Saa vær da god, fortien, at Sønnen har Dem kier!

Wolmer.

Hvad vil du?

Ferdinand.

Kiøb et Gods! Lad mig Landbrugen lære!
Og lad paa Deres Gods mig saa Forvalter være.
Jeg nøies vil med lidt. — Lykfal'ggior mit Liv —
Et nøisomt Levebrød for mig og for min Viv —

Wolmer.

Er du alt gift?

Ferdinand.

Sæt mig istand til mig at gifte!

Wolmer.

Har du en Kiæreste alt?

Ferdinand.

Maaskee!

Wolmer.

Du skal ei skrifte!
Jeg vil ei høre paa Henrykkelser, blot slig,
Den Pige, du har valgt til Hustru — er hun rig?

Ferdinand.

Paa Skjønhed, Dyd, Forstand.

Wolmer.

Men har hun ingen Penge?

Ferdinand (trækker paa Skuldrene.)

Wolmer.

Saa paa mit Bifald du, min Søn! kan vente længe.
Jeg føder dig — Velan, mig rive lad den Tiørn!
Det er en Faders Lod; din Kone, dine Børn,
Til dem at føde jeg er pligtig ingenlunde.
Een Mund — det være faaer; — men ikke mange Munde.
Vil Fader være du paa denne Viis, saa har,
Min Søn, du givet slip reent paa din egen Fa'er.
Det er mit sidste Ord; saadan jeg dig velsigner.
Gaae nu med Gud, min Dreng!

Ferdinand.

Velsignelsen Dem ligner.

(De gaae hver ud af sin Dør.)

Værelse hos Eraft.

Eraft. Sophie.

Eraft (omfavner hende).

Det er et deiligt Veir, og Himlen er saa blaa —
Naturen taget har sin Søndagskiole paa,
Det er din Fødselsdag idag, min kiære Datter!

Sophie.

Ja! det er Skade, Fa'er! saa tidt den kommer atter;
Man gammel bli'er tilsidst.

Eraſt.

Slaae det ei hen i Spøg!

Sophie.

Saa vil vi gjøre da med Alvor et Forsøg.

Eraſt.

Jeg spøger gierne selv, Veemodighed er. baarlig;
Men Vee den arme Siæl, der aldrig var alvorlig!
Hvad er dens Munterhed? Nu da — mit Barn! — idag
Gud gav mig dig, mit Liv til høieſte Behag.
Hvor der er Velstand, Barn, i Huſet, der man pleier
At gjøre Gaver ved slig Leilighed; —

Sophie.

Jeg eier
Dit Hierte, Fa'er! Hvor er en Gave dyrebar
Som den? Giv mig ei meer! det Bedſte jeg alt har.

Eraſt.

Ja, ja! det klinger smukt. Jeg nok forstaaer dig, Pige!
Og jeg veed ogsaa hvad din Lystighed vil sige:
For ei at græde med din Fa'er, du med ham leer.
Men lad ved denne Streng os ikke røre meer.
Nei, nei! en anden Stræng, en lystelig skal klinge:
Her bringer jeg en Fier af Mozarts Englevinge, —
Et Blad med Noder paa, som han til Afſked skrev
Mig i min Stambog, kort før Døden ham henrev.
En lille Trio; jeg har glemt dig den at vise.

Sophie.

Men derfor maa jeg dig saameget mere prise,
At juſt det skeer idag.

Eraſt

(giver hende et Stykke Nodepapir).

Tag min Foræring! der!

Ferdinand.

Jeg underkaſted mig med Bifald alle Prøver,
Som til et Embed her i Landet man behøver.

Wolmer.

Velan?

Ferdinand.

Men Embedet beſtandig fiernet ſtaaer;
Min Ungdom ſvandt: jeg nu mig nærmer Manddoms Aar.

Wolmer.

Nu vel?

Ferdinand.

Og, Levebrød — naar Viden jeg har funden,
Den Uformuende jeg river den af Munden.

Wolmer.

Det er mig altfor høit. Naar Munden end er tom,
Hvordan udrives det, ſom ei i Munden kom?

Ferdinand.

Det for den rige Mand ſig ſømmer ingenlunde,
Det Brød at tage, ſom en Fattig nære kunde.

Wolmer.

Saa er du bleven riig? Hvad hører jeg? Ei, ei!

Ferdinand.

Jeg har en Riig til Fa'er.

Wolmer.

Men det har ikke jeg;
Jeg ingen Anden har, ſom mig min Kage meler,
Og du tilgiver — ei din Følelſe jeg deler.

Ferdinand.

Hør, Fader! Deres Søn; hør ham for ſidſtegang!

Wolmer.

Saa lad din Drøvelſe da ſynge Svaneſang!

Ferdinand.

Hvor kan det glæde Dem med Angſt at være Hyrde
For et ufrugtbart Malm, Dem egenlig til Byrde?
De er en klogtig Mand, det hele Byen veed,
Dog tager Middelet De ſteds for Diemed;
Og mens Dem Trællene til Hytten Guldet bære,
Maa, ſom et fattigt Barn, ſteds Deres Søn undvære.
Som Dreng — min Mund forbi man bragte Kage, Frugt;
Som Yngling mangled mig hvad Gavnligt var og Smuft.
Til Skueſpillet ei min Fod fik Lov at træde,
Til Ballet ei, kort ſagt: til ingen jordiſk Glæde.
Saadan min Ungdom ſvandt; min Manddom foreſtaaer;
Men Frugten nægtes mig fremdeles, Aar for Aar.
Der hører noget til, — De mig det Ord forlader —
At være kiærlig Søn og elſte ſlig en Fader.
Tilbøieligheden dog hos mig var altid der.
Saa vær da god, fortien, at Sønnen har Dem kiær!

Wolmer.

Hvad vil du?

Ferdinand.

Kiøb et Gods! Lad mig Landbrugen lære!
Og lad paa Deres Gods mig ſaa Forvalter være.
Jeg nøies vil med lidt. — Lykſaliggier mit Liv —
Et nøiſomt Levebrød for mig og for min Viv —

Wolmer.

Er du alt gift?

Ferdinand.

Sæt mig iſtand til mig at gifte!

Wolmer.

Har du en Kiæreſt alt?

Ferdinand.

Maaſtee!

Wolmer.

Du ſkal ei ſkrifte!
Jeg vil ei høre paa Henrykkelſer, blot ſlig,
Den Pige, du har valgt til Huſtru — er hun rig?

Ferdinand.

Paa Skiønhed, Dyd, Forſtand.

Wolmer.

Men har hun ingen Penge?

Ferdinand (trækker paa Skuldrene.)

Wolmer.

Saa paa mit Bifald du, min Søn! kan vente længe.
Jeg føder dig — Velan, mig rive lad den Tiørn!
Det er en Faders Lod; din Kone, dine Børn,
Til dem at føde jeg er pligtig ingenlunde.
Een Mund — det være faaer; — men ikke mange Munde.
Vil Fader være du paa denne Viis, saa har,
Min Søn, du givet ſlip reent paa din egen Fa'er.
Det er mit ſidſte Ord; ſaadan jeg dig velſigner.
Gaae nu med Gud, min Dreng!

Ferdinand.

Velſignelſen Dem ligner.

(De gaae hver ud af ſin Dør.)

Værelſe hos Craft.

Craft. Sophie.

Craft (omfavner hende).

Det er et deiligt Veir, og Himlen er ſaa blaa —
Naturen taget har ſin Søndagskiole paa,
Det er din Fødſelsdag idag, min kiære Datter!

Sophie.

Ja! det er Skade, Fa'er! saa tidt den kommer atter;
Man gammel bli'er tilsidst.

Eraſt.

Slaae det ei hen i Spøg!

Sophie.

Saa vil vi gjøre da med Alvor et Forsøg.

Eraſt.

Jeg spøger gierne selv, Veemodighed er daarlig;
Men Vee den arme Siæl, der aldrig var alvorlig!
Hvad er dens Munterhed? Nu da — mit Barn! — idag
Gud gav mig dig, mit Liv til høieſte Bebag.
Hvor der er Velstand, Barn, i Huſet, der man pleier
At gjøre Gaver ved slig Leilighed; —

Sophie.

Jeg eier
Dit Hierte, Fa'er! Hvor er en Gave dyrebar
Som den? Giv mig ei meer! det Bedſte jeg alt har.

Eraſt.

Ja, ja! det klinger smukt. Jeg nok forstaaer dig, Pige!
Og jeg veed ogsaa hvad din Lyſtighed vil sige:
For ei at græde med din Fa'er, du med ham leer.
Men lad ved denne Streng os ikke røre meer.
Nei, nei! en anden Strængs, en lyſtelig skal klinge:
Her bringer jeg en Fier af Mozarts Englevinge, —
Et Blad med Noder paa, som han til Afſked skrev
Mig i min Stambog, kort før Døden ham henrev.
En lille Trio; jeg har glemt dig den at vise.

Sophie.

Men derfor maa jeg dig saameget mere priſe,
At juſt det skeer idag.

Eraſt

(giver hende et Stykke Notepapir).

Tag min Forærings! der!

Sophie (lyser ham).

Jeg ingen kunde faae, som var mig mere kiær.

Eraſt.

Ja, Gud ſkee Lov! Muſik — den har vi; vi kan vælge
Hver Dag, hvad ſelv vi vil, og ſom den Rige ſvælge.
Den bedſte Nydelſe, den kiender ingen Nød;
Det ſøde, himmelſke, det ſunde Mannabrød,
Det trænger ei til Regn, det vorer ſelv i Tørken,
Og ſendtes os fra Gud til Mættelſen i Ørken.
Der — under mit Claveer — bort, bort med Taarer, Suk!
Der ligge Skattene, — af Mozart, Haydn, Gluck,
Af Grétry, Monſigny, af Schulz og Cherubini,
Paëſiello, Boyeldieu, af Mehul og Roſſini; —
Det Bedſte nemlig, — da i Frankrig han blev Mand,
Ei blot med ſtort Talent, men ogſaa med Forſtand.
Men dette hellige Blad af Mozart, Pige kiære!
Det paa din Fødſelsdag din Faders Gave være.

Sophie (ſmilende).

En Trio!

Eraſt.

Du har Ret! Ved paa det Blad at ſee,
Du tænker ei paa To, men billigviis paa Tre.
Og ſee! ſom kaldet der den Tredie juſt kommer,
Med Blomſter i ſin Haand, ſom Genius for Sommer.
Hvorfor han nærmer ſig, at vide vel jeg troer;
Men ſtille! Han kan ſelv belægge ſine Ord.

Ferdinand kommer med Blomſter.

Sophie! — jeg har hørt, — hvad De mig har fortiet; —
Naturen ſelv ſaa ſødt har denne Dag indviet
I Roſens bedſte Tid: Roſe ved Roſe ſtaaer,
Og Roſen af min Haand en lille Roſe faaer.
Jeg har ei andet — jeg Dem andet ei tør byde;
Men Roſen, veed De nok, har meget at betyde;

Thi Ungdom tyder den — og Skiønhed; og De veed —
For Ømhed er den Blomst —

Eraſt.

Og for Uſkyldighed!
Og for Indledningen vidtløftig ei at giøre,
Du af din Faders Mund for førſtegang ſkal høre,
Hvad du af Ferdinand maaſkee dog hørte helſt; —
Men derved faaer jeg ham Samvittigheden frelſt.
Han elſker dig, men ei til dig at beile vover,
Fordi Syvſoverſøvn endnu hans Lykke ſover.
Han intet Embed har; med Kundſkab, Flid og Aand,
Han end ei byde kan, Sophie, dig ſin Haand.
Hans Fader er vel riig, men det er ei hans Eget;
Og til at hiælpe ham, hans Fader har for Meget.
Hr. Wolmer efter Guld har hidſig Febertørſt;
For Folk at hiælpe, maa man fattig være førſt.
Med Sparſomhed begyndt, — og altid meer i Vanen —
Det Ferdinands Papa gaaer modſat Pelikanen:
Den nærer Ungerne tidt med ſit eget Blod,
Naar Nøden kræver det; — Hr. Wolmer derimod —

Ferdinand.

Skaan ham, min ædle Ven! Glem ei, han er min Fader!

Eraſt.

For Deres Skyld jeg ham da chriſteligt forlader.
Og jeg fortryder faſt, at før jeg bruſt forſtiød
Et Maaltid, hvortil han ret høfligt mig indbød.

Ferdinand.

Har han Dem budt til Giæſt? O Gud — maaſkee —

Eraſt.

Lad fare
Hvert Haab fra denne Kant! tag ei for gode Vare
Hans Artighed! O nei, det var ei Sympathie
Med Følelſer, men med et Brændviinsbrænderi.

Han i sit Sidehuus, troer jeg, sig eet vil lave,
Og trængte til et Hul for Røgen i min Have. —
Gaaer nu i Haven ned! Brudt har jeg Eders Is;
Som Adam, Eva Jer gienvinker Paradiis.
Jeg kiender Kiærlighed, og veed, at største Glæde
Den er paa denne Jord; selv da, naar den maa græde.
Den lever bedst af Haab — velan! hvad har I Nød?
Saa har Jer Kiærlighed jo deiligt Levebrød.

(De gaae.)

Et Værelse i Værtshuset.

Weidenfleth kommer med Værten **Heilmann.**

Heilmann.

Hr. Weidenfleth, jeg veed ei, om jeg har den Ære
Endnu, fra gammel Tid, af Dem gienkiendt at være?

Weidenfleth.

Det træffer sig jo stiønt! En Skolekammerat —
En Medstuderende!

Heilmann.

Som glemte Jura, Stat,
Og blev en Værtshuusmand. Ærgierrighed blev dødet
Af uopfyldte Haab, — men jeg fandt Levebrødet.

Weidenfleth.

Og viser med et godt og stort Giæstgiveri:
Studering er til Gavn paa hver en Levesti.
Studenter Landmænd bli'er, som man det ikke venter; —
Og Præster — Værter — Alt kan giøres af Studenter.

Heilmann (leer).

Som Meubler af et Træ. Min Fyrr var ikke stolt; —
Den ei Mahogny var, ei heller Ibenholt.

Mig glæder, gamle Ven, ret inderligt Besøget!
Embouponnet har en Smule sig foræget,
Forresten mærker man ei Virkningen af Aar,
Og Alderen har endnu ei puddret Deres Haar.

Weidenfleth.

Vi ei Frisøuren dog formeget just vil rose;
Han Tidens Asse bær, som Pudder i sin Pose,
Og kaster lunefuld, som det ham falder ind,
I Øine, Øre, Haar, og gier os døv og blind.

Heilmann.

De værner Dem mod ham med Sundheds stærke Pandser.

Weidenfleth.

Ja, Gud skee Lov! de Fem, dem har jeg, mine Sandser;
Og Temp'ramenterne, de fire, sammen boe:
Snart Ild, snart kold som Is, snart mørk, snart skælefro;
Aandsgaverne — de tre — kan man ei reent undvære —
Og Benene — de to — mig frem bestandig bære.

Heilmann.

Hvad bringer, muntre Mand, Dem til vor fierne Stad?

Weidenfleth.

Min gamle Kammerat — ja seer De, veed De hvad?
Den, som Forretninger ei har, maa sig dem skaffe.
Jeg holder meget af Belønninger og Straffe;
Det er det Vingepar, som giennem Tiden slaaer,
At ei den døser hen tilsidst og stille staaer.
Jeg er poetisk, jeg! Og saare godt jeg lider
De Guder, som man saae i gamle Fabeltider:
Jeg synder Mahadoh, der gik i Indien om,
Og prøved Menneſter, til dem i Hytten kom.
Jeg er alt Menneſte, som saadant kan jeg handle,
Behøver ikke mig som Gud først at forvandle.
Som Menneſte da bid jeg kom fra fierne Bo,
For Hierterne, min Ven at prøve her paa Jo.

Tilfældigviis jeg først erfared deres Skiæbne,
Og vil nu see, hvordan enhver af dem sig væbne
Mod nye Tilstand vil. Den Fattige blev riig;
Den Rige fattig; stor er ofte Lykkens Svig.
De kiender Wolmer?

Heilmann.

Ei ham kiender Hver af Rygte;
Men denne Crøsus, hvad har han vel at befrygte?

Weidenfleth.

Han reent er ruineert, har paa Jernbaner sat
Sin hele Kapital; som Spiller i en Nat
Han alleting har tabt; og de uhyre Renter
Ham til en Undergang har bragt — som han ei venter.

Heilmann.

Og Hvo er bleven riig?

Weidenfleth.

Som ved et Tærningkast
En Slægtnings Testament beriget har Eraf,
Hist fra Batavia; hvor Kiøbmandskab har givet
Saamangen Vover Guld, før Luften tog ham Livet.

Heilmann.

Besynderligt!

Weidenfleth.

Og nu — jeg den Beslutning tog
At reise hid; De veed, jeg er en Psycholog,
Det er min Kiæphest. Jeg vil Virkningen opdage
Ved sligt Experiment, — vil høre Fryd og Klage.
Jeg kiender Beggeto fra Ungdom af, jeg veed
Deelagtiggier de mig i der' Fortroligbed.
Den Ene gierrig, kold, ukiærlig mod sin Næste,
Skiøndt midt i Lykkens Skiød; — den Anden af de Bedste,
Skiøndt fattig. Vi vil see, hvad Virkning Lykken har:
Den holder ei blot Folk for Nar, men giør til Nar.

Som Guden Mahadeh, med Glæder og med Smerte,
Jeg træder til dem ind — og prøver deres Hjerte!

Heilmann.

Der kommer Wolmers Søn. Han spiser daglig her;
Sin Fader være vil han ikke til Besvær.
Erastes Datter høit han elsker; men desværre
Alt Haab for ham er tabt, fordi den gamle Herre
Sit Bifald aldrig gav til sligt et Ægteskab,
Der for hans Pengepung blev føleligste Tab.
Erastes Fattigdom —

Weidenfleth.

Er ganske nu forsvunden;
Hvad Wolmer tabte, det Erastе just har funden.
Sligt Lykkestifte, Ven, bli'er Kiærlighedens Løn.
Tag dette Kiøbmandsbrev, giv det til Wolmers Søn,
Og sig ham intet end om Elskerindens Lykke.
Et flygtigt Øieblik maaskee vil Sorg ham trykke;
Men større Glæden bli'er, naar han i Velstands Havn
Er kommen,— hvor han mindst det troer,— i hendes Favn.

(Giver ham Brevet og gaaer.)

Heilmann (ene).

Det er en selsom Orm! Den Mand studerer Hjerter,
Naturhistorien af Andres Fryd og Smerter!
Men Driveskedren — jeg tilstaaer det — den er god,
Og Undersøgelsen? Jeg har ei derimod.

Ferdinand kommer.

Heilmann.

God Dag, Hr. Wolmer!

Ferdinand.

Tak! For Ønsket jeg Dem takker!
Men skiøndt ei nægtes kan, at denne Dag er vakker —
Sophies Fødselsdag; — mig dog, min Ven, beklag!
Thi god for mig bli'er vel i Fremtid ingen Dag.

Heilmann.

Hvordan? Høit elsket af en deilig, ædel Pige?

Ferdinand.

Men fattig!

Heilmann.

Kiære Ven! De regnes blandt de Rige.

Ferdinand.

Min Fader! Give Gud, han var det længer ei,
Saa spærred han med Guld mig ei min Lykkes Vei.

Heilmann.

Jeg tænker Ferdinand! at snart den gamle Herre
Vil længer ei med Guld Dem Elskovsveien spærre.
Men ei man leve kan af Elskov, Poesie;
Og naar De finder Dem snart paa den øde Sti,
Hvad hiælper det da vel, at Stien ei er spærret?
De vaagner af en Drøm, — Der' Tilstand er forværret! —

Ferdinand.

Hvad vil De sige mig?

Heilmann.

Jeg nænner ei med Ord
At krænke, saare Dem; nys Sagen jeg erfoer
Af dette Kiøbmandsbrev. Læs det og De Dem væbne,
Ifald De kan, med Mod i Deres haarde Skiæbne.

(Giver ham Brevet og gaaer.)

Ferdinand

(ene, læser det med Sindsbevægelse).

Besynderligt! — Alt tabt! — Henkastet paa et Bræt
I Havet — bølgeslugt —

(Lægger Haanden paa Panden og synker hen i Tanker).

Det er dog ei saa let
At miste — hvad endnu man aldrig ret har eiet!
Ved Byrden stilles — som man aldrig end har veiet! —
Før fattig, — fattig nu; — men paa en stakket Nød
Før kunde bødes let. (Grunder). Ved? — Ved en Faders Død!

En Faders Død! — og nu — vel ſlem ei ogſaa Nøden,
Men reddet bli'er jeg ei derfra ved Faderdøden.
Affkyelige Haab! ſom Flaggermuus du ſvandt
I Mørket; jeg mig ſelv igien i Mørket fandt;
Og Mulmet — alt ſom meer jeg ſtirrer — bort ſig fierner:
Paa ſorten-Himmel mig gienfunkler mine Stierner!
Den ſank, min Rigdoms Sol, i al ſin Herlighed; —
Men Venus! du for mig er end ei gaaet ned.

(Gaaer.)

Værelſet hos Wolmer.

Wolmer. Chriſtopher.

Chriſtopher.

Her er en Fremmed, ſom vil tale med Dem Herre!
En gammel Ungdomsven.

Wolmer.

Jeg kiender intet værre.
En gammel Ungdomsven! Modſigelſen er klar:
Et Skrog, formodentlig, ſom ingen Penge har,
Som reiſer her forbi — og ſtandſer i min Gade,
For, efter vante Viis, at ſlaae ſin Ven en Plade.

Chriſtopher.

Det lader dog ei til, ſom han gik denne Vei.

Wolmer.

Hvorledes er han klædt?

Chriſtopher.

Nu — pyntet er han ei;
Dog ſeer han ikke ud, ſom han paa Knæ var kommen,
Med Guldknap paa ſin Stok og med Guldhyr i Lommen.

Wolmer.

Din Dosmer! Hvorfor har du strax mig det ei sagt?
Hvi har du Manden ind ei smukt i Stuen bragt?
Hvad skal den Melden til? En gammel aflagt Mode!
Du bli'er dog, dumme Karl! bestandig uden Ho'de.

Christopher.

Der er han! (Gaaer.)

Weidenfleth kommer.

Servitør! — Da Døren aaben stod,
Og noget lydeligt du dig, min Ven! udlod,
Tilgiv, at jeg gik ind og lukker selv mit Øre
For, hvad formodenlig du vil, jeg ei skal høre.

Wolmer.

Hvad, Weidenfleth? Ei, ei! Velkommen, gamle Ven!
Det ret fornøier mig at see dig her igien.
Hvorledes gaaer det? Godt?

Weidenfleth.

O ja! Jeg kommer ikke,
Det jeg forsikrer dig, Ven Wolmer! for at tigge.

Wolmer.

Tilgiv mig, kiære Bro'er! en Utaalmodighed,
Som vel undskyldes kan. Thi seer du, Mange veed,
At Wolmer staaer sig godt; og nu — i alle Former,
Med Bønner, Breve man mig ideligt bestormer.
Men jeg har Characteer, og siger reent ud, høit:
Det kommer mig ei ved, jeg gi'er dem ei en Døit.
Den kiedelige Snak om Følelser og Dyder, —
I Grunden Hykleri og egenlig kun Lyder —

Weidenfleth.

Du har udviklet dig og modnet, siden sidst.

Wolmer.

Hvert Menneske, min Ven, det er en Egoist;
Hver har sit Selverhverv, alt som hans Kræfter vore —

Weidenfleth.

Meer, meer! En Tiger gaaer i Tænder med en Ore,
Med Hønen kun en Ræv; — hver følger ſin Natur.
Saadan i Skabningen gaaer Alt ſom efter Uhr.

Wolmer.

Men hvad engang er Mit, derfor jeg mig kan takke,
Og ei med føde Ord jeg la'er mig det affnakke.
Kald mig en Gnienind! Et ſaadant Skiældsord har
For god Økonomie hver dum og ødſel Nar. —
Svar, Broder! har jeg Ret?

Weidenfleth.

Tilforn man tvivle kunde,
Med anden Tro; men nu, min Ven? nei ingenlunde!
Det ømme Væſen, flau Sentimentalitet,
Til gamle Kiærling, til forældede Poet
Vi overlade helſt. Meer ingen Vei kan komme
I denne Styrkens Tid det Rørende, det Fromme.
Dyr bli'er ei Menneſke; — men Menneſket ei ſtyer,
Hvor Daaden kræver det, at efterligne Dyr.
Thi ægte Manddomsfærd ei Virkningen behøver
Af ømme Hierteſuk; men Leoparder, Løver, —
Og Tigre, kiære Bro'er! — Stor Uret har man giort
Det kongelige Dyr — thi det har noget Stort!
„Storartet!"

Wolmer.

O det Ord, det klinger i mit Øre
Som Honning!

Weidenfleth.

Ingen Siæl bør meer ſig lade røre.
Det er en Slaphed blot i Hiertet, daarlig giort; —
Man hører jo, Folk døer, naar Hiertet er for ſtort.

Wolmer.

Og Taareſiſtelen!

Weidenfleth.

O fy! lad Dine rinde
I Trækvind og i Røg paa gamle svage Qvinde,
Men ei paa stærke Mænd.

Wolmer.

En Engel til mig kom! — —
Men — Christendommen, Bro'er?

Weidenfleth.

Den nye Christendom
Foragter ogsaa Sligt; Strengheden den forsvarer,
Og nu i Myther og Begreber Alt forklarer,
Hvad Hiertet ei forstaaer. Thi Følelsen er kun,
Oprigtig talt, Instinct, som deles med en Hund.

Wolmer.

Jeg kan ei sige dig, Hr. Broder! hvor din Tale
Husvaler; og min Hu har Trang til sig at svale,
I denne By, hvor man saalidt af Fremskridt veed,
At end man dyrker dumt den gamle Ærlighed! —
Jeg har en Nabo, Ven! Ham, der tilhører Haven;
Det Skarn! han lægger mig tilsidst reent ned i Graven.

Weidenfleth.

Hvad giør han dig, min Ven?

Wolmer.

Den Dosmer lever høit
Og lysteligt hver Dag, skiøndt ei han har en Døit.

Weidenfleth.

Naar du ham Intet gav, er det jo dig det samme.
Har han saa stor Credit? Af hvem?

Wolmer.

Af Solens Flamme,
Naar den paa Blomsten leer, naar den giør Frugten rød;
Af Maanen, naar dens Skin igiennem Busken brød;

Af Datteren, naar hun ham Digte forelæser;
Af en fordømt Fagot, naar høit han i den blæser;
Af et Pianofort, af gammeldags Musik,
Som for et Seculum ved Mozarts Død forgik.
Den manes atter frem; og Klokketimer fire
De ofte frydes kan ved denne gamle Lire.

Weidenfleth.

Det rager ikke dig, det kommer dig ei ved.

Wolmer.

Tidt ønsker i hans Sted jeg mig en Kobbersmed.
Jeg væntes lettere til Kobberskrald at høre,
End dette føde Piat, som trætter mig mit Øre.

Weidenfleth.

Hvad hedder han, den Mand, med denne sjeldne Last
At være glad med Lidt? Hvad hedder han?

Wolmer.

Eraſt.

En fattig Musikant, som ofte mangler Maden;
Thi han er Organist ved Kirken her i Staden.

Weidenfleth.

Eraſt? Jeg kiender ham; som du, min Ungdomsven.

Wolmer.

Jeg raader dig, fornye ei Venskabet igien!

Weidenfleth.

Er han saa lykkelig?

Wolmer.

Han skulde før sig hænge!
Thi hvad er Lykken vel, naar man har ingen Penge?
Et dumt Spilfægteri. Han deler sidste Skiærv
Med Næsten, siger man; men skaf ham først Erhverv!
Giv ham en Tønde Guld, ham som for Hviden sukker, —
Og vi vil see, om han ei snart sin Tønde lukker.

Weidenfleth.

Hør, Wolmer! veed du hvad? vi prøve vil den Mand,
Om hans Elskværdighed i Rigdom holder Stand.
Hvis du bifalder det, vil vi tilsammen spise!

Wolmer (forlegen).

Med største Glæde jeg dig Gjæstfrihed vil vise;
Men Klokken er alt Et, og jeg — uforberedt —

Weidenfleth.

Men Kjære! troer du ei, jeg det har forudseet?
Du misforstaaer mig reent; jeg selv mig ei indbyder; —
Men dersom, gamle Ven, det ikke dig fortryder,
Indbydes du af mig; — tilgiv, jeg er saa fri! —
Man siger, Byen har et godt Gjæstgiveri —

Wolmer (med lettet Hjerte).

Ja det er ypperligt!

Weidenfleth.

Et Maaltid jeg bestilte —

Wolmer.

Jeg saae i Haugen før Asparges Pigen pilte.

Weidenfleth.

Til Tre!

Wolmer.

Jeg takker!

Weidenfleth.

Du afslaaer det ikke?

Wolmer.

Nei!
Med Afslag, kjære Ven! jeg dig fornærmer ei.

Weidenfleth.

Godt, godt! Og veed du hvad? den stakkels gamle Christen,
Min anden gode Ven — jeg mener Organisten —

Wolmer.

Skal han indbydes med?

Weidenfleth.

Ja vist! Og, til en Spøg,
Ved Bordet med Eraſt jeg prøver et Forſøg.
Jeg vil indbilde ham, han ſkal en Fætter arve,
Død i Batavia, uhyre riig.

Wolmer (gnider Hænderne).

Da Farve
Vil Karlen ſkifte ſnart.

Weidenfleth.

Du lider dette Spil?

Wolmer.

Ja hvorfor ei? Eraſt derved omſtabes vil.
Thi derpaa vil jeg døe til alle Riigmænds Ære,
At gavmild kan en Riig paa ingen Maade være.
Jernlaaſen lukker Dør, — men er først Kiſten fuld,
Den Laas, ſom lukker bedſt — og dirkefri — er Guld.

Weidenfleth.

Og for at prøve ret hans Hierte, for at viſe,
Hvorlidet man en falſk og ſminket Dyd bør priſe,
Hvad tykkes dig vel om, hvis vi gik mere vidt?
Hvis man indbildte ham: du havde tabt alt Dit
Ved ſlet Speculation; — at du nu var en Tigger?

Wolmer.

I din Opfindelſe der megen Viisdom ligger.
Paa Menneſket, der troer ſig dydig ſom en Gud,
Jeg intet bedre veed, end vende Vrangen ud.
Saa faaer Naturen Luft, ſom tvungen før har tiet;
Og allerbedſt da ſelv ſig ſtraffer Hykleriet.

Weidenfleth.

Jeg var ſaa ſikker paa dit Bifald, kiære Bro'er!
At jeg har handlet alt, før du har hørt mit Ord.
Hvad her jeg ſagde dig, alt til Eraſt er ſkrevet,
Og udentvivl han ſtrax ſig retter efter Brevet.

Jeg har indbudet ham til Gjæst med os idag,
Jeg har betroet ham din ulykkelige Sag —

Wolmer.

Det volder ham ei Sorg.

Weidenfleth.

Du troer, det vil ham fryde?

Wolmer.

Mit Tab han som Dessert vil efter Maden nyde.

Weidenfleth.

Det er dog ikke sagt.

Wolmer.

Saa var han jo en Nar.
Det er et Kryderi for Den, som Noget har,
At være sig bevidst: en Anden har det ikke.

Weidenfleth.

Af Livets Kilde dog vi Alle burde drikke!

Wolmer.

O ja! men Vin for Faa — og for de Andre Vand.
Jeg taler nemlig her i billedlig Forstand.

Weidenfleth.

Du imponerer mig.

Wolmer.

Jeg tænker, ei saa gale
Just mine Tanker er, skjøndt ei sentimentale.

Weidenfleth.

Reelle tvertimod!

Wolmer.

Og i Realitet
Har jeg mit hele Liv kun Idealet seet.

Weidenfleth.

En ny Philosophie! Men det er godt! vi trænge
Til Nyt; Philosophie bør aldrig vare længe.

Paris fra Arildstid beherſker Moden ſtin;
Men hvi ſkal Tankerne blot hentes fra Berlin?
Kom! Bacchus vinker os til Maaltidet, hvor Guden
Penia, prøvende, med Plutus har indbuden.
Hvad Lykkeſkiftet gjør, og hvad deraf vil ſkee,
Naar Druen virker —

Wolmer.

Ja, det vil nu ſnart vi ſee!

(De gaae.)

Værelſet hos Craſt.

Craſt ſidder med et Brev i Haanden, ſtirrer paa det, og ſøger at dæmpe en heftig Sindsbevægelſe. Sophie.

Sophie.

Gud, kiære Fader, tal! Sig dog, hvad har man ſkrevet
Til dig? Hvad rører dig ſaa ſtærkt? Hvad ſtaaer i Brevet?
Er det en Creditor, ſom ængſter dig? Beklag
Dig kun! Det letter dog.

Craſt.

Det er din Fødſelsdag
Idag, Sophie!

Sophie.

Nu — vi fødtes ei til Glæde;
Det førſte, Barnet gjør i Livet, er at græde.

Craſt.

Men — naar det ſkiønner ret — ſaa ſmiler det!

Sophie.

Maaſtee!
Du ſmiler ogſaa — Gud! — er Brevet godt?

Eraſt

(ſpringer op og kyſer hende).

Og lee
Du ſkal herefterdags, og Sorgen ſig ſkal ſkiule
Med Angſt, Ydmygelſer og Mangel i ſin Hule.

Sophie.

Er Brevet godt?

Eraſt (alvorlig).

For os! men for den Stakkel ei,
Som i Fortvivlelſe drog bort den lange Vei.
Du mindes Ludvig dog — vor Fætter?

Sophie.

Af, den Arme!
Med ringe Kundſkab, men med ſielden Hiertevarme.
Hver Dør var lukket ham til Fremtid og Erhverv; —
Og da fortæret var tilſidſt hans ſidſte Skiærv,
Saa tog han bort tilſøes. „Jeg ſkal ei længer trænge;"
Han raabte, „jeg gaaer hen, hvor kun der vorer Penge!
Flur — til Batavia, hvor, ſom en Drage, Død
Bevogter truende Guldſtatten i ſit Skiød.
Dens Aande giftig er — Stank gaaer fra guſtne Læber —
Og Den, ſom nærmer ſig uagtſom, Giften dræber; —
Dog — den Forſigtige, ſom Skatten kiæk attraaer, —
Med bortvendt Anſigt, naar han raſt til Stedet gaaer,
Kan fylde Lommerne ſnart med den rige Byrde,
Før Dødens Puſt faaer Tid til voldſomt ham at myrde." —
Han gik!

Eraſt.

Forſigtig, kiæk, og fik ſig Lommen fuld;
Men ak, det glimrende, det dyrtbetalte Guld
Han hented ei til ſig. Han maatte heden vandre,
Og Ludvigs Riigdom, Barn! — den nu tilhører Andre.

Sophie.

Og diſſe Andre, Fa'er?

Eraſt.

Dem har du længe kiendt;
Thi det er os, mit Barn! Her er hans Teſtament.

Sophie.

Gud! er det muligt, Faer?

Eraſt.

At tidt ved Maalet Manden
En Sæbeboble greb og kæmped for en Anden?
Ja, Barn! det ſkeer hver Dag.

Sophie.

Er du bedrøvet?

Eraſt.

Nei!
Jeg ynker Ludvig; men bedrøvet er jeg ei.
Jeg takker Ludvig, jeg hans Braddød maa beklage, —
Men — Maſſe paa — det har jeg aldrig kunnet tage.
Mit Hierte føler Fryd; — han var mig fiern, — og vild —
Han ofte giennemflei alt mangen farlig Ild; —
Tilſidſt har Ilden brændt de raſſe, vilde Vinger;
Paa Dødens Vinge dog hans Hiælp os Glæden bringer.
Sophie! jeg er rig. O det er ei for mig
Jeg glædes, men, mit Barn, jeg glæder mig for dig.
Følg mig i Haugen! Kald din Ferdinand ſaa ſiden —
Mig Hiertet fvulmer høit — mig Stuen er for liden.
Følg mig i Haugen, Barn! og der, ſom Blomſter ſmaa,
Vil vi lykſalige for Herrens Aaſyn ſtaae,
Som Urter, der ſik Regn.

Sophie

(omfavner ſin Fader).

Taknemmelige, glade,
Og til hans Himmel fromt opſtrække vore Blade.

Ferdinand kommer.

Eraſt.

Der er alt Ferdinand. Har Nogen ham fortalt,
Hvad hændet er? — vort Held — ak, kiender han det alt?
Jeg ſeer Bevægelſen ſig i hans Anſigt præge. —
Min kiære Ven!

Ferdinand (med Fatning).

Eraſt — Ulykken er en Læge,
Der vækker Kræfterne; den magelige Dyd
Ei længer gotter ſig ved ſmukke Tankers Lyd;
Ei Samſon meer ſit Haar af Dalila la'er klippe;
Den kiække Styrmand vil i Storm ei Roret ſlippe,
Og Frelſens Haab, min Ven! — det er en yndig Fee,
Som lader os i Nød ferſt ret vor Frelſe ſee.

Eraſt.

Ja, det er ganſke ſandt og ſmukt; — men til hvad Ende
De taler ſaa, — hvordan De Tanken vil anvende; —
Fat Dem, min gode Ven! Ei Lykkefliftet her
Har omſtabt Hierterne paa Dem, der har Dem kiær.

Ferdinand.

Jeg var en riig Mands Søn! Hvad gavned Fattigdommen,
Som jeg indbildte mig? den var dog end ei kommen.
I Grunden, tænkte jeg, er den dog ſnart forbi;
Min Armod egentlig var blot en Ironie.
Men nu, da den er ſand, nu ſkal min Styrke vaage,
Og ikke ſvøbes meer i nogen modløs Taage.
At beile voved jeg ei før, ſom Riigmands Søn,
Men nu — berøvet Alt — nu, Fader! er min Bøn:
Giv mig Sophies Haand! Jeg ſværger ved min Ære,
Hun aldrig trænge ſkal, jeg hende ſkal ernære!

Eraſt.

Sophies Haand, min Ven! med Hiertet har De alt.
Men — Sindsbevægelſen — har Nogen Dem fortalt —

Ferdinand.

Ja, Tordenſlaget kom — men Lynet traf mig ikke.
Hvordan min Fa'er ſig i Forandringen vil ſtikke,
Det veed Vorherre.

Craft.

Nu, jeg tænker, Deres Fa'er
Ei Noget længer mod en ærlig Svoger har,
Der deler Kaar med ham. Saa har De alt opdaget —
Men, Kiære, ſig, hvorfor De kalder Tordenſlaget
Vor Lykke?

Ferdinand.

Lykke, Ven? De altſaa ikke veed,
De kiender intet til min Fa'ers Elendighed?
At paa Jernbanen han er ſtyrtet, at hans Ovaler
Er ubeſtriv'lige!

(Til Sophie og Craft, ſom angſtes).

Jeg metaphoriſk taler.
Han gaaet er fallit. — En ſlet Speculation,
Og daarlig Tillid til en ſlettere Perſon,
Og Gridſthed efter meer — uhyre ſtore Renter; —
See, her er Brevet her! ham ſelv end Slaget venter.
Den Arme veed det ei; — Uvidenhed var bedſt —
Han med en Ungdomsven er gaaet hen til Giæſt!

Craft.

Den ſamme Ungdomsven har ogſaa mig indbuden.
Men, Ferdinand! jeg fik et Brev fra Lykkeguden, —
Og ſkiøndt min Sands er ſund ſom før, mit Hierte frit,
Har det bersvet mig dog reent min Appetit. —
Nu, det er ſandt og viſt: ſom Stormvind dynger Sandet
Paa Havet hiſt og her, gier lavt og bundløſt Vandet,
Saa høver Lykken ſnart og ſnart nedſlaaer en Mand,
Alt ſom den under ham har ſtrøet ſit gyldne Sand.

(Seer til Himlen).

Men hiſt en Stærkere dog over Skiæbnen raader.

Ferdinand kommer.

Eraſt.

Der er alt Ferdinand. Har Nogen ham fortalt,
Hvad hændet er? — vort Held — af, kiender han det alt?
Jeg ſeer Bevægelſen ſig i hans Anſigt præge. —
Min kiære Ven!

Ferdinand (med Fatning).

Eraſt — Ulykken er en Læge,
Der vækker Kræfterne; den magelige Dyd
Ei længer gotter ſig ved ſmukke Tankers Lyd;
Ei Samſon meer ſit Haar af Dalila la'er klippe;
Den kiække Styrmand vil i Storm ei Roret ſlippe,
Og Frelſens Haab, min Ven! — det er en yndig Fee,
Som laber os i Nød ferſt ret vor Frelſe ſee.

Eraſt.

Ja, det er ganſke ſandt og ſmukt; — men til hvad Ende
De taler ſaa, — hvordan De Tanken vil anvende; —
Fat Dem, min gode Ven! Ei Lykkeſkiftet her
Har omſtabt Hierterne paa Dem, der har Dem kiær.

Ferdinand.

Jeg var en riig Mands Søn! Hvad gavned Fattigdommen,
Som jeg indbildte mig? den var dog end ei kommen.
I Grunden, tænkte jeg, er den dog ſnart forbi;
Min Armod egentlig var blot en Ironie.
Men nu, da den er ſand, nu ſkal min Styrke vaage,
Og ikke ſvøbes meer i nogen modløs Taage.
At beile vovet jeg ei før, ſom Riigmands Søn,
Men nu — berøvet Alt — nu, Fader! er min Bøn:
Giv mig Sophies Haand! Jeg ſværger ved min Ære,
Hun aldrig trænge ſkal, jeg hende ſkal ernære!

Eraſt.

Sophies Haand, min Ven! med Hiertet har De alt.
Men — Sindsbevægelſen — har Nogen Dem fortalt —

Ferdinand.

Ja, Tordenſlaget kom — men Lynet traf mig ikke.
Hvordan min Fa'er ſig i Forandringen vil ſtikke,
Det veed Vorherre.

Eraſt.

Nu, jeg tænker, Deres Fa'er
Ei Noget længer mod en ærlig Svoger har,
Der deler Kaar med ham. Saa har De alt opdaget —
Men, Kiære, ſiig, hvorfor De kalder Tordenſlaget
Vor Lykke?

Ferdinand.

Lykke, Ven? De altſaa ikke veed,
De kiender intet til min Fa'ers Elendighed?
At paa Jernbanen han er ſtyrtet, at hans Ovaler
Er ubeſkriv'lige!

(Til Sophie og Eraſt, ſom angſtes).

Jeg metaphoriſk taler.
Han gaaet er fallit. — En ſlet Speculation,
Og daarlig Tillid til en ſlettere Perſon,
Og Gridſkhed efter meer — uhyre ſtore Renter; —
See, her er Brevet her! ham ſelv end Slaget venter.
Den Arme veed det ei; — Uvidenhed var bedſt —
Han med en Ungdomsven er gaaet hen til Giæſt!

Eraſt.

Den ſamme Ungdomsven har ogſaa mig indbuden.
Men, Ferdinand! jeg fik et Brev fra Lykkeguden, —
Og ſkiøndt min Sands er ſund ſom før, mit Hierte frit,
Har det bersvet mig dog reent min Appetit. —
Nu, det er ſandt og viſt: ſom Stormvind dynger Sandet
Paa Havet hiſt og her, gier lavt og bundløſt Vandet,
Saa hæver Lykken ſnart og ſnart nedſlaaer en Mand,
Alt ſom den under ham har ſtrøet ſit gyldne Sand.

(Seer til Himlen).

Men hiſt en Stærkere dog over Skiæbnen raader.

Ferdinand.

Nu taler, kiære Ven, De selv til mig i Gaader.

Eraſt.

En høiſt fortvivlet, høiſt ulykkelig Perſon
Er død, — og efterlod ſin Ven en Million!

Ferdinand.

Alt mørkere!

Eraſt.

Følg i vort Lyſthuus hiſt! ſom buet
Med grønne Hvælving før min ſtille Sorg har ſluet;
Hvor min Sophie jeg ſaatidt fortaug vor Nød,
Og lo, ſkiøndt næſte Dag knap Skilling var til Brød.
Kom ned til Roſerne nu, begge mine Kiære!
Nu, Lyſthuus, ſkal du os et ægte Lyſthuus være.

(De gaae).

En Stue i Værtshuſet.

Weidenfleth. Wolmer.

Wolmer (gnaven).

Den Middagsmad var ſlet!

Weidenfleth (munter).

Det ſynes mig dog ikke.
Kiødſuppen —

Wolmer.

Altfor tynd, ſom Vand faſt til at drikke.

Weidenfleth.

Et Stykke Orekiød — godt, idetmindſte mit —
Mørt!

Wolmer.

Kokiød, kiære Ven! og ei en Pille Fidt.

Weidenfleth.

Og Ærter — søde, smaa —

Wolmer.

Ei friske her af Aaret;
Dem Rusland har ifior paa sine Marker baaret.

Weidenfleth.

Asparges!

Wolmer.

Vindeværk!

Weidenfleth.

Hvad har du da imod Kalkunen?

Wolmer.

Een Ret maa, for Fanden! være god.

Weidenfleth.

Og Vinen dadle kan med Rette du ei heller.

Wolmer.

Langt bedre har jeg den dog i min egen Kielder.

Weidenfleth (leer).

Naar ei du nyder den, hvad gavner den da dig?
Din allerbedste Viin er dog udrikkelig. —
Jeg kunde have Lyst dig om et Glas at tigge!

Wolmer.

Den allerbedste Viin — den vinder ved at ligge.

Weidenfleth.

Nu — velbekomme dig, min Ven! Tiltakke tag!
Du deelte Kaar med mig, — jeg var din Vært idag.

Wolmer.

Jeg ivrer mig for dig; det svier i din Lomme.
Naar man betale skal sin Mad i dyre Domme,
Saa bør den være god; her hedder det: Betal!
Jeg i mit eget Huus er yderlig frugal;

Der fine Retter paa mit Bord er aldrig kommen,
For Sundhed er det godt — og endnu meer for Lommen.

Weidenfleth.

Men glem nu denne Sorg og vær ei meer forſtemt!
Eraſt kom ikke med, Indbydelſen blev glemt,
I al den Hurlumhei af hans indbildte Lykke.

Wolmer.

Snart blæſer Skiæbnen ham et ganſke andet Stykke
Paa ſørgelig Trompet. Men jeg — hvad ſagde jeg?
Jeg vidſte ſtrax, at han til Middag kom her ei.
Nu Hovmods Diævel alt dybt i hans Bug er faret,
Fra den Tid Brevet ham har Lykken aabenbaret.
Og — hævne ſig paa mig — tro mig, det er hans Agt,
Med Spot, med Haan, med Smiil, med taabelig Foragt.
Men han ſkal ſnart igien ſin gamle Gangſti vandre.
Den falder ſelv i Grav, ſom graver Grav for Andre!

Weidenfleth (alvorlig).

O viſe Valgſprog! O, et Varſel, ſendt fra Gud;
Men glemt og overſeet paa Jorden, — ſom hans Bud!

Wolmer (forundret.)

Hvad gaaer der af dig, Ven? Du præker i en Tone—

Weidenfleth (ſmilende).

Tilgiv! — det var et Vers — et Vers, min ſalig Kone
Holdt meget af; — og tidt — aldeles mod mit Sind, —
Som bedſt jeg ſtaaer og gaaer, — det Vers mig falder ind.
Det er en Vane, Bro'er! Hun ſvæved i det Høie!
Med Fruentimmer ei det regnes maa ſaa nøie.

Wolmer

(ſeer ud af Vinduet).

Der kommer dog Eraſt! Den Scene, den bli'er ſtiøn.
Han har ſin Datter med, fulgt af min egen Søn.
Nu venter han, at jeg ſkal Flaget for ham ſtryge;
Nu vil han knuſe mig, nu vil han mig ydmyge.

Eraſt kommer med Sophie og Ferdinand.

Eraſt.

Wolmer! —

(Til Weidenfleth:)

God Dag, min Bro'er! Jeg kommer noget ſeent,
Tilgiv!

Wolmer (tør).

Vi har alt ſpiiſt!

Eraſt (leer).

Hvad? Alt giort Bordet reent?

Weidenfleth

(trykker hans Haand).

Jeg gratulerer dig, min gamle Ven! Jeg fatter,
Hvi førſt du kommer nu. God Dag! —

(Hilſer Sophie).

Det er din Datter?

Eraſt.

Ja! — Der ſtaaer Wolmers Søn. Og Værien har vel meer
Til Giæſter i ſit Huus, om end vi komme fleer,
End aftalt var.

Wolmer

(ſagte til Weidenfleth).

Seer du? Han ſelv ſig har indbuden.
Det er hans Tak til dig. Derpaa man kiender Studen.

Eraſt

(gnider fornøiet ſine Hænder).

Til Lykken vænner man ſig ſnart, lidt efter lidt.
Jeg har min Ro igien, jeg fik min Appetit.
Men før vi gaae tilbords, Hr. Wolmer! maa jeg tale
Med Dem.

Wolmer.

Ja tal De kun. Nu har De at befale.

Eraſt.

Som tvende Spillere man har idag os ſeet:
Med ſlette Kort jeg vandt, med godt Kort blev De ſlaet;
Det hændes oftere paa disſe Jordens Zoner;
Men jeg vil ſtaane Dem for flere Reflexioner.
De veed, vor Character altid forſtiellig var;
Hvad Under altſaa nu, ifald jeg handler, Fae'r,
Paa anden Viis, end De? — Man være maa forſtiellig!
Jeg vil ei bryſte mig, jeg giør mig ikke hellig, —
Jeg forekaſter Dem ei haardt i Deres Nød,
At De om Næſtens Vel før altfor lidt Dem brød.
En Pige, ſom er riig, kun Ferdinand ſkal ægte?
Riig er en Millionair!

Wolmer.

Det kan man ikke nægte.

Eraſt.

Han er min Svigerſøn. Saaledes, kiære Mand!
Kom med hinanden da vi To i Svogerſtand.
Vel ganſke kan jeg ei adſplitte Deres Laager,
Men Svoger har dog Lov at hiælpe paa ſin Svoger.
Det Huus, hvori De boer, beholde ſkal De frit;
I Sidemuren, Ven! ſom vender ud til mit,
De Huller bore maa — forbudt af Politiet —
Saa mange ſom De vil, for Brændevinsbrænderiet.
Ifald De røger os af Haugen ud — vi gaae!
En ſtørre Hauge nu vi Raad har til at faae.
Og gode Retter, Fa'er! — derpaa gi'er jeg Dem Ordet —
Skal ubetalte ſtaae hver Dag for Dem paa Bordet.

Weidenfleth

(lægger ſin Haand paa Wolmers Skulder).

Nu, Wolmer? Gamle Ven, ſom kalder Dyd en Laſt,
Hvad tykkes dig vel her om Høvnen af Eraſt?

Wolmer (forbittret).

Af Harme jeg forgaaer! — Du Pſycholog dig kalder,
Og fra dit Øie dog ei bedre Taagen falder?
Du roſer Gavmildhed af uſel Fattigdom,
Der ſtur, ſom i en Drøm, til al ſin Velſtand kom?
Hvad gior han? Følger end Letſindighedens Fane!
Aflægge kan han ei ſaa ſtrax den gamle Vane;
Men lad ham være riig, ſom jeg, en god Snees Aar;
Med hans Høimodighed ſee ſaa hvordan det gaaer!
Det ærgrer mig at ſee paa den ſangvinſte Daare,
Som ſmigrer indbildt Dyd med affecteerte Taare,
Og bedre nu ſig troer end mig. Jeg ſagde dig,
Jeg vidſte det forud: han vil ydmyge mig.
Paa den Viis eller hin — det være kan det ſamme.
Den dydige Eraſt vil giøre mig tilſkamme!
Men Skammen er kun hans.

(Altid bidſigere; til Eraſt:)

Man har Dem holdt for Nar,
De Staadder er endnu, ſom altid før De var.
Der' Fætter er ei død; maaſkee han er kreperet,
Men ikke mindſte Skiærv han Dem teſtamenteret!
Og jeg er fattig ei; ſom før jeg godt mig ſtaaer;
Og ei min rige Søn en fattig Pige faaer.
Gaae nu tilbords, Eraſt! med Deres tomme Lomme;
Stil Deres Appetit! Jeg ønſker vel bekomme!

(Vil gaae).

Weidenfleth (ſtandſer ham).

Bliv lidt! Tilgiv, jeg dig opholder, er ſaa fri!
Comedien, min Bro'er! er end ei reent forbi.
Jeg har endnu et Ord at tale med dig ene.
Ei Vidne være bør din Søn til denne Scene.

(Til Ferdinand:)

Giv Brevet, Ferdinand! og ſkynd Dem ſaa lidt ud
I næſte Værelſe med Deres unge Brud.

Jeg Eder begge To ſtrax ind igien ſkal kalde;
Men — Teppet maa gaae op — heelt op — før det kan falde.

(Ferdinand og Sophie gaae.)

Wolmer (fortrødelig).

Hvad ſkal de Fagter til?

Weidenfleth.

Det du erfarer ſtrax.
Vogt dig for Atropos, ſom klipper med ſin Sax.
Dog jeg godlidende med Ord vil ikke prøve
Dig her at tæmme; tam man gjøre kan en Løve,
Men ingen Bavian. Og ei ſaa ganſke gal
Er juſt din Theorie: du ſeer dit Ideal
Kun i Realitet? Saa lad den dig fortælle
Din Skiæbne! Bøi dig for din Afgud — det Reelle.

(Kaſter ham Brevet).

Wolmer

(læſer det, er af Forfærdelſe nær ved at tumle om, og ſiger med mat Stemme):

Jeg reent er ruineert!

Weidenfleth.

Godt! Nu du alting veed.
Et Kiøbmandsbrev dog tidt har ſtor Veltalenhed.
Eraſt er Millionair! og jeg har ikke ſaaret
En god, uſkyldig Mand, og Manden ei bedaaret.
Du fattig er, han riig, — fortørnet du, han fro;
Forreſten, hvad I var, det er I beggeto.
Thi det er ikke Guld, ſom Dygtighed erhverver
Til ſit og Andres Gavn, der Menneſket fordærver;
Og Dyd udklækker ei blot Armod i ſin Vraa;
Tidt lumpne Gierrighed hos Fattigdom jeg ſaae;
Det Hiertet, Villien er; hvorover, om det Værre,
Det Gode møder os, vi altid ſelv er Herre!

Craft (til Wolmer).

De er i ſlet Humeur, tabt Deres Eiendom,
Og Heſten bider, naar den finder Krybben tom.
Det Tilbud, jeg har giort, ſkal aldrig mig fortryde,
Hvis ikke De afſlaaer, hvad Hiælpſomhed kan byde.

Wolmer (ſtammende).

Jeg — — takker Dem!

Weidenfleth.

Vie lidt, Craft! Med al Fornuft,
Jeg dog et Øieblik maa give Vreden Luft.
Jeg kiender dig, du viſt vil for hans Fremtid ſørge;
Men — mens vi ene ſtaaer, om Et maa jeg ham ſpørge.
(Streng og ſtolt til Wolmer).
Veed du, hvorfor ſom Peſt du hader Uſkylds Fryd?
Hvorfor du vædmes ved et Ord, ſom hedder Dyd?
Og kalder Ydmod kun Hykleriets Yngel?
Veed du hvorfor? Svar?

Wolmer.

Nu?

Weidenfleth.

Fordi du er en Slyngel! —
Vær rolig! Mellem os det bli'er en Hemmelighed,
Som Ingen rebe tør, — men hele Verden veed. —
(Munter:)
Og kald nu Børnene! Thi før jeg ham forlader,
Maa han velſigne dem dog først — ſom værdig Fader!

Craft.

Du er for ſtreng, min Ven!

Weidenfleth.

Hvad ſtreng? Han faaer det godt;
En Sandhed revſer ham, en lille Smule Spot, —

Perſonerne.

Henrik, Biſkop af Halberſtadt.
Veit, Biſkop af Würzburg.
Konrad, en Hyrde.
Liſe.
Peter, Veits Tiener.

Handlingen foregaaer paa Slottet Grenningen og i Skoven derved.

Ærlighed varer længst.

Idyl.

Det var ſilde, Konrad! Kom herind, min Søn! lad mig klappe Mads Gedebuk, før du gaaer.

Veit.

O nei, Domine frater! lad ikke Gedebukken komme herind, ſaa gaaer tilforladelig jeg.

Henrik.

Nei, ſkal nogen gaae, ſaa maa det være Mads. Men hvorfor er I bange?

Veit.

Den giør et ufornuftigt Brug af ſine Horn. Hvad Naturen har givet den til Forſvar, bruger den til Angreb.

Henrik.

Bliv ikke bange! Den ſkal ikke komme herind; jeg kan række den ſit Brød giennem Stakittet. Lad Mads blive derude, Konrad! Kom ſelv ind et Øieblik!

Konrad udenfor.

Paſs paa Hiorden imens, Hans!

(Han kommer.)

Henrik,

(i det han gaaer med et Stykke Brød hen til Stakittet).

I havde Intet at frygte! See, der ſtaaer den og ſtikker Næſen ind! Er det ikke et deiligt Dyr? Hornene ſom to dreiede Sneglehuſe! Skiægget og Haaret ſølverhvidt! Den æder af min Haand! — Stakkels Mads! Maa du ikke komme ind paa Gaarden idag? Er den fremmede Biſkop bange for, du ſkal ſtange ham, min Dreng? —

(Han kiører Gedebukken giennem Stakittet.)

Veit

(til Konrad).

Hvad hedder du, min Søn?

Konrad

(i Tanker, ſukkende).

Jeg hedder Liſe, gunſtige Herre!

Slotsgaarden.

En skion, varm Sommerdag. Begge Biskopperne sidde i Slotsgaarden under et Lindetræ ved Middagsbordet. Den gamle Borg i Baggrunden og til den ene Side; til den anden Side et Stakit, som gaaer ud til Veien. To store Bægre staae for dem paa Bordet.

Veit.

Takſigelſe for det gode Maaltid, høiærværdige Broder! — Her er dog ingen tilſtede?

Henrik.

Jeg har ladet Tienerne gaae; de ere kun til Uleilighed mod Enden af Maaltidet.

Veit.

Vi ville drikke Noahs Skaal, Hr. Broder! Af alle Synder finder jeg den tilgiveligſt, som vor Stamfader begik; og af alle hedenſke Guder har jeg meeſt Overbærelſe med Bacchus.

Henrik.

Vi maae være vor Arveſiende, Tyrken, imod i Alting: Han har hundrede Koner, vi have ingen; han drikker ingen Vin, — det gjøre vi!

Veit

(med muntert Eftertryk).

Ja, det gjøre vi, Hr. Broder! (De klinke.) Ægte Johannisberger!

(De klinke og drikke igien.)

Henrik.

Ha, ha! Der driver Konrad Faarene ud paa Overdrevet.

Det var ilde, Konrad! Kom herind, min Søn! lad mig klappe Mads Gedebuk, før du gaaer.

Veit.

O nei, Domine frater! lad ikke Gedebukken komme herind, saa gaaer tilforladelig jeg.

Henrik.

Nei, skal nogen gaae, saa maa det være Mads. Men hvorfor er I bange?

Veit.

Den giør et ufornuftigt Brug af sine Horn. Hvad Naturen har givet den til Forsvar, bruger den til Angreb.

Henrik.

Bliv ikke bange! Den skal ikke komme herind; jeg kan række den sit Brød giennem Stakittet. Lad Mads blive derude, Konrad! Kom selv ind et Øieblik!

Konrad udenfor.

Pas paa Hiorden imens, Hans!

(Han kommer.)

Henrik,

(i det han gaaer med et Stykke Brød hen til Stakittet).

I havde Intet at frygte! See, der staaer den og stikker Næsen ind! Er det ikke et deiligt Dyr? Hornene som to dreiede Sneglehuse! Skiægget og Haaret sølverhvidt! Den æder af min Haand! — Stakkels Mads! Maa du ikke komme ind paa Gaarden idag? Er den fremmede Biskop bange for, du skal stange ham, min Dreng? —

(Han kiører Gedebukken giennem Stakittet.)

Veit

(til Konrad).

Hvad hedder du, min Søn?

Konrad

(i Tanker, sukkende).

Jeg hedder Liise, gunstige Herre!

Veit.

Hedder du Liſe?

Konrad.

Jeg? Nei, jeg hedder Konrad.

Veit.

Hvor gammel er du?

Konrad.

Syttten Aar!

Veit.

Ikke meer end ſyttten Aar?

Konrad.

Jeg? Jo, jeg bliver eet og tyve Aar til Juul, Eders Hoiærværdighed!

Veit.

Hør efter, hvad man ſpørger dig om! Leve dine Forældre endnu?

Konrad.

Nei, de ere hos Vorherre.

Veit.

Herre Gud, min Søn, hvordan gik det til?

Konrad.

Min Fader blev ſtanget ihiel af en Tyr paa Marken.

Veit

(ængſtelig).

Sagde jeg det ikke nok? Tag Eder iagt, ærværdige Broder! Hørte I ikke denne ynkelige Hiſtorie?

Henrik.

Hvilken Hiſtorie?

Veit.

Den arme Dreng har havt den Ulykke at have en Fader —

Henrik.

Var det en Ulykke?

Veit.

Som blev ſtanget ihiel paa Marken af en Gedebuk!

Konrad.

Sagde jeg en Gedebuk? Saa har jeg ſtaaet og vævet i Tanker igien. Det var en Tyr, med Eders gunſtige Tilladelſe.

Henrik.

Hvorfor driver du først Hiorden ud nu, Konrad!

Konrad.

Faarene ere vaſtede og klippede, Hr. Biſkop! Seer I ikke, hvor de glindſe?

Henrik.

Du er flink, Konrad! Der har du et Glas Viin! Drik det paa Hs. Høiærværdigheds Velgaaende.

Konrad.

God Taar, I gode Herrer! (Drikker).

Henrik.

Hvordan gaaer det med Kiæreſten, Konrad?

Konrad.

Med Liſe?

Henrik.

Ja!

Veit.

Ha ha! Nu faae vi at vide, hvad han vilde ſige med ſin Liſe paa fytten Aar.

Konrad.

Ak, Hr. Biſkop! Hun ſlaaer med Nakken ad mig. Uagtet alle de Viſer, jeg ſynger hende, og Fløiteſtykker, jeg blæſer hende, leer hun mig ud.

Henrik.

Tænk paa Jakob, min Søn! ſom tiente ſyv Aar for ſin Rachel.

Konrad.

Ja, og ſaa fik han Lea!

Henrik.

Vær rolig, Konrad! Rom blev ikke bygt paa een Dag. Pas din Dont! Vær ærlig og tro, saa hiælper Vorherre dig nok, og jeg med. Driv nu dine Faar ud! og glem ikke siden at komme her forbi med Mads, at jeg kan give ham sin Middaften.

Konrad.

Vær I rolig for Mads, ærværdige Herre! Gid jeg var saa sikker paa Liv, som I er paa Mads!

(Han torrer sine Øine og gaaer).

Veit.

I lader til at være sær forelsket i denne Mads, ærværdige Broder!

Henrik.

Det er jeg ogsaa. Det er et ædelt Dyr. Den har noget Skiønt, Vildt! Man tænker paa Pan! Har I ikke seet de gamle Vaser, som man har gravet op i Italien og sendt mig til Foræring? Ved mange Leiligheder anbragte de gamle Kunstnere slige Bukkehoveder mellem Blomster og Løvværk. Det har noget Idylliſk, noget Skiønt af Naturstanden.

Veit.

Men er det ikke synbigt at tænke saameget paa den Natur? I nedlader Eder vel meget til Eders Tieneſtefolk, oprigtig talt. En Biſkop er dog en Fyrſte. Hans Høihed —

Henrik.

Er Ydmyghed.

Veit.

I gamle Dage var det en anden Sag, da vare Menneſkene mindre fordærvede. Tillad mig at ſige Eder det, Hr. Henrik! I kiender ikke Verden. Hvis I havde reiſt som jeg; været ved alle de fremmede Hoffer, og seet, hvad der gaaer i Svang, saa vilde I, ligesaa vel som jeg, fattet Mistillid til Menneſkene.

Henrik.

Gud ſkee Lov, at jeg da ikke har reiſt.

Veit.

Og nu Tieneſtefolkene! De ere endda de allerværſte.

Henrik.

Jeg kan forſikkre Eder, at jeg har ſikkelige Tieneſtefolk, ſkiøndt de vel ikke alle ligne min Konrad, den ærligſte Siæl, der har baaret Hyrdeſtav og Rørfløite ſiden Abels Dage!

Veit.

Denne Konrad? Han ſkulde endnu aldrig have ſagt en Ulandhed? Aldrig ført Nogen bag Lyſet?

Henrik.

Nei, det har Konrad i Sandhed aldrig giort! Det kan han ikke.

Veit.

Ei, ei! Det giælder et Væddemaal.

Henrik (ſmilende).

Jeg vædder om ſaa ſtort et Fad Viin, ſom Ludolfs i Cøln, at I ikke er iſtand til at rokke Konrads Ærlighed.

Veit.

Top! Jeg ſender Eder et lignende, hvis jeg taber, og hvis han beſtaaer ſin Prøve.

Henrik.

Men der er ikke lang Tid til; Eders Forretninger kalde Eder alt herfra i Morgen.

Veit.

Jeg forpligter mig til at opfylde mit Væddemaal endnu i Aften.

Henrik.

I er vis i Eders Sag! Men ſaa vis, ſom I er, ſaa ſkal det dog ikke forſtyrre mig i min Middagsſøvn. Det ſkulde kun krænke mig, hvis denne Hændelſe giorde Eders Ophold her ubehageligt og holdt Eder fra at beſøge mig ſnart igien.

Veit.

Jo mindre Tid, han har at betænke ſig i, des lettere fange vi ham.

Peter.

Jeg kiender ham! Konrad er en Heſt i Ærlighed.

Veit.

Hvad ſiger det, naar du er en Ræv i Trædſkhed? Drik engang! ſaa faaer du et godt Indfald. Det er ægte Johannisberger.

Peter (driffer).

Et Fad paa hundrede og halvtredſindstyve Ankere ſaadan Viin?

Veit.

Er vel værd at lægge ſit Hoved i Blød for.

Peter.

Skal jeg redde Deres Drehoved, ſaa maa jeg have Penge mellem Hænderne.

Veit.

Her er en Pung fuld af Sølvpenge.

Peter.

Der kommer Liſe, Konrads Fæſtemø. Gaae tilſide, ærværdige Herre! Det ſømmer ſig ikke, at I ſelv er tilſtede. Siden ſkal I faae alting at vide.

Veit (afſides).

Jeg vil ſtaae i en Krog og høre efter.

(Han gaaer.)

Peter

(til Liſe, ſom kommer).

God Dag, deilige Liſe!

Liſe.

Tak, hæslige Peter!

Peter.

Er jeg da ſaa hæslig?

Peter.

Og det skal jeg hjælpe Eder til at vinde? Saa maae I jo tabe, ihvordan det gaaer.

Veit.

Jeg kan jo dog kun tabe i det ene Tilfælde.

Peter.

I taber i begge! Skal Væddemaalet vindes, saa maa jeg hjælpe Eder; skal det ikke tabes, saa maa jeg bedrage Eder. Min Ærlighed giver Eder Uret, da I vædder imod den, og min Uærlighed gjør Eder hjælpeløs, siden I ikke kan vinde, uden jeg staaer Eder bi.

Veit.

Sagen angaaer egentlig Hyrden Konrad. Biskop Henrik troede det umuligt at faae ham til en lille Usandhed, en ubetydelig Utroskab. Jeg troede det let, og jeg væddede om et Orehoved, saa stort, som det, der ligger hos Rudolf i Cøln, at bevise min Mening om Konrad endnu i Aften. Det kommer nu an paa dit vittige Hoved, hvo der skal tabe. Hvis jeg vinder, saa drikker du med af den vundne Vin, det forstaaer sig. Og til den Skarlagens Trøie, som du forleden talde om, bliver der vel ogsaa Raad.

Peter.

En lille Usandhed? En ubetydelig Utroskab?

Veit.

Troer du, det skulde være vanskeligt, kiære Peter?

Peter.

Hvor lang Tid er der at løbe paa?

Veit.

Det maa skee endnu idag.

Peter.

Det er for indskrænket Tid.

Veit.

Jo mindre Tid, han har at betænke ſig i, des lettere fange vi ham.

Peter.

Jeg kiender ham! Konrad er en Heſt i Ærlighed.

Veit.

Hvad ſiger det, naar du er en Ræv i Trædſtheb? Drik engang! ſaa faaer du et godt Indfald. Det er ægte Johannisberger.

Peter (driffer).

Et Fad paa hundrede og halvtredſindstyve Ankere ſaadan Viin?

Veit.

Er vel værd at lægge ſit Hoved i Blød for.

Peter.

Skal jeg redde Jeres Orehoved, ſaa maa jeg have Penge mellem Hænderne.

Veit.

Her er en Pung fuld af Sølvpenge.

Peter.

Der kommer Liſe, Konrads Fæſtemø. Gaae tilſide, ærværdige Herre! Det ſømmer ſig ikke, at J ſelv er tilſtede. Siden ſkal J faae alting at vide.

Veit (afſides).

Jeg vil ſtaae i en Krog og høre efter.

(Han gaaer.)

Peter

(til Liſe, ſom kommer).

God Dag, deilige Liſe!

Liſe.

Tak, hæslige Peter!

Peter.

Er jeg da ſaa hæslig?

Liſe.

Du troer vel ikke, jeg ſaae dig imorges bag Hasſelbuſken, hvor du ſtod og lurede, mens jeg talde med Konrad?

Peter.

Du kunde ſaamænd godt være bekiendt, hvad du ſagde ham.

Liſe.

Men ſæt nu, jeg havde ſagt noget, ſom jeg ikke kunde være bekiendt, ſkulde du ogſaa luret efter det?

Peter.

Jeg ſtod i Buſken for at knække Nødder, og for at høre Nattergalen ſlaae.

Liſe.

Vorer der nu Nødder? Slaaer nu Nattergalen?

Peter (afſides).

For Fanden, jeg bærer mig jo ad ſom en Poet, der ſnakker om Naturen.

Liſe.

De Frugter, der nu vore paa Hasſelbuſken, kunde du have godt af, Peter!

Peter.

Hvad mener du?

Liſe.

Saae du ikke de deilige Spadſereſtokke, ſom ſtode inde i Hækken, da du ſtak Næſen i Bladene? De ſlaae endnu bedre end Nattergalen.

Peter.

Hvorfor er du nu ſaa ſatiriſt? Kan jeg gjøre for, at man ikke kan gaae tre Skridt i Skoven, uden at ſtøde paa et Par Forelſtede?

Liſe.

Et Par Forelſtede? Nei hør engang!

Peter.

Du har dog et godt Øie til Konrad. Det kan du ikke nægte.

Liſe.

Jeg har to gode Øine til alle Menneſker.

Peter.

Det burde ikke være dig tilladt. Børn ſkulde ikke have Lov at fyrge med Ild og Lys.

Liſe.

Har Konrad drevet Hiorden ud?

Peter.

Ja! Du finder ham i Overdrevet, under den ſtore Aſk. Der ſidder han og blæſer en ny ſørgelig Viſe, jeg har lært ham.

Liſe.

Det maa han gierne. Hvad kommer det mig ved?

Peter.

Liſe! hvad ſiger du dertil, naar jeg fortæller dig, at Konrads og din Lykke ſtaaer i min Haand?

Liſe.

I din Haand, Peter?

Peter.

Ja, ja, Liſe! I min Haand!

Liſe.

Ei, ei! Med Tilladelſe at ſpørge: Er det den høire eller den venſtre?

Peter.

Det er den venſtre. (Han klinger med Pengepungen).

Liſe.

Hvad ſkal det betyde?

Peter.

Jeg vil forklare mig tydeligere. (Han ryſter Pengene ud paa Bordet.) Hvad ſeer du der, Liſe?

Liſe.

Jemeni! hvilken Hob Penge! Hvor har du faaet alle dem fra?

Peter.

Dem kunde man kiøbe det ſmukke Huus for, med Vængen, der ligger nede ved Dammen.

Liſe.

Men, Peter! hvad kan det hiælpe dig at narre os fattige Menneſker?

Peter.

Liſe! jeg narrer dig ikke. Det er ſandt, Konrads hele Formue beløber ſig til Mads Gedebuk; men du veed ikke, at baade Konrads og Liſes Lykke hænger paa Mads Gedebuks Horn.

Liſe.

Før troede jeg, du ſpøgte — men nu —

Peter.

Kort og godt: Biſkop Veit er ligeſaa riig, mægtig og lykkelig en Herre, ſom din Biſkop. Kun een Ting misunder han Hr. Henrik, og det er Mads Gedebuk!

Liſe.

Men den hører jo Konrad til.

Peter.

Ganſke rigtig! og derfor vende vi os til Eiermanden. Biſkop Veit har forgabet ſig i Konrads Gedebuk. Han elſker den ſom ſin Broder; han er indtagen af dens Horn; dens graae Skiæg indgyder ham Ærbødighed.

Liſe.

Ak, Peter! Jeg mærker nok, du vil drille mig igien.

Veit kommer pludſelig frem.

Nei, min ſmukke Liſe! Peter er ganſke ſanddru i dette Stykke. Jeg bekræfter perſonlig hans Ord!

Peter.

Slangen tager jeg paa mig. Ingen Fristelse, ingen Dyd, ærværdige Fader!

Veit.

Undskyldninger have vi nok af. Jeg troer, det er en Straf, fordi jeg tog Bacchus før i Forsvar ved Pokalen.

Peter.

Hvad vil det sige? Vi ere alle Hedninger for Vorherre.

Veit.

Det er en god Snak! Skamme dig maa du, at tale saaledes til en Bisp.

Peter.

Jeg vilde sige: Vi ere alle Syndere. (De gaae.)

Skov.

Konrad sidder alene under et Træ og blæser paa Fløite.

Usyldig og skiøn er hun, gid hun ogsaa var saa from. Hendes stolte Væsen bliver en Pind til min Liigkiste. Inden hun veed et Ord deraf, sidder i Skoven og binder en Krands til sit Haar, saa hører hun Kirkeklokken ringe henne i Landsbyen: Bim Bim! Ding Dang! — Hvad er det? siger hun til de andre Piger. „O," svare de, „det er Konrad, som bliver begravet, som døde af Sorg over dig!" (Med qvalt Stemme:) Saa river hun maaskee Krandsen af sit Haar, og vrider sine Hænder. — Men saa er det for silde! Saa ligger jeg i min Liigkiste! Saa har Snedkeren alt struet Laaget fast. Saa er det forbi!

(Han skiuler sit Ansigt i sine Hænder, og græder.)

Lise, som er kommen ind under hans sidste Ord og har holdt sig tilbage.

O, den arme Konrad! Han elsker mig dog oprigtigt. Nei,

Veit.

Tvivler du om Udfaldet, Liſe?

Liſe.

Det er en underlig Een, ſkal jeg ſige os. Han har altid ſaa ſine egne Betænkeligheder, der vel imellem kunne være gode nok; — men man kan dog gaae for vidt i Alting. Ikke ſandt, ærværdige Fader?

Veit.

Æ . . . . (Afſides.) Hvad dog een Synd ſtrax trækker flere efter ſig: jeg har begyndt med at forføre, nu maa jeg ogſaa lyve — Nei! det vil jeg ikke. Jeg vil overlade det til dem ſelv. (Høit.) Gedebukken hører Konrad til; han har Lov til at gjøre med den, hvad han vil; men hvis han afſtaaer den, maa jeg have den ſtrax; og han maa ſkiule den rette Aarſag til dens Fraværelſe for Biſkoppen.

Liſe.

Ja ja! Jeg kan nok begribe Aarſagen, hvi det maa holdes ſkiult. Farvel ſaalænge, ærværdige Fader! Gud velſigne Eder for den Godhed, I viſer Konrad og mig. (Hun ſtryger Dalerne i ſit Forklæde.) Jeg gaaer paa Øieblikket ud til ham i Skoven. Om et Qvarteerstid kommer jeg igien.

Veit.

Mener du, det lader ſig gjøre, Liſe?

Liſe.

Lad I mig ſørge for det! (Hun gaaer.)

Veit.

O Eva! Eva!

Peter.

Nu kommer det an paa, om Adam ubholder Friſtelſen.

Veit.

Jeg ſkammer mig halvveis, Peter! ved at ſpille Slangen i dette Paradiis.

Peter.

Slangen tager jeg paa mig. Ingen Friſtelſe, ingen Dyd, ærværdige Fader!

Veit.

Undſkyldninger have vi nok af. Jeg troer, det er en Straf, fordi jeg tog Bacchus før i Forſvar ved Pokaleu.

Peter.

Hvad vil det ſige? Vi ere alle Hedninger for Vorherre.

Veit.

Det er en god Snak! Skamme dig maa du, at tale ſaaledes til en Biſp.

Peter.

Jeg vilde ſige: Vi ere alle Syndere. (De gaae.)

Skov.

Konrad ſidder alene under et Træ og blæſer paa Fløite.

Uſkyldig og ſtien er hun, gid hun ogſaa var ſaa from. Hendes ſtolte Væſen bliver en Pind til min Liigkiſte. Inden hun veed et Ord deraf, ſidder i Skoven og binder en Krands til ſit Haar, ſaa hører hun Kirkeklokken ringe henne i Landsbyen: Bim Bim! Ding Dang! — Hvad er det? ſiger hun til de andre Piger. „O," ſvare de, „det er Konrad, ſom bliver begravet, ſom bøde af Sorg over dig!" (Med qvalt Stemme:) Saa river hun maaſtee Krandſen af ſit Haar, og vrider ſine Hænder. — Men ſaa er det for ſilde! Saa ligger jeg i min Liigkiſte! Saa har Snedkeren alt ſtruet Laaget faſt. Saa er det forbi!

(Han ſkuler ſit Anſigt i ſine Hænder, og græder.)

Liſe, ſom er kommen ind under hans ſidſte Ord og har holdt ſig tilbage.

O, den arme Konrad! Han elſker mig dog oprigtigt. Nei,

jeg vil ikke længer pine ham. (Høit:) Konrad! sidder du der saa alene?

Konrad.

Ak, Lise! er det dig? Hørte du, hvad jeg talede med mig selv?

Lise.

Nei, jeg giorde ikke. Hvor er dine Lam? Du ligger her og fløiter under Træet og lader Hiorden skiøtte sig selv.

Konrad.

Min yngste Broder, Hans, sidder nede ved Tørvemosen og holder Øie med dem.

Lise.

Paa den Maade er det godt at være Hyrde.

Konrad (sukker).

Ja vist har jeg det godt. Jeg vil gaae, Lise! for ikke at være dig til Uleilighed.

Lise.

Bie lidt, Konrad! Du skal ikke være saa kort for Hovedet. Bliv du kun siddende! Der er Plads nok for To.

(Hun sætter sig hos ham.)

Konrad.

Kan jeg troe mine egne Øine? Lise! vil du virkelig sidde hos mig?

Lise.

Ja hvorfor ikke det? Her sidder man godt.

Konrad

(efter et lille Ophold, drager sit Veir dybt).

Ah!

Lise (ligeledes).

Puh! — Det er hedt idag. (Hun tager sin Straahat af.) Aa, vil du holde mig den lidt, mens jeg sætter Kammen fast i mit Haar? Det er færdigt ved at falde ned.

Konrad (holder den).

Hvad du har deilige, lange Haar, Liſe!

Liſe (ſom er færdig).

Tak ſkal du have. Flye mig nu min Hat igien!

Konrad.

Vær ſaa god!

Liſe

(ſom om hun ſøgte Noget).

Hm! det er da ogſaa fortrædeligt!

Konrad.

Hvad er det?

Liſe.

Nu har jeg gaaet og banglet, og tabt Baandet af min Hat.

Konrad (hurtig).

Jeg har et Baand, Liſe! ſom du kunde bruge. (Langſommere). Jeg bød det rigtignok alt igaar; da forſmaaede du det.

Liſe.

Har du det endnu?

Konrad

(tager det frem af Barmen).

Jeg gjemmer det paa mit Bryſt.

Liſe.

Det er et ſmukt, grønt Baand! Vil du forære mig det?

Konrad.

O Liſe! kan du ſpørge?

Liſe.

Igaar havde jeg et Baand. Man ſkal ikke forlange af Andre, hvad man har ſelv.

Konrad.

Vil du tage derimod?

Liſe

(tager det og binder det om Hatten).

Jeg takker dig!

Konrad.

Allerkiæreste Lise! Betyder det, at du vil være min?

Lise.

Det kommer an paa en Prøve.

Konrad.

Jeg vil gjøre alt, hvad du ønsker.

Lise.

Konrad! du veed min fornemste Grund til Afslag, naar du talede om Kiærlighed.

Konrad.

Jeg var dig for fattig.

Lise.

Du var fattig, og jeg var fattig; og naar to Fattige komme sammen, saa slukker Armoden Ilden paa Skorstenen og sætter sig hen at græde paa Dørtærskelen. Dersom du elsker mig —

Konrad.

Kan du tvivle? Er jeg ikke krøbet op i de høieste Valdnøddetræer, paa de tyndeste, farligste Grene, for at hente Nødder til dig? Er jeg ikke sprunget ud i Dammen med mine Klæder paa, uden at kunne svømme, for at hente dig din Hyrdestok?

Lise.

Det var Forvovenhed! Det bad jeg ikke om. Sligt gjør mange forfængelige Karle, for at vise deres Kiærester, at de have Kræfter og Mod. Der vil andet til, hvis jeg skal see, at du elsker mig.

Konrad.

Sukker jeg ikke fra Morgen til Aften? Vaager jeg ikke fra Aften til Morgen? Kan jeg spise til Middag? Jeg kan kun tænke paa dig, kan jeg; kun elske dig. Græde kan jeg! Og hvis du bliver saa haard, som du var — (med qvalt Stemme:) saa er min eneste Bøn til Vorherre, at han snart vil løse op for mig.

Liſe

(lægger bevæget ſin Haand paa hans).

Nei, kiære Konrad! Du maa ikke døe. Det vilde bedrøve mig altfor meget. Hør mig! Der er ſkeet et Mirakel for din Skyld. Andet kan jeg ikke kalde det. Du er en ærlig Siæl; og jeg troer viſt, det er en Styrelſe af Himlen, for at belønne din Redelighed.

Konrad.

Hvad er det, Liſe?

Liſe.

Hans Høiærværdighed, Biſkop Veit, har ſeet din Gedebuk, og ønſker at eie den. Han lover at holde vort Bryllup, at kiøbe os Enkens Huus med Vængen, hvis du overlader ham Bukken.

Konrad.

Det er umuligt! Han var jo ſaa bange for den, at den ikke maatte komme ind paa Gaarden idag.

Liſe.

Det har været Forſtillelſe. (Viſer ham, hvad hun har i ſit Forklæde.) Her ſeer du haandgribeligt Beviis.

Konrad.

Min Herre og min Gud! Hvad er det?

Liſe.

Det er tredive ſtore Sølvpenge.

Konrad.

Tredive Sølvpenge, Liſe!

Liſe.

Dem faaer du alle; kun paa een lille Betingelſe.

Konrad.

Og den er?

Liſe.

Biſkop Henrik holder ogſaa af Gedebukken.

Konrad.

Han klapper den hver Dag; han giver den Brød Morgen og Aften.

Liſe.

Der er nok, han kan give Brød uden den. Vi maae ogſaa have Brød! Og derfor maa du overlade Biſkop Vett din Mads!

Konrad.

Men hvad ſkal jeg da ſvare i Aften, naar min Husbond ſpørger, hvor den er bleven af?

Liſe.

Du maa finde paa noget! Du maa ſige, at den er ſtiaalet bort, at Ulven er brudt ind i Hiorden og har taget den.

Konrad (venlig alvorlig).

Nei, Liſe! det gaaer umulig an.

Liſe.

Hvorfor?

Konrad.

Men bedſte Liſe: det er jo ikke ſandt!

Liſe (omſindtlig).

Naa ſaaledes! Og det er en urokkelig Hindring?

Konrad.

Synes dig da ikke det ſelv?

Liſe

(idet hun langſomt løſer Baandet af Hatten igien og lader det falde.)

Jo, du har Ret, Konrad! Det glemte jeg. Det faldt mig ikke ind, at du heller vilde miſte Liſe, end vinde hende ved en ubetydelig Opdigtelſe. Farvel, Konrad! Giør dig ingen Ulelighed! (Heftigere). Men det ſværger jeg dig til: Lader du mig denne Gang gaae med uforrettet Sag, du ſkal ikke faae Anledning dertil oftere. Nu kan du betænke dig et Øieblik.

(Hun gaaer).

Konrad (ene, nedslaaet).

Hun gaaer fortørnet bort! Skal jeg miste min Lise, nu da jeg havde det største Haab? Gud, det var dog altfor haardt! Hvad skal jeg gjøre? Hvor kan dog Lise forlange Sligt af mig? (Han standser). Der ligger vort Baand paa Jorden. Opløst! (Han tager det). Løser du dig saa hurtig fra dine Baand, Lise? Er det dig saa let? — Men hun elsker mig! Hun tilstod det selv. — O Gud! — (Han sætter sig ben og grunder, Baandet hænger han paa en Qvist.) Det smukke Huus med Vængen! — Men er det da saa slemt at sige en lille Usandhed? Der ikke skader Nogen? — Hun forlanger det! Biskop Veit forlanger det! Kan en Biskop ønske det, saa kan en stakkels Hyrde vel gjøre det. Hun har allerede taget Penge paa Haanden. Lise! Lise! du sætter mig i den piinligste Forlegenhed.

Lise kommer igien.

Konrad.

Der kommer hun tilbage. Jeg skiælver for hendes Vrede. Men hvad seer jeg? Hun er nedslaaet! Hendes Øine ere røde! Kiæreste Lise! du rækker mig venlig din Haand? Hvorfor vender du dit Hoved bort?

Lise

(tager Baandet af Grenen og stikker det ned paa sit Bryst).

Du skal aldrig forlade mig, skiøndt du ikke forbinder mig meer med min Konrad!

Konrad.

Gud, Lise! det var jo dig selv, som løste Baandet af Hatten.

Lise (grædende).

Farvel, Konrad! Du gjør os ulykkelige! Men du er din egen Herre! Jeg vil ikke twinge dig. Jeg beholder dit Baand til en Erindring om denne ulykkelige Dag. Glem din stakkels Lise! Jeg haaber, du bliver lykkelig uden hende.

Konrad

(kaster sig for hendes Fødder).

O jeg Ulykſalige! (Han bedækker hendes Haand med Kys, hun hæver ham vremodigt op; de ſynke i hinandens Arme.)

Liſe.

Konrad!

Konrad.

O Gud!

Liſe.

Skal vi ſkilles ad?

Konrad.

Aldrig, aldrig!

Liſe.

Skal din Liſe bringe Pengene tilbage med Beſkæmmelſe?

Konrad.

Nei, nei!

Liſe.

(med bønlig Kærlighed).

Vil du da opfylde Biſpens Begiæring? Vil du love, ikke at forraade ham?

Konrad.

Jeg lover det!

Liſe.

Helligt?

Konrad.

Ved den hellige Jomfru i vor Frues Kapel!

Liſe.

Bedſte Konrad! Gud velſigne dig! Mit hele Liv ſkal lønne dig for denne Eftergivenhed. (Hun kyſer ham).

Konrad.

Liſe!

Liſe (hurtig).

Og nu afſted, at betale vor Giæld! Først da kunne vi uden Bekymring nyde vor Glæde.

(Hun gaaer hurtig bort.)

Konrad

(ſtirrer efter hende med foldede Hænder.)

Er det en Drøm? Er det et Eventyr? Har jeg faaet Fortunatusſes Pung og hans Ønſkehat? Liſe er min. Jeg faaer et Huus! En Vænge! En Ko! Lam! — (Sukker.) Men Mads Gedebuk! hvor bliver han af? (Han ſeer ud af Scenen). Der ſtaaer Peter alt og kaſter ham et Reeb over Hornene. Han bræger og vil ikke afſted. Han vil ſtange Peter! (Slaaer ſine Hænder ſammen). Konrad! Konrad! Er det dog ikke gyſeligt, at et ufornuftigt Dyr ſkal beſkiæmme dig, og viſe ſin Husbond ſterre Troſtab end du? — Det hiælper ikke! Den maa afſted! (Beſmodig). Farvel, Mads! — Hvordan kommer jeg nu ud af det? Biſpen vil ſtrax ſee det paa mig, naar jeg driver Hiorden ind. Blodet vil ſtige mig til Anſigtet og ſtraffe mig med Løgn. Jeg maa øve mig i at lyve! Jeg maa bilde mig ind, at jeg taler med Biſpen. (Han borer ſin Stav ned i Jorden, trækker ſin Trøie af, hænger den derover, og ſætter ſin Hat ovenpaa.) Nu vil jeg foreſtille mig, at det er Biſp Henrik, der ſtaaer. Han ſkulde rigtignok være noget tykkere; men det faaer være det ſamme. Nu kommer jeg da drivende forbi! — Guds Fred og god Aften, Hr. Biſkop! (Han træder over paa den anden Side af Stokken.) „Tak, Konrad! God Aften, min Søn! Men hvor er Mads henne? Jeg ſeer ham ikke blandt de andre Faar.“ (Paa den modſatte Side:) Mads, Hr. Gedebuk! ja det er juſt Ulykken! (Stifter.) „Hvad er Ulykken, Konrad?“ — (Paa den anden Side:) Jeg maa ligeſaa godt tilſtaae det ſtrax: Der ſtyrtede en graadig Tyv ind i Hiorden, ſlog Klør i ham, og løb bort med ham mellem Tænderne! (Paa den anden Side:) „Hvilken Snak, Konrad! Saa nær Byen vover ſig ingen Ulv til at overfalde Hiorden. Mads laader ſig ikke tage ſaa let! Hvor havde du dine Øine?“ —

Hvad ſkal jeg ſaa ſvare? (Han ryſter paa Hovedet.) Om igien paa en anden Maneer! — Guds Fred, Hr. Biſkop! ſkulde jeg ſige. — „Tak, min gode Mads! men hvor er Konrad? Jeg ſeer ham ikke mellem de andre Faar!“ — Ak, Hr. Biſkop! Der kom en dumdriſtig Ulv og ſtial ham hemmelig bort, mens jeg var falden i Søvn. — „Ei, ei, Konrad! var du falden i Søvn? Du paſſer godt paa din Hiord, ſom jeg har betroet dig. (Han river fortvivlet Stokken op af Jorden, trykker ſig Hatten ned i Øinene, og kaſter Troien over Armen.) Det gaaer heller ikke bedre! Hvad ſkal jeg elendige Menneſke gribe til? Jeg forſtaaer ikke at lyve. (Han ſætter ſig hen under Træet og grunder; derpaa ſpringer han fornøiet op.) Funtus! nu har jeg det. Lyve, hvo lyve kan, jeg forſtaaer det ei. Ærlighed varer længſt! Det vil jeg giøre; ſaa ſkal det være! Paa den Maade ſviger jeg hverken Liſe, eller min Husbond eller min Eed.

(Han iler hurtig bort).

Slotsgaarden.

Biſkop **Henrik.** Biſkop **Veit** kommer hurtig, med en Triumph, ſom han forgiæves ſøger at undertrykke.

Veit.

Nu, min ærværdige Broder Henrik! Lad mig nu ſee, at I holder Eders Løfte: at det intet Skaar giør i vort Venſkab, naar I hører, at I har forregnet Eder lidt. Det er menneſkeligt at feile. Ogſaa Konrad er et Menneſke!

Henrik.

Hvorledes?

Veit.

Sagde jeg det ikke? Jeg kiender Verden bedre. I vilde ikke troe mig!

Henrik.

Konrad ſkulde virkelig begaaet en Utroſſab, en Uredelighed od ſin Husbond?

Veit.

Ikke ſandt? Konrad lovede at paſſe vel paa Mads Gede- k? At bringe den med i Aften igien?

Henrik.

Nu?

Veit.

Gedebukken hører mig til! Han har ſolgt mig Eders ndling, Eders kiære Mads!

Henrik

(efter et Ophold).

Det var ikke ſmukt, Konrad! (Gatter ſig). Men — Gedebuk- n tilhører ham. Han er Herre over ſin Eiendom.

Veit.

Æ... Hører Gedebukken ham ſelv til?

Henrik.

Ja, det forſtaaer ſig.

Veit (forvirret).

Men hvad har da Peter — (Glad igien.) Men jeg har g vundet! Thi for det Første lovede han at bringe den en; og det gior han ikke!

Henrik.

Det er endnu ingen Uredelighed. Hvad man kan ſælge d ſtor Fordeel, betænker man ſig ikke længe paa. Han vil dſtylde ſig, naar han kommer hiem i Aften, og ſaa er han edelss.

Veit.

Nei, nei! I taber dog. Thi han har lovet at holde den

rigtige Sammenhæng skiult. Det er en udtrykkelig Betingelse, at han ikke maa sige Eder Sandheden, for ei at lægge os ud med hinanden. Det har han svoret sin Kiæreste til, ved den hellige Jomfru. Han maa altsaa tage sin Tilflugt til en Løgn, — og I har tabt!

Henrik
(nedslaaet).

Ja, naar saa er, maa jeg tabe. Har han svoret, ikke at sige Sandhed, saa har jeg allerede tabt.

Veit.

Ja vist har I! Vist har I tabt. Men lad det ikke fortryde Eder, ærværdige Broder! I vilde ikke troe mig. Det vidste jeg nok! Hvis I havde reist som jeg; seet Jer om i Verden; lært at kiende Menneskene — ved Hofferne — paa Værtshusene — i Kramboderne; —

Henrik.

Der kommer han med Lise.

Veit.

Seer I, hvor nedslaaet han er? Hvor langsomt han gaaer og krammer sin Hat? Naa, vær nu ikke for streng! I burde ikke prøvet den stakkels Dreng over sine Kræfter. Jeg vil træde lidt tilside.

(Han gaaer hen i Baggrunden).

Konrad kommer med **Lise**.

Henrik
(betragter ham med et stivt Blik).

God Aften, Konrad!

Konrad
(med bævende Stemme).

Mangetak, Hr. Biskop!

Henrik.

Driver du allerede nu Hiorden ind?

Konrad.

Det var mig ikke muligt at blive længer derude.

Henrik

(efter et Ophold).

Men hvor er Mads Gedebuk, Konrad? Jeg seer ham ikke i Aften?

Konrad (tier).

Henrik.

Hvor er Mads Gedebuk, Konrad?

Konrad

(efter et Øieblik, hvori Frygten kæmper med Samvittigheden, raaber han med stærk Stemme, som for at give sig selv Mod:)

Ham har jeg solgt, Hr. Biskop!

Henrik.

Solgt? og til Hvem?

Konrad

(i samme Spænding, høit raabende)

Det tør jeg ikke sige Eder; for jeg har svoret at holde det hemmeligt! (Med et glad Suk i sin naturlige Tone:) Gud skee Lov, nu er alting overstaaet!

Henrik.

Hvorledes hænger det sammen?

Konrad.

Spørg mig ikke derom! Jeg tør ikke svare Eder. Det er min Ed! Lise havde solgt Mads, uden at sige mig det i Forveien, ellers var det aldrig skeet. Hun elsker mig, hun har tilstaaet det, og hun vil være min Kone.

Lise.

Ak, Hr. Biskop! den Mand, som kiøbte Mads Gedebuk,

lovede os Enkens Huus nede ved Dammen, og at holde vort Bryllup.

Konrad.

Det skiærer mig i mit inderste Hierte, at jeg har solgt Bukken, som I holdt saa meget af. Det var i Kiærlighedens Hede, da Lise gav mig det første Kys. I er en geistlig Mand, og veed ikke, hvad saadant et Kys vil sige! — Men dersom I er fortørnet, dersom det gior Eder ondt, at have mistet Mads — saa vil jeg gaae til Kiøberen igien; jeg vil give ham alle hans Penge tilbage; og det Sølvlaags Kruus ovenikiøbet, som jeg har arvet efter mine salige Forældre, hvis han bare vil ophæve Kiøbet.

Henrik

(til Veit, som har nærmet sig).

Nu, Broder Veit? Hvad siger I? Hvo har nu tabt Væddemaalet?

Veit

(torrer sine Øine).

Jeg! Jeg! Men jeg har vundet mere, end jeg tabte! (Han gaaer imellem Konrad og Lise, der stubse ved at see ham, og lægger deres Hænder i hinanden.) Mine kiære Børn! Hvad jeg har lovet, skal jeg holde. Mads Gedebuk bliver her. Det var en Spøg mellem Biskop Henrik og mig for at prøve Eder.

Henrik

(rækker Konrad sin Haand med Hoitagtelse).

Ikke for at prøve dig! (Til Veit:) Ogsaa vi, Broder Veit, skylde Sandheden sin strenge Ret. Jeg stolede paa din Redelighed, Konrad! Jeg havde ingen Mistanke.

Konrad

(kysser hans Haand, og omfavner Lise).

O Lise! er det ikke, som jeg sagde? Ærlighed varer dog altid længst!

Peter kommer med et Klæde om Haanden.

Den fordømte Buk! Gid Fanden havde ham, det Stangebæst!

Veit.

Hvorfor har du svøbt det Linklæde om Haanden, Peter?

Peter.

Den har stanget mig, saa den hele Haand er bleven ganske svullen. Den har revet sig løs! Den er galloperet ind i sin Stald, som om den var besat. Det hialp ikke, alt hvad jeg skreg og rendte efter den.

Henrik.

Løn som forskyldt!

Konrad

(klapper i Hænderne og springer).

Det var Ret, Mads! Ærlighed varer længst!

Værtshuusſkiltet.

Et Skuespil med Sang.

Perſonerne.

Viktor, en ung Maler.
Luiſe, hans Forlovede.
Middelboe, hendes Fader, Tommermeſter.
Baron von Silberblume.
Jonas, en Digter.
Værten.
Fire Giæſter.
Ole, Baronens Dreng.

Handlingen foregaaer i en lille ſiællandſk Kiøbſted.

Gade.

Paa høire Haand Middelboes Huus; ligeoverfor Barteshuset, et nedblæst Skilt staaer her ved Døren.

Baron Silberblume. Ole.

Silberblume.

Jeg troer ganske sikkert, Ole, at jeg har giort en god Fangst, med at kiøbe de gamle Malerier paa sidste Auction.

Ole.

Men hvad vil naadig Herre med alt det gamle Skramleri? Det staaer jo bare og fylder op.

Silberblume.

Det er paa Vore meget muligt, at jeg har tilkiøbt mig en stor Skat; og den hele Stads har dog ikke kostet mig mere end 24 Rbd.

Ole.

Baronen kunde faae meget bedre Billeder for 2 Skilling Stykket, inde i Kiøbenhavn.

Silberblume.

Ole! du taler, som den Blinde om Farverne. Du veed ikke, at jo ældre og fortere og jo mere tilrøgede Malerierne ere, desto bedre ere de. Thi det beviser, at de ere fra den gode gamle Tid.

Ole.

Blive da Billederne bedre, ligesom Skinkerne, naar de blive røgede?

Silberblume.

Røgen kan en duelig Restaurateur let vaske af igien, og hvad der mangler i Tegning og Colorit, kan han let sætte paa igien; og naar det saa bliver firnisset og sat i en smuk forgyldt Ramme, saa kan du tro, det faaer Øine at see med.

Ole.

Hvad kan da saadan et Skilderi være værdt, naar det har faaet Øine?

Silberblume.

Det er ligesom det er til. Er det en Rafael eller en Correggio, en Titian eller en Carravaggio, saa er det uskatteerligt; og er det af den gamle tydske eller nederlandske Skole, kan det dog altid være sine flere tusind Daler værd.

Ole.

Død og Plage, fik Malerne saameget for deres Arbeide? De maae have været hovedrige Folk.

Silberblume.

Nei, de fleste døde af Sult. Det er Alderen og Sieldenheden, skal jeg sige os, som giør deres Værker kostbare. Saalænge en Kunstner lever, kan han jo frembringe saameget af den Slags, som det skal være; men naar han er vel død, saa kan man giøre sig til af hans Værker; og saa kommer det især an paa at eie Noget, som ingen Anden har.

(Han tager en Liste frem.)

Men her er Sager, som jeg skulde tage meget feil af, hvis der ikke mellem dem, hist og her, skiulte sig en fornem Herre incognito. (Læser:) „En Dame med Sæt, som spiller efter Noder paa en Mandoline." Sikkert en Titian; thi Farven er saa tynd strøget, at man kan kiende Lærredstraadene, og saa er dog Tonen saa varm, saa varm —

Ole.

En Tone? Hvor kan en Tone være varm?

Silberblume (læser).

„Et Par Soldater, med Fier i Hattene, der drikke Øl i en Kiælder, medens Lyset falder ned af Trappen, giennem Kiælderhalsen." — Kunde gierne være en Carravaggio, thi han var ſtærk i at male Kiælderfolk. (Læser:) „En Pige, som malker en Ko paa en Mark." — Formodentlig en Teniers. „En Mand i et Spiſekammer, som ſkiærer en tyk Skive af en hollandſk Oſt." — Kunde gierne være en Oſtade; af den ægte hollandſke Skole. — „Tre fede Madamer, der foreſtille de tre Gratier, et allegoriſk Billede." Af Rubens! — „En Eremit, som giver ſig ſelv Riis, og græder af Glæde, medens Taarerne ſymetriſk falde ned, tre og tre, paa hver Side af Kinderne." — Uden tvivl af den gamle tydſke Skole. — „En Skorſteensfeier, som ganſke grimet i Anſigtet, ſtiger ud af en Skorſteen, oplyſt af en Tranlampe." — Det er det bedſte Stykke i hele Samlingen! Hvis det ikke er en Rembrandt, vil jeg aldrig være ærlig.

(Han putter Liſten i Lommen.)

Ole.

Men Baronen ſtaaer der og læſer om andre Billeder, og mærker ikke et, ſom han har lige i Nærheden. Det er Værtshuusſkiltet, den ſtore Abekat, der er blæſt ned i ſidſte ſtrækkelige Natteſtorm, og ſtillet hen ved Døren. — Ei ei! han er kommen ſælt til Skade! Til Værtshuusſkilt duer han ikke meer; men kanſkee kunde Baronen kiøbe ham, og ſende ham til en Reſtaurateur, at han kunde faae ſit Huld igien. Saa kunde der maaſkee endnu komme et Par tuſind Daler ud af det; thi Bæſtet er ſort og tilrakket nok, hvad det angaaer, og har hængt der i mange Aar. Jeg huſker endnu, da jeg var lille, og maatte gaae i Skole hver Morgen med Forklaringen under Armen, hvor jeg misundte den Abekat, og tænkte: Du har godt, du kan hænge der og dingle og dovne den udſlagne Dag.

Silberblume.

Tag mig det Skilt herhen, og lad mig ſee! (Ole henter det.) Ha ha! en Orang-Utang, med en Kølle i Haand. Ganſke pas-

fabelt malet; for et Værtshuusskilt slet ikke saa galt. Kunde gierne være en Wouwermann eller en Hondekoeter.

Ole.

Men maatte jeg spørge Baronen, uden Fortrydelse, hvad er egentlig en Orang-Utang? Den gaaer jo paa Bagbenene, ligesom vi; er det et Menneske eller et Fæ?

Silberblume (medlidende).

Ja, min gode Dreng! Det er et stort Spørgsmaal, til hvad Klasse man skal regne dette Slags Skabninger. Jeg troer endnu bestemt, det er en ulykkelig forstødt Menneskerace, ligesom hine Parias i Ostindien. Og hvem veed, naar man sendte dem nogle Missionærer, og indførte den nye over hele Europa indførte, letfattelige Læremethode —

Ole.

Kors hvad Baronen veed Besked om Alting.

Silberblume.

Men undertiden løber dog mit gode Hierte af med mig. I et godt Laug, for en Maaneds Tid siden, lod jeg mig forlede til at bestille mit Portræt hos den Maler, der boer her i Byen, denne Viktor; og saa var jeg saa taabelig at love ham 200 Daler for det Smøreri. Det seer godt ud!

Ole.

Ja naar det er Baronens Portræt, saa kan det sagtens see godt ud.

Silberblume.

Det seer Fanden ikke godt ud, det er et Uglebillede. De Penge ere reent kastede i Rendestenen. — Men jeg tænker da nok, jeg skal slippe; thi jeg skal kun betale, naar jeg finder, at det ligner; og naar jeg nu bare siger, at det ikke ligner —

Ole.

Saa har Baronen fundet 200 Rdlr. igien i Rendestenen.

Silberblume.

Jeg maa hen til ham. Du kan følge mig til Døren.

(De gaae.)

Malerstue.

Viktor staaer op fra sit Arbeide.

Det gamle Skabilken er færdigt. Næsten er det Skam for en Kunstner, at male saadan et Ansigt. Og dog — et bedre Harpax-Physiognomie kan man ikke ønske sig.

(Lukker Døren op til et andet Værelse og seer derind.)

Hvis jeg kun ikke forskiertser hans Bevaagenhed, ved at sige ham min Mening om alle disse deilige Stykker, som han kiøbte paa sidste Auction, og sendte mig til Bedømmelse.

(Seer ud af Vinduet.)

Der kommer Hr. Jonas alt, fra forrettet Dagværk, ud af Værtshuset. En forulykket Poet, kalder man ham; man skulde heller sige: en ulykkelig Poet; thi Digter er han virkelig. Skade for den Mand, at han er forfalden. Kommer han ikke herop? Vil han besøge mig? (Det banker.) Kom ind!

Jonas

(stiller Hovedet ind ad Døren).

Er det ærlig meent? Maa jeg virkelig komme? Forstyrrer jeg ikke?

Viktor.

Aldeles ikke, Hr. Jonas! Jeg er just færdig med mit Arbeide.

Jonas.

Jeg saae Dem staae i Vinduet, og sluttede deraf, at De i det mindste puslede lidt; ellers var jeg ikke kommen. Thi skiøndt jeg ikke bestiller noget selv, fornøier det mig dog at see Andre arbeide. Jeg har i gamle Dage givet mig af med Allehaande; og duer jeg ikke selv meer, kan jeg dog i det mindste see, hvad Andre due til.

Viktor.

De er altfor beskeden.

Jonas.

Nei saa Gud er jeg ikke, Viktor! Jeg er en storagtig Diogenes i min Tønde; og naar man først sidder der, kan man

byde hver Alexander Trods. Men nok om det! Jeg maatte dog engang gjøre Bekiendtskab. Havde De boet i en anden By eller i et andet Land, saa var det sagtens lettere end nu, da vi ere Naboer, der længe have gaaet og seet paa hinanden, og ikke vidst, hvorfor vi idag skulde komme nærmere end igaar. Men jeg gad ikke bie til et Oprøb, eller en Skorsteensild bragte Bekiendtskabet i Gang, paa Trappen eller Gadehiørnet. De maler saa mange smukke Billeder, hører jeg; og jeg er ligesom Børnene, jeg gider gierne seet Billeder. Man har ogsaa sagt mig, at De maler stygge Billeder. Men selv hvad der er hæsligt i Naturen, kan undertiden være smukt i Kunsten. Rygtet siger, De maler Baron Silberblume; og det er en Mand, som jeg aldrig kan faae nok af, hverken in natura eller in effigie.

Viktor.

Der sidder han!

Jonas.

Ja ved den levende Gud! I Legemsterrelse! ligefra Skaldepanden, til der, hvor Hiertet skulde begynde.

Viktor.

Finder De det ligt?

Jonas.

Som to Draaber — muddret Vand! Fortræffeligt Viktor! De bliver en god Maler, det kan jeg sige Dem.

Viktor.

De kiender ham, hører jeg. Imidlertid maa jeg dog forsvare ham lidt, da min Lykke tildeels beroer paa hans Gavmildhed. Han har lovet mig tohundrede Rigsdaler, hvis han finder sit Billede ligt; med denne lille Sum kan jeg, med den Smule jeg har sammensparet, sætte Bo og ægte min Luise, hos hvis Fader jeg boer her.

Jonas.

Jeg veed det nok! Naar det ikke koster for meget, vil han gierne spille en Mæcen i Vestlommeformat. Han reiste udenlands, uden at vide noget og uden at forstaae noget. Af alting forekom det ham letteſt at blive Kunstkiender, saadan som Moden

Silberblume (forundret).

Allerede? Nu min Kiære, det har De skyndt Dem forfærdeligt med. Der har min gode Viktor udentvivl jasket lidt. Det var ikke Meningen. Man fortiener ikke 200 Rdlr. med at jage et Portræt af i fiorten Dage.

Viktor.

Jeg har arbeidet derpaa over en Maaned, anvendt al mulig Flid, og alle Mennesker finde, at det ligner frappant.

Silberblume.

Hvad komme mig Mennesker ved, naar Talen er om mit eget Portræt? Jeg skulde dog troe, det var noget, jeg bedst selv kunde bedømme. Og det siger jeg reent ud: hvis Billedet ikke behager mig, betaler jeg ikke.

Viktor.

Hvis Billedet er slet malet, og ikke ligner Dem, saa betaler De ikke.

Silberblume.

Men Ligheden skal jeg selv bedømme; og det kan heller ingen bedre end jeg; thi ingen kiender sig selv bedre. Cognosce te ipsum, sagde en gammel Philosoph. Lad mig see! Det skal være giort i en Haandevending!

Viktor.

Det tvivler jeg ikke om; til deres Dom behøver De vist ikke to Sekunder.

(Sætter Billedet frem.)

Silberblume.

Ikke saa galt! Slet ikke saa galt!
Ikke saa galt, som jeg havde formodet.
Men to hundred Daler — for dyrt betalt.

Viktor.

Ligner ei Ansigtet? Ligner ei Ho'det?

Viktor.

Maaskee kunde hun ikke finde sig i —

(Standser.)

Jonas.

At jeg drak? Om Forladelse min unge Ven, vogt Dem for en Anachronisme i Deres historiske Kritik! Hun slog ikke op med mig, fordi jeg drak; men jeg drak, fordi hun slog op med mig.

Viktor.

Stakkels Mand!

Jonas.

Aa jeg vil ikke beklages.

Viktor.

Hvorfor er De ikke lykkelig, som jeg? Min Luise elsker mig inderligt.

Jonas.

Gratulerer!

Viktor.

Kiærlighed er Livets bedste Glæde.

Jonas.

Viin er den næstbedste. Og nu, min unge Ven, tænk paa Jonas, men hav ingen Medlidenhed med ham! Han frabeder sig al Condolence; sammenligner jeg mig ogsaa med Diogenes, saa er det kun en Lignelse, og Lignelser halte. Jeg er langt lykkeligere end han; thi han sad i den tomme Tønde, og der er Viin i den, jeg sidder paa. Naar De er i Vaande, saa lad mig hente! Jeg skal ærligt staae Dem bi; og hvorom alting er, deres tohundrede Daler skal De ikke gaae glip af.

(Gaaer.)

Viktor (alene).

Det Menneske har noget i sit Ansigt, som indtager mig, som hverken Sviir eller Lidenskab har kunnet udslette. Der er noget Lunefuldt, Følsomt deri; som om han satte Sundheden til af blot Ironie; som om hans Drikfældighed kun var en Satire paa den menneskelige Skrøbelighed. Mit Hierte siger

Silberblume.

Munden har ei det ædle Smiil.

Viktor.

Smiler ei Munden sød, som Sukker,
Snerpet, som paa lakeerte Dukker?

Silberblume.

Det er ei i den store Stiil. —
Ikke dog Feil paa Feilene dyng!
Hvor er Panden, den mægtige, brede?

Viktor.

Daler den ikke, som en Hede
Tyndt bevoxet af viene Lyng?

Luise kommer med sin Fader.

Middelboe.

Hvilken Larm! Hvad foregaaer?

Luise (aflides).

Intet godt mit Hierte spaaer.

Silberblume.

Kiære, min er ikke Skylden!
En forsængelig Patron,
Trykket lidt paa Kunstnerbylden,
Overfuser min Person.

Middelboe.

Har jeg ei at see den Ære
Herr Baron von —

Silberblume.

Netop, jo!
Og hvem er da De, min Kiære!

Middelboe.

Tømmermester Middelboe.
Jeg er Værten her i Huset.

(Seer paa Viktor.)

Men hvad fattes — er han gal?

at lære; ogsaa maaskee at fortiene, naar Stykkerne skal restaureres og istandsættes.

Viktor.

Det gjør mig ondt at skuffe Hr. Baronens Haab. Men De forlanger at vide min Mening, og jeg maa være ærlig. Saavidt jeg kan skiønne, er der ikke et taaleligt Stykke i den hele Samling. Den er ikke fire Skilling værd. Men Baronen har jo heller ikke givet meget mere for den.

Silberblume (bidsk).

Hvad for noget? Kalder De 24 Rdlr. 4 Skilling?

Viktor.

Nu, det Tab vil De let kunne bære.

Silberblume.

Det er en let Sag, at skiære en bred Rem af en anden Mands Ryg. Men De maae forlade mig, min Kiære, at jeg i slige Sager stoler meest paa min egen Dom. (Sagte:) Vie du kun, Knægt! det skal du faae betalt!

Viktor.

Jeg overlader gierne Kyndigere at dømme; men siden Hr. Baronen forlangte det —

Silberblume.

Blot for at prøve Dem, min Kiære! Troer De ikke, jeg veed, hvordan jeg skal bedømme mine egne Kunstsager? Men jeg vilde føre Dem paa glat Is, jeg vilde see hvordan det havde sig med deres Smag. (Sagte:) Skorsteensfeieren er af Rembrandt, og de tre fede Gratier af Rubens, det lader jeg mit Liv paa. (Høit:) Blot for at prøve Dem! Derfor tillod jeg Dem ogsaa at male mig. Jeg tænkte at opmuntre Dem til Flid, Grundighed! jeg vilde bidrage til at giøre Dem lidt bekiendt. At egentlig Arbeidet skulde lykkes, kunde jeg ikke vente af en Begynder, der hverken har været i Paris eller Rom, — ikke engang i Kiøbenhavn.

Viktor.

Deres Billed er færdigt.

Vel agtes Kunsten ikke stort,
Og Ingen, blot som Maler, passer
I nogen af de Rangens Klasser,
Som leder ind ad Ærens Port;
Dog — hvis han kan en Glensti gaae,
Kan han den fine Verden more,
Og protegere ham de Store,
Saa skal han min Luise faae!

Jonas kommer.

Om Forladelse! Jeg frygter, jeg kommer til Uleilighed.

Viktor.

O nei, paa ingen Maade. Velkommen, Hr. Jonas!

Silberblume (afsides).

Velkommen! Siig mig, hvem du omgaaes, saa veed jeg hvem du er. Men det er da intet Under, at en forulykket Maler holder sig til en fordrukken Poet.

Viktor.

Nu vil jeg lade Dem dømme, Hr. Jonas!

Silberblume.

Skal han dømme? Nu saa Gud hiælpe os! (Afsides:) Han er saa fuld, at man kan prikke ham paa Øinene.

Viktor.

Baronen finder, at dette Portræt ikke ligner ham.

Jonas.

Nu, deri kunde vel Baronen have Ret. Oprigtig talt, jeg finder heller ikke, at Ligheden er stor, kiære Viktor!

Silberblume (forsonet).

Nu, der hører man! det er en Mand, som forstaaer sig paa Kunster og Videnskaber. Lad ham tale!

Jonas.

Det er idealiseret.

Silberblume.

Reent hentet ad af Luften! Vil jeg idealiseres, naar jeg forlanger et Portræt, som skal ligne mig?

Silberblume.

For en Begynder al Ære værd.
Flittig Stræben bør man paaskjønne.
Kienderen skal en Ynglings Færd
Strengt ei dadle, ædelt belønne.
Fem og tyve Rigsdaler, min Ven,
Vil jeg Dem som Accesskt give.
Billedet her kan gierne blive,
Jeg forføier mig bort igien.

Viktor
(træder ham i Veien).

Ikke De kommer af Stedet, før
Deres Løfte De mig gientager.

Silberblume.

Ungdommen raser! Hør kun, hør!
Lad mig gaae, om Dem saa behager!
Ikke De saa forfængelig bruse;
Dermed strækker man bort sin Muse.
Hvis en Tønde Guld jeg forskrev,
Troer De, Ligheden større blev?

Viktor (med Foragt).

Nu saa skig da, hvad ligner ei?

Silberblume
(forlegen for at finde Fejl).

Næsen ei stor nok finder jeg.

Viktor.

Næsen ei stor nok? (hidsig.) Just saa stor,
Som en næsviis Næse bør være,
Spilet op af et taabeligt Vor.

Silberblume.

Øiet ligner mig ei, min Kiære!

Viktor.

Øiet? Seer De ei Øinene staae,
Intetsigende, kattegraae?

Silberblume.

Munden har ei det ædle Smiil.

Viktor.

Smiler ei Munden sød, som Sukker,
Snerpet, som paa lakeerte Dukker?

Silberblume.

Det er ei i den store Stiil. —
Ikke dog Feil paa Feilene dyng!
Hvor er Panden, den mægtige, brede?

Viktor.

Daler den ikke, som en Hede
Tyndt bevoxet af viine Lyng?

Luise kommer med sin Fader.

Middelboe.

Hvilken Larm! Hvad foregaaer?

Luise (afsides).

Intet godt mit Hierte spaaer.

Silberblume.

Kiære, min er ikke Skylden!
En forfængelig Patron,
Trykket lidt paa Kunstnerbylden,
Overfuser min Person.

Middelboe.

Har jeg ei at see den Vre
Herr Baron von —

Silberblume.

Netop, jo!
Og hvem er da De, min Kiære!

Middelboe.

Tømmermester Middelboe.
Jeg er Værten her i Huset.

(Seer paa Viktor.)

Men hvad fattes — er han gal?

Silberblume.

Ja jeg troer, ham har beruſet
Egoismens Perial.

Middelboe.

Min Herr Viktor, jeg maa bede,
At De dæmper deres Vrede,
I mit Huus ei bruger Vold.

Viktor (med Foragt).

Nei, nu er jeg ganſke kold.

Middelboe.

Man ei trodſer ſig til Ære,
Selvroes tiener kun til Spot.

Silberblume (afſides).

Af en Haandværksmand at være
Taler han ſærdeles godt.

Middelboe.

Sligt Pilleri jeg ei forſtaaer.
Med Kraft kan jeg min Hammer ſvinge,
Ja Bjælken ſelv til Skiønhed tvinge,
Naar Øxen glat derover gaaer;
Men Penſlen er mig altfor blød,
Og Farven er mig altfor broget;
Og hvad der ikke nytter noget,
Dermed jeg ei mit Hoved brød.

Et Haandværk er en nyttig Kunſt,
Men Kunſt er intet nyttigt Haandværk;
Og hvad han taler om ſit Aandværk,
Det forekommer mig kun Dunſt!
Dog — tiener Penge han, ſom ſagt,
Saa maa, for mig, han gierne male;
Thi alt hvad Riigmand vil betale,
Det viſer Klogſkab ei Foragt.

Vel agtes Kunſten ikke ſtort,
Og Ingen, blot ſom Maler, paſſer
I nogen af de Rangens Klaſſer,
Som leder ind ad Ærens Port;
Dog — hvis han kan en Glenſti gaae,
Kan han den fine Verden more,
Og protegere ham de Store,
Saa ſkal han min Luiſe faae!

Jonas kommer.

Om Forladelſe! Jeg frygter, jeg kommer til Uleilighed.

Viktor.

O nei, paa ingen Maade. Velkommen, Hr. Jonas!

Silberblume (afſides).

Velkommen! Siig mig, hvem du omgaaes, ſaa veed jeg em du er. Men det er da intet Under, at en forulykket aler holder ſig til en fordrukken Poet.

Viktor.

Nu vil jeg lade Dem dømme, Hr. Jonas!

Silberblume.

Skal han dømme? Nu ſaa Gud hiælpe os! (Afſides:) Han ſaa fuld, at man kan prikke ham paa Øinene.

Viktor.

Baronen finder, at dette Portræt ikke ligner ham.

Jonas.

Nu, deri kunde vel Baronen have Ret. Oprigtig talt, jeg der heller ikke, at Ligheden er ſtor, kiære Viktor!

Silberblume (forſonet).

Nu, der hører man! det er en Mand, ſom forſtaaer ſig a Kunſter og Videnſkaber. Lad ham tale!

Jonas.

Det er idealiſeret.

Silberblume.

Reent hentet ad af Luften! Vil jeg idealiſeres, naar jeg ranger et Portræt, ſom ſkal ligne mig?

Jonas.

Nei, det er rigtignok at ſlaae ind i den aldeles modſatte Retning.

Viktor.

De holder med ham?

Silberblume.

Lad ham holde ſig ved hvem han vil! Manden er fri, og har traadt ſine Børneſkoe; han veed nok, hvad han ſiger.

Jonas.

Det Billed er altfor rødt i Kinderne.

Silberblume.

Ikke ſandt?

Jonas.

Det har graae Øine, og Baronens ere grønne.

Silberblume.

Hører De?

Jonas.

Det venſtre Øre er ikke langt nok, og det høire er reent glemt. Det Billed har jo kun een Haand, og ſlet ingen Been. Jeg veed Baronen er ingen Krøbling.

Silberblume.

Nei, nu overdriver De, Ven! Spas apparte! Jeg har kun forlangt et Knæſtykke.

Jonas.

En ſaadan Beſkedenhed burde Maleren ikke have misbrugt. En Mæcen for Kunſter og Videnſkaber, ſom Hr. Baronen, burde være malet — i det mindſte i overnaturlig Størrelſe.

Silberblume.

Saa gaaer jeg, da intet forpligter mig til at betale et Portræt, ſom ikke ligner mig. Havde Hr. Viktor været artig, ſaa havde jeg, af egen Drivt, givet ham en paſſende Douceur, men nu faaer han ikke en Skilling.

Jonas.

Naar Baronen kun bliver ved den Paastand, at De aldeles intet Lignende finder i dette Billed —

Silberblume.

Den Erklæring vil jeg give ham, med mit Navns Underskrift.

Jonas.

Fortræffeligt, Hr. Baron! Der paa Bordet er Pen, Blæk og Papir. Saasnart De har givet denne Erklæring, har min Ven intet at fordre. Det gier mig ondt for min gode Viktor, men Retten maa have sine Gienge. Fiat justitia et pereat mundus!

Silberblume.

Pereat mundus! Det er solid tænkt. (Afsides.) Hvor man kan tage feil af Folk! Jeg troede, den Mand var en Fyldebøtte, som kun duede til at giøre Vers; og saa er det en smagfuld Kunstdommer, som er paa mit Partie. (Trækker ham den i en Krog.) Jeg takker Dem, min Kiære! Kan De bringe mig ud af denne Forlegenhed, saa har De at disponere over mig. Det skal ikke komme mig an paa en Flaske Madera eller Cognac imellem.

Jonas.

Tusind Tak, Hr. Baron! Hav nu den Godhed at skrive, som jeg siger Dem til!

(Dicterer:)

Jeg Hannibal Mathies von Silberblume —

Silberblume.

von Silberblume.

Jonas.

Har sluttet en Accord med Maleren Herr Viktor,

Silberblume.

Herr Viktor;

Jonas.

Og mig at male ordentlig og net;

Silberblume.

— og net;

Jonas.

Livagtig, ſom jeg ſtaaer og gaaer i Verden;

Silberblume.

— i Verden;

Jonas.

Hvorfor jeg loved ham to hundred Daler;

Silberblume.

— to hundred Daler;

Jonas.

Men — da jeg finder dette Contrafei
Det allermindſte ligner ei:

Silberblume.

— ligner ei;

Jonas.

Betaler
Jeg derfor ei en Skilling;

Silberblume.

— ei en Skilling;

Jonas.

Om ogſaa hele Verden fandt,
At ſom et Æg et Æg det ligned grant.

Silberblume.

— ligned grant.

Jonas.

Dog derimod ham gives den Bevilling,

Silberblume.

— Bevilling

Jonas.

Portrættet at beholde,

Silberblume.

— beholde;

Jonas.

Og, da det ſelv ham hører til —

Silberblume.

— hører til,

Jonas.

At gjøre dermed hvad han vil.

Silberblume.

— hvad han vil!

Silberblume (staaer op).

Hvis det kan gjøre Sagen klar,
Saa vær saa god!

(Rækker Viktor Papiret.)

Viktor.

Hvad vil den gamle Nar?
Tillader at beholde han mit Eget?

Jonas.

Af ham, min Ven, er det alt meget.
Tag kun Beviset!

(Viktor tager det.)

Jonas
(holt og hotildeligt).

Han med dette Brev
Fem hundred Daler Dem forskrev! —

Silberblume.

Jeg faaer en Angst! Giv mig tilbage,
Giv mig tilbage mit Bevis!

Jonas.

Jeg skal ham saa ved Næsen tage,
At det skal ængste ham til Is.

Middelboe (afsides).

Hvordan vil Jonas dette mage?
Hvad skader det Papirs Forlis?

Viktor og Luise.

Ak, smiler atter Glædens Dage,
Og aabnes atter Paradis?

(De gaae.)

Giæſteſtuen i Værtshuſet.

Fire Giæſter ved Drikkebordet. **Værten** ſkriver Regninger i en Krog ved det lille Bord.

Førſte Giæſt.

Det er ſaa kiedeligt at drikke uden at ſynge; ſkal vi ſyng et Ovartcordium; da vi dog ere ſamlede?

Anden Giæſt.

Ja nok!

Tredie Giæſt.

Bare vi ikke forſtyrre Værten i hans Regninger.

Fierde Giæſt.

Tager han feil, ſaa ſkriver han heller Summen for ſto end for lille, af naturligt Inſtinkt.

Værten.

Hvad ſige De, mine Herrer?

Førſte Giæſt.

Vi tale om Selvopholdelſesdriften.

Værten.

Ja det er en meget god Drift, og ikke vanſkelig at udøve Gid alle Pligter vare ligeſaa lette ſom den.

Førſte Giæſt.

Den er undertiden vanſkelig nok.

Flirſtemmig Viſe.

Vi vilde ſaa gierne lidt end være Børn,
Men ak, vi er aldrende Dreng;
Af Barndommens Roſe kun ſtander en Tiørn,
Hvor viſne Smaablomſterne hænge.
Men naar vi drikke, men nydes din Sødme,
Da rødme
Bacchus! de brogede Blommer;
Da kommer
Vaaren, med alle Kiærminder paany.
Trøſter Jer, Brødre! Sorgerne flye!

Vi vilde saa gierne lidt elskes iblandt,
Men Kiærlighed vender os Ryggen;
Før straalte Solen fra hver en Kant,
Nu er det for kieligt i Skyggen.
Men naar vi drikke, bestraalt af din Flamme,
Da ramme,
Amor! igien dine Pile;
Da smile
Yndige Glæder til os paany.
Trøster Jer, Brødre! Sorgerne flye!

Vi vilde saa gierne som Venner end gaae:
Men Aarene Varmen fordrive;
Den Ene vil ikke den Anden forstaae,
Alt meer vi os fremmede blive.
Men naar vi ved Bægeret sidde tilsammen,
Da Flammen
Igien vore Hierter opfylder.
Da hylder
Gamle Fortrolighed Glæden paany.
Trøster Jer, Brødre! Sorgerne flye!

Vært'en.

Mine Herrer! det skiærer mig i Hiertet, at min gode Vin skal have den skadelige Indflydelse paa Helbreden, at I blive ganske forstemte, kleinmodige; nynne, som I sang til Liig, med Disonantser, Opløsninger, Pianoforte, og Vorherre veed, hvad det hedder; og undertiden saa sagte, at man troer at høre en Mundharpe. Naar man drikker, mine Herrer, saa maa man være lystige og enige. Det vil sige, man maa skraale af fuld Hals; ingen bedrøvelige Betragtninger giøre; ikke bruge Vinen, som et Campher- eller Chinapulver, til at fordrive Forkiølelse, eller skandse Koldfeber med. Det kan jeg altsammen takke den Poet, denne Jonas for. Han duer ikke meer til at digte mine Drikkeviser. Giver jeg derfor den Knagt Kost og Logie, for at han skal digte Liigpsalmer til mine Giæster?

Jonas kommer.

Hvad er der? Hvad er det for Ølhuusſnak? Hvad har I mod min Viſe? Er den over Ieres Horizont?

Værten.

Jeg vil have Solſkin, Hr. Jonas! Ikke Maanſkin. Vimper jeg ikke ſaa godt, ſom I? Er min Næſe ikke violettere end Ieres? Tracterer jeg ikke mine Giæſter tidt for intet, naar jeg har en Ruus? Men derfor drikker jeg ikke Forſtanden bort og bliver nedſlaaet; klynker ikke over forſvundne Glæder. Der er, Gud fordømme mig! ſlet ingen forſvundne Glæder til. Det er lutter Snak. Naar man er glad, ſaa er man glad; det er i Præſens.

Jonas.

Taalmodighed, Lintze! Jeg ſkal ſnart giøre Jer en Viſe, ſom den: „Da St. Peder vandred om, han til en Vintapper kom;“ eller ſom: „O maatte vi om tyve Aar og flere.“

Værten.

Ja det lader I nok være! Det var i Danmarks lykkelige Tider, da man ſtrev ſaadanne Viſer. Men da drak man ogſaa bedre.

Jonas.

Kan I klage over min Drikken?

Værten.

Naar I drikker, maa I ogſaa klukke; risle lyſtig, ſom et Kildevæld, og ikke dampe døſig og taaget, ſom en Moſe.

Jonas.

Nei hør, den Karl har min Tro god Phantaſie! Skade, det er en ſaadan Klodrian, der ikke har lært noget; og dog vil han give ſit Ord med i Lauget, naar ſtudeerte Folk tale ſammen.

Værten.

Jeg er dog kommen ligeſaa dybt i Kruſet, ſom I, uden Latin. (Rækker ham et Glas Vin.)

Jonas.

Nu, ſaa lad os da drikke Forlig!

(De klinke og drikke.)

Værten (til Gjæsterne).

Bryd Eder ikke om vort Pasſiar, mine Herrer! Havde jeg ikke den naragtige Karl, kunde jeg ikke leve. Jeg betragter ham ſom min Søn, ſom mit adopterede Barn! Jeg har lyſt ham i Kuld og Kiøn; men det er en vanartig Dreng; han giør ſin gamle Fader mangen Hjerteſorg.

Jonas.

Ja viſt! Taarerne ſtaae ham altid i Øinene, naar han taler om mig, ſom paa en Hund, der har faaet for meget raat Kiød. Men hør nu, Lintze! — Eet Spøg, et Andet Alvor! I har jo havt Sorg! I ſkulde bære ſort Flor om Hatten, eller om Albuen! Jeres Familievaaben, Jeres Stamherre er jo blæſt ned af Huſet inat, og havde nær brukket ſin Hals.

Værten.

Det giør mig dog ondt; det kan jeg ſige Eder. Min Fader giorde ſin Lykke paa de lange Reiſer til Oſtindien og Guinea, og ſatte ſig ſiden her ned ſom Giæſtgiver. Til Erindring om ſine Eventyr, lod han den ſtore Orang-Utang male paa ſit Skilt, med Underſkrift: I Vildmanden. Og den ſtrømmede dog ikke Øllerne fra Huſet; thi han havde god Næring, og jeg har havt ligeſaa efter ham.

Jonas.

Men nu er Lokkefuglen, eller Klokkefaaret borte! Madiken, ſom ſkulde faae Fiſken til at bide paa, er gaaet af Krogen.

Værten.

Jeg tænker, Folk heri Byen kiende mig nu ſaa godt, at jeg intet Skilt meer behøver.

Jonas.

Men de Fremmede, ſom reiſe her igiennem? En Kiøbmand kan ikke undvære ſit Firma.

Værten.

Nu ja, ſaa kan jo den fattige Maler derovre male mig eet igien; ſaa faaer den Stymper dog en Styver at fortiene.

Jonas.

Hvad siger I, hvis han alt havde malet Jer et nyt Skilt, meget bedre end det forrige?

Værten.

En Orang-Utang?

Jonas.

Ja vist, en stor Abekat eller Bavian, der gaaer paa Bagbenene, og ligner et virkeligt Menneske; med raget Skiæg, Klæder paa, og fornemme Lader.

Værten.

Men min forrige var nøgen og lodden, med en Prygl i Haanden.

Jonas.

Det skikker sig ikke meer. Abekattene have nu ogsaa faaet Cultur, og see mere paa Artighed og Levemaade, end fornuftige Folk.

Værten.

Vil I nu have mig til at giætte Gaader igien? Det gider jeg s'gu ikke. Det er det for hedt til. Hvad vil I sige med Jeres Bavian?

Jonas.

Sig mig først: Hvad holder I Baron Silberblume for at være?

Værten.

Jeg holder ham for en Aasel, der har narret mig med et Orehoved Rødvin, jeg maatte forskrive ham fra Bordeaux, og som han ikke vilde have, da det kom; hvorfor det blev liggende og blev bedærvet, saa jeg arme Mand tilsidst, med stort Tab, maatte sælge det som Vinædike.

Jonas.

Vil I hævne Jer paa ham?

Værten.

Ja det veed Gud, jeg vil, hvis jeg bare kunde; men det er en forslagen Skiælm, som tager sig vel iagt; en Gnier af

første Skuffe; en Armadil, som min salig Fader sagde, bedækket med Skæl fra Snuden til Haletippen.

Jonas.

Siig ikke det! Silberblume har ogsaa sit ømfindtlige Sted, ligesom Rhinoceros, Krokodillen, Achilles og den hornede Sigfrid. Han er forfængelig, og vilde tage det forbandet ilde op, hvis han skulde gjøre Tieneste paa sin gamle Alder, og staae Skildvagt for en nedblæst Abekat.

Første Giæst.

Hvad mener De, kiære Jonas? Siig os, hvad har De for?

Anden Giæst.

Sikkert en god Spøg!

Jonas.

Kort og godt! Det er gaaet den stakkels Viktor med Baronen, ligesom vor Vært; kun at den fattige Maler ikke saa godt kan taale Skaden. Desuden er det muligt, at Baronen dengang var uskyldig med Lintze, og det virkelig var et Orehoved Viinædike, du vilde prakke paa ham.

Værten.

Hør! kom mig ikke med saadan Snak; saa bliver jeg saa Gud alvorlig vred.

Jonas.

Men det kommer nu ikke her ved. Nok, Silberblume har bestilt sit Portræt hos Viktor, for 200 Rdlr., men da det er færdigt, fortryder det ham. Accorden er, at han kun skal betale, naar han selv finder det ligner; han finder altsaa, det ligner ikke, og vil ikke betale. Denne Lumpenbed sætter den stakkels Maler i største Knibe. Paa disse 200 Rdlr. beroer hans Bryllup og Svigerfaders Samtykke. Billedet er ypperligt malet, og ligner den gamle Synder frappant. Men hvad hiælper det, naar han nægter det? Og hvordan presse Tilstaaelsen ud af ham, uden ved en Prostitution?

Første Giæst.

Ha, nu gaaer der mig et Lys op.

Anden Giæst.

Fortræffeligt!

Værten.

I vil altsaa?

Jonas.

Viktor har laant mig Portrættet. Siden Silberblume paastaaer, at det ikke ligner ham, kan han jo intet have imod, at vi finde, det ligner en Abekat, en Orang-Utang, som det virkelig ogsaa gjør. Vi hænge altsaa Portrættet op udenfor Værtshuset, istedet for det nedblæste Skilt, og neden under skrive vi: „I Vildmanden!" ligesom paa det andet.

Giæsterne.

Ypperligt!

Værten.

I er en Fandens Karl, Jonas! Hvad det Menneske kan hitte paa! Mig synes alt, mit Orehoved Vinædike bliver til sød Mallaga ved denne Tanke. Men troer I, det gaaer an? Vil han ikke giøre Optøier, klage over, at vi have protistueret ham? Har I Vidner paa, at han har protesteret mod Ligheden?

Jonas

(rækker ham Papiret).

Jeg har hans egen Haand derfor. Der kan I læse. Med sit Navns Underskrift erklærer han, at Billedet slet ikke ligner, og giver Maleren Tilladelse at giøre dermed, hvad han vil.

Værten.

Ja saa skal han saa Gud ogsaa hænges in effigie, inden Sol gaaer ned.

(Medens Værten og Giæsterne læse Beviset, henter Jonas det nedblæste Skilt og Silberblumes Billed.)

Jonas.

See her er begge Portrætterne. Maae De nu ikke tilstaae, at der er en overordenlig stor Familielighed?

Første Giæst.

Bare han ikke taber Forstanden derover.

Jonas.

Hvordan skulde en Abekat tabe Forstanden?

(Værten trækker det gamle Skilt ud af Stangen, og stikker den i Hagen paa det nye.)

Første Giæst.

Men ved denne høitidelige Leilighed, Jonas, maae De holde os en lille Inauguraltale, og det paa Vers, at alting kan skee under gode Auspicier.

Jonas (til Værten).

Du skal jo have Lystighed i Aften; ere Musikanterne komne?

Værten.

Ja, de sidde og drikke i den anden Stue.

Jonas.

Lad dem spille en Marsch. Det maa giøre Opsigt. Det maa bringe Folk sammen paa Gaden. Men Talen først her! Fylder Eders Glas og slunger i Chor, naar jeg giver Eder et Vink.

(Han tøger det gamle Skilt i Haanden og siger:)

Du gamle Dyr, som lang Tid hang,
Naar Stangen peeb og Skiltet sang,
Sorthaarede Orang-Utang!
I heden Sol, kold Blæst og Regn,
Ved Nat, ved Dag, kiendt i vor Egn;
Som lokked Bonden til dit Skiul,
At faae sin Dram, og tiæret Hiul;
Og Borger, Herre, fornem Frue,
Til Kaffe, Viin, i bedre Stue;
Du nok har tient, gak i din Grav!
Din Fætter løser dig nu af.

Chor
(i langsomme, høitidelige Toner).

Du nok har tient! Gak i din Grav!
Din Fætter løser dig nu af.

Jonas

(tager det nye Skilt).

Nu, Herr Baron! i Veir og Vind
Svei lyſtig om, lok Giæſter ind!
De ynder juſt ei Giæſtfrihed,
Er noget, ſom vi alle veed;
Men vink kun Gammel, vink kun Ung!
Her gaaer det ei af Deres Pung.
Den har ei mindſte Skilling ſavnet;
De faaer kun Roſen, bær' kun Navnet.
Og nu afſted, i Proceſſion!
Med Huſets høie Skytspatron!

Chor (ſom før).

Og nu afſted, i Proceſſion,
Med Huſets høie Skytspatron!

(Jonas gaaer med Skiltet, de følge ham.)

Pladſen udenfor Værtshuſet.

Proceſſionen kommer med Skiltet og **Muſikanterne** foran. En Sti bliver ſat, og det hænges op under Muſik.

Chor

(af de ſig forſamlende Menneſter).

Ha, ha, ha, ha! Et herligt Skilt.
Hos hvem har Værten det beſtilt?
En Abekat blandt Dyrene
Meeſt findes lig et Menneſte.
En Bavian af første Slags!
Man kiender ham paa Timen ſtrax.
Velkommen her! Lyd høit vor Sang!
Til Roes for vor Orang-Utang.

Silberblume kommer farende.

Uhørteſte Dumdriſtighed!
Paa Timen ſtrax med Skiltet ned!
Troer I, jeg har mig foreſat,
At hænge her ſom Abekat?

Chor.

Ha, ha, ha, ha! Et herligt Skilt!
Hos hvem har Værten det beſtilt?
En Abekat blandt Dyrene
Meeſt findes lig et Menneſke!

Værten (til Silberblume).

Hvad ſynes Herren om min Kat?
Den gamle blæſte ned i Nat.
Til Lykke fandtes ſtrax en ny,
Som Maleren mig kunde flye.
Vel ſandt, den giør lidt ſure Miner.
Af Ædiken maaſkee den griner,
Hvortil iſtor den, ikke ſiin,
Forvandled mig min røde Viin.

Middelboe, Luiſe og Viktor komme.

Alle Tre.

Hvilken Larmen, hvilken Stimlen!
Sig, hvad foregaaer i Vrimlen?

Silberblume.

Jeg forſtaaer det! Vært og Giæſter!
Alle Drukkenboltes Meſter!
Du forbiſtrede Poet,
Strax bekiend, hvad der er ſkeet.

(Griber Jonas i Kiolekraven.)

Jonas.

Jeg ſtaaer ikke her for Skiænken.
Glem Anſtændigheden ei!

Silberblume.

Strax tilstaae, paa Pinebænken,
Stial du ei mit Contrafei?

Jonas.

Contrafei? Det Contrafei,
Veed De nok, Dem ligner ei.

Silberblume.

Ligner det Portræt, for Fanden!
Da en Abe? Svar mig! Hvad?

Chor.

Som en Draabe Vand den anden;
Som et Blad et andet Blad.

Silberblume (fatter sig).

Jeg forstaaer halvqvædet Vise;

(Sagte:)

Maa i sure Æbler bide,
Redde min Honneur itide.

(Høit og venlig:)

Vil Herr Viktor og Jonas spise
Hos mig paa Torsdag, saa skeer mig en Ære;
Jeg dem venter beggelo.
Ogsaa Dem, Herr Middelboe!
Værten er saa god at være
Skaffer ved vor lille Fest,
Og han kommer selv som Giæst.

De Indbudne.

Megen Ære! Megen Ære!

Silberblume (til Viktor).

Billedet deroppe, Kiære,
Tag kun ned! Jeg det betaler
Med tohundred Rigsbankdaler.

Jonas.

Billedet? Nei, Herr Baron,
Kunstens ædle Skytspatron!

Billedet har Bifald fundet,
Det sit Publikum har vundet,
Det er steget i sin Priis.

Chor.

Billedet har Bifald fundet,
Det sit Publikum har vundet,
Det er steget i sin Priis.

Silberblume (afsides).

Ak, nu bli'er mit Blod til Is.
Mine Lemmer sig forstene.

Jonas.

Firehundred til det Ene
Lægge De høimodigt vil,
Da Dem Skiltet hører til.
Flux det synker fra sin Hængsel
I en Fart, til Jorden brat.

Silberblume.

Ak! jeg har en stor Forlængsel
Efter denne sieldne Skat.

Flere.

Ak! han har en stor Forlængsel
Efter denne Abekat.

Chor.

Saadan nu til fælleds Gammen
Alting gik retfærdigt til.
Billedet strax stifter Rammen,
Naar han det betale vil.
Viktor ikke skal forlise
Sin Luise.

Viktor (omfavner hende).

Min Luise!

Begge.

Elskte Viktor! — Min Luise! —
Yndigt skinner Glædens Sol
Paa vor unge Martsviol!

Indhold.

ıde . . . . . Pag. 1.
kinsyge Møller . . . . . — 35.
Rige og den Fattige . . . . . — 85.
ıhed varer længst . . . . . — 129.
hunsskiltet . . . . . — 161.

Oehlenſchlägers

Digterværker

og

Proſaiſke Skrifter.

Tolvte Bind.

Kiøbenhavn.

Paa Univerſitetsboghandler Andr. Fred. Høſts Forlag

trykt hos Kgl. Hofbogtrykker Bianco Luno.

1852.

Oehlenschlägers

Digterværker

og

Prosaiske Skrifter.

Tolvte Bind.

Kiøbenhavn.

Paa Universitetsboghandler Andr. Fred. Høsts Forlag

trykt hos Kgl. Hofbogtrykker Bianco Luno.

1852.

Trillingbrødrene fra Damask.

Et Lystspil.

Personerne.

Harun Alraschid, Chalife.
Ibab, Syahuk, Babekan, } Trillingbrødre, Knivsmedde.
Lira, Babekans Kone.
Salle, hendes Veninde.
Mirza, Fatme, } Chalifens Slavinder.
En gammel Slavinde.
Nadir, Beduinscheik.
Schemsebdin,
Kobad og
Flere Beduiner.
Ibrahim, Karavananfører.
En Vært.
En Drager.
Saadi, en gammel Læge.
Husfein, Fangevogter.
Muladdin, hans Medhiælp.
Hovidsmanden for Chalifens Vagt.
Chor af Serailets Slaver og Slavinder.

Scenen er i Bagdad.

Første Akt.

Forstad i Bagdad; Plads med Træer, en Khan paa venstre Haand.

Ibrahim. Ibad. Syahuk.

Ibrahim.

Saa ere vi da lykkeligen komne
Til Bagdad; og ret gierne gav jeg Eder
Credit saalænge, skiøndt en saadan Reise,
Igiennem Ørken paa Kamelens Ryg,
Er kostbar. Jeg har vel beværet Jer,
Og gode Tepper har I slumret paa;
En skiøn Kameel, som strakte stolt sit Hoved
Op over Sletten, tiente Jer til Ganger.

Ibad.

O, tal dog ei om al den Herlighed!
Man skulde troe, vi kom, naar du fortæller,
Ei fra en Ørk, men fra et Paradiis.

Ibrahim.

Jeg fandt mig vel ved Eders muntre Selskab,
Og hele Karavanen leed Jer godt;
Thi moret har I os, deels med Jert Spøg
Og deels ved den forunderlige Lighed,
I har, som Tvillinger.

Ibad.

Lad Karavanen,
Ifald den end er her, da ſtyde ſammen,
Betale Fragten for os, Ibrahim!
Een Billighed er jo den anden værd;
Man giør ſig ei til Giæk for ingenting;
Og har de leet ad os, ſaa er det billigt,
At deres Høimod rører os til Taarer.

Ibrahim.

Som Stormen ſpreder ad det Flyveſand,
En Hvirvelvind har ſamlet i ſin Tragt,
Saa har nu Hændelſen adſpredt dem atter,
Og hver er draget hiem til Sit.

Ibad.

O vee!
At vi har intet Vort at drage til.

Ibrahim.

Hvem er I egentlig?

Syahuk.

To Haandværksmænd,
Som reiſe paa vor Knivſmed-Profeſſion.
Thi ſom os Fødſelen har ligedannet,
Saa ſkiller os ei heller Skiæbnen ad,
I Arbeid, Moerſkab, uadſkillelige.

Ibrahim.

To lyſtige Svende! Hvordan kan man være
Fornøiet, naar man ingen Penge har?

Ibad.

Spørg før: Hvor kan den Rige være munter?
Et Skib med liden Ladning flyder let.
Beſøg os atter om en fiorten Dage!
Du træffer os maaſkee dybſindige,
Betænkelige Folk med Panderynker;

Thi — mellem os — vi haabe vist at gjøre
Vor Lykke her, og blive rige Karle.

Ibrahim.

I bygge Lykken vel paa Flyvesand?

Ibad.

Nei, her er ingen Ørk. Hør Eventyret!
Og tag det, hvis det ellers morer dig,
Smukt i Betalings Sted! Thi det er alt,
Hvad vi for Øieblikket har at byde.

Ibrahim.

I slaaer en Mynt, som gjælder lidt i Bagdad;
Men frygt, hvis I bedrage mig, for Kadi!
Han slaaer med Bambusrøret under Saallen.

Syahuk.

Ifald din Tunge dig skal lyve grum,
Saa lad ei Øiet straffe den med Løgn!
Med slig Barmhiertighed i Blik og Miner,
Slaaer ingen Sultan sine stakkels Slaver.

Ibrahim.

I smigre! Lutter falske Regnepenge,
Som gjælde lidt i Bagdad.

Syahuk.

Tvertimod!
I Verden gjælder ingen Mynt som Smiger;
Den kan en tiggefærdig Stymper slaae;
Og om man ogsaa veed, at den er falsk,
Saa tages den dog stedse for gode Varer.

Ibrahim.

Jert Eventyr!

Ibad.

Ei noget Eventyr,
En sand Tildragelse! Vi fødtes begge,
For tred've Somre siden, i Damask.

Ibrahim.

Sandsynligvis, da I er Tvillinger.

Ibad.

Tilgiv! dermed har vi bedraget dig.

Ibrahim.

Bedrageri er altsaa Eders Vane!

Ibad.

Ei Tvillinger! vi fødtes Trillinger;
Og her besøge vi vor tredie Broder,
Der ligner os saa stærkt i Krop og Skind,
Som, — destoværre — lidet kun i Sind.

Ibrahim.

Hvad? End et Exemplar af samme Suurdeig?
Umuligt! Usandsynligt!

Ibad.

Har du glemt
Det gamle Ordsprog, Ven? „Sandsynligviis
Skeer der i Verden meget Usandsynligt."

Ibrahim.

Nu gad jeg dog nok høre Jer Fortælling.

Ibad.

Ja, tænkte jeg det ikke nok? Ved Duften
Af gode Retter vækkes Spiselysten.

Ibrahim.

Spild Tiden ei!

Ibad.

Men da vi dog saa ofte
Fortælle maae det Samme, seer du vel,
Har vi Fortællingen udsat paa Riim,
At den med Smidighed kan løbe let
I Øret, over Tungen.

Ibrahim.

Ligemeget!

Ibad,

Forſtaaer du Poeſie?

Ibrahim (ſolt).

Et ſelſomt Spørgsmaal
At giøre Ibrahim, en Morgenlænder!

Ibad.

Fortæl da Syahuk! Lad Tungen løbe!

Syahuk.

Udi Damask, den prægtige By, den ærlige Sadib mindes,
En Mand, ſom ſtod i et bedre Ry, jeg vædder, neppe der findes.
Sin Fattigdom dog fandt han ſig i, gik ei med Skiæbnen i Rette,
Skiøndt med ſin Hammer, med Fingre ti, tolv Munde han maatte mætte.
Tilſidſt faldt Konen i Barſelſeng, og det fik ſlet ingen Ende;
Han havde ventet endnu en Dreng; men Huſtruen bragte ham trende.
Og ganſke lignede da ſaa ſært det ene Foſter det andet,
Som Bønner tre i en knækket Ært, og ſom tre Draaber i Vandet.
De vorte til, og han mægtet knap at ſætte de Børn i Skole;
Og hver var klædt i en gammel Lap af Faderens gamle Kiole.
Hans ældſte Turban kun var en Klud; men Moderen brugte Forſtanden,
Dermed hun pynted os deiligt ud, med Hanefiæder i Panden.
Saa ſadde vi der i et Brædeſtuur, vi arme Stakler, ſom Dukker,
Som Fuglen ſidder i ſnevre Buur, fik Vand, men ſielden kun Sukker.
Naar Gadedrengene gik forbi og ſaae, vi ſmeddede Syle,
Forhaaned de os paa ſnevre Sti, og gave ſig høit til at hyle.
Ibad var rolig, og Syahuk, Babekan hidſig i Sindet;
Han bad dem tidt, med en Tale ſmuk, at holde ſig ſmukt i Skindet.

Men da det lidet og intet hialp, det brägte ham meer i Lue
Da ſkiældte han mangen for en Hvalp, begyndte med Næven at
true.
Engang, da ſamlet de ret omkaps vor Svaghed vilde benytte,
Da traf hans Steen en forbandet Laps, ſom vilde juſt paa ham
ſpytte;
I Rendeſtenen den Herre faldt, og dermed endtes hans Latter;
Thi, ſom man ſiden os har fortalt, han vrænged ei Munden
atter.
Nu bleve vi ſtævnet for Retten ind; man vidſt' ei, hvilken var
hvilken;
Thi rolig ſad atter enhver paa Pind, ſom Stikkelsbærret paa
Stilken.
Babekan vilde det ei tilſtaae, han haabed kun liden Naade,
Og heller lod vi os levende ſlaae, end Broderen at forraade.
Da Sagen var uden Sammenhæng, man ikke gad ventet længe,
Da man for en eneſte Gadedreng tre Smedde dog ei kan hænge,
Saa joge de bort os alle tre, forfulgt af ſamtlige Poge,
Med Trudſel: Lod vi os atter ſee, — ſaa blev vi kaſtet paa
Kroge!

Ibrahim.

I arme Diævle! Nu, hvad videre?

Ibad.

Det Øvrige fortæller jeg i Proſa.
Du ſeer, det var en ulykſalig Tilſtand.

Ibrahim.

Iſær for ham, ſom faldt i Rendeſtenen.

Ibad.

Han faldt paa ſine Gierninger. Det var
Ei Syahuk, ei heller mig, ſom ſlog;
Det var Babekan, og vi redded ham
Med egen Fare.

Ibrahim.

Det var ſmukt af Jer.
Saa blev han da vel ogſaa ret taknemlig?

Ibad.

Det komme vi juſt for at underſøge.
Vi ſtiltes ad i Ørken, ved Damask:
Han foreſlog os der Skilsmisſen ſtrax.
Vor Lighed, ſagde han, vil ſtedſe ſkade,
Den er os kun til Skam og vakker Latter.
Lad hver nu paa ſin Maade ſøge Lykken;
Vi fange den ei alle tre paa eengang.
Gaaer I til Høire, ſaa gaaer jeg til Venſtre!
Om nogle Aar vi ſamles vil paany,
Den, ſom er riig, da deler med de Andre.
Saa gik han bort! Vi ſaae ham aldrig ſiden.

Ibrahim.

Og ſtiltes ogſaa I?

Syahuk.

Vi ſtiltes ei.
Ei nænte vi at ſønderſlide Hiertets
Og Blodets og den kiære Vanes Baand;
Langt heller taalte vi den Smule Spot,
Som den forunderlige Lighed vakte.
Vi ſtreifet har i Perſien, i Arabien,
Ægypten; hvor vi kom, har man os brugt
Som duelige Smedde; men erhverve
Sig Velſtand, var der ei at tænke paa.
Da bragtes os det Budſkab, at vor Broder
I Bagdad havde giftet ſig en ſtor
Formue til, var bleven hovedriig.
Knap hørte vi den ſkiønne Tidende,
Saa drog vi hid at dele Lykken med ham.

Ibrahim.

Og troer I, han vil dele den med Jer?

Syahuk.

Det har han svoret paa.

Ibrahim.

Men uden Vidner! —
Imidlertid — jeg vil ei varsle flemt,
Saa galt har man seet før, og hvem kan vide?
Gud være med Jer! Dersom Haabet svigter,
Saa ængstes ei for Eders Gield til mig!
Jeg kræver intet, og jeg skjænker Eder
Den Sum, I skylde mig, ifald den sætter
Jer i Forlegenhed. Men blier I rige,
Saa boer jeg i den store Khan paa Torvet
Endnu i fiorten Dage, før jeg reiser.
Og kan jeg tiene Jer med Eet og Andet, —
Jeg mener ei med Penge, men med Raad, —
Saa er jeg gierne strax til Tieneste.
Farvel!

Ibad.

Farvel, du ædle Mand!

Syahuk.

Guds Fred!

(Ibrahim gaaer.)

Ibad.

Saaledes kom vi ud af det.

Syahuk.

Ret vel!
Han kræver ei Betaling for det Spiste;
Men af det Nydte blier man ikke mæt;
Den Mad, hvorpaa jeg fik Credit igaar,
Kan mig idag ei styrke.

Ibad.

Nu er vi
Jo strax hos vores Broder.

Syahuk.

Hiertet fvulmer
Mig underligt, hvergang jeg tænker paa ham;
At vi ſkal ſtaae for ham ſom Betlere.
Gud veed, hvorledes han modtager os;
Thi Aar forandre meget, Rigdom meer;
Og af os alle tre var ſteds Babekan
Den Koldeſte — endſkiøndt den Hidſigſte.

Ibad.

O, det har ingen Nød!

Syahuk.

Jeg kan ei træde
For ham med Mod, naar jeg er faſtende.

Ibad.

Nu, derfor er der gode Raad endnu.
Seer du den Khan, hvor Taget luder ud
I friſke, kiøle Luft, i Træets Skygge?
Der kan vi ſpiſe Frokoſt.

Syahuk.

Har du glemt,
Du eier ei en eneſte Denar?

Ibad.

Det mindes jeg. Men tvivl ei heller om,
Babekan har i Bagdad, overalt,
Hvor han er kiendt, uendelig Credit,
Jeg veed fra gammel Tid, han var en Ven
Af Lækkerbidſtner, af forbuden Viin,
Og ſkulde tage meget feil, om Værten
I denne ſmukke Forſtad, Haugen nær,
Ei kiendte ham, og ei med Hiertensglæde
Gav ham Credit for Frokoſt til imorgen.

Syahuk.

Vel ham, men ikke os.

Ibad.

Det er det ſamme!
Vi bilde Værten ind: vi er Babekan.

Syahuk.

Babekan er dog ingen Dobbeltgænger.

Ibad.

Nei, vi maae komme Mand for Mand; den ene
Afløſe maa den anden uformærkt.

Syahuk.

Den Spøg var god; men troer du, den vil lykkes?
Af Aaſyn ligne vi vor Broder vel,
Men ei paa Røſten.

Ibad.

Den maa efterlignes
Saa godt, vi kan! Maaſkee Babekan har
Ei meget talt med Værten; han er ei
En Ven af lange Taler, naar han ſpiſer.

(Værten kommer ud i Døren.)

Syahuk.

Der er han udentvivl.

Ibad.

Ja, ganſke viſt!
Det er en Vært; man kiender Ætten ſtrax.
Han har det Speiderblik, ſom Drengen har,
Naar han fra Taget kiger efter Duer.
Han gniber ſig i Hænderne, han ſlotter
Saa klogt omkring; ſeer grumme høflig ud,
Men rød i Anſigtet af al den Vin,
Som Giæſterne har nødt ham til at drikke.
Han laber ogſaa til at kunne blive
Lidt grov iblandt og kaſte Folk paa Døren,
Som ingen Penge har.

Syahuk.

Tag dig iagt.

Ibad.

Gaae! Skiul dig bag Cypressen hist! Du ligner
Jo saft en Død med den forsultne Mine.
Men trøst dig! du skal fange Liv igien.

Værten hilser Ibad venligt.

God Dag, Babekan! Ei, du vise Mand,
Der foregaaer du atter med Exempel
Den brogede, forsængelige Verden.
Jeg gratulerer til den nye Kaftan,
Langt meer forslidt og lurvet end den gamle.
Hvad siger det? Du bliver derfor dog
Den rige Mand. Lad Sommerfuglen flagre!

Ibad.

Du kiender mig igien i disse Pialter?

Værten.

Det er Philosophie, det veed jeg nok.
Troer du da ikke, jeg forstaaer at skille
Den hvide Kiærne fra den sorte Skal?

Ibad.

Da kiender du mig knap igien paa Røsten,
Jeg er lidt ruften, har forkiølet mig.

Værten.

Du har jo aldrig før mig giort den Ære
At tale til mig.

Ibad (sagte).

Ha, det træffer godt.

Værten.

Og dm du havde giort det, kiære Herre,
Tilgiv! jeg er saalidet musikalsk,
At knap paa Taleskemmen jeg kan skille
En Bas fra en Diskant.

Ibad.

Det ſiger intet.

Værten.

Nei, ganſke viſt, det ſiger ingenting;
Jeg holder mig til Meningen, og ei
Til Klangen; og hvad Folk forlanger af mig
Af Mad og Drikkevare, faae de ſtrax.
Og tales kun en lille Smule høit,
Saa ſkal man aldrig mærke, jeg er tunghør.

Ibad.

Det er idag min Bods og Bedringsfeſt,
Thi har jeg hyllet mig i Sæk og Aſke.
I Alt er jeg dog ei ſaa ſtreng!

Værten.

Jeg veed det.
I Mad og Drikke er du tolerant;
Dog ynder du ei Larm og ſtore Selſkab;
Ei Giæſtebud, hvor du ſkal være Vært;
Men i en lille udſøgt Vennekreds,
I Eenrum med dig ſelv, der kommer det
Dig aldrig an paa nogle Dalers Penge.

Ibad.

Saa bring herud det Lækkreſte, du har,
I Skyggen under dette Palmetræ!

Værten.

Strax, Herre! Hvor det glæder mig, at du
Engang dog giør mit ringe Huus den Ære.

Ibad.

Men først et Ord: Jeg har ei Penge hos mig!

Værten.

Det veed jeg nok, at du har Penge hos dig.

Ibad (høiere).

Jeg ſiger: Jeg har ingen Penge hos mig!

Værten.

Du ſpotter, Herre! Deſto flere har du
Paa Kiſtebunden. Tael dog aldrig om
En ſaadan Bagatel.

Ibad.

Velan! Jeg tier.

(Værten gaaer.)

Nu har jeg ærligt varet ham itide,
Og jeg har ikke ſagt, jeg var Babekan.

Værten kommer med Mad og Viin, ſom han ſætter paa et Teppe, hvilket han udbreder i Græsſet, i Skyggen af Træerne.

See her er Frugter, Bagværk! denne Poſtei
Af Agerhøns er delikat, min Herre!
I denne Dunk er Viin; men ſiden Dunken
Uigiennemſigtig ſtiuler mørkebrun
Den lifligrøde Væde, kan det gielde
For Sorbet; derſom Kadi gaaer forbi.
Samvittigheden —

Ibad (ſætter ſig).

Gaaer forbi ſom Kadi,
Og ſeer ſlet ingenting. Nu drik mig til!

Værten.

Hvad ſiger du?

Ibad.

Jeg ſiger: drik mig til.

Værten (forundret).

Formodentlig har jeg forkiolet mig,
Det klinger mig ſaa underlig i Øret.

Ibad.

Hvordan?

Værten.

Det forekom mig — bliv ei vred!

Jeg veed, det var kun Blodets Tryk derinde
Paa Trommehinden; — men det var livagtigt,
Som om du bad mig drikke med.

Ibad.

Det gjør jeg.

Værten

(sætter sig hos ham, drikker en dygtig Slurk, stirrer paa ham, ryster paa Hovedet og siger:)

Det ligner ei Babekan!

Ibad (sagte).

Falder jeg
Formeget ud af Rollen (høit). Men beskedent!
Ei alt for meget! Det er godt nok med
De mørkebrune Dunker; men man seer
Kun slet i dem, hvor hurtigt Vinen synker.

Værten (drikker).

Jeg drikker ikke meget; heller lod
Jeg reent det være. Troe mig, kiære Herre!
En stakkels Vært har ingen værre Fiende,
End denne Høflighed af Giæsterne,
Som byder: Drik og sæt din Sundhed til!
Langt heller hælded jeg i Rendestenen
Den mig tiltænkte Taar, og satte den
Paa Giæstens Regning med, som vel bekommet.

(Drikker igien.)

Ibad

(tager Flasken fra ham).

Din Eftergivenhed gaaer altfor vidt,
Du offrer dig for det gemene Bedste,
Og der maa sættes Skranker for din Høimod.

(Spiser og drikker).

Fortæl mig noget! Lad din Vid og Kløgt
Her bøde paa en Taffelmusikant.
Saa giælder jeg for slig en Nittengryn?

Man kiender sig ei selv; man hører sielden
Det rene Sandhedssprog. Fortæl, Hr. Vært!
Det er idag min Bods og Bedringsfest.
Frist Mod! Forhold mig alle mine Laster!
Det ei forstyrre skal min Appetit.

Værten.

Mig synes, den er ikke dog saa gal.

Ibad.

Særdeles god! Jeg siger: Folkesnak
Skal ei forstyrre mig min Appetit.

Værten.

Hvad bryder du dig vel om Folkesnak?
Du har, hvad du kan trodse Sladdren med:
Det rene Væsen.

Ibad.

Au, der vælted jeg
Saltkarret.

Værten.

Strax jeg henter dig et andet.

(I det Værten gaaer ind, vinker Ibad ad Syahuk, som sætter sig i hans Sted. Ibad smutter bag Cypreesen. Værten kommer med Salt.)

Syahuk

(spisende, i en rolig og ligegyldig Tone).

Nu da, hvad siger man om mig, Hr. Vært?

Værten.

Man siger, at du er en gierrig Hund;
(Tilgiv! det er ei mine Ord, men Byens)
At du er ubarmhiertig mod din Kone,
Og prygler hende; stiondt den stakkels Tosse
Forgabet har sig i dit sære Fiæs,
Og bragt dig alle sine mange Penge.
At ei du har en Skilling for en Fattig,

Men Skiældsord, Vrantenheb til hele Verden.
At du dig drikker fuld — det siger man!

Syabuk.

O Verden! hvad du kiender lidt til Folk.
Jeg nægter ikke, jeg har mine Feil.
Og drikker mig vel med en Ruus iblandt;
Men alt det andet — det er lutter Løgn,
Derpaa jeg giør min Eed, naar det skal være.

Værten.

Hvis alt det andet kun er Løgn, min Herre,
Har du i mine Øine ingen Feil.
Jeg kan ei kalde „Drikken godt" en Feil,
Saa var jeg daarlig Vært.

Syahuk.

Du taler efter
Mit Hierte. Seer du? Dunken er alt tom!

Værten (afsides.)

Han har da en forbandet Appetit.
Den Kieltring spiser mig idag for To;
Men han skal og betale mig for Fire.

(Høit.)

Det glæder mig at see, hvor godt det smager.
Du giør de unge Reisende tilskamme,
Som søge hid, naar de har giennempløiet
Den nogne Ørk. Du gaaer kun fra dit Hiem
Til Khanen, for at smøge din Tobak,
Men du beskiæmmer disse flygtige Knægte.

(I det Værten vender sig, smutter Syahuk bag Cypressen og Ibad sætter sig igien.)

Ibad

(tager nogle Drugter).

Hvad siger man om mine Brødre, Vært?

Værten.

Hvad siger du?

Ibad.

Jeg ſpørger: Hvad man ſiger
Om mine Brødre?

Værten.

Brødre? du har ingen.

Ibad.

Hvad? ingen Brødre?

Værten.

Jo, du havde to,
Men de er døde.

Ibad.

Hvoraf veed du det?

Værten.

Du har jo broderligt begravet dem.

Syahuk.

Har jeg begravet dem? (Staaer op.) Gud være med dem!
Og ligeſaa med dig. Nu Tak for Mad!
Betalingen —

Værten.

Af tael dog ei om ſligt!
Gid du mig fyldte hundred Gange mere.

Ibad.

Saa blev du reent en Prakker.

Værten (ſagte).

O den Rækel!
Beſtandig lyver han ſig fattig, ſkiendt
Man veed, han eier Guld ſom Sand. (Høit.) Babekan,
Nu Allah være med dig!

Ibad.

Tak for Mad!

Værten.

Selv Tak! (Gaaer.)

Syahuk.

(raaber efter ham fra Cypresſen).

Nu Tak for Mad!

Værten

(vender ſig og bukker).

Slet ingen Aarſag!

(Sagte idet han gaaer:)

Saa høflig har endnu han aldrig været.

(Ibad og Syahuk gaae hinanden imøde og ſee betænkeligt paa hinanden.)

Syahuk.

Et Ugleſkrig os fælt i Øret lød.

Ibad.

Men over os det dog ei Staven brød.

Syahuk.

Ifald Babekan os ei kiende vil?

Ibad

(griber hans Haand).

Saa høre dog vi to hinanden til.

Syahuk.

Ifald hans fulde Børs for os er tom —

Ibad.

Vi nøies atter med vor Fattigdom.

Syahuk.

Ja — lad ham være vranten, tvær og mørk!
Han ſlipper aldrig af en negen Ørk.
For os dog ſlygger Palmen, os til Held
Sødt flyder mangt et eenſomt Kildevæld.
Har vi os kæmpet gjennem Dagens Sand,
Da dækker Nøiſomhed ved Bækkens Rand.
Vor Haandværk nærer os; thi Sværd og Kniv
Behøver Menneſket til Død og Liv.
Den ſtærke Hammer, ſom giør haarden Staal,
Skal hamre Utaalmodighed til Taal.

Friſt Mod, min Ven! I Klinten vorer Korn,
Og Roſen findes paa den ſkarpe Torn.
Vor Munterhed for Guld ei ſættes til;
Men først vi dog tilſammen prøve vil,
Om Broderhiertet Broderhiertet ſtyer.

Ibad.

Ha lyſtig, Broder! til vort Eventyr!

(De gaae.)

Værelſe hos Babekan.

Lira. Salle.

Salle.

Men, Lira, ſig, hvor kan du dog udholde
Det Gnav, det Skiænd? Er det en Mand for dig?

Lira.

De andre Mænd er viſt ei meget bedre.
Det er alt Hip ſom Hap!

Salle.

Stedſ misfornøiet!

Lira.

Det er han rigtignok.

Salle.

Beſtiller intet!

Lira.

Hvad ſkulde han beſtille? Smedde Knive?
Saa blev i Huſet der langt mere Støi,
Og han langt mere ſmudſig end han er;
Og ſaa faldt ogſaa Regen ham for Bryſtet.

Salle.

Saa gik dog Tiden.

Lira.

Og hvad kunde det
Vel more mig, at han sad i sit Værksted
Og prated der med Svendene? Nu snakker
Han dog med mig.

Salle.

Han skiælder altid opbragt.

Lira..

Saa muler han dog ikke ligegyldig.

Salle.

Du holder af ham, troer jeg?

Lira.

Havde jeg
Vel ellers taget ham?

Salle.

Hvad er det da,
Hvori du har forgabet dig? Min Tro,.
Jeg seer ei mindste Smule deiligt paa ham.

Lira.

Desbedre! Det er ikke just saa deiligt,
At andre Koner finde vore Mænd
For deilige.

Salle.

Men du? Jeg ønskte dog
At vide, hvad du er forelsket i.

Lira.

Du snakker som en Gaas! Kan nogen sige,
Hvori man er forelsket? Kiærligheden
Bestaaer just i, at man slet ikke veed det.

Salle.

Og elskes du igien?

Lira.

Det troer jeg sikkert.

Salle.

Hvorfor?

Lira.

Fordi han prygler mig.

Salle.

Et ſkjønt
Beviis paa Kjærlighed! Hvi faaer du Hug?
Har du fortient hans Prygl?

Lira.

Nei, Gud ſkee Lov!

Salle.

Du takker Gud?

Lira.

At det er ufortient?
Naturligviis! Troer du, det var en Trøſt,
Ifald jeg virkelig fortiente Prygl?

Salle.

Nei — det juſt ikke. — Jeg maa ſige, jeg
Beundrer din Taalmodighed; dog gaaer
Den næſten mig for vidt.

Lira.

En Kones Taalmod
Kan aldrig gaae for vidt, der er ei meer,
End Manden fuldeligt hver Dag behøver.

Salle.

Og troer du, alle Mænd er ſom Babekan?

Lira.

O nei, de fleſte Mænd er meget værre.

Salle.

Langt ſmukkere.

Lira.

Enddeel er ſtyggere.

Salle.

Langt yngre!

Lira.

Jeg forlanger ingen Laps
Til Ægtemand. Endeel er meget ældre.

Salle.

Ei, ei! du er jo ret lykfalig med ham.

Lira.

Gior det dig ondt? Du vilde gierne have
Medlidenhed med mig, og harmes nu,
Fordi jeg ingen Medynk trænger til.

Salle (vidtfig).

Det er Enfoldighed, du Taabenakke!
Du kan ei see, hvad hele Verden seer.
Han er en Drukkenbolt, en Døgenigt,
En Skiændegiæst, en gierrig Nittengryn!
Han lever af dit Gods, og nægter dig
Enhver Fornøielse.

Lira (ogsaa heftig).

Det er ei sandt!
Jeg er fornøiet med ham, som han er.
Hvad rager dig vel min Fornøielse?
Gaae du kun hiem til din udvalgte Mand,
Som pynter sig, som skiænder ikke paa dig,
Er fød og venlig; — men som holder Friller,
Og deler Hiertet daglig med en Anden.
Min Mand er tro! Der har du Hemmeligheden!
Og denne Egenskab opveier langt,
I mine Øine, alle andre Dyder.

Salle.

Ja han er tro, fordi der Ingen er,
Som ønsker at forføre ham.

Lira.

En Riig
Steds finder Qvinder nok, der lokke ham.

Salle.

Og hvoraf veed du da, han lokkes ei?

Lira.

Jeg har Spioner ude overalt,
Men Ingen har opdaget mig det Mindſte.

Salle.

Nu da, ſaa gratulerer jeg, og ønſter
Fremdeles Held og Fryd og tørre Hug,
Som kan beviſe dig den bedſte Dyd!

Lira.

Farvel! Og hvis du intet andet vil,
End ſætte Splid imellem Ægtefolk,
Da ſaae jeg hellſt, det blev den ſidſtegang,
At du bevidned mig Medlidenheden.
Der er min Mand!

Salle.

Gud frie os fra det Gnav!

(Hun løber bort).

Babekan kommer.

(Vranten og tvær:)

Hvad vil den Qvinde her? Hun render for mig,
Samvittigheden ſlaaer! Hvad vil hun her,
Den Koblerſte? Jeg kan ei lide hende.

Lira.

Jeg heller ikke meer; og derfor viſte
Jeg hende Døren.

Babekan.

Ha, du falſke Blakke!

Du viſte hende Døren! Er hun ikke
Maaſkee din Sjæls Fortrolige?

Lira.

Det var hun
I gamle Dage, men ei meer.

Babekan.

Imorgen
Er hun her dog igien.

Lira.

Hvis hun fortryder
Uartigheden.

Babekan.

Var hun ſaa uartig?
Hvad har hun ſagt?

Lira.

Lad det nu være godt!
Det kommer ingen ved.

Babekan.

Ei heller mig?
Nu vil jeg vide ſtrax, hvad hun har ſagt.

Lira.

Undſkyld! Jeg kan ei ſige det.

Babekan.

Det ſkal du!

Lira.

Jeg gier det ei!

Babekan (ſlaaer hende).

Hvad? Vil du ſtrax bekiende?

Lira.

Hun kaldte dig en Skiændegiæſt, en Dranker,
En Døgenigt, en gierrig Nittengryn.

Babekan.

Har jeg ſeet Mage! Uforſtammede,
Det vover du at ſige mig igien?

Lira.

Du prygler mig jo til det.

Babekan.

Det er ſandt!
Saa faaer det være da for dennegang —
Hvor ſkal du hen? Hvad vil du med dit Slør?

Lira.

Jeg gaaer i Bad.

Babekan.

I Bad! og altid Bad!
Mig ſynes, der kan være vaſket nok!
Men ei al Verdſens Vand og ſkarpe Lud
Kan tvætte Synden af en liſtig Qvinde.
Ifald ei disſe Bade var — min Sandt, —
Da ſaae det daarligt ud med Eders Ranker.
Hvad Børs for Kiøbmænd er, er Bad for Qvinder.
Der ſkiule ſig de fremmede Galaner
Bag Pillerne, beſtikke Bademanden,
Og titte ſkiult igiennem Sprækkerne.
Paa Gaden glider Sløret let tilſide,
Saa ſtaaer han der med Haanden fuld af Blomſter,
Og byder hende ſtrax en Urtekoſt.
Man ſiger, det betyder Kiærlighed,
Bønbørelſe, ja ſelve Sted og Time
Til Sammenkomſt. Fordømmelige Urter!
Men jeg forſtaaer ei disſe Hieroglypher.
Saameget veed jeg, at jeg hader Blomſter;
Thi Negliken giør mig mit Hoved broget;
Og Roſen giør mig rød i Hovedet,
Som en Kalkun, ſaaſnart jeg bare ſeer den.

Lira.

Min lille Mand, vær ikke længer vred!
Jeg kommer strax igien.

Babekan.

Og al den Pynt!
Hvortil den Pynt? Hvem pynter du dig for?

Lira.

For dig!

Babekan.

For mig? Saa lad det heller være.
Jeg hader Pragt, den er til ingen Nytte,
Den koster Penge, lokker Tyvere.
Man Folk indbilde maa, man selv er fattig,
Hvis man vil have Ro.

Lira.

Du har jo Ro.
Der vover ingen meer at bede dig
Om mindste Hvid. Vær du kun rolig selv.

Babekan.

Lær du mig ikke, hvordan jeg skal være.

Lira.

Giv mig et Kys!

Babekan.

Du fik jo eet imorges.

Lira.

Hiælp Allah! er du kærrig selv paa Kys?

Babekan

(kyster hende).

Velan! — Men jeg vil have det igien,
Det siger jeg dig! Ikke just fordi
Jeg er saa hungrig efter dine Kys;
Men gammel Vane bider altid bedst,
Og hvad jeg laaner Folk, maae de betale.

Lira (smilende).

Vel! Du skal faae det, naar jeg kommer hiem!

(Gaaer).

Babekan

(alene, lidt formildet).

Jeg troer, det er en ganske ærlig Siæl;
Men veed det ikke vist; og vidste jeg det,
Saa maatte jeg dog lade, som om jeg
Slet ikke vidste det. Veed Koner først,
Man holder af dem, er der ingen Redning.
Man steds maa holde dem i stramme Tømme;
Thi det er halve Børn. Den Haand, som straffer,
Den kysse de; men bide den, som klapper.

(Sukker.)

Hvad hendes Ødslen koster mig om Aaret,
For Musselin, for Shavler, Turbansier,
Jeg troer, jeg havde aldrig giftet mig,
Hvis det jeg havde vidst. — Hvad snakker jeg.
Det er jo hendes Penge. Men hvad hiælper
Det mig, naar hun forøder dem igien?
Jeg blev saa glad, da vi fik ingen Børn;
Men hun har Børn fuldtop, den Taabenakke!
Smaa Hundevalpe, som hun lærer Kunster.
En Skole har hun ogsaa rettet op,
Med Papegøier, Stærer, Kakaduer,
Og underviser dem i Modersmaalet.
Det giorde mig dog ondt forleden, da
Jeg dreied Halsen om paa Poppedrengen,
Fordi han kaldte mig en gierrig Hund.
Det havde den fordømte Salle lært ham.
Jeg kunde solgt ham med en stor Profit
Til Storreziren, thi han holder meget
Af alle Dyr, som snakker efter Munden.
Hvem banker der? Kom ind! Hvad godt, min Ven?

Ibrahim kommer.

(Afsides:) Ha, hvilken Lighed! (høit:) Allah signe dig,
Min gode Herre! Træffer jeg ei her
Den vidtberømte, herlige Babekan?

Babekan.

Babekan er mit Navn! Men Gud skee Lov,
Jeg er ei vidtberømt, og ikke herlig.
Kun er jeg Herren i min egen Stue.
(Sagte:)
En Tigger udentvivl; han er saa høflig.

Ibrahim.

Jeg veed ei, om maaskee jeg har den Ære,
At være kiendt af dig?

Babekan.

Den Ære har
Du ei, min Ven, og har du ingen anden,
Saa har du ingen.

Ibrahim.

Jeg udleier Telte,
Kameler; jeg bespiser Karavaner,
Som gaae til Mekka.

Babekan.

Jeg skal ikke reise!
Jeg har betalt en anden Pillegrim,
Som beder for mig ved den hellige Grav.
Jeg trænger ei til Telt, ei til Kameler;
Og tarveligt bespiser jeg mig selv.

Ibrahim.

Viis mig ei Døren, værdige Babekan!
Jeg bringer Hilsen dig fra dine Brødre.

Babekan.

Hvad Brødre? Har jeg Brødre? De er døde.

Ibrahim.

Det er de rigtig nok. Jeg var tilstede,
Da man begraved dem.

Babekan

(med lettet Hjerte).

Na Herre Gud!
Saa har dog Rygtet ikke løiet for mig.
Hvorledes stod det sig med deres Sager?
De var vel fattige?

Ibrahim.

Naar man er død,
Behøves intet meer.

Babekan.

Det gjør mig ondt,
At først jeg hører noget om dem nu;
Jeg havde gierne hiulpet dem. Nu kommer
Min Hiælp for silde.

Ibrahim.

Hvis de leved end,
Kom den dog uden Nytte; thi de trængte
Saalidt, Babekan, til din Tieneste,
Som du til deres.

Babekan.

Havde de Formue?

Ibrahim

(nikker betydningsfuldt).

Og de har indsat dig til Hovedarving
Af Alt, hvad de har efterladt.

Babekan

(brister i Graad).

O, Allah
Velsigne dem, de fromme Siæle. — Ei
For Pengene, — forstaae mig ret, — men for

Ibrahim kommer.

(Afsides:) Ha, hvilken Lighed! (høit:) Allah signe dig,
Min gode Herre! Træffer jeg ei her
Den vidtberømte, herlige Babekan?

Babekan.

Babekan er mit Navn! Men Gud ſkee Lov,
Jeg er ei vidtberømt, og ikke herlig.
Kun er jeg Herren i min egen Stue.
(Sagte:)
En Tigger udentvivl; han er ſaa høflig.

Ibrahim.

Jeg veed ei, om maaſkee jeg har den Ære,
At være kiendt af dig?

Babekan.

Den Ære har
Du ei, min Ven, og har du ingen anden,
Saa har du ingen.

Ibrahim.

Jeg udleier Telte,
Kameler; jeg beſpiſer Karavaner,
Som gaae til Mekka.

Babekan.

Jeg ſkal ikke reiſe!
Jeg har betalt en anden Pillegrim,
Som beder for mig ved den hellige Grav.
Jeg trænger ei til Telt, ei til Kameler;
Og tarveligt beſpiſer jeg mig ſelv.

Ibrahim.

Viis mig ei Døren, værdige Babekan!
Jeg bringer Hilſen dig fra dine Brødre.

Babekan.

Hvad Brødre? Har jeg Brødre? De er døde.

Ibrahim.

Det er de rigtig nok. Jeg var tilstede,
Da man begraved dem.

Babekan

(med lettet Hierte).

Aa Herre Gud!
Saa har dog Rygtet ikke løiet for mig.
Hvorledes stod det sig med deres Sager?
De var vel fattige?

Ibrahim.

Naar man er død,
Behøves intet meer.

Babekan.

Det gier mig ondt,
At først jeg hører noget om dem nu;
Jeg havde gierne hiulpet dem. Nu kommer
Min Hiælp for silde.

Ibrahim.

Hvis de leved end,
Kom den dog uden Nytte; thi de trængte
Saalidt, Babekan, til din Tieneste,
Som du til deres.

Babekan.

Havde de Formue?

Ibrahim

(sifter betydningsfuldt).

Og de har indsat dig til Hovedarving
Af Alt, hvad de har efterladt.

Babekan

(bryster i Graad).

O, Allah
Velsigne dem, de fromme Siæle. — Ei
For Pengene, — forstaae mig ret, — men for

Den Eftertanke, den Opmærksomhed.
Ja, det var ægte Perler, kiære Ven!
Det var to ærlige, trofaste Drenge.
Jeg var ei værd at løse deres Skoe;
Thi de har reddet mig med egen Fare
Fra Galgen, hvor jeg skulde været hængt.
Hvor stor er Arven?

Ibrahim.

Hundredtusinde
Guldstykker.

Babekan.

Jeg kan ei sige dig,
Hvor du bedrøver mig med denne Nyhed.

Ibrahim.

Det kan jeg tænke, og du kiøbte gierne
Vist deres Liv igien for dette Guld.

Babekan.

Tvivl ei derom, man skiønner paa det Gode
Først, naar man mister det.

Ibrahim.

Saa tilgiv mig
Den lille Skræk og denne korte Sorg,
Der snelt forvandler sig til varig Glæde.
Med sorte Dug bandt jeg dig kun for Øiet,
Som Børn, der ledes til et Gavebord,
Besat med Kierter; Mørket skulde kun
Dig tiene til en Folie for Glandsen.
Giv slip paa Tanken om det døde Guld!
Og levende du har de kiære Brødre,
Kan afbetale dem alt hvad du skylder.
Saa faaer vel ogsaa jeg min Fragt betalt.

(Han henter Ibad og Syahuk.)

Jeg gaaer, for ei med Ubeſkedenhed
Et kiærligt Broderoptrin at forſtyrre.

(Gaaer).

Babekan (vranten).

Snart død, ſnart levende! Han pumper En
Jo Blodet op i Hovedet og dybt
I Benene, ſom Vandet i en Poſt.

Syahuk.

Tvivl ikke, kiære Broder, om vi leve.

Babekan (kold).

Nu, det fornøier mig; men hvorfor lyver
Han Eder døde først?

Ibad.

Bliv ikke vred!
Han mener os det ærligt. Glem nu ſligt!
Og favn igien ſom Broder dine Brødre.

Babekan.

Nu da, I Allah's Navn! Det glæder mig
At ſee Jer friſk og vel.

(Omfavner dem koldt).

Ibad

(efter et liket Ophold).

Du ſeer, vi har
Ei ſtort forandret os.

Babekan (halvſagte).

Nei, nei! Gud bedre!

Syahuk.

Mig ſynes ogſaa, du er end den Gamle;
Jeg troede, du var bleven federe.

Babekan.

Nei, det er Skiæbnens urandſagelige
Beſluining: Samme Længde, ſamme Drøide.
Og een Kaliber for os alle Tre.

Det Held, ſom følger andre Menneſker,
At man kan ſtille ſtrax dem fra hinanden,
Det kiende vi ei til.

Shahuk.

Nu deſto bedre.
Lad os forplante denne Broderlighed
Fra Legemet til Stælen.

Babekan (utaalmodig).

Nei, min Broder!
Det er urimeligt og unaturligt!
Naturen lagde Selvopholdelsesdriften
I Menneſket, og man er ingenting,
Naar ei engang endnu man er ſig ſelv.

Ibad.

Du er da misfornøiet med vort Komme?

Babekan.

O nei, ſlet ikke, for et kort Beſøg;
Men I maae ſtrax forlade mig igien;
Thi ſlig en Lighed gaaer ei an i Bagdad,
Hvor ellers man har nok at gloſe over.
Som Drenge gik det an til Nød og neppe,
Og ſelv ſom Dreng var jeg jo nødt at ſtraffe
Den Uforſtammede med Kampeſtenen.
Men her — ſom Mænd — her maa Perſonligheden
Udklækkes, og en beſat Skatteborger,
En Ægtemand maa være Egoiſt,
Maa kunne ſtilles klart og tydeligt
Fra hver en Anden; ellers vilde deraf
Uordner flyde, Misforſtaaelſer,
Som trued Stat og Liv med Undergang.

Ibad.

Vi ſamles efter fælleds Overeenskomſt.
Du har dog ikke glemt den Eed, vi ſvor,

At dele vor Formue med hinanden
Om nogle Aar, hvis Lykken fulde smile
Til een iblandt os? Vi har strøbt forgiæves
At banke den til Esfen med vor Hammer,
At gribe den i Farten med vor Tang.
Men du forstod det bedre. Nu velan!
Ei skamme vi os ved at minde dig
Om Løftet, thi vi føle, hvilken Glæde
Det vilde være os, hvis vi var rige,
At kunne dele broderligt med dig.

Babekan (forlegen).

Det er umuligt! Hør mig, kiære Brødre!
Det gier mig ondt for Jer, at I er reist
Saa langt forgiæves. Eden mindes jeg.

Syahuk.

Vi svore den i Maanskin ved en Kilde,
I Palmelyet, mens Prophetens Maane
Sig speilte blank i Sølverbækkens Bover.
I Vandet dypped vore Fingre vi,
Hvor Maanen straalte, væded Bryst og Ansigt,
Og raabte Eeden høit tre Gange hen
Mod Mekka, mod Medina —

Babekan

(falder dem i Talen).

Ganske rigtig!
At dele broderligt — vor Eiendom!

(venlig:)

Men denne Rigdom, jeg bestyrer her,
Er ikke min; det er min Kones Penge;
Og jeg behandler dem kun som Forvalter,
Som Regnskabsfører. Hvis ved egen Flid,
Ved egen Daad jeg havde samlet Grunker,
Da var det Pligt at dele dem med Jer;

Men nu — Gud bedre!

(Hemmelighedsfuld:)

Nu — som Brødre kan
Vi tale jo oprigtigt med hverandre.
Jeg staaer aldeles under Toffelhælen,
Min Hustru er en arrig Rappenstralde;
Og jeg vil ikke raade Jer at komme
For hendes Øine. Altsaa — lever vel!
Jeg skal betale Reisen hid og did —

(Det banker.)

See saa! der kommer nogen! Gaaer tilside!
Man maa ei see os alle Tre paa eengang,
Saa bliver jeg til Spot for hele Byen.

(Han lukker dem ind i et Sideværelse).

Værten fra Forstaden kommer.

Babekan (afsides).

Hvad vil nu den kiedsommelige Karl?
Den Brakker! han vil sikkert laane Penge,
Og derfor holder jeg mig altid fra ham,
Endskiøndt han boer ret smukt, der uden Porten,
Og laver skiønne Sager, til Forfriskning.
Desuden er han tunghør, og man altid
Maa straale til ham, hvad han skal forstaae.

Værten.

God Dag, du værdige, du vise Mand!
Jeg kommer for at takke dig for sidst.

Babekan.

Du har mig ingenting at takke for.

Værten.

Jeg troede næsten, du var blevet stødt,
Og havde reent i Hidsighed forsvoret
At sætte Foden i mit Huus.

Babekan.

O nei!
Jeg kommer, naar mig lyſter.

Værten.

Hvad behager?

Babekan.

Jeg ſiger, at jeg kommer, naar mig lyſter,
Naar jeg behøver det.

Værten.

Ja, for det Førſte
Behøver du vel ſagtens intet meer.

Babekan.

Misund mig ikke, hvad jeg ſik!

Værten.

Bevares!
Jeg ønſter dig fremdeles Appetit.

Babekan.

Jeg takker!

Værten.

Hvordan ſmagte Agerhønen?

Babekan.

Hvad Agerhøne.

Værten.

Hvordan ſmagte Vinen?

Babekan.

Beſkylder du mig for at drikke Vin?
Kan du beviſe, har du Vidner paa det?

Værten (leer).

Nei, du forſigtige, du kloge Mand!
Du veed nok, hvad du gior! Du pimper kun
I Smug. Vær du kun rolig, kiære Herre!
Jeg ſkal ei røbe dig.

Babekan (vred).

Der intet er
At røbe!

Værten.

Det forstaaer sig! Men der er
Dog noget at betale.

Babekan.

Hvad jeg nyder,
Betaler jeg.

Værten.

Det veed jeg. Troe dog ei,
Jeg kommer for at mane dig!

Babekan.

Hvad mane?
Man maner Fanden!

Værten.

Fanden? hvad har han
Vel her at gjøre? Kald dog ei paa ham.
Men — for at komme paa en anden Gienstand,
Du kunde gjøre mig en Tieneste,
Ifald du vilde.

Babekan.

Jeg ei tiener Folk
Med nogenting! Det veed du eengang.

Værten.

Ja!
Det veed jeg, du er en tienstagtig Mand.
Een Villighed er jo den anden værd.
Man kan et Øieblik undvære Penge!
Om det var dig idag, saa trængte du
Jo til en Timestids Credit; mig gaaer
Det ikke bedre. Mine Slaver skal
Paa Torvet efter Høns og Havefrugter.

Laan mig, Babekan, paa en Uges Tid
Kun tredive Zechiner!

Babekan.

Jeg vil laane
Dig hede Helvede.

Værten.

Jeg takker dig

Babekan.

Hvorfor?

Værten.

Jo, for de hele Elleve.

Babekan.

Slet intet faaer du.

Værten.

Saa betal mig da
Min Regning idetmindſte! To Zechiner.

Babekan.

Hvad, Uforſkammede? Jeg ſkylder dig?

Værten.

For Frokoſt: Frugter, Agerhøns og Viin.

Babekan.

For Frokoſt? Har jeg faaet Frokoſt af dig?

Værten.

Og den, ſom g d var.

Babekan.

Naar?

Værten.

I Formiddags.

Babekan.

Det gaaer for vidt! Bort! Pak dig af mit Huus
Du Drukkenbolt! Kom du igien og lyv!

Værten.

Hvordan? Udſtiælder du mig for en Tyv?
Hvor jeg ſeer Mage til ſlig Ubluhed?
Han fylder ſig med Agerhøns og Viin
Hos mig, mig arme Mand! Og ſiden nægter
Han mig Betalingen, naar han har ſpiſt
For to, ja om jeg ſagde ſelv for fire.

(Griber ham opbragt i Brystet).

Vil du betale mig min Regning ſtrax,
Du gierrige Diævel? Skielder du mig ud
Og tyvter mig? Jeg ſkal traſakke dig.

Babekan.

Jeg har ei tyvtet dig. Gevalt! Gevalt!
O lad mig være!

Værten (prygler).

Vil du nægte nu,
At du har faaet Frokoſt?

Babekan.

Af, jeg nægter
Slet intet! Du har givet mig mit Livsbrød.
Hiælp! Hiælp! Her er en Gal fra Daarekiſten,
Som overfalder mig.

Værten (prygler fort).

Ja ſtrig du kun!
Jeg længe har tiltænkt dig den Dragt Prygl,
Thi du har ofte drillet mig, din Kieltring!
Men nu er Galden kommen mig i Kaag,
Og nu ſkal Jernet hamres før det kiøles,
Og var der tre ſom du —

(I det ſamme gaaer Døren op, Ibad og Syahul komme ind.)

Værten

(ſlipper ham forfærdet).

Nu er han tre!

Hiælp Allah! det er jo en Heremeſter,
Der giør ſig til ſaamange ſom han vil.
Men bie du! Der er Ret og Dom i Landet.

(Han løber bort).

Babekan.

Almægtige Prophet! hvad vil det ſige?
Viin! Agerhøns! Skieldsord og Næſeſtyver!
Er Karlen gal?

Syahuk.

Min kiære Broder! Lad
Mig fortelig dig løſe denne Gaade.
Vi kom imorges faſtende til Bagdad;
Den gode Ibrahim gav os Credit
For hvad vi havde nydt, men intet meer.
Derude boede juſt en Vært, hvis Bod
Stod aaben ſmukt i Palmetræets Skygge.
Os dufted Dampen af hans Kiøkkenvindue
Langt meer behageligt end Haugens Roſer.
Vi tænkte nok, han kiendte dig, vi troede
Maaſkee til Nød at kunne gaae for dig;
Han mærked ingen Forſtiel, og vi ſpiſte
Vor Frokoſt, kiære Broder! paa din Regning.

Babekan

(ſlaaer Hænderne ſammen over Hovedet).

Der ſeer man, hvortil denne Lighed fører.
Vi maae nødvendig ſtilles ad igien.
Hver Mand har nok at feie for ſin Dør,
Og jeg, min Tro, jeg feier ei for tre.
Skal jeg mig lade banke brun og blaa,
Med tørre Munde, naar I ſpiſe for mig?
Skal jeg ſom Skyldner og ſom Cautioniſt
Betale Giæld for to, ſom ei er min?
Skal jeg, ſom anſees for en ærbar Borger,
I Fængſel, naar I øve Drengeſtreger?

Gud veed, hvad I kan falde paa! Ifald
I kom til Lira, gav Jer ud for mig —
Ha, ved Prophetens Skiæg, en artig Spas!
Ifald I stial — og Eders sidste Daad
Var ikke saare langt fra Tyveri, —
Skal jeg for Eders Skyld da tampes, hænges?
Nei, ellers mange Tak! Jeg protesterer!
Man Broderskabet drive kan for vidt.
Afsted med Jer! Forlader strax mit Huus!
Der har I fem Zechiner hver til Reisen!
I skal endnu saae hver en Klædning af mig;
Endskiøndt jeg derved kun befordrer meer
Den ulykkalige Lighed; thi jeg lader
Mig altid sye min Kaftan og min Turban
Af eet og samme Tøi. Saa bort med Jer!
Og aldrig meer for mine Øine!

Syahuk (med Foragt).

Elendige! Vi takke dig! Du river
Os Bindet løs fra Øiet, og vi see
En usel Træl, hvor før vi saae en Broder.
Den Eed, du svor, har troløs du forglemt,
Thi sæt, du tør ei dele din Formue,
Tør du ei heller vise dine Brødre
Den Giæstfrihed, som selve Røveren
I Ørken viser fremmed Mand? Har du
Ei Raad til at husvale dem, som redded
Dit usle Liv, med nogle Dages Herberg?
Og gaaer din Uforskammenhed saa vidt,
At en uskyldig Spøg du stempler med
Forbrydelsernes fæle Brændemærke?
Er du haardhiertet nok, til os at jage
Fra egen Tærskel i en nøgen Ørk,
Hvor snart, med meer Medlidenhed end din,
Det tørre Sand vil hvirvle Graven os,
Og skiule vore trætte Been for Solen?

Ibad.

Fy, Shahuk! Hvo vilde være rørt,
Nedslaaet, fortvivlet, i den Stympers Nærhed?
See, hvor han staaer og gloer med dumme Øine,
Begriber ei et Ord, hvad du har sagt.
Frisk Mod, min Broder! Tab dog ikke Haabet!
Lad denne Midas bide paa sit Guld,
Til selv han bliver Malm! Han er det alt.
Vi flyve rask paa Munterhedens Vinge
Igiennem Ørken, som paa Fuglen Rok,
Og Lykken svigter ei de muntre Svende!

(De gaar.)

Gud veed, hvad I kan falde paa! Ifald
I kom til Lira, gav Jer ud for mig —
Ha, ved Prophetens Skiæg, en artig Spas!
Ifald I stial — og Eders sidste Daad
Var ikke saare langt fra Tyveri, —
Skal jeg for Eders Skyld da tampes, hænges?
Nei, ellers mange Tak! Jeg protesterer!
Man Broderskabet drive kan for vidt.
Afsted med Jer! Forlader strax mit Huus!
Der har I fem Zechiner hver til Reisen!
I skal endnu saae hver en Klædning af mig;
Endskiøndt jeg derved kun befordrer meer
Den ulykkalige Lighed; thi jeg lader
Mig altid sye min Kaftan og min Turban
Af eet og samme Tøi. Saa bort med Jer!
Og aldrig meer for mine Øine!

Syahuk (med Foragt).

Elendige! Vi takke dig! Du river
Os Bindet løs fra Øiet, og vi see
En ussel Træl, hvor før vi saae en Broder.
Den Eed, du svor, har troløs du forglemt,
Thi sæt, du tør ei dele din Formue,
Tør du ei heller vise dine Brødre
Den Giæstfrihed, som selve Røveren
I Ørken viser fremmed Mand? Har du
Ei Raad til at husvale dem, som redded
Dit usle Liv, med nogle Dages Herberg?
Og gaaer din Uforskammenhed saa vidt,
At en uskyldig Spøg du stempler med
Forbrydelsernes fæle Brændemærke?
Er du haardhiertet nok, til os at jage
Fra egen Tærskel i en nøgen Ørk,
Hvor snart, med meer Medlidenhed end din,
Det tørre Sand vil hvirvle Graven os,
Og stiule vore trætte Been for Solen?

Ibad.

Fy, Shahuk! Hvo vilde være rørt,
Nedslaaet, fortvivlet, i den Stympers Nærhed?
See, hvor han staaer og gloer med dumme Øine,
Begriber ei et Ord, hvad du har sagt.
Fristt Mod, min Broder! Tab dog ikke Haabet!
Lad denne Midas bide paa sit Guld,
Til selv han bliver Malm! Han er det alt.
Vi flyve rask paa Munterhedens Vinge
Igiennem Ørken, som paa Fuglen Rok,
Og Lykken svigter ei de muntre Svende!

(De gaae.)

Anden Akt.

Babekans Hauge.

Lira. Salle.

Salle.

Saa kan jeg nu forlade mig derpaa,
Du har tilgivet mig?

Lira.

Af ganske Hierte!
Det var jo slet af mig, at bære Nag
Til en Veninde, som tilstaaer sin Feil
Og lover Bedring.

Salle.

Lira! kiære Lira!
Du er saa god, saa rolig, saa tilfreds;
Du flyder, som en giennemsigtig Bæk,
Hen over Mudd'ret af din slette Tilstand,
Og det var Synd imod dig, Lira!
At røre Grunden op og mørkne Bølgen.

Lira (leer).

Saa gior da intet Mudder — for at blive
Ved Lignelsen; — og du skal altid finde
I mig din Barndoms kiærlige Veninde.

(Omfavner hende.)

Salle.

Babekan vil jo ikke see mig meer.

Lira.

Det har han sagt saa tidt, og finder sig
Dog daglig i at see dig.

Salle.

Han er mig
Maaskee forbunden, naar han stundom seer mig,
Fordi han faaer et Paaskud til at skiende.

Lira.

Maaskee.

Salle.

Men sig mig nu oprigtig, Lira! —
Jeg spørger ei, for at belære dig;
Nei, nei, belær du mig, og sig mig venligt,
Hvad elsker du hos ham? Hvordan kan du
Fordrage ham? Thi, om jeg skulde døe,
Begriber jeg det ei, og veed det ei.

Lira.

Han elsker, næst sig selv, dog Lira meest.
Hans Gierrighed er eengang nu en Sygdom,
Som ikke kan helbredes; med en Syg
Den Sunde have maa Medlidenhed.
Hans Brantenhed er kun en hæslig Vane.
Jeg veed det eengang: han skal skiende paa mig,
Og savner næsten Noget, naar han tier.
Det er, som Folk, der boe i Nærhed hos
En Kobbersmed: i Førstningen forstyrrer
Den evige Skralden; men om fiorten Dage
Den heres ikke meer. Man morer sig
I Haugen ved et Vandfald, ved en Bæk,
Og Digterne beskrive denne Susen,
Som noget Yndigt og Behageligt.
Babekan støier som et Møllehiul
Vel uasladeligt, men driver Værket.

Jeg ønſker intet, ſom han ikke nægter
Med megen Larm, og ſom jeg ikke faaer.
Han ſiger mig hvert Klokkeſlet paa Dagen,
At han er Huſets Herre; godt, jeg tier
Beſkedent, ydmygt — og er Herſkerinde.
Kan nogen ønſke ſig en bedre Mand.

Salle.

Hans Anſigt er dog ſaa beſynderligt.

Lira.

Og derfor mig juſt ſaa særdeles kiært!
Jeg har forgabet mig i dette Anſigt,
Og ſkulde have ondt maaſtee, at finde
Paa hele Jorden eet, ſom lignte det.

Salle.

Det troer jeg ogſaa. (Sagte:) Det var ikke godt,
At der var fleer af den Slags.

Ibab kommer i een af Babekans Klædninger, og med en Turban, ſom har tilhørt ham. Han bliver ſtaaende i Baggrunden, og gier en Haandbevægelſe mod Salle, at hun ſkal gaae.

Lira! jeg
Vil tale med dig ene.

Salle (ſagte).

Ha, der har vi
Det Anſigt, ſom ei findes Mage til!
(Høit:)
Jeg gaaer paa Øieblikket.

(Hun gaaer.)

Lira
(forlegen, med nedſlagne Øine).

Kiere Mand!
Tilgiv! — Du havde rigtignok forbudt —

Ibab
(med forſtilt Stemme).

Ei meer om det! — En Sag af Vigtighed,

En fordeelagtig Handel kaldte mig
For Øieblikket hiem, at hente Penge.

Lira.

Godt! jeg har Nøglerne til Pengeskrinet.
At sige, til det mindste.

Ibad.

Ganske rigtig!
Jeg ei betroer dig Nøglen til det store.
Hvor meget er der i det lille Skrin?

Lira.

To hundrede Zechiner.

Ibad.

Hent mig dem!

Lira.

Strax, kiære Mand!

(Gaaer.)

Ibad (alene).

Det gaaer fortræffeligt,
Hun skiller Ibad ikke fra Babekan.

Lira
(kommer igien med to Pengepunge).

Her er Zechinerne.

(Han tager dem but.)

Lira (kiærlig).

Men er du vred,
Fordi jeg har tilgivet stakkels Salle?

Ibad.

Den Høne skal jeg siden plukke med dig.

Lira.

O kom, og giv et Kys mig til Beviis.
Paa din Forsonlighed.

Ibad.

Det skal du faae!

(Kyser hende.)

Jeg ønsker intet, som han ikke nægter
Med megen Larm, og som jeg ikke faaer.
Han siger mig hvert Klokkeslet paa Dagen,
At han er Husets Herre; godt, jeg tier
Beskedent, ydmygt — og er Herskerinde.
Kan nogen ønske sig en bedre Mand.

Salle.

Hans Ansigt er dog saa besynderligt.

Lira.

Og derfor mig just saa særdeles kiært!
Jeg har forgabet mig i dette Ansigt,
Og skulde have ondt maaskee, at finde
Paa hele Jorden eet, som lignte det.

Salle.

Det troer jeg ogsaa. (Sagte:) Det var ikke godt,
At der var fleer af den Slags.

Ibab kommer i een af Babekans Klædninger, og med en Turban, som har tilhørt ham. Han bliver staaende i Baggrunden, og gier en Haandbevægelse mod Salle, at hun skal gaae.

Lira! jeg
Vil tale med dig ene.

Salle (sagte).

Ha, der har vi
Det Ansigt, som ei findes Mage til!
(Høit:)
Jeg gaaer paa Øieblikket.

(Hun gaaer.)

Lira
(forlegen, med nedslagne Øine).

Kiære Mand!
Tilgiv! — Du havde rigtignok forbudt —

Ibab
(med forstillt Stemme).

Ei meer om det! — En Sag af Vigtighed,

En fordeelagtig Handel kaldte mig
For Øieblikket hiem, at hente Penge.

Lira.

Godt! jeg har Nøglerne til Pengeſkrinet.
At ſige, til det mindſte.

Ibad.

Ganſke rigtig!
Jeg ei betroer dig Nøglen til det ſtore.
Hvor meget er der i det lille Skrin?

Lira.

To hundrede Zechiner.

Ibad.

Hent mig dem!

Lira.

Strax, kiære Mand!

(Gaaer.)

Ibad (alene).

Det gaaer fortræffeligt,
Hun ſtiller Ibad ikke fra Babekan.

Lira

(kommer igien med to Pengepunge).

Her er Zechinerne.

(Han tager dem hut.)

Lira (kiærlig).

Men er du vred,
Fordi jeg har tilgivet ſtakkels Salle?

Ibad.

Den Høne ſkal jeg ſiden plukke med dig.

Lira.

O kom, og giv et Kys mig til Beviis.
Paa din Forſonlighed.

Ibad.

Det ſkal du faae!

(Kyſſer hende.)

Syahuk

(styrter ind, ligeledes i Babelans Klæder og med hans Turban).

Forræder! Kysser du min Ægtehustru?
Forbryderske! Jeg strax vil stilles fra dig.

Lira

(er nær ved at falde i Afmagt).

O, Muhammed!

Ibad.

Hvad vover han, den Giøgler,
Den uforskammede forklædte Karl?
Vil han berøve mig min lille Lira?
Nei, hun er min; kun min, og ingen Andens.

(Han trækker hende til en Side.)

Syahuk.

Nei, hun er min, og hun skal blive min.

(Han trækker hende til den anden Side.)

Lira

(vrider sine Hænder).

Jeg Ulykkalige!

Ibad (slipper hende).

Lad hende dømme
Imellem os! Stig, elskelige Lira!
Est du ei min?

Syahuk (ligesaa).

Est du ei min, min Engel?

Lira.

Nei, ingen, ingen af Jer er Babekan.
To Troldmænd er I! Kan I end Jer lyve
Hans Ansigt til, I har dog ei hans Røst.

Ibad

(med naturlig Stemme).

Den kunde vi maaskee dog efterligne.
Og hvis vi vare komne Mand for Mand,
Hvem veed? Du gav mig alt det Guld, du har,
Jeg fik et Kys — og kunde faaet fleer.

Lira.

Almægtige Gud! hvor kan en ſtakkels Kone
Bevare ſig imod en ſaadan Lighed?

Ibad.

Der har du Pengene tilbage, Lira!
Tak alt for Laan! og 'tilgiv denne Spøg.

(Giver dende Pungene.)

Syahuk.

Den har en vigtig, en alvorlig Grund;
Der ſkal beviſe dig den Afſtand, Lira,
Der er imellem: hvad vi kunde tage,
Og vor beſkedne Fordring.

Lira.

Ha, hvem er I?
Saaledes ligne Brødre kun hinanden.

Syahuk.

Har aldrig før Balekan dig fortalt
Om ſine Brødre?

Lira.

Jo, det har han tidt;
Men han har altid ſagt, de vare døde.

Ibad.

Saa har han altſaa løiet Livet af os,
Til Tak, fordi vi redded ham hans Liv.
Veed du vort Eventyr, hvordan det gik
Os i Damask for denne Lighedś Skyld?

Lira.

Hvordan han ſlog en Dreng ihiel med Stenen?

Syahuk.

Nu, naar du dette veed, ſaa veed du ogſaa:
Vi er diſſe Brødre. Sligt et Syn
Sig viſer ikkun eengang; thi Naturen,
Rig paa Forſkiellighed, er arm paa Lighed,
Og vinder neppe ſlig en Terne meer,
I Mulighedens ſtore Lykkeſpil.

Lira.

Jeg tvivler ikke om, I er hans Brødre.

Syahuk.

Vi er hans Brødre, Lira, ganske vist!
Men han er ei vor Broder. Lykken er
Et Fruentimmer, som du selv, med Luner.
Ham har hun overvældet med sin Rigdom,
Os har hun nedstødt i Elendighed.

Ibad.

Paa ingen Maade! Hun har ei berøvet
Os Arm og Hænder, Hoved eller Hierte;
Men kun for Øieblikket nogle Penge,
Som rigtignok vi trænge til.

Lira.

Har I
Ei seet min Mand?

Ibad.

Jo! Han har viist os Døren.

Lira.

Den sære Mand! det var ei rigtig handlet.
Hvad har han da imod Jer?

Ibad.

At vi ligne
Ham altfor meget. Og jeg tilstaaer gierne,
Det er vor værste Feil. Han gav os dog
En Skiærv, som Betlere.

Syahuk.

Da gik vi bort
Fortørnede; tog ei de ti Zechiner,
Hvormed han vilde gnidst frakiøbe sig
Sin Fødselsret. Jeg troer, ifald han bød os
Imorgen en Ret Lindser, hvorfor Esau
I Ødeland bortsolgte sin, saa toge
Vi derimod, for ei at døe af Hunger.

Ibad.

Alt, hvad vi tog af ham, var disse Klæder,
Hvortil Anstændigheden tvang vor Stolthed,
For ei at bære meer de gamle Pialter.
Desuden vilde vi dig vise, Lira,
At ei vi er Bedragere, skjøndt let
Vi kunde dog bedraget dig. Vi vilde
Forsøge, om du var saa streng og haard,
Som vistnok dig Babekan lyver paa.
Han kalder dig en arrig Rappenskralde,
Forsikrer: det er kun af Frygt for dig,
At han tør ikke huse os.

Lira.

Den Stakkel!
Han plages gruesomt af Indbildninger.
Det er en pinlig Sygdom, kiære Brødre!
Den er ulægelig, og man maa have
En inderlig Medlidenhed med ham.

Syakus (forundret).

Medlidenhed med ham, og ei med os.

Lira.

Jo, det forstaaer sig; men dog meest med ham.
Jer mangle Penge, denne Mangel kan
Afhiælpes let; men han, den arme Mand!
Kan jeg for Guld ham kiøbe Billighed
Mod Næsten, og Tilfredshed med sig selv?

Syahuk (forundret).

Nei — det er sandt!

Lira

(giver dem Pengene tilbage).

Tag dette, for det første,
Jeg skienker Eder det af villigt Hierte.

Syahuk.

Vi takke dig, du Ædle!

Lira.

Men I trænge
Vel til en Hierteſtyrkning?

Ibad.

Og et Herberg.

Lira.

Naar I har Penge, faae I begge let.
Her kan I ikke blive, hvis Babekan
Har viſt Jer bort. Men hvorom Alting er,
Tomhændet ſkal I ikke gaae fra Bagdad,
Og vil min Mand ei ſelv, ſaa ſkal hans Kone
Betale Jer det Liv, I redded ham. —
Men, kiære Brødre! holder Eder inde,
Gaaer kun om Aftnen ud! Thi, ærlig talt,
Jeg ſaae ei heller gierne —

(Hun ſeer ud af Vinduet.)

Gud, der kommer
Min Mand tilbage!

Ibad.

Hvad er her at giøre?

Lira.

Gaaer! Skiuler Eder! Der er Kiælderpøglen!
Den hemmelige Kiælder er i Haven;
I finde Døren dækt med Vindruranker,
Og Vin i Kiælderen. Afſted i Haſt!
Jeg henter Eder, naar min Mand er borte.

(De gaaer.)

Babekan kommer med en lille Perial.

Altfor forſigtig kan man aldrig være!
Hvem veed, hvortil de Rækler var iſtand?
Iſær da nu de gaae i mine Klæder.
Jeg endelig maa tale først med Lira,
Saa gaaer jeg atter rolig til mit Arbeid;

Thi naar man drikker, maa man have Ro,
Det kommer ellers i den vrange Strube.

(Han opdager Lira.)

Nu, kiære Kone, er du der?

Lira (forstemt).

Her er jeg.

Hvor skulde jeg vel ellers være?

Babekan.

Rigtig!

Du har bestandig Ret! Du er en ærlig
Og trofast Siæl. — Her har dog ingen været,
Som vilde tale med mig?

Lira.

Nei, slet ingen.

Babekan.

Det kunde hænde sig, der kom dog Nogen;
Saa luk ei op! Siig, jeg er ikke hiemme!

Lira.

Det skal jeg.

Babekan.

Du maa ikke lukke op
For andre, end for mig.

Lira.

Godt, kiære Ven!

Babekan.

Og naar jeg kommer, luk ei heller op
For mig; thi muligt er det ikke mig.

Lira.

Du taler lidt forblummet; har du alt —

Babekan.

Vaa ingen Maade! Jeg er ganske ædru,
Og, hvad jeg siger, er den rene Sandhed.
Vogt dig for Skindet, Lira! Det bedrager.

Lira.

Hvad vil du sige? Jeg forstaaer dig ei?

Babekan.

Det var ei heller godt, om du forstod mig;
Saa var Ulykken fleet.

Lira.

Hvad vil du her?
Er du alt kommen hiem fra Drikkelaugei?

Babekan.

Paa ingen Maade. Jeg er ikke her,
Jeg er endnu derhenne; det vil sige —
Med Liv og Siæl. Jeg staaer kun for at gaae.

Lira.

Saa gaae! Men kom kun ei for silde hiem.

Babekan.

Det bliver min Sag. — Men som bedst jeg sad
Og drak i broderlig Samdrægtighed,
Imellem nogle Venner, som trakteerte,
Faldt det mig ind: du kunde muligt faae
Et flemt Besøg af mig, mens jeg var borte.

Lira.

Mens du var borte? Er du fra Forstanden?

Babekan.

Jeg mener nemlig af de salig Brødre,
Som ei er døde.

Lira.

Er de ikke døde?
Du har jo sagt, du har begravet dem.

Babekan.

De var skindøde kun. Man grov dem op,
Da jeg var gaaet fra Begravelsen,
Og, kort og godt, de leve her i Bagdad,
Og ligne mig, som Æggot ligner Hønen.

Lira.

Nei, er det muligt?

Babekan.

Ja — om det er muligt,
Skal jeg med Visshed ikke kunne sige,
Saameget veed jeg: det er virkeligt!
Og nu jeg hører til min største Skræk,
Det er de værste Skiælmer paa Guds Jord.
Hvad inderligt maa smerte deres Broder,
Som ligner dem aldeles paa et Haar.

(Græder.)

Lira.

Nu, altsaa?

Babekan.

Er min tienstligste Begiering,
At du vil vel forstandse dig, mens jeg
Er borte; vogte dig forsigtig, Lira,
For Overfald, og for en Sammenkomst
Med dem og med mig selv; naar vi ei Ordet
Kan sige, Løsenet: „Viin og Zechiner!"
Viin og Zechiner! kun paa dette Feldtskrig
Du aabner Fæstningen. Forstaaer du mig?

Lira.

Ret vel! Viin og Zechiner.

Babekan.

Saadan var det!
Og hver en Rækel, som ei hilser dig
Med Viin, Zechiner, jager du paa Porten!

Lira.

Viin og Zechiner! Den, som ei forlanger
De to Artikler, kommer ikke ind.

Babekan.

Nu gaaer jeg atter rolig til min Dont.

(Han gaaer med stive Skridt, hun følger ham ud.)

Viinkiælderen.

Ibad. Syahuk med fyldte Bægere.

Ibad.

„Viin og Zechiner!" Den, som ikke siger
Det Løsen rigtig, kommer ikke ind.
Han troer ei, vi kan høre ham herinde.
Men vi har faaet Viin, vi fik Zechiner,
Og vi er begge komne rigtig.

(Syahuk stirrer tankefuld hen for sig og nipper af Bægeret.)

Ibad.

Hvad falder du i Staver over, Kiære?

Syahuk.

Jeg tænker paa de deilige Slavinder,
Som gik til Badet, fra Chalifens Harem,
Og blotted deres Ansigt, deres Hænder,
Imens de mærked, vi betragted dem.
Nei aldrig saae jeg sligt et Farvespil!
Hvad er en Rose mod et Pigeansigt?
Hvad er en Myrthes Løv mod hendes Haar?
Det allerbedste Billedhuggerarbeid,
Mod hendes hvide Haand?

Ibad.

Jeg nægter ei,
At det gik mig som dig, og jeg er stødt
I Hiertet af to sorte Dines Pile.

Syahuk.

Min Siæl sig drukned i to store Søer,
Hvori sig Himlen speilte lyseblaa.

Ibad.

Jeg flagrer, som en Kramsfugl i en Done,
Snoet af en deilig Qvindes sorte Lok.

Syahuk.

Jeg sprætter, som en Fisk i Haabets Græs,
Henkastet af en Havfrues lyse Haarnæt.

Ibad.

De Skjønnes Skaal!

Syahuk.

Den Skaal jeg drikker med.

Ibad.

En Vise! Lad os synge til vor Drik,
Da vi dog ei kan drikke til vor Mad.

(Han synger, Syahuk stemmer i med ham.)

Den, som ei drikke kan,
Han vide dette:
Det Gode stiller han
Slet fra det Slette.
Dog bør ei Vinen os
Til Dyr forvandle.
O Hafis! lær du mig
Fornuftigt handle.

Persiens Digters Ord
Hør, I Rebelske:
„Den, som ei drikke kan,
Bør aldrig elske."
Dog, Dranker, kroe dig ei
Og glæd dig ikke!
„Den, som ei elske kan,
Bør aldrig drikke." *)

Syahuk.

Der overfalder mig en Døsighed.

Ibad.

Mig ogsaa.

Syahuk.

Vi har reist den hele Nat,
Og tumlet meget om den hele Dag.

*) Efter en Sang i Goethes West-östlicher Divan.

Ibad.

Og drukket godt i Morges og i Aften.

Syahuk.

Og her i Kiælderen, hvor vi maae hælde
I Bægeret af disse store Krukker,
Kan man ei passe godt det rette Maal.

Ibad.

Nu vel! saa lad os sove Ruſen ud.

(Strækker sig hen paa Jorden.)

Syahuk (gior l'igesaa).

God Nat!

Ibad.

God Nat! Jeg sover allerede.

(De sove ind.)

Lira kommer med Salle.

Lira.

Vel, at du kom igien! Jeg vover ei
Her at besøge dem i Kiældren ene.

Salle.

Forunderlige Lighed! Er de alle
Hinanden da saa lige? Jeg har end
Ei seet den Tredie.

Lira.

Hvor er de dog?
Man kan ei skiælne Folk i dette Mørke.

Salle.

Maaskee har de sig listet ud igien.
Hvad hedde de?

Lira.

Den ene hedder Ibad,
Den anden Syahuk.

Salle.

De burde hedde
Babekan alle tre.

Lira (falder).

Min gode Ibad!
Min gode Shahuk! hvor er I henne?

Salle.

Der svarer ingen.

Lira.

Hellige Prophet!
De er dog ikke kommet noget til
I denne mørke Kjælder?

(Hun snubler over Ibad.)

Hvad er det?

Salle.

Du falder.

(Hun vil komme hende til Hjælp, og snubler over Shahuk.)

Au! der falder ogsaa jeg.
Hvad er det dog for Bylter, som I lægge
Her midt paa Gulvet?

Lira.

Det er ingen Bylter,
Nei, det er Mennesker! Det er dem selv.

Salle.

Ja — her opdager jeg din Mand i anden
Og tredie Person.

Lira
(ryster den ene i Armen).

Min gode Ibad!
Min kjære Svoger! Reis dig dog! Hvad fattes
Dig, Ibad?

Salle.

Hvoraf veed du, det er Ibad?

Lira (til den Samme).

Min kjære Shahuk!

Salle (til sin).

Min kjære Ibad!
Bliv ikke vred, hvis du er Shahuk.

Men reis dig bare, hvis du ellers frygter
Babekan.

Lira.

Allah frels os! de er døde.

Salle.

Nei, nei! Min snorker sagte, som en Sælhund
Paa bløden Sand, naar Floden er forbi,
Og det er blevet Ebbe. Der var Flod
Af Viin i deres Hierner nys, nu følger
Smukt Ebben ovenpaa af deres Kræfter.
De drukket har for meget. Seer du ikke?
Den gode Viin er spilt. Der staaer en Plaſe
Paa Gulvet. Det er Spot og Skam. Det havde
Babekan aldrig giort. Hvad ei han hælder
I eget Spuns, han taber ei paa Gulvet.

Lira.

Hvad skal jeg gribe til, jeg arme Kone?
Her kan de ikke blive. Kom Babekan,
Og fandt dem her, hvad skulde vi da sige?

Ibad (i Søvne).

Viin og Zechiner!

Lira.

Gud, det er min Mand!
Han veed Parolen.

Salle.

Nylig gik din Mand
Af Døren ud, jeg mødte ham paa Gaden.

Lira
(vrider sine Hænder).

Hvorledes har da denne hørt Parolen?
Han veed Parolen! Og min Mand har sagt,
At jeg skal lukke dem i Huset ind,
Som veed Parolen.

Salle.

Deſto bedre da!
Han veed Parolen, altſaa kom han ind.

Lira.

Det vil ei hiælpe ham, ei heller mig!
Jeg troer, det hele Huus er reent forhexet.

Salle.

Ei, Lira! heller være død end raadvild,
Her gielder det jo kun at ſkaffe begge
De kiære Svogre Herberg for inat.
Du veed, den hellige Derwiſch Mesruns Gravſted
Er i vort Nabolag; en Marmorhal,
Hvori den brune Porphyrkiſte ſtaaer.
Man glemmer tidt at lukke Døren der,
Jeg ſaae i Aften, at den ſtod paa Klem.
Der kunde man henbringe dem.

Lira.

Men hvo
Skal bære dem derhen? Vi kan det ei,
Om vi forene begge vore Kræfter.

Salle.

Jeg ſaae en Drager for en Time ſiden,
Han ſtod paa Hiørnet, gabed efter Arbeid,
Fra Basra kommen for to Dage ſiden;
Han kiender ingen her, og han beklaged
Vidtløftig ſig, med dumme Ord, fordi
Der intet var i Bagdad at fortiene.
Han triller gierne paa ſin lille Hiulbør
Den Levende, ſom ſover her, til Graven.

Lira.

Men hvad vil dette dumme Menneſke
Vel ſige, naar han ſeer det lige Par?

Salle.

Det maa han ikke ſee. Lad mig kun raade,
Jeg ſaaer et Indfald. Om to tre Minutter

Er jeg her alt igien med Drageren.
Men ſkiul den ene først omhyggeligt. —
Hvad ligger der?

Lira.

En Bunke ſtore Poſer,
Til Dadler og til Figen, ſom ſkal ſendes
I Høſten paa Kameler til Damaſk.

Salle.

Saa tag og ſkiul ham med et Par af dem!
Jeg kommer ſtrax igien.

(Gaaer.)

Lira.

Jeg arme Kone!

(Dækker Svahuk til med Poſer.)

Hvad dog man prøve maa i denne Verden!
Ak, hvis Babekan nu kom drukken hiem
Fra Aftengildet, ſom han ofte pleier,
Og ſom han ganſke viſt i Aften gjør,
Han var alt halv beruſet, da han gik;
Ifald han ſine Brødre fandt med Guldet,
Som jeg har givet dem; — af Gud! han ſlog mig
Fordærvet, og de fik viſt Baneſaar.
Jeg ſtakkels Kone! Skal jeg gjælde nu
For en Forbryderſke, fordi jeg frelſer
Nødlidenhed af mine egne Midler?

Salle

(kommer tilbage med Drageren og en Huldbor).

Jeg traf ham heldigviis her udenfor;
Han vilde juſt fortvivlet vandre hiem.
Nu faaer du Handſel, Kaleb, noget ſilde.
Drik først et Bæger Viin, min Ven!

(Hun tapper og rækker ham Bægeret; han ſeer ſig frygtſom om.)

Frygt ei!
Der ingen ſkal forraade dig.

(Han drikker.)

Og her (peger paa Ibab)
Er Menneſket, ſom du ſkal bringe bort.
(Til Lira:)
Jeg har alt ſagt ham alt hvad han maa vide.

Lira.

Kan du vel trille ham til Mesruns Grav?

Drageren.

O ja! Ifald jeg havde kun en Sæk,
Hvori jeg kunde ſtiule ham paa Gaden.

Lira.

Her ligge Poſer nok i Hobetal.

Salle.

Saa lad os prøve da.
(Hun hiælper Drageren med at faae Ibab i Poſen.)
Den paſſer ham,
Som den var ſyet til ham. Nu ſkynd dig, Drager!
Bær Sækken hen i Mesruns Marmorhal,
Og ſæt den der; kom hurtig ſaa tilbage!
Saa faaer du to Zechiner.

Drageren.

Meget vel!
(Han triller Ibab bort i Poſen.)

Lira.

Men ſiig mig nu, hvad giør vi med den Anden?

Salle.

Vær du kun rolig, Lira! lad mig raade!
Nu lad os hente Lys, her bliver mørkt.

Lira.

Du er og bliver dog en ſælſom Kone;
Men jeg maa føie dig, du hiælper mig.
(De gaae.)

Gade med Træer og Græsforhøininger i Nærheden af Bahekans Huus.

Mirza og **Fatme** komme fra Badet, fulgt af nogle Slaver og en gammel Slavinde.

Mirza (til Slaverne).

Bliv staaende lidt der! Her er et Sæde,
Og her er ingen Mennesker; vi hvile
Lidt først; jeg trænger til Forfriskelse.
Det er i denne Forstad som paa Landet.

(Slaverne trække sig tilbage; de sætte sig paa en Græstorv i Forgrunden og slaae Sierene op.)

Mirza (sagte til Fatme).

Bemærkede du de to Fremmede
Paa Gadehiørnet, da vi gik til Badet?
De stirrede med høistforelskte Blik,
Og lignede saa forfærdeligt hinanden.

Fatme.

Vist saae jeg dem.

Mirza.

Gad du vel have sligt
Et Menneske til Mand?

Fatme.

Hvorfor ei det?
De var ei hæslige. Og heller givt
Med slig en ringe Mand, end overseés
I Vrimlen af Chalifens Herskerinder.

Mirza.

Men jeg saae tre langt smukkere forleden,
Da vi til Badet gik med Zobeide.
De var forelsket i os alle tre,
Og med de stolte, brune Ansigter,
Som Solen havde brændt, men ei berøvet
Sin Sundhedsrødme, stirred de paa os,
Som Ørnen paa tre bange Turtelduer.

Fatme.

De var saa vilde, det var Beduiner.
Jeg foretrækker dog de Blidere,
Vi traf idag.

Mirza.

Jeg ogsaa, thi de sætte
Kun deres Stolthed i at elske os.

Fatme.

Hver Mand, som seer os, maae vi elske lidt.
Han vover jo sit Liv af Kiærlighed;
Thi mærkte Vagten det, da var han dødsens.

Mirza.

Chalifen er ei grum. Og Slaverne
Har vænt sig til at see igiennem Fingre.

Den gamle Slavinde (nærmer sig).

Nu, mine Døttre! det er Tid at vandre.
Det sømmer sig ei for Chalifens Qvinder
At hvile paa den offentlige Vei,
Om ogsaa Gaden reent er fri for Folk.

Mirza.

Nu kan vi gaae! nu har vi pustet lidt.

(De gaae.)

Viinkiælderen.

Lira med Lys. **Salle.** **Drageren** med den samme Hiulbør. Syahuk ligger i Baggrunden, bedækt med Poser.

Salle (til Drageren).

Nu, gode Ven! Vi ventet har saa længe,
Du skulde komme. Du har dog ei glemt
Dit Løvte?

Drageren.

Nei, mit Løvte har jeg holdt;
Han ligger alt og sover i sin Pose.

Salle.

Du skulde trille bort en drukken Mand,
Som falden var i Søvn i denne Kiælder,
Og bringe ham til Mesruns Marmorhal.

Drageren.

Det har jeg giort; og Posen staaer paa Gulvet.

Salle.

Vist ligger han paa Gulvet; og vi vente
Og vente, men der kommer ingen Drager.
Du loved dog saa vist, at skynde dig.

Drageren.

Han er alt borte, Frue!

Salle.

Borte, Ven?
Du kiender ham dog atter, naar du seer ham?

Drageren.

Ret godt! Jeg lukked Posen op derhenne.
Deels for at skaffe ham lidt Luft, den Stakkel,
Og deels — deels var det af Nysgierrighed.
Jeg kiender Karlen nu til Punkt og Prikke,
Og der skal ingen narre mig med ham.

Salle

(tager Poserne bort af Syahuf).

Da ligger han dog der endnu som før.

Drageren (forfærdet).

Allah! Prophet! der ligger han igien!
Dog døer jeg paa, at jeg har slæbt ham bort.

Salle.

Det maa du have drømt i Drukkenskab.

Drageren.

Gud hiælpe mig, jeg har fast intet nydt.

Salle.

Saa var maaskee du altfor fastende.
Jeg har dog ikke nødig at bevise,

Hvad der du seer for dine egne Øine?
Der ligger han.

Drageren.

Det kan jeg ikke nægte.
Der ligger han, jeg kiender ham igien.
Og er han her, kan han ei være hist.
Saa beder jeg da om Forladelse!
Indbildningen har spillet mig et Puds.

Salle.

Vogt dig, min Ven! for overspændte Drømme,
Lad Phantasien ikke rende af
Med dig; men rend du af med denne Mand!
Saa faaer du to Zechiner.

Drageren.

Meget vel!

Salle.

Put ham i Sækken!

Drageren (gior det).

Hvilke stiønne Poser!

Salle.

Du gad vel gierne selv havt een?

Drageren.

O ja!
Jeg siger tusindtak!

Salle (til Lira).

Maa han faae een?

Lira.

Ret gierne! naar han bare skynder sig.

Drageren
(skiæber Spabuk hen i Hiulboren).

Hvor jeg dog saadan kunde gaae i Taaget,
Og troe, jeg havde giort, hvad ei er skeet.

Salle.

Trøst dig, min Ven! det hændes fleer end dig,
Som er langt høiere paa Straa end du.

(De følge Drageren ud.)

Gaden uden for Babekans Huus.

Babekan kommer med en Lygte og er drukken.

(Synger:)

Om Alkoranen er fra Evighed,
Jeg ikke veed;
Men vist jeg veed,
At Vinen er fra Evighed.

I alting har Propheten Ret, i alting;
Han var en hellig Mand, en tapper Mand,
En Philosoph, som Sandheden bevifte
Med dragen Kaarde, som med tørre Hug.
En klog, fornuftig Mand, kort en Prophet!
Der er kun een Ting, som han feiler i,
Det nemlig: at man ei skal drikke Vin.
Men det bør ingen ægte Muselmand
Tilregne ham; thi selv en stor Prophet
Kan feile. — Her er dog vel Ingen,
Som hører mig?

(Lyser omkring med Lygten.)

Nei, jeg er muttersene.

(Han sætter sig paa Græsforhøiningen.)

Det var fornuftigt, at jeg tog en Lygte,
Især, da dog min egen Praas er nær
Ved at gaae ud. Men det er ogsaa silde.
Gud være lovet, at jeg fik de To
Paa Døren; thi Dublanter duer ei,
Mindst for en Ægtemand; og dividere

Med tre sin Eiendom og sin Formue,
Det var et hæsligt Regnestykke. Men
Nu maa jeg see at komme hiem engang.
Mit Huus kan ikke være langt herfra,
Ifald det ellers staaer paa samme Sted.
Men det er paa min Ære meget muligt,
At det har dreiet sig; thi, som mig tykkes,
Saa snurrer alting rundt.

(Staaer op og tumler.)

Vi har et fælt
Jordskiælv i Aften; men det gaaer nok over.

Drageren
(kommer tilbage med den Sæk i Hulboren, som han fik i Foræring af Saße).

Hvad Diævlen er dog dette? Nu forstaaer jeg
Den hele Spas. Den Gavtyv lister sig
Tilbage strax, naar jeg har trillet ham
Til evig Hvile, for at stille mig
Ved mine suurtfortiente to Zechiner.
Men det skal blive Legn den tredie Gang,
Saa sandt jeg hedder Kaleb. — Kiære Ven!
Var kun saa god, spadseer igien i Posen!
Her hiælper hverken Pulver eller Draaber.

Babekan.

Hvad vil du, gode Ven? Du tager mig
Vist for en anden, for den falske Mynt,
Med samme Præg; men prøv os efter Vægten,
Saa vil Bedrageriet vise sig.

Drageren (tvinger ham i Posen).

Ja ja! du skal strax prøves efter Vægten.

Babekan.

Hvad giør du ved mig? Klæder du mig af?

Drageren.

Ja vist! Jeg giver dig Natskiorten paa,
Og bringer flux dig til dit Hvileskeb.

Nu er det ikke Tid at banke meer
Paa fremmede Folks Dør, forstyrre dem
I deres gode Nattero saa silde.

Babekan

(halv kommen i Sækken og sat i Hiulboren, leer).

En ny Befordring! Hvad man hitter paa!
Det er i Mangel af en Palankin,
Og den er bedre, meget mindre kostbar.
Thi her man trilles kun af Een, og altsaa
Man spare kan derved den halve Fragt.

(Drageren lukker Sækken.)

Babekan (i Sækken).

Men veed du ogsaa rigtig hvor jeg boer?

Drageren.

Frygt ei for det!

Babekan.

Og glem ei Løsenet:
Vin og Zechiner!

Drageren.

Vinen har jeg faaet,
Gid bare nu jeg fik Zechinerne! —
Nu skal det dog forlange mig, om han
Vil blive liggende den tredie Gang;
Thi jeg er kied af denne evige Trillen.

(Gaaer.)

Tredie Akt.

Underjordisk Hule.

Nadir, Beduinscheik; **Kobad**, **Schemseddin** og flere Beduiner.

Nadir.

I raske Brødre, tappre Beduiner!
I Sønner af den nøddebrune Hagar,
Hvis Slægter aldrig end forlod den Slette,
Hvor Ismael, vor Stammefader, fødtes;
Som aldrig foretrak den snevre Stad
For breden Ørk, hvor Palmen og hvor Kilden
Staae som et Tempel til Prophetens Ære,
Og som en Kahn til Menneskets Forfriskning.
I Ryttere! som frit paa raske Heste
Ved Mahoms Maane søge kostbart Bytte,
Naar fremmed Mand forjager Ørkens Fred,
Naar Rigdom, paa belæsede Kameler,
Vil snige sig vor Fattigdom forbi;
Men I, som ogsaa kiende Gjæstfrihed,
Og mod den Vilegrim ei Sablen drage,
Som tillidsfuld vor Lærkel ter betræde,
Og nyder Salt med os: o hører mig!
Et vigtigt Ærend har lokket mig til Bagdad,

Med Kobad og Schemseddin, mine Brødre,
Og Nattens Øieblikke maae benyttes.

Schemseddin.

Ja, Nadir! stig dem nu Anledningen
Til dette Eventyr! det veed kun vi.

Nadir.

Den stærkeste Magnet har draget os,
Som lokker Solens Ild til Blomstens Kalk,
Og Maanen til at svæve rundt om Jorden:
Kun Kiærlighed! — For nogle Dage siden,
Da jeg og Kobad og Schemseddin vandred
Igiennem Byen, for at kiøbe Sabler,
Saae vi Chalifens trende Hustruer,
Den skiønne Zobeide, Mirza, Fatme,
Fra Badet vandre hiem med blottet Ansigt,
Og Elskov slog sit Lyn i vore Hierter.
Hvad skal Chalifen med saamange Roser
Vel i sit Harems lille Klosterhauge?
Han kan dog ikke nyde deres Duft,
De giør ham Luften qvalm og Hiernen ør;
Nei — lad os plante dem i Ørken ud,
Saa vorder Ørken strax et Paradiis.
Og derfor kom vi!

En Beduin.

Vi ere rede til
At staae Jer bi. Men hvordan vil I fange
De skiønne Guldfisk af et Marmorbækken,
Som Nidkiærheden dækker med sit Gitter?

Nadir.

Derfor er sørget. Hører mig, I Brødre:
For nogle Dage siden Saadi kom,
Den vidtberømte Læge, med sin Rigdom
Fra Basra, for i Bagdad at besøge
Chalifen Harun Alraschid. Jeg tog
Hans Penge fra ham, skiænkte Livet ham,

Og loved dobbelt Rigdom, hvis han skaffed
De trende Sultaninder i min Vold.
Han loved det.

Beduinen.

Du stoler paa hans Løfte?

Nadir.

Jeg skiænkte Livet ham og han er ædel,
Han tænker ikke paa min Undergang.
Jeg tog hans Velstand, alt hvad ham hans Kunst
En Livstid samlet har; troer du da ikke,
Han heller nu vil være dobbelt riig,
End tiggefærdig?

Beduin.

Var han Beduin,
Betænkte han sig sagtens ikke længe;
Men Saras Sønner er fordærvede,
Spidsfindighed og Særhed lede dem.

Nadir.

Nei, nei! Belønningen er altfor stor.

Beduin.

Du er dog ikke sikker.

Nadir.

Desto bedre!
Usikkerhed er just vort Element,
Som Vand for Fisken og som Luft for Fuglen.
Hvo intet vover, vinder saare lidt;
Og bedste Bytte selv, reent uden Fare,
Var som et lækkert Maaltid uden Salt!

En anden Beduin.

Saa sig os, hvad du vil, og hvad vi skal.

Nadir.

Mig Saadi lovet har i Nat at give
En Dyaledrik til disse stienne Qvinder,
Som intet skader, men berøver dem
For nogle Timers Tid dog al Bevidsthed.

Derpaa han lader dem i Sække bære,
Som Flyttegods, fra Slottet i sit Huus,
Og saa i Mørkningen, af sine Slaver,
Til Marmorhallen ned, til Mesruns Gravsted,
I Bagdads Forstad under Palmerne.
Der hente vi dem selv herned til Hulen,
Hvor vi maae dvæle til det atter mørknes.
Og derpaa gaaer det som en Østenvind
Ad Ørken til.

Beduiner.

O det er herligt! Herligt!

Nadir.

Nu Haand paa Værket med Forsigtighed.
Det er en Dyd, som vi er ikke vant til.

(De gaae.)

Værelse hos Chalifen.

Harun. Saadi.

Harun.

Du ønsker midt i Natten, vise Saadi,
At tale med Chalifen? Vel, her er han.
Men du forfærder mig; du kommer fra
Dschafar, min ædle Ven, min Storvezir,
Som Dødens Engel frygteligt omsvæver.
Af, har alt Israfil bestænket ham
Med Gravens kolde Dug? Har alt hans Aand
Sig svunget til Prophetens Paradiis?
Og skal jeg mindes kun min Ven herefter,
Som en lykkalig Drøm fra bedre Dage?

Saadi.

Nei, Troendes Beherster! Jeg har reddet
Vezirens Liv; din Ven er uden Fare.

Harun.

Ifald saa er — o vise Gubbe, tael!
Udbeed dig strax en Naade, hvad du vil;
Kun ei Prophetens hellige, grønne Banner,
Kun ei min Zobeide.

Saadi.

Høie Fyrste!
Jeg er en Olding alt, min Grav saa nær,
At der imellem mig og den er liden,
Heel liden Plads til uopfyldte Ønsker;
Og med din hele Magt, du Herlige,
Forlænger du dog ikke Saadis Dage.

Harun.

Nei, du har Ret! Med Magtens lange Sværd
Kan jeg berøve Millioner Livet,
Men redde Livet, Saadi, kan kun du.

Saadi.

Jeg reddet har din Ven, Chalife! Hvis
Jeg sparer dig endnu et kostbart Liv,
Vil du da love Naade mig for flere?

Harun.

Du taler Gaader.

Saadi.

Som jeg kun tør løse,
Hvis, Herre! du opfylder mig min Bøn.
Vil du mig skjænke Naade for en Flok
Forvildede, som Lidenskaben drev
Til Handlinger, hvis Uretfærdighed
De selv ei kiende?

Harun.

Hvis det kan bestaae
Med min Retfærdighed, saa loves det.
Men selv min Zobeides Liv og Lykke
Ei kiøbte jeg, for Skaansomhed mod Last
Og Nidingsværk.

Saadi.

Saa er jeg ganske rolig.
Du selv er viis nok til at stille Fordom
Fra Last, og daarlig Ungdoms Dristighed
Fra Nidingsværk. — Det gjælder Zobeide!

Harun.

Ha, Gubbe, tael!

Saadi.

Jeg drog fra Basra hid
Til Bagdad med min Eiendom, mit Gods
Paa Muuldyr og Kameler. Midt iØrken
Traf mig en Skare vilde Beduiner,
Som alting fra mig tog, men loved dog
Et dobbelt Vederlag, ifald jeg skaffed
Dem dine trende Qvinder: Zobeide,
Samt Mirza, Fatme. Ved en Qvaledrik
De skulde stilles, blot for nogle Timer,
Ved al Bevidsthed; bringes hemmeligt
I Sække siden til et gammelt Gravsted,
Hvor Nadir og hans vildforvovne Skare
I Morgenstunden vilde hente dem.
Jeg svor en Eed, ei at forraade ham;
Derved jeg reddet har mit eget Liv;
Som i sig selv vel ei er meget værd,
Men dog i dette Øieblik var kostbart,
Da Storveziren laa for Døden, Herre!
Og ene kunde reddes ved min Kunst.

Harun.

Du handled viseligt, min gamle Ven!
Som Floden her for Bagdad, var du os
Mod lynildsvangre Sky en Tordenleder.
Du hindred Nadir i, sig at betroe
Til andre Mænd, ei dydige som du. —
Den Uforskammede! Hans Dristighed

Er uhørt; men jeg lover dog for din Skyld
Jeg skal ei hævne mig.

Saadi.

O vise Fyrste!
Det er din egen Fordeel. Hævne sig
Kan ogsaa Beduinen; Ædelmod,
Harun Alraschid, lærer han af dig!

Harun.

Forsængelige Qvinder! Aldrig kan de
Afholde sig fra midt paa Gaden stundom
At blotte deres Ansigt.

Saadi.

O Chalife,
Den stærke Hede kan undskylde dem.

Harun.

Og neppe blottes det, saa staaer en Nar
Paa Gaden og forgaber sig deri.

Saadi.

Betragt ham som en Flue, store Fyrste!
Der sætter sig paa din Fyrstindes Pande.
Kan vel en Flue gjøre Harun skinsyg?

Harun.

Ha, det er smukke Fluer, gamle Ven!
Arabiens Beduiner, kraftige Blomster
Paa Heden. Sandet taaler ellers intet
Af Blomstrende, men skjønne Mennesker
Frembringer Ørken. Tidt har jeg beundret
De raske, ranke, brune Ryttere,
Alt Kraft og Sene, Smidighed og Ild;
Og ønsket at beherske slig en Skare.

Saadi.

Umuligt, Herre! Lettere du tæmmer
Den vilde Hest i Ørken Dschegetai,
End Beduinen.

Harun.

Ja — jeg veed det, Saadi.
Hvad gjør vi alſaa nu?

Saadi.

Jeg kiender Hulen,
Som gjemmer dem. Dit maa du ſende ſtrax
En Flok Bevæbnede, ſom bringe Naade,
Hvis Nadir og de andre to Forelſtte
Indſtille ſig ærbødigt for din Throne.
Der maa du tage dem i Eed, Chalife,
At aldrig de vil hævne ſig, og aldrig
Forſøge tiere ſligt et Oprinderan.
Og har de gjort dig ſligt et Løfte, Herre!
Saa er vi alle ſikkre. Slip dem atter,
Som Fuglen ud af Buret, kun i Ørken!
Thi Eden holder Beduinen hellig,
Og før han døer, end overtræder den.

Harun.

Hvad du dog er en Mand! ſom ſtjænker mig
Min Ven, min Elſkte; og ſom taler ei
Et Ord om al den Velſtand, du har miſtet.
Den maae de give dig tilbage.

Saadi.

Nei!
Jeg ſvor en Eed: ei at forraade dem;
Det var Forræderi at ſkille dem
Ved hvad alt ſikkert er i deres Vold.
Nei, hvad de har engang, tilhører dem;
Men forebygge Fare for Chalifen,
Naar intet Ondt derved tilføies dem,
Deri mig hindrer ingen daarlig Eed.

Harun.

Jeg ſkal erſtatte rigeligt dit Tab.
Nu iler jeg at ſende Vagten did.

(De gaae.)

Mesruns Gravsted.

Porphyrsarkophagen i Baggrunden. De tre Sække ligge midt paa Gulvet.

Ibad stikker Hovedet frem af sin Pose.

Hvor er jeg? Jeg har sovet! Ak, nu veed jeg —
Babekans Kjælder er det, hvor vi bleve
Saa mødige med Øet. Men hvad er dette?
Jeg ligger i en Pose! Hvordan kommer
Jeg dog i denne Sæk? — Ha, nu begriber
Jeg Alt! Den gode, kjære Svigerinde
Har bragt mig i et saadant Overtræk,
For at bevare mig mod Nattekulden.
Nu skal jeg aldrig tiere skjælde hende
For Gaas, om end hun elskede Babekan
Til Raseri. — Men Syahuk, hvor er du?
Jeg tvivler ikke om, at hun har brugt
En lignende Forsigtighed med ham.
Ja, ganske rigtig! Der opdager jeg
Min Naboposе. Syahuk, vaagn op!
Tag dig iagt! forsov dig ikke, Broder!
Babekan kunde komme, naar vi vented
Det mindst, og giøre frygtelig Allarm.
Lad os forlade denne Kjælderhvælving
Før Dag, men drikke dog endnu en Slurk
Os af den store Dunk, som staaer derhenne.

(Peger paa Ligkisten.)

Syahuk

(stikker ogsaa Hovedet frem af sin Pose).

Hvor er jeg?

Ibad

(skuler sig til Hovedet i sin).

Kjære Ven, vi lege Skjul.

Syahuk.

Ha, hvad betyder dette Mummespil?
Hvi har man puttet os i disse Poser?

Ibab.

Naturen, den forſigtige Natur
Indhyller altid ſine Sommerfugle
I Larven først, før de i Morgenrøden
Udfolde broget Vingerne til Flugt.

Shahuk.

Jeg mærker nok, jeg ſtikker i en Sæk.

Ibab.

Det er den brune Hud, min føde Valnød,
Som ſlutter nærmeſt om din hvide Frugt;
Den ſtærke Skal — det er Babekans Kiælder!
Dog — iblandt alle Kiældere den bedſte,
Den venligſte, den lifligſte, ſom ganſke
Betager Kiælderen det Gyſelige,
Det Gravlige, ſom ellers ruger der:
Vinkiældren, nemlig! — Kom og lad os tage
Endnu en dygtig Slurk til aarle Frokoſt;
Thi Kaffe faae vi ſikkert ikke her;
Og lad os ſaa, i Allahs Navn, forſøge
At ſmutte bort igien før Værten kommer.

Babekan (i ſin Sæk).

Lira, hvor er du? Er du ſtaaet op?
Saa bring mig ſtrax min Kaffe her paa Sengen.

Ibab (ſagte).

Babekan! — Ha, der er han alt.

Shahuk (ligeſaa).

Babekan!

Ibab.

Stik Hovedet ned og ſkiul dig i din Poſe!

(De ſkiule ſig i Poſerne.)

Babekan

(ſtikker Hovedet ud af ſin).

Hun kommer ikke! Hun kan ikke høre.
Den dovne Krop ei gider hiælpe mig,
Saa maa jeg da vel ſelv ſtaae op. — Hvor er jeg?

Jeg kiender ikke dette Sovekammer.
Her er saa mørkt, man skiælner ingenting.
Dog veed jeg vist, at jeg boer ikke her;
Hvad jeg kan komme til. Hvi ligger jeg
I Sækken da, som i en Ormesæk?
Jeg er dog ingen Orm, hvad jeg kan blive.
Og der er fleer endnu. Hvem skiules der?
Jeg gad dog vidst, hvem jeg har havt den Ære
At have, uden selv at vide det,
Til Sovekammerater denne Nat.

(De stille Hovederne ud af Poserne.)

Babekan.

Hiælp Allah! det er alle mine Brødre.

(De stige ud.)

Ibad.

Tilgiv, Babekan! Noden drev os til
At giæste dig endnu engang i Verden.
Jeg lover, det skal være sidstegang.
Din Hustru, meer medlidende med os
End du, nedlukked os i denne Kiælder.
Vor Armod dækte hun for Nattekulden
Med dette Seildug. Det er Morgen alt;
Tillad os da, til Afsted, kun endnu
Et Bæger Vin at tappe fra din Tønde,
Saa gaae vi, og du seer os aldrig meer.

Babekan.

Men hellige Prophet, hvor er jeg da?

Syahuk.

Du kiender ei engang din egen Kiælder?

Babekan.

Min Kiælder?

Ibad.

Din Vinkiælder.

Babekan.

Min Vinkiælder!

Har jeg da sovet her i Kiælderen?
Ha, nu begriber jeg mit Eventyr:
Den Drager, som i Aftes trilled mig
Fra Stedet, hvor jeg ikke aarked meer,
Af Mageligheb har aflæsset mig
I Kiæld'ren, hvortil Døren stod paa Klem,
Da han mig bragte hiem igiennem Haven.
Nu da — for Broderskabets Skyld, vil jeg
For dennegang ei giøre meer Allarm.
Drik Jer et Bæger end paa Falderebet!
Nu seer jeg selv Bojanen tydelig
Udbovne bredt og høit i Skyggen der.
De ti Zechiner skal I ogsaa faae.
Og saa afsted, til Døden os forener!

Ibad.

See nu staaer Solen op, og kaster Lyst
Sit Skin, igiennem Vinduet, paa Bojanen.

(En Solstraale falder paa Ligkisten, de opbage Graven.)

Syahuk.

Det er en prægtig Porphyrsarkophag
Med gylden Indskrift.

Ibad.

Ha — hvor er vi henne?

Syahuk (læser):

„Du, som dig nærmer denne Grav,
Foragt de Glæder, Jorden gav!
Vid: Evigheden slukker først,
Med Himmeldrikken Siælens Tørst."

Ibad.

O vee! den Krukke har jeg ingen Lyst til
At faae Sorbetten af endnu. Hvor er vi?
Vi troe os i Babekans muntre Kiælder,
Og levende vi sluttes i en Grav.

Syahuk.

O Himmel! vi er levende begravne.

Ibad.

Vist ikke! Døren staaer paa Klem derhenne.

Babekan.

Det er den hellige Mesruns Hvilested.
Jeg kiender Kisten. — Men der kommer nogen!
Det er Bevæbnede. Jeg hører Raslen
Af Vaaben. Det er sikkert Nattevagten
Lad os i Poserne som før os lægge,
Saa seer os ingen, hvis man kiger ind;
Og saa kan vi vel smutte bort herfra,
Naar vi har Dør og Gaden atter frie.

(De krybe i Poserne.)

Nadir, Kobad, Schemseddin og flere **Beduiner** komme forklædte, med Bærebøre.

Nadir.

Den vakkre Saadi har holdt ærligt Ord.
Der ligge de, de huldе Deilige!
De bedste Blomster i Chalifens Lystgaard.
Nu, lad os vise, Brødre, vi er Mænd,
Som kan beherske vore Lidenskaber.
Jeg byder, ved den Magt jeg har som Scheik,
At ingen her skal aabne Sækkene;
Thi hvert et Øieblik jo vorer Faren.
Paa Gaden udenfor staae vore Muuldyr;
Vi ere klædt som Bønder, Gartnere,
Der bringe deres Frugter ind til Torvs;
Saaledes snige vi os giennem Byen,
Til sikkre Hule. Naar vi først er der,
Da kan vi lade Skyerne forsvinde,
Som nu indhylle vore lyse Maaner.
Forsigtigt lægger dem paa Bæreboren,
At ei de vaagne, og saa raff afsted.

(De lægge Sækkene paa Bæreborene, og gaae med dem.)

Babekans Huus.

Lira; siden Drageren.

Lira.

Jeg svævet har i Engstelser og Fare
Den hele Nat, ei havt et Øie lukt.
Min stakkels Mand er ikke kommen hiem.
O Gud! han er vist falden ud i Floden
Og druknet. Jeg afsindige Kone!
Kan jeg forsvare det for Allahs Domstol?
Jeg veed, han har den Feil, at drikke tidt
Forstanden bort; og har ei den Forstand,
At sende Nogen med ham, som i Nødsfald
Dog kunde passe paa ham. Hvilken Moder
Udsender vel sit Barn, og giver det
Ei først en Barnepige med? Og jeg,
Som elsker meer min Mand, end nogen Moder
Sit Barn, jeg slipper ham i Natten ud,
Aldeles uden Vogter, uden Leder!

(Hun vrider sine Hænder.)

Drageren (kommer).

Tilgiv, min gode Frue, at jeg kommer
Nu først, og henter mine to Zechiner.
Jeg nægter ikke, jeg var ganske træt
Af al den Trillen; det var noget slidt;
Jeg tænkte, du var gaaet vel i Seng.
Desuden frygted jeg, oprigtig talt,
At muligt atter min forslagne Skiælm
Den fierdegang et Puds mig skulde spille;
Og jeg var kied af meer at gaae i Skubkar.

Lira.

Der har du dine to Zechiner, Kiære!

(Giver ham Penge.)

Drageren.

Jeg takker dig! Saa skal det heller ei

Fortryde mig, at jeg den trediegang
Var nødt til at bortkiøre ham igien.

Lira (i Tanker).

To Gange, vil du sige.

Drageren.

Nei, min Frue!
Forlad mig det, jeg vilde sige tre.

Lira.

To Gange var du her og tog paa Børen
Den Sovende. (Sagte:) Ak, jeg forraader mig!

Drageren.

Ja, ganske rigtig! Og om Lykken ei
Mig havde meer begunstiget, saa havde
Du seet i Kiælderen mig trediegang.
Min Gavtyv havde nemlig atter sneget
Af Sækken sig, og var paa Veien hid.
Thi skiøndt han alt var pæreful, saa vilde
Han dog i Kiælderen efter mere Viin.
Men jeg forstod ham uret, og jeg greb ham
Paa ferske Gierninger.

Lira.

Hvad siger du?
Du tog ham tredie Gang?

Drageren.

Her udenfor.
Han var alt smuttet mig forbi, den Strik!
Gud veed, hvorledes det gik til; det gaaer
Langt over min Forstand; thi jeg var ædru,
Og han var fuld; han sneg sig som en Snegl,
Og jeg slæi som en Pisk. Det maa vel være
En Heremester.

Lira.

Gud! det var min Mand.
Ulykkesfugl! min Mand, min Diesteen,

Som du har trillet bort. Ei sandt, han kom
Paa Gaden med en Løgte?

Drageren.

Ganske rigtig!
Til ingen Nytte. Thi om tusind Kierter
Der havde været tændt, jeg vædder dog,
Han havde ikke Solen seet paa Himlen.
Blind var han, som en nyfødt Hundehvalp,
Man kunde prikke ham paa Øinene.

Lira.

Jeg kiender dette Billed! Elskte Ven,
Du er berøvet mig. Din stakkels Hustru
Er ikke rolig, før hun har dig atter.

Drageren.

Hvorledes, Frue! du betalte mig,
For bort at slæbe dig din egen Mand?

Lira (grædefærdig).

Det var ei ham, det var slet ikke ham.

Drageren.

Hvad Diævlen, var det ikke ham endnu?
Tregange var det ham og ikke ham?

Lira.

Skaf mig min Mand igien! Jeg giver dig
Strax hundrede Zechiner, hvis du bringer
Mig ham i samme Tilstand, som han var.

Drageren.

I samme Tilstand kan jeg ikke love,
Thi nu har han vel sovet Rusen ud;
Men hvis man ei har stiaalet ham derhenne,
Saa er han heel og holden i sin Pose.

Lira.

Følg mig derhen! Jeg er ei rolig før
Jeg har ham atter.

Drageren (afſides).

Hvad de Koner dog
Er underlige! Snart forlange de,
At man ſkal ſtille dem ved deres Mænd;
Og neppe ſkeer det, ſaa fortvivle de,
Og kiøbte gierne dem langt over Priſen.

(De gaae.)

Beduinernes Hule.

De tre Sække ſtaae midt paa Gulvet.

Nadir. Schemseddin. Kobad. Beduiner.

Nadir.

Saa er den der, den lykkelige Stund,
Da vi os nærme vore Ønſkers Maal.
Som Fiſkeren, der fandt en koſtbar Perle
Skiult mellem Rognen i en Gieddes Vom,
Saa vil vi neppe troe vort eget Øie,
Naar dette grove Seildug drages bort,
Og viſer os de huldе Englebørn,
Som Purpurjordbær under ſtore Blade.
Men, Brødre! nu betager mig en Rædſel:
Den gamle Læge gav dem Dvaledrik;
Der ligge de ſaa ſtille, rolige!
Saadan i flere Timer laae de alt
I Marmorgraven. Diſſe fine Qvinder,
Kun vant til Overflod, Bequemlighed!
Hvad ſtaaer os inde for, at denne Nat,
Den glutſke Jagt har ſtaanet Fuglens Liv,
Som levende vi lokke vil af Buret?

Schemseddin.

O frygt kun ei for det!

Nadir.

Og hvis de leve,
Og intet fattes, gyser du, Schemseddin,
Da ikke ved, at de skal reise sig
Som Støtten hist iØrken, hvirvle Sand
Os stolt i Øiet, og langt heller døe,
End svigte deres elskede Chalife?

Kobad.

Det gjælder et Forsøg! En Qvinde stormer
Ei længe, Raseriet trætter snart,
Og flyder først den svage Veemodstaare,
Da aabnes Hiertet let for Mandens Trøst.

Nadir.

End om den gamle Læge var en Trold,
Som havde giækket os med fære Larver?
Thi Lægekunsten er jo selv en Trolddom;
Hvis Saadi stod nu i Forstaaelse
Med Zelulu og andre onde Væsner,
Som tidt os drille gjøglende paa Heden?

Schemseddin.

Hvorledes? Du, den Kiækkeste blandt os,
Du frygter meest?

Nadir.

Fordi jeg elsker meest.
Hvad Vaaben har en Mand mod Kiærlighed?

Schemseddin.

Kast Haabets Anker i din Lykkes Havn!
Kom! lad os aabne vore Sække hver,
Og lad saa Virkeligheds søde Fryd
Forjage hver en Drøm om Harm og Trolddom.

(De aabne Sækkene. De trende Brødre staae for dem stivt og ubevægeligt med bøiede Knæe, udstrakte Pegefingre og stirrende Øine. De synge:)

Ibad.

Saadt, min Mester! i din Vold,
Du Røverne gav til Ørkentrold.

Syahuk.

Vi flyve med dem, i dette Nu,
Til Svovelkilden, til Zelulu.

Babekan.

Der dyppe vi dem i Svovelflod,
Og Ørken skal drikke Røverblod.

Alle Tre.

Med Liget mættes Hyæn' og Ulv.
Nu lystig i Ring paa Hulens Gulv!

(De dandse i Ring.)

Beduinerne.

Flyer! Hereri! Geoncha, hiælp os du,
Du Ørkens gode Aand! bevar os mod
Den onde Zelulu, og mod hans Hær.

(De flye.)

(Brødrene drage deres Aande dybt, og fatte sig af deres Forfærdelse.)

Ibad.

Det hialp! — Nu Syahuk, jeg lover dig,
At aldrig oftere jeg spotte skal
Dit Hang til Digtekunst, din høie Flugt.
Men næsten meer end Røverne forundres
Jeg over den Behændighed, hvormed
Babekan greb dit Indfald, og hvor smukt
Samdrægteligt han dandsed her i Ring
Med sine Brødre.

Babekan.

Ak, hvad tvinger Nøden
Os ikke til? Jeg troede mindst, at jeg
Paa mine ældre Dage skulde dandse
Som Giæk, og synge dumme Folkeviser.

Syahuk.

Tak Gud, at du har ikke glemt den Vise!

Og aldrig ſtiænd paa vores Lighed meer;
Thi andengang den redded har dit Liv.

Babekan.

Ak, det er ikke ſagt, at vi er reddet
Endnu. Hvad giør vi meer?

Shahuk.

Vi maae benytte
Os klogeligt af deres førſte Skræk,
Og ſmutte bort, før de faae Tid til Fatning.

(Man hører Larm udenfor af Bevæbnede.)

Babekan.

Ak, Muhammed! den Glæde var kun kort.
De har alt fattet ſig, og komme der
Tilbage, for at myrde os.

Shahuk.

Til Dandſen!

Babekan (ſonnende).

Jeg kan ei dandſe meer! Jeg kan ei dandſe!
En Isnen gjennemfarer mine Been.

Chalifens Vagt kommer.

Høvedsmanden.

See, her er fleer af diſſe Røverhunde,
Som ſtiæle vor Chalifes Koner bort.
I Lænker med dem, og ſaa ſtrax i Fængſel!

Ibad (ſagte til Shahuk).

Det er Chalifens Vagt! Gud være lovet,
Nu faaer den hele Sag et andet Udfald.

Babekan.

Gud hiælpe mig! Skal jeg nu giælde for
En Jomfrurøver? Ak, Høiſtærede!
Seer jeg da ud ſom Een, der ſtiæler Koner?

Høvedsmanden.

Nei, du ſeer ud ſom tre, der ſtiæle Koner.
Tre Alen er I af det ſamme Stykke.

Steds ligne disse Skurke dog hverandre!
Man skulde have ondt vist ved at finde
Tre skikkelige Folk i samme Mængde,
Af samme Snit.

Babekan.

Høistærede! det er
En Misforstaaelse, det er en Irring.
Det beer jeg paa.

Høvedsmanden.

Ja vist, vist beer du paa det!
Du har forbrudt dit Liv, det veed jeg nok.
Giv du kun Tid! du er alt Strikken vis.

Babekan.

Ak, skal jeg stranguleres, blot fordi
Man ta'er mig for en Anden? Jeg, som slap
Engang for Døden af den samme Grund.
Seer jeg da ud som en forelsket Nar,
Der sætter Livet til af Sværmeri?

Høvedsmanden.

Hvad? Har du Pande nok til mig at nægte,
Du er en Beduin, en Stratenrøver?

Babekan.

Gior dog ei Ædderkoppen til en Flue,
Min gode Mand! Jeg kan ei ride; jeg
Har aldrig været oppe paa en Hest.

Høvedsmanden.

Du stiller dig enfoldig an, Krabat!
Spell dig i dine Kammerater der!
Du ligner dem jo dog i Eet og Alt,
Saa lær af dem at døe med Værdighed.

Babekan.

Ak, skal jeg døe, saa er det mig det samme,
Hvordan jeg døer.

Høvedsmanden.

Fy, skamme dig, du Niding!
Er du en Ørkens Søn? Du skræber jo,
Som om du var en gammel Kiærling.

Babekan.

Ja,
Det er jeg ogsaa! Lad mig være Kiærling,
Men skaan mig for at være Beduin!

(De føres bort.)

Fierde Act.

Fængsel.

Husſein. Muladdin med et Bæger i Haand.

Muladdin.

De Stakler! ſkal de rettes nu med Giſt!
Hvad har de giort?

Husſein.

Det vover du at ſpørge?
Troer du dig ſikker bag din Oſtersſkal?
Din Taabelighed gior dig til en Spot
For Hoffets Qvinder, og det gior dig nasviis;
Men vogt dig for at være altfor kiæk!
Til Vands gaaer Krukken, til den miſter Hanken.

Muladdin.

Jeg har ſlet ingen Hank at miſte, Husſein!
Og jeg gior heller ingen Narreſtreger;
Ved vor Chalifes lattermilde Hof
Er jeg maaſtee den meeſt Alvorlige.

Husſein.

Det er din Alvor juſt, ſom vækker Latter

Muladdin.

Jeg taler ei et ufornuftigt Ord.

Husfein.

Juſt derfor! Ingen taler mere klogt,
End dumme Menneſker, der altid ſpille
De gamle ſlukne Trumfer ud igien.

Muladdin.

Det hiælper ei, jeg ſpilder kun min Tid,
Med at beviſe dig, hvor klog jeg er.
Det er Misundelſen, ſom taler af dig.

Husfein.

Indbildſke Nar!

Muladdin.

Nu ikke meer om det!
Sig mig, hvi handler man ſaa haardt og grumt,
Og dræber diſſe ſtakkels Trillinger?
En ſaadan Sieldenhed! Fordi de ſætte
Sig ſelv i Spiritus, og drikke ſig
En Perial og ſlæbes i en Sæk
(Hvoraf de neppe vide meer, end Barnet
I Moders Liv) til Graven; ſkal man derfor
Nu virkelig begrave dem for Alvor?

Husfein.

Uagtet din forfærdelige Dumhed,
Vil jeg nedlade mig til en Forklaring.

Muladdin.

Nu da?

Husfein.

Muulæſeldriveren fra Basra,
Kameeludleieren — hvad hedder han?

Muladdin.

Han hedder Ibrahim. Du har en daarlig
Huſommelſe; det hændes gierne Folk,
Som har en uſædvanlig Dømmekraft.

Husfein.

Han var imorges tidlig hos Chalifen,
Og har fortalt ham længe, vidt og bredt,
Om disse tre besynderlige Mænd.

Muladdin.

Ja, det er sandt! Jeg havde aldrig troet,
At der blandt Mennesker var saadan Lighed
Og Enighed; thi de bestiæmme fast
Jo Dyrene og Ovagene paa Marken.
Seer jeg en Tyr, en Ko, en Hest, en Vædder,
Saa er der dog et Horn, en Blis, en Plet,
Hvorved jeg kan orientere mig;
Men her —

Husfein.

Chalifen have vil en Spøg,
Og vi skal give disse trendre Brødre
En Dvaledrik, beredt af gamle Saadi.
Slig Saft indluller dem i dybén Blund;
Men naar de lugte til et kraftigt Vand,
De vaagne let. Dog skal de Sovende
Først bringes herfra til Chalifens Harem.
De To skal finde sig i Paradiis,
Vakt af en sød Musik, blandt unge Qvinder;
Den Tredie, slet og vranten af Natur,
Skal vaagne, som i Helvede, forfulgt
Af sorte, grimme Slavers Diævleflok.
Men synes dig ei selv, at Skuespillet
Vil vinde meget, naar de alle troe,
At man dem virkelig har dræbt med Gift?

Muladdin.

Jo, upaatvivlelig! Og da jeg hører,
Det er til deres eget Gavn og Bedste,
Og til Chalifens Morskab, har jeg heller
Ei noget at indvende derimod.

Husfein.

Særdeles naadig! Rak dem Giften ſtrax!
Jeg ſelv vil være hemmelig tilſtede.
Men hvis du med et Ord —

Muladdin.

Frygt aldrig derfor!
Jeg er ei gal, fordærver ei en Spas.
Dog maa man ei forſtrække dem for fælt,
Men forberede dem paa Dødens Komme
Med Viisdom og Sagtmodighed; thi ellers
Det kunde muligt ſkade deres Helbred.

Husfein.

Saa forbered dem da, du viſe Mand!
Men vogt dig for at være altfor viis,
At ei du viſer dem, hvad du ſkal ſkiule.

(Gaaer.)

Muladdin (talder).

I gode Venner! kommer lidt herud,
Ifald det ei er til Ulelighed,
Og derſom det er til Ulelighed,
Saa kommer dog herud alligevel!

Syahuk, Ibad og Babekan komme.

Syahuk.

Hvi er vi fængſlede? Hvad har vi giort?

Muladdin.

Hvad I har giort? — Det maa vor Herre vide!
Jeg mener ei vor Herre, men Chalifen;
Han veed det; og ifald han ikke veed det,
Saa kaſter intet Nag paa ham for det!
Han har ſaa mange Ting at huſke paa,
At der ham Noget let kan gaae af Glemme.

Ibad.

Hvad Straf har man tiltænkt os her?

Lad os nu synke ned i Hulens Baggrund,
Fromt sammenslyngede som gode Brødre.

(De sætte sig.)

Saaledes svæve vi til Paradis,
Og Englene vil glædes ved at see os.

Ibad (lyser dem.)

Gud lønne dig din Troskab og dit Venskab.
Lad nu Babekan i den sidste Stund
Sig trøste med sit Guld. Det er jo dog
Det eneste, han elskte her i Verden.

(De sove ind.)

Babekan

(efter et lidet Ophold).

De er alt borte! — Ak, det gik jo let!
Mon de drak alting ud?

(Kiger i Bægeret.)

Nei Broderparten
De levnet har til mig! det kraftigste,
Det værste Bundfald. Ak, saa skal jeg døe!
Forlade dig, min Hustru! mine Børn!
I en ynkværdig Tilstand. — Atter Børn!
Jeg har jo ingen. Men jeg havde Penge,
Og det er mere tungt at miste Penge,
End Børn. De kiære Grunker! — Jeg vil have
Dog den Fornøielse for sidstegang
At ryste dem af Tutten i min Turban,
Og rage mellem dem med Fingrene. —

(Han gior det og stiuler dem derpaa bag en los Flise i Fængselsgulvet.)

— Saa! nu er det forbi. Hvad hiælper det
At klynke? Jeg vil ogsaa være kiæk,
Da dog jeg seer, at Feighed intet nytter.
Ei Menneskct undgaaer Bestemmelsen,
Det bør en ægte Muselmand jo troe;

Babekan.

Jeg Ulykſalige!

Ibad (med Fatning).

For Bødlens Haand?

Muladdin.

Bevares! Seer da jeg ud ſom en Bøddel?

Syahuk (foragtelig).

Du?

Muladdin (angſt).

Gode Herre! jeg er ſaa uſkyldig,
Som Bægret, der indſlutter denne Gift.

Syahuk (reſignereet).

Gift altſaa? Godt! Chalifen byder her,
Jeg forudſeer det, der er ingen Redning.

Ibad (ligeſaa).

Et Menneſke kan ei undgaae ſin Skiæbne.

Muladdin.

Jeg kan ei ſige Jer, hvor det mig glæder,
At finde Eder ſaa fornuftige.
De Fleſte larme, ſkiænde, hyle, tude,
Naar de ſkal rettes. Det er ikke ſmukt!
Det er uſædeligt og uanſtændigt.

Syahuk.

Forlad os nu, du fæle Uglebillede!
Du dumme Fugl, ſom klapprer med din Vinge
Paa Vinduet, uden Sands og Følelſe.

Muladdin.

Jeg nægter ei, jeg kommer rigtignok
Som en Ulykkesfugl, og kan det lette
Jer i den ſidſte Stund, ſaa maae I gierne
Udſkiælde mig ſaameget ſom I vil.
Her ſætter jeg da Bægeret paa Bordet.
Det er fortræflig gammel Cyperviin,

Som vi har blandet Saften i; det smager
Som Honning. I kan trøste Jer dermed,
At mange drikke langsomt sig ihiel;
Her gaaer det hurtigt i en Haandevending.
Og er I virkelig uskyldige,
Saa kommer I til Paradiis paa Hesten
Al Borak, paa Prophetens egen Hest.
Jeg Stakkel maa henslæbe mig maaskee
Endnu en tidlang paa mit eget Esel.

(Gaaer.)

Babekan

(hulker og græder).

Jeg er saa inderligt, saa dybt bevæget,
Mit Hierte røres, mine Taarer flyde!
O mine kiære, vakkre, gode Brødre,
Tilgiver mig den Haardhed, Følesløshed,
Som jeg i Livet viste Jer! O lader
Mig døe i Eders Arme!

Syahuk (kold).

Fy, Babekan!
Din Blødhed er utaalelig, din Taare
Fast mere vammel, end den Gift, der staaer
I dette Bæger.

Babekan

(vil omfavne Ibab).

Ibab! du er ikke
Saa følesløs; tilgiv din stakkels Broder!

Ibab

(støder ham fra sig).

Bliv mig fra Livet, vammelige Græder!
Det er kun Dødens Skræk, som ryster dig,
Det er ei Kiærlighed, den har du ei;
Og hvis du atter kom i Lykkens Favn,
Du blev den samme følesløse Klods.

Babekan
(vrider sine Hænder).
Ak, mine kiære Penge!

Ibad.
Penge kan
Du faae endnu, hvis det kan trøste dig.
See her! der har du hundrede Zechiner!
Dem gav din Kone mig i Reisepenge.
Til denne Reise, som nu foreſtaaer,
Behøves ei Zechiner.
(Giver ham en Pung.)

Syahuk.
Der er fleer!
Endnu et hundrede! dem gav din Lira
Mig ligeledes.
(Rækker ham endnu een.)

Babekan (overrasket).
Ha, troløſe Qvinde!
Det vover du dig til paa egen Haand?

Ibad.
Der har vi Kiærligheden! Jeg maa lee
Af din Forbarmelighed, ſkiøndt jeg ſtaaer
Paa Dødens Tærſkel.

Syahuk (alvorlig).
Ibad, kiære Broder!
Vi fulgtes troligt ad paa Livets Vei,
I Medgang og i Modgang, Sol og Skygge,
Saa lad os ogſaa følges ad i Døden.
Omfavn din Broder!
(De omfavne hinanden.)
Lad os drikke Giften
I trofaſt Favnetag!
(De drikke.)
Saa! I Guds Navn!

Lad os nu synke ned i Hulens Baggrund,
Fromt sammenslyngede som gode Brødre.

(De sætte sig.)

Saaledes svæve vi til Paradiis,
Og Englene vil glædes ved at see os.

Ibad (lyser dem.)

Gud lønne dig din Troskab og dit Venskab.
Lad nu Babekan i den sidste Stund
Sig trøste med sit Guld. Det er jo dog
Det eneste, han elskte her i Verden.

(De sove ind.)

Babekan

(efter et lidet Ophold).

De er alt borte! — Ak, det gik jo let!
Mon de drak alting ud?

(Kiger i Bageret.)

Nei Broderparten
De levnet har til mig! det kraftigste,
Det værste Bundfald. Ak, saa skal jeg døe!
Forlade dig, min Hustru! mine Børn!
I en ynkværdig Tilstand. — Atter Børn!
Jeg har jo ingen. Men jeg havde Penge,
Og det er mere tungt at miste Penge,
End Børn. De kiære Grunker! — Jeg vil have
Dog den Fornøielse for sidstegang
At ryste dem af Tutten i min Turban,
Og rage mellem dem med Fingrene. —

(Han gior det og stiuler dem derpaa bag en los Flise i Fængselsgulvet.)

— Saa! nu er det forbi. Hvad hiælper det
At klynke? Jeg vil ogsaa være kiæk,
Da dog jeg seer, at Feighed intet nytter.
Ei Mennesket undgaaer Bestemmelsen,
Det bør en ægte Muselmand jo troe;

Og hvad Chalifen engang har bestemt,
Det er Bestemmelsen, og dermed Basta!

(Drikker).

Nu er det skeet! Men jeg vil ikke sidde
Hos disse to storagtige Personer,
Som holdt sig selv for gode til at bøe
Med mig.

(Sætter sig i en anden Krog.)

Jeg sidder her — og sover alt.

(Han sover ind.)

Babekans Huus.

Lira. Salle.

Lira (fortvivlet).

Min arme Mand! jeg kan ei finde ham,
Han er berøvet mig, maaskee for evig.
Jeg været har i Mesruns Marmorgrav,
Men ak, han er saa lidt imellem Døde,
Som mellem Levende. Hvor er han da?

Salle.

Du Taabenakke! græder du igien,
Og ærgrer mig med denne skantede
Og ubegribelige Kiærlighed?
Din stakkels Mand! Jo vist! nu skal du see,
At man har stiaalet bort din Ædelsteen.
Nu faaer du Bindet endelig fra Øiet,
Og lærer, hvilket Afskum du har elsket.

Lira.

Min Mand et Afskum?

Salle.

Veed du vel, hvorfor

Han ikke kom inat? Har du ei hørt
Den laſtefulde Daad, han har bedrevet?

Lira.

Hvad Laſt? Fordi en Mand faaer ſig en Ruus,
Kan ikke gaae, og trænger til at bæres
Hen over Gaden.

Salle.

Deri har du Ret!
Viſt trængte han til Overbærelſe.
Hans Eventyr inat veed hele Byen,
Du er den Eneſte, ſom ikke veed det.
Saa gaaer det Konerne, de ſtakkels Giæs!
De gaae ſom Blindebukken midt i Flokken,
Og mærker ei, man peger Finger ad dem.

Lira.

Jeg veed det alt! den taabelige Drager
Har jo fortalt mig det.

Salle.

Saa veed du da,
Babekan er en Niding, en Forræder?

Lira.

Og om han drukken var hver Dag i Ugen,
Og lod ſig trille hiem hver Nat i Sækken,
Jeg ſkulde moderligt tilgive ham.

Salle.

Hvem taler om hans Drukkenſkab?

Lira.

Saa ſtikler
Du paa hans Gierrighed?

Salle.

Hvem taler her
Om Gierrighed?

Lira.

Hans Vrantenhed?

Salle.

Vist ikke.

Lira.

Hans Dovenskab?

Salle.

Nei, han har været flittig
Inat.

Lira.

Hans Ubarmhiertighed?

Salle.

O nei!
Han var særdeles hiertelig inat.

Lira.

Hvad flittig og hvad hiertelig inat?
I Nat og altid Nat. Din Tale selv
Er mørk som Natten.

Salle.

Giv mig bare Tid,
Saa skal den blive lys med eet og skiære,
Som Middagssolen, dig i Øinene.
Hør kort og godt: Babekan har inat
Giort Selskab med en Mængde Sviregaster.
I Fuldskab fik de det forvovne Indfald,
At liste sig hen i Chalifens Harem
Og stiæle nogle smukke Koner bort.
Det lykkes dem!

Lira

(vrider sine Hænder).

Jeg Ulykkalige!

Salle.

En ung Brunette, smuk og blomstrende,
Faldt i din Husbonds Lod.

Lira (opbragt).

Den stammelige,
Afskyelige Mand! Den Drukkenbold!
Udhaler! den i Grund og Bund Forvorpne!
Han stiaalet har en Kone fra Chalifen?

Salle.

Fatime hedder hun, en deilig Pige!

Lira.

Ha, jeg vil stilles strax fra det Uhyre.
— Men er det ogsaa sandt?

Salle.

Troer du, at Byen
Det vilde sige, hvis det ei var sandt?

Lira.

Den lumpne Mand! Den Utaknemlige!
Var det min Tak, fordi jeg lukte Øret
For alle Laster, hvormed han er proppet
Til Halsen fuld? Jeg taabelige Gaas!
Nu falder det mig først som Skæl fra Synet.
Hvor er han henne? Er de flygtet bort,
Saa maa man hurtig sætte efter dem.
Chalifens Kone skal igien han bringe,
Og jeg vil krabse ham hans Øine ud!

Salle.

Man har imorges grebet Roverne.
Chalifens Koner er i Sikkerhed.

Lira.

Gud være lovet!

Salle.

Gyſer du nu ikke
For den Ulykkeliges Straf?

Lira.

Hvad gyſe?
For ſlig en Synd er ingen Straf for ſtor.

Salle.

Han har forbrudt ſit Liv.

Lira.

For mig ret gierne!
Jeg gaaer i Bøn ei for ham med et Ord.

Salle.

Men hvis han giorde Bod og loved Bedring?

Lira.

Hvo eengang ſtiæler, altid er en Tyv.

Salle.

Jeg kan dog trøſte dig med, at Chalifen
Har alt benaadet ham.

Lira.

Jeg maa derop!

Salle.

Hvor vil du hen?

Lira.

Op for Chalifens Throne.

Salle.

Hvad vil du der?

Lira.

Jeg gier et Knæfald for ham.

Salle.

Og beder om?

Lira.

At idetmindſte han

Tildeler min Forræder Baſtonade!
Halvtredsſindstyve Slag med Bambusrøret!
Det gaaer ei an at ſee igiennem Fingre
Med ſlige Synder. Land og Stad og Throne
I Fare ſtod ved ſlig utidig Mildhed.
Nei, Baſtonade maa der til, Babekan!
Saa liſter du dig ei ſaaſnart igien
Med ømme Saaler paa forbudne Veie!

(De gaae).

En ſtor, rummelig Løvſal i Chalifens Hauge.

Harun Alraſchid. Saadi.

Harun.

Jeg veed nu alt! Min Huſtru er uſkyldig;
De unge Piger Mirza, Fatme — mindre!
De kiede ſig, de vil ei tækkes mig.
Jeg har knap talt med dem, knap ſeet dem ret.
De bragtes mig i Vaaren fra Georgien.
Og derſom jeg lod Døren ſtaae paa Klem,
Saa ſmutted diſſe Fugle mig af Buret.
Du veed, jeg hører ei blandt de Chalifer,
Som nidkiært, for en liden Aarſags Skyld,
I Tigerfloden drukne deres Koner. —
Bered dig paa det koſtelige Middel,
Hvorved du vækker Liv i mine Døde!

Saadi

(viſer ham en lille Flaſke).

Her er det!

Harun.

Man hidbringer dem i Haugen,

Og nu skal Skuespillet strax begynde.
Babekan vaagner mellem onde Aander,
Der true ham med Fakler og med Færler.
Den fromme Shahuk, den raske Ibad —
Jeg ynder dem, endskiøndt jeg ei har seet dem,
Men blot af Ibrahims Beskrivelse.
Den ene munter og den anden sværmersk!
Tienstvillig hver, med roligt, barnligt Mod,
Tilfreds med deres Armod, haabefulde,
Fornøiet over Andres Held, skiøndt Skiæbnen
Forfulgte dem, og aldrig klynkende.
Det rører mig! Thi egenkiærlig Blødhed,
Den er sædvanlig, ofte væmmelig;
Men venligt Smil igiennem Taarer, Saadi,
Det smelter Stene. Dog var deres Broder
En saadan Steen, der ikke lod sig smelte.

(Leer.)

Derfor han bøde skal i Helvede!
Kun staaer tilbage nu med Værdighed
At stilles vel ved Beduinerne.

Saadi.

Du glemmer ei dit Løvte, store Fyrste?

Harun.

Et Haar ei krummes skal paa deres Hoved;
Men de maae love Venskab mig og Fred.

Saadi.

Den raske Nadir venter udenfor;
Et Ord af ham er nok for hele Flokken.
Og jeg behøver ei at sige Harun
Alraschid, hvordan man skal vinde Hierter.

Harun.

Gaae vise Ven! og kald den unge Scheik.

(Saadi gaaer; et Øieblik derefter triner Nadir ind. Han boier sig ikke for Chalifen, men bliver staaende stolt med naturlig

Værdighed i nogen Afstand, og venter paa, at Chalifen skal tale til ham.)

Harun

(efter et Øieblik taus at have betragtet ham).

Du vilde røve mig min Hustru, Nadir?

Nadir.

Chalife, ja!

Harun.

Hvorfor?

Nadir.

Jeg elsker hende.

Harun.

Men hun er min.

Nadir.

O, du har nok igien!

Harun.

Nu fanged jeg dig, Røver!

Nadir.

Jeg er fangen.

Harun.

Hvad mener du, jeg har bestemt dig?

Nadir.

Døden.

Harun.

Og du?

Nadir.

Jeg har beredt mig paa at dø.

Harun.

Du beder ei om Naade?

Nadir.

Nei!

Harun.

Hvorfor?

Nadir.

Fordi jeg ſkatter Æren meer end Livet.

Harun.

En vakker Ære viſt, at være Røver.

Nadir.

Det var ſelv Muhammed. Jeg ligner ham
Langt meer end du.

Harun.

Det vover du at ſige
Hans Ætling? Mig?

Nadir.

Der flyder ogſaa Blod
Af ham i mine Aarer.

Harun

(efter et Øyeblik).

Hvis jeg ſkjænkte
Dig Livet nu?

Nadir.

Saa tog jeg derimod.

Harun.

Men hvis jeg først en Eed af dig forlangte,
Ei meer at efterſtræbe mine Ovinder,
Og ei at hævne dig?

Nadir.

Saa ſvor jeg den.

Harun.

Hvis jeg tilbød dig Tieneſte ſom Høvding
I Haruns Hær?

Nadir.

Afſlaaet!

Harun.

Og hvorfor?

Et Træ med Frugter i en gisdet Hauge
Bær' meer end Flyvesand i golden Ørk.

Nadir.

Men Sandet flyver frit, og Træet staaer
Med sine Rødder fængslet i din Grund.

Harun.

Saa gaae med Allah! Jeg tilgiver dig.

Nadir.

Din Hoimod rører; og vær forsikkret om,
At du fra denne Dag skal finde Venner
I Ørken.

Harun.

Vælg dig af mit Harems Qvinder
En Hustru, hvilken selv du vil; kun ei
Min Zobeide.

Nadir

(lægger vertalvorlig Haanden paa sit Bryst).

Kun for hende brændte
Mit Hierte; men nu vil jeg glemme hende,
Og mindes Haruns Hoimod.

(Han hilser med Haanden og gaaer.)

Harun.

Skionne Røver!
Hvi kan man ikke tæmme slig en Ganger?
Og naar den tæmmes — ak, hvi mister den
Saameget af sin herlige Natur?

Husein og Muladdin træde ind med dybe Buk.

Husein.

Tilgiv os, Troendes Beherster!

Harun.

Husein,
Muladdin! bringer man de Sovende?

Husfein.

Ja, store Fyrste!

Harun.

Har alt Choret nær
Forsamlet sig?

Muladdin.

Ja, Troendes Beherſker!
De sorte Slaver har alt Horn som Diævle,
Og Pigerne seer ud som Englebørn.
Den var som Fod i Tøffel, den Forvandling.

Harun (smilende).

Mon de nu ogsaa troe, de vaagne hisset?

Muladdin.

Derfor har Husfein sørget.

Husfein (sagte).

Hold din Mund!

Harun.

Hvi skal han tie? Kun af Børn og Narre
Man hører Sandhed.

(Til Muladdin).

Hvorfor har han sørget?

Husfein.

Min høie Herre! harmes ikke paa
Din Slave, hvis jeg handled egenraadigt.
Det var kun for at giøre dig din Spøg
Lidt mere morsom, jeg har bildt dem ind,
At Sovedrikken var en Gift, de nød —

Harun (morf).

Paa min Befaling?

Muladdin.

De er gaaet ud
Af Verden fromt og roligt som et Lys;
Thi jeg har selv berettet dem til Døden.

Harun

(opbragt til Husfein).

Knæl, Slave! der paa egen Haand i mit Navn
Tør straffe den Ustyldige med Døden.

Husfein (knæler).

Chalife! det var kun med Dødens Skræk!

Harun

(drager sin Sabel og rækker den til Muladdin).

Der! — Hug hans Hoved af!

Muladdin forfærdet).

Jeg, Troendes
Beherſker? Jeg forſtaaer ei denne Kunſt,
Jeg har kun lært at bruge Haugeſpaden.

Harun.

Afhug hans Hoved, eller miſt dit eget!

Muladdin.

Ja ſaa! (Til Husfein:) Saa ſeer du ſelv, min gode Ven!
At jeg er nødt; Nød bryder alle Love.
Tilgiv mig godhedsfuld, ifald maaſkee
Jeg ſnitter dig i Skuldren eller Armen,
Før jeg faaer Hov'det af dig! Det er ikke
Saa let, det lykkes ikke førſtegang.

Husfein (beder).

Der er een Gud og Mahom hans Prophet!

Muladdin

(lader Sablen ſynke og trækker ſit Veir tydt.)

Harun

(er nær ved at briſte i Latter, men tvinger ſig og ſiger med barſk Røſt):

Nu? Bliver der vel noget af?

Muladdin.

Chalife!
Jeg faaer —

Harun.

Hvad faaer du?

Muladdin.

En Venauelſe.

Jeg tvivler om, der bliver noget af!

Harun.

Er du en Mand?

Muladdin.

Nei, deſtoværre; det

Er ikke min Skyld.

Harun.

Hug!

Muladdin

(knæler ved Siden af Husſein).

Saa troer jeg dog,

Naar galt ſkal være, jeg langt heller miſter

Mit eget Hoved, end afhugger Andres.

Tilgiv! Jeg kan ei være Bøddelknægt.

(Rækker Chalifen ſin Sabel.)

Behag ſelv at forrette Ex'cuſionen!

Harun (leer).

Reis dig, din Taabenakke! Reis dig, Husſein!

Det var kun Skræk for Skræk. Lær nu herefter,

At være meer medlidende med Andre,

Og overſtrid ei min Befaling tiere.

Husſein

(ſpringer glad op).

Chalifen leve!

Muladdin (ligeſaa).

Ja, det er en Mand,

Som lever og la'er leve! Jeg beholdt

Mit Hoved! Ha, nu komme der mig Nogen

Og paaſtaae uforſkammet, at Muladdin

Har intet Hoved. Hvad er da den Knap,
Som mig Chalifen naadigst lod beholde?

Harun.

Ha, det er lidt, som kan fornøie Børn.
Nu følger mig! Musiken skal begynde.
Ibad og Syahuk indbringes først.
Alt hænger Natteskyggen under Løvet;
Man skiælner ei ved Faklerne saa nøie;
Og denne Hal maa tiene til en Forgaard,
Saavel for Himlen, som for Helvede.
Det er den jo! — Den er et Sted paa Jorden!

(De gaae.)

(En sagte Adagio begynder, under hvilken Ibad og Syahuk bringes sovende ind paa Løibænke af nogle Slaver, fulgt af Seraillets Qvinder med Binger paa Skuldrene, færdige til Sang og Dands.)

Chalifen kommer med **Saadi.**

Harun.

Nu vise Saadi! øv din Kunst, og gnid
I Tindingerne disse Sovere
Med Livsens Vand! Blæs Aand i deres Næse
Med denne stærke Duft, som bringer atter
Bevægelser i Dødens stive Lemmer,
Og aabner Øinene for Livets Lyst.

(Saadi vil giøre det.)

Harun.

Dog — bie et Øieblik! Man vaagner ei
I Paradiis, naar man ei finder der
Sin Huris. — Hvem skal jeg nu vælge her
Til Huris for de tvende Slumrende?
I Piger! siger, hvo vil være Huris
For Ibad og for Syahuk? — men de
Som vorde det, maae siden ægte dem;

Thi ei det sømmer sig Chalifens Qvinder
At knæle for to Fremmede, hvem ei
Han skjænker siden dem til Ægtemænd.
Nu? hvo vil være det? I tør ei tale;
I Manges Øie læser jeg dog Ønsket.
Saa maa jeg vælge selv da. — Fatme, Mirza!
I har dog nylig blottet Eders Ansigt
For Røvere, saa kan det ogsaa skee
For fredelige Svende. Det skal være
Jer Straf, ifald det ellers er en Straf,
At synge Liv igien i disse Døde,
Og siden pryde Livet dem med Blomster.

Mirza

(træffer Fatme til en Side og siger sagte, medens Saadi paa Chalifens Wink beskjæftiger sig med de Sovende):

O Allah! min Veninde! Kiender du
De tvende Fremmede, vi saae igaar?

Fatme.

Vi lade maae, som vi har aldrig seet dem.

Mirza.

Men om de kiender os?

Harun.

Hvad hviskes der?

Mirza.

Vi kun aftale, Troendes Behersker,
Den Sang, som vi vil synge, naar de vaagne.

Harun.

Har I alt fundet een, saa synger den!
Thi Saadis Middel virker allerede.
Nu hilser venligt dem med Chor og Dands.

(Han gaaer tilside.)

Chor og Dands.

Hvad Propheten har forjettet,
Stiænkes efter Dødens Blund.
Hvis dig Livets Vei har trættet,
Hvil dig i den hellige Lund!
Sølvklar Kilde kiøl sig sniger
Giennem broget Blomsterbed,
Og en Sværm af unge Piger
Veiler om din Kiærlighed!

Syahuk,

(som har reist sig overende).

O Himmel, Broder! Vi er salige —
I Paradiis.

Ibad (ligesaa).

Nei, nei, det er en Drøm!
Jeg frygter for at vaagne; den er sød,
Den huldе Drøm, jeg vil ei miste den.

(De lægge sig ned igien.)

Mirza og Fatme

(nærme sig, boie sig over dem og synge):

Den Længsel, som i Jordens Trængsel
Blev tilfredsstillet ei,
Forsvinder, naar din Sol oprinder,
Hvor der er evig Mai.
Det Billed, som sig for dig stilled,
Men bort i Taager svandt,
Det kommer i en evig Sommer;
Du søgte, hvad du fandt.
O Lykke! du den Elskte trykke
Skal salig til dit Bryst,
Og Toner under Palmens Kroner
Forkynde dig din Lyst!

Ibab

(springer op og omfavner Mirza).

Jeg drømmer ikke, det er virkeligt!

Syahuk

(ligeledes med Fatme).

Jeg trykker den Tilbedte til mit Bryst!

Mirza

(hvisker sagte til Ibab).

Nu stille, stille!

Fatme

(ligesaa til Syahuk).

Røber Eder ei!

Syahuk.

Hvad skal vi ikke røbe? At vi fandt
I Mahoms Himmel Sælens Ideal?

Chor og Dands.

Følger nu, hvor Glæden vinker
Bag de friske Palmetræer!
Stiernen over Lilien blinker,
Rosen staaer i Maanestiær!

(Alle gaae. Musiken gaaer over fra det Indbige og Glædelige til det Burleske og Truende, dog først sagte, siden larmende. Babelan bæres ind paa en Træbænk, af sorte Slaver med Horn i Panden, de Dandsende have Fakler og Svøber.)

Chalifen kommer med Saadi.

Saadi.

For længe vil vi dog ei ængste ham.

Harun.

Hvad ængste ham? Det er en Blok, saavidt
Jeg hører, der ei føler nogenting.
Han hører intet uden Guldets Klang,
Han har blot Smag for Mad og stærke Drikke.
Jeg vil kun have lidt min Spas med ham;

Og fremfor alting længes jeg at vide,
Hvordan hans gode Kone tager det.
Man siger mig, hun er i Slottet alt,
Vil kaste sig i Støvet for min Throne,
Og raabe kiærlig om Barmhiertighed
For hendes Drog. Thi hun skal være blind
For alle denne Ægtefærres Feil,
Og tiene meer end Nogen til Bevis,
At Kiærligheden gaaer med Bind for Øiet.

Saadi.

Mig er fortalt om hende, store Fyrste!
Hun er ei taabelig; nei tvertimod:
Fiin, yndig, venlig, smuk; hun har Forstand,
Saafnart ei Talen er om hendes Mand.
Mig rører sig en stakkels Qvinde, Herre!
Af god Natur, tilbøielig til Troskab,
Som Skiæbnen gav en saadan Ægtefælle.
Den svage Vedbend trænger til en Støtte,
Er Stammen krum, er den i Bullen huul,
Det siger ei, den friske Vedbend slynger
Sig ufortrøden dog om slette Træ;
Pligt lukker Øiet for de mange Mangler,
Og overbærende Taalmodighed
Gier taaleligt selv det Utaalelige. —

(Strøger Babekans Tindinger med Haandet.)

Han rører sig.

Harun.

Saa lad os gaae tilside,
Og lad saa Diævlechoret strax begynde.

(Chalifen og Saadi gaae.)

(Babekan springer op og seer sig forundret om.)

Chor og Dands.

Diævles Hær, med Blus og Svøber,
Efter dig, Babekan! løber;

Ned i Dybet vi dig drage,
Agter ei din Bøn og Klage.

Babekan.

Ak! hvad vil dog Enden blive?
End jeg føler mig ilive,
Men jeg mærker nok, desværre,
Det er ikke hos vor Herre.

Choret.

Eblis venter dig dernede,
I sin fæle Øglerede.

Babekan.

Ak, hvi er I dog saa vrede?

Choret.

Helvedtræet, dig til Ære,
Skal kun fort Oliven bære.
Vandet koger alt med Beget,
Hvor du vorder vederqvæget.

Babekan.

Ak, jeg er saa dybt bevæget!

Nogle
(med Frugt og Bagværk i Skaaler).

Bryd dig ei om Disses Tale!
Her vi ville dig huspale.
Saftig Frugt og lækker Kage —
(Naar Babekan vil tage det, rive Andre det bort.)

Andre.

Men som han skal ikke smage.

De Første (med Bægere).

Her er Vin, den allerbedste.

De Andre
(snappe ham Bageret fra Læberne).
Men som han skal ikke giæste.

Babekan.
Had saa stærkt ei Eders Næste!

De Første
(med Pengepunge).
Her er Guld! du bør med Rette
Ene dig paa Guldet mætte.

Babekan.
Af, hvad hiælper mig nu Guldet?
Kan jeg her, som over Muldet,
Faae for Penge Mad og Drikke?

Choret.
Prygl kun! — Andet faaer du ikke.

Babekan.
Aldrig har jeg saadan skiælvet.
Ynkes ingen over mig?

Choret.
Troer du da, at man i Helved
Kommer for at gotte sig?
(Frygtelig Musik.)

Chor.
Hør Hulerne brage!
Den spraglede Drage
Med Flaggermusvinger
Fra Mulmet sig svinger;
Den ride du skal
Til Jammeres Hal. —
Og aldrig tilbage
Hærskaren dig bringer,

Fra evige Nat,
Af Haabet forladt.

Babekan (græder).

Af, hellige Prophet! hvi lever jeg
Dog ikke meer? Mens der er Liv, er Haab.
Jeg ſkulde ſikkerlig forbedre mig!
Jeg blev et ganſke andet Menneſke.
Ja, ja! det føler jeg. Her luttres Malmet
I denne Helvedild fra Slakkerne,
Det bliver ædelt. Seer I, hvor jeg græder?
Mit Lommetørklæd' er alt ganſke vaadt.
Af, kiære Diævle! røres I dog ei?

En Diævel.

Nei, vi er ei ſentimentalſke her
I Helvede; det er den eneſte
Af Jordens Laſter, ſom vi ikke har.

Babekan.

Umenneſker!

Diævlen.

Det er vi.

Babekan.

Af, hvi trænger
Mit Skrig ei til Barmhiertighedens Øre?
Det vilde ſikkert ynkes over mig.

Chalifen kommer med Englechoret, med **Ibad** og **Syahuk**, **Fatme** og **Mirza**.

Harun.

Det hører dig og ynkes over dig.
Her er Barmhiertigheden! Den Chalife
Staaer for dig. Ængſt dig ei for Helved meer!
Det var en lyſtig Spøg af mine Slaver,
Som jeg tillod dem. Kiender du ei Diævle
Fra ſorte Slaver?

Babekan
(kaster bydt med Armene overkors).
Troendes Beherſker!
Tilgiv! jeg ſeer idag dem førſtegang.

Harun (leer).
Altſaa — du lever! Dine Brødre leve.
De er uſkyldige, retſkafne, gode.
Jeg gav dem hver en Huſtru af mit Harem;
Det havde du vel ogſaa Lyſt til?

Babekan.
Nei,
Paa ingen Maade, Troendes Beherſker!
Af den Slags har jeg alt, hvad jeg behøver.
Jeg har en ung, en ſmuk, net lille Kone;
Hun hedder Lira. Stakkels ſælle Skrog!
Hun har viſt ængſtet ſig for mig i Nat;
Men hvad var hendes mod min egen Angſt?

Harun (afſides).
Han holder dog af Konen! Dog et Blik
Af Hvidt i Panden paa den ſorte Bøffel.
(Høit.)
Babekan! ei du er i Helved meer,
Dog uden Straf kan du ei ſlippe bort.
Vi vide nu med Sikkerhed, at du
Har i Damaskus dræbt en Borgerſøn
I Hidſigheden med en Kampeſteen.
Vel ſandt, det var en Vaadesgierning; men
En Brøde dog, ſom vel fortiener Straf.
Desuden har du feigt i Fare ſat
De to Høimodige, ſom vilde redde
Dit Liv med eget Liv, og nægtet dem
Al Hiælp og hver en Underſtøttelſe;
Thi dømmer jeg dig til at udbetale
To Trediedele ſtrax af din Formue

Til dine Brødre her, desuden faaer
Du fem og tyve Slag af Bambusrøret
Paa Saalerne.

Babekan.

Den sidste Deel af Straffen
Jeg underkaster mig med villig Taal;
Men Pengene tilhøre ikke mig,
Det er min Kones.

Mukaddin (melder).

Troendes Beherſker!
Babekans Kone staaer her udenfor,
Hun beder høit med Utaalmodighed,
At maatte stedes for dit Aasyn.

Harun (sagte).

Nu,
Saa faae vi da Beviis paa denne sieldne,
Den ubegribelige Kiærlighed.

(Høit til Slaven.)

Lad Konen komme!

(Til andre Slaver.)

Lægger ham paa Ryggen,
Blot Saalerne! Og henter Bambusrøret.

Lira

(kommer og kaster sig paa Knæe for Chalifen).

Harun

(reiser hende op).

Jeg kiender dig! Det giør mig ondt for dig,
At du skal see din Husbond lide Straf.

Lira (rolig).

Chalifen er retfærdig.

Harun.

Bastonade
Har jeg tiltænkt ham.

Lira.

Hvo formaſter ſig
At knurre mod dit Bud?

Harun.

Jeg kan ei ſee
Med Sligt igiennem Fingre.

Lira.

Ingenlunde,
Din Throne, Stat, Prophetens Dynaſtie,
Alt ſtod i Fare, alting vilde vakle,
Hvis ſlig Udſvævelſe fik Overhaand.

Harun (ſagte).

Er det den fromme Kone, ſom er blind
For alle hendes Ægtefælles Feil?

(høit:)

Jeg har tiltænkt ham fem og tyve Slag
Med Bambusrøret.

Lira

(kaſter ſig paa Knæe igien med grædende Taarer).

Troendes Beherſker!
Forbarmes over mig, og lad min Bøn
Dit Hierte røre!

Harun (ſagte).

Ha, nu kommer det!

(høit:)

Det kan ei være mindre.

Lira.

Mindre, Herre!
Nei, ſikkert ei! Men hvis en ſtakkels Kone
Kan røre til Barmhiertighed dit Bryſt,
Og hvis du hendes Fremtid ſikkre vil
For lignende Fornærmelſer og Farer,
Saa vær hjemodig! Til de fem og tyve
Læg fem og tyve til! Giv ham halvtreds!

Babekan (springer op).

Er Konen tosset? Er du fra Forstanden?

Lira.

Kom du mig saa en andengang, og stiæl
Chalifens unge Koner af hans Harem.

Babekan.

Har jeg da stiaalet Koner? Er du gal?

(Butler for Chalifen.)

Tilgiv mig, Troendes Beherster! men
En Ting maa nævnes ved sit rette Navn.

Lira.

Har du ei stiaalet dig i Nat en Frille?

Babekan.

Gud hiælpe mig! Jeg havde drukket mig
En arlig Ruus — blev levende begravet —
Bortført af Røvere — fik Gift og kom
I Helvede, hvor fast jeg vilde ønske,
Jeg var endnu; der blev det kun ved Trudsler,
Men her, ber faaer jeg virkelige Prygl,
Fordi jeg i Damaskus slog den Dreng
Uheldigviis med Stenen lidt ihiel.

Lira (forundret).

Ei andet?

Harun (leer).

Ikke andet!

Lira

(formildet og blid).

Naadigste

Monark! her er en Misforstaaelse.
Jeg seer, min stakkels Mand er reent uskyldig.

Harun.

Altsaa — naar ei han ægger længer dig
Til Nidkiærhed, saa er han reent uskyldig?

Lira.

Han er uskyldig.

(Klapper ham.)

Arme, stakkels Dreng!
Hvorledes gaaer det? Har du ængstet dig?
Har du forkjølet dig? Du kan ei troe,
Hvor jeg bekymret været har for dig.

Harun.

Nu seer jeg dog, at Rygtet havde Ret,
Du er en Elskovssee med Vind for Diet.
Løskjøber du din Mand fra Straffen, Lira,
Strax med totredie Del' af din Formue,
Saa har du ham igien. Jeg skjænker ham
Med Hensyn til den Angst, han led i Nat,
Benaadelse for Stokkepryglene.
Og Ibad, Syahuk foræres hver
En Trediedeel af disse Pengebøder.

Ibad.

Chalife —

Syahuk.

Troendes Behersker —

Harun.

Stille!
Jeg vil ei høre her Indvendinger.
Det er ei længer hans, men Statens Penge.
De skjænkes Eder til at sætte Bo
I Bagdad, at I øve kan Jert Haandværk,
Og smedde skjønne Damascenerklinger,
Som vi kan svinge kjæft mod vore Fiender.
Saa skeer Jer Eders Ret, og saa opfylder
Babekan Eder kun et gammelt Løfte.

Lira.

En Trediedeel er meer end nok for os,
Jeg under gierne Brødrene det Andet.
Jeg har min Mand, og det er nok for mig!

Babekan

(ryster paa Hovedet).

Af, Lira, Lira, deri feiler du!
Af Penge kan man aldrig have nok.
Dog maa man bide vel i fureſt Æble.
Jeg redded dog mit Liv, og altſaa takker
Chalifen jeg for allernaadigſt Straf!

Chor.

Leve Chalifen! Harun den Viſe!
Digternes Sang ſkal evig ham priſe,
Kiærlige Piger fletter hans Krands!
Medens paa Sablerne Muhameds Maane
Skinner, hvor Nattens Hvælvinger blaane,
Medens ved Palmerne Tigeren rinder,
Solen i Øſt med rødmende Kinder
Stigende kaſter i Ørken ſin Glands —
Blomſtre dig Harun Evigheds Krands!

Røverborgen.

Et Syngespil.

Personerne.

Amalrik, Connetable af Frankrig.
Ridder Bernard af Andosse.
Adelaide, hans Datter.
Therese, hendes Veninde.
Aimar af Castellane, Ridder.
Richard af Orange, Amalriks Baabendrager.
Juliane, en ung Dame.
Rocheloup, Roverhøvding.
Malcolm,
Camillo,
Izarn,
Roux,
Ramonneur og
Flere Rovere.
Birgitte, deres Husholderske.
Hyrder, Krigere.

Første Handling.

Mørk Skov; Lyn og Torden.

Aimar kommer forvildet.

Hvad frygteligt Vulder!
Hør opbragte Sky, hvor den brøler.
Selv Biergenes Skulder
Dybt Slaget af Lynene føler.
Den mørke Befæstning nedsender
Sin Straale med Jil;
Og svovlblaa brænder
Den knittrende Pil.

Sylvester! — Kun Echo svarer.
Hvor blev de tappre Skarer?
Roland! Clermont! Henry!
Hvor skal jeg dem i dette Mørke søge?
Forgiæves Stemmen lyder.
Men o! sig Skyen bryder!
Og Solen skinner i de dunkle Bøge.

Den rædselsfulde Torden tier;
Og Fuglens muntre Melodier,
Med dobbelt Sødme, dobbelt Lyst,
Alt toner fra det purpurdækte Bryst.

Livsaligt ender Dagens Aften:
For Skiønheds Ynde knæler Kraften.
O Ridder kom! Kom, Troubadour!
Og lær, som Krieger og som Digter,
I Skovens Hvælving dine Pligter
Af en sødtrødmende Natur.

Hvis kun man atter kunde Veien kiende.
(Raaber:)
He! heida der! Er Ingen, som kan lede
Uheldig Ridder, fulgt af Stormens Vrede,
Til Veien og til sine tappre Svende?
(Han lytter.)
Bedrager mig mit Øre?
O, det er smukt at høre!
Hvor Skov sig tættest hvælver,
Et Krumhorns Tone giennem Luften skiælver.
(Et Horn høres bag Skuepladsen.)
Hvo est du, snilde Spillemand! som færdigt
Formaaer at tolke, værdigt,
De Følelser, som Hiertet har i Eie,
Igiennem Malmets huulthensiyngte Veie?
Hvor est du? Lad dig sue! — —
Der staaer han hist i Aftenrødens Lue,
Og støtter sig, med Knæet
Slyngt over Benet, skiødesløst til Træet.

Camillo kommer i en grøn Troie, med Jagthorn ved Siden.

Aimar.

Hvem er du?

Camillo.

Mine Triller
Har sagt Jer det. Jeg er en Jagthornspiller!

Aimar.

Der har du Ret! Men det er ogsaa Flere.
Ifald jeg ønskte nu at vide mere?

Camillo.

I veed, hvad jeg igien om Jer kan vide!
Af dette smukke Sværd ved Eders Side,
Samt Fiæren, der i Silkehatten sidder,
Jeg seer, I er en Ridder.

Aimar.

At vide meer, jeg troer, du ei behøver,
For mig paa Vei at vise.

Camillo.

Forsigtighed man aldrig nok bør prise. —
Hvis nu I var en Røver?

Aimar (smilende).

En Røver! Seer jeg ud til det?

Camillo.

Paa Håaret
Man stiller Ulv fra Faaret;
Men Mennesker, især saa henad Natten,
Man tiender ei paa Kiolen og paa Hatten.

Aimar.

At stiule mig, var aldrig end min Vane.
Jeg heller aldrig dulgte
Mit gode Navn, skiøndt Skiæbnen det forfulgte.
Jeg kalder mig Aimar af Castellane.

Camillo.

Af Castellane! giør mig dog den Ære
At sige mig, hvor monne det vel være?

Aimar.

Ved Rhones snare dunkelkiøle Vove
Stod mine Fædres Borg, med Taarnemuren,
Forskiønnende Naturen,
Omringt af Marker og Orangeskove.

Camillo.

Stod? Staaer nu Slottet ikke meer, Gud bedre!
Som før for Eders Fædre?

Aimar.

Ak nei!

Camillo.

Tidt bøier Lykken sig som Sivet.

Aimar.

I Kampen mistede min Fader Livet.
Jeg var et Barn. I Natten ud, den sorte,
Jeg flygter bleg. Da aabner sine Porte
Mig huldt en Ridder, rørt af mine Klager.
Hos Greven af Foix som Vaabenbrager —
Du kiender ham?

Camillo.

Nei.

Aimar.

Lod jeg strax mig fæste.
Jeg bar hans Skiold, jeg strigled ham hans Heste,
Og holdt opmærksom Vagten
I Krigen, ved Turnering, og paa Jagten.

Camillo.

Saa har I vel ret tappert lært at stride?

Aimar.

Opdragen ved en deilig Piges Side
Blev snart Adelaide
Mit Hiertes Herskerinde,
Mit Livs, min Døds, min Kiærligheds Gudinde.

Camillo.

Ja det forstaaer sig: Kiærlighed og Ære!
Man siger, mindre kan det ikke være.

Aimar.

Men Krigens fæle Torden
Forbittret ruller atter over Jorden,
Og vilde Skarer bruse
Nu mod den ædle Raimond af Toulouse.

Camillo (afsides).

Den ædle Raimond! Kiætternes Forsvarer!
Som lagde selv sin Haand paa Pavens Skarer.

Aimar.

Min Herre ilter ham til Hiælp i Neden,
Den Kiække trodser Døden,
Høit Avignons, Toulouses Faner stande.
En Steen fra Volden traf den stumle Pande,
Den stolte Montfort maa i Græsset bide;
Forsagt de Franske stride;
Men Haabet kraftigt taler,
Og vækker Mod i vore Provenzaler.

Camillo (afsides).

En Kæmpe, seer man, af en Kiætterstare.
Det kan jeg vel forsvare.
Friskt Mod, Camillo! det var jo en Lykke!
Han har fortient det; — gior dit Prøvestykke!
(Medlidende:)
Men — han er ung og smuk! Den arme Taabe!
Paa Elskov ter han haabe?
Vel, at han døer, før Qvinden ham forraader.
Det træffer sig ret godt! I alle Maader!

Aimar.

Her, hvor ei Fiendes Farer,
Har mig et Uveir stilt fra mine Skarer;
Da jeg i Aften vilde Veien finde
Til Borgen Hauteroche, til min Veninde;
En Trevl af Ludvigs tabte Oriflamme
At lægge for min Dame.
Nu veed du Alt!

Camillo.

Hvad der I mig beretter!
(Sagte:)
En Fiende mod Kong Ludvig — og en Kiætter!

Aimar.

Nu kunde du til Giengiæld vel mig ſige,
Hvem du er.

Camillo.

Af, Herr Ridder!
Ei Tungebaandet ſidder
Saa løſt paa mig. Og vi og vore Lige,
Med vore Børn og ſamt vor Ægtefælle,
Har ſielden noget Morſomt at fortælle.

Aimar.

Af dine Læber og af dine Miner,
Samt Sproget, ſom du taler,
Jeg mærker, du er ingen Provenzaler.

Camillo.

Jeg er en Florentiner.

Aimar.

Hvorledes kom du her?

Camillo.

Af! andre Flammer
End, Ridder! dem I nærte,
Mit Inderſte fortærte,
Forjog mig til Ardennerſkovens Stammer.

Aimar.

Hiælp Nøglen til din Gaade mig at finde!

Camillo.

Had til en troløs Qvinde.

Aimar.

Du Arme!

Camillo.

Hiſt hvor Arnoſtrømmen flyder,
Og Nattergalens Slag i Myrthen lyder;
Ved nogle gamle Reſter,
Hvor Vedbendranken fæſter
I Muren ſig, mod Sol ſig at beſkytte —
Der ſtod min Faders Hytte.

Blandt ſine Sønner glade
Der dyrked han ſin Jord; og ei ſin Spade
Med noget Ridderſværd han havde byttet,
Det havde lidt ham nyttet.
Og jeg var glad ſom han. Jeg fandt en Pige —
Hvad ſkal jeg Eder ſige?
Hun blev min Viv. O hvilke Øieblikke!
Saa glad var Adam ikke,
Da han opvaagned hiſt bag Roſenbækken,
Og ſaae ſin Eva ſpeile ſig i Bækken.
Men Glæden, veed I vel, har Ørnevinger,
Og Sæbeboblen ſpringer!
En lumſk Cartheuſer vidſte
Min Huſtrus Kiærlighed til ſig at liſte.
Med Bønner og med Sange
Forſtod han hendes ſvage Hierte fange.
En Sommeraften — Himlen ſig forbarme! —
Traf jeg Forræderen i hendes Arme.
Fuldmaanen ſaae min Smerte,
Og Dolken ſtødte jeg i deres Hierte.
Jeg greb min Stav, forlod min Fædreager,
Og over Alpens Fielde Flugten tager.
Først her — i diſſe Skygger,
Hvor Ulven hyler og hvor Ørnen bygger
Hvor Krigen raſer, og hvor Alt er værre,
Fandt jeg min Ro; og tiener nu — —

(Afbrydende:)

Min Herre.

Aimar.

Og hvo er da din Herre, ſtakkels Jæger?
Din Skiæbne mig bevæger.

Camillo.

En Mand, ſom frelſte mig i Hungersnøden,
Da kæmpende med Døden

Som vilde Mordet hævne,
Jeg laa med Pialter her i Fieldets Revne;
Udmattet af at tigge
Til Ridderе, som — gik og lod mig ligge.
Vel, at man stundom hitter
En Samarit imellem Isra'litter!
Han lærte mig at hævne
Paa Verden mig; han lod mig Troskab sværge;
Han skænkte mig et Hiem — og Brød — og Værge.
Nu tiener jeg ham tro!

Aimar.

Det bør formodes!

Camillo.

Jeg ellers var en Judas, en Herodes.
Og har han stundom end sit eget Væsen —
Jeg bør ei være kræsen,
Adlyde tro, hvad han kan commandere, —
Og ikke raisonnere.

Aimar.

Hans Navn?

Camillo.

Det kan jeg ikke just saa lige,
Herr Ridder, Eder sige!
Jeg har kun tient ham kort. Men vær forvisset,
Han har et gammelt Navn. Og seer I hisset
Den stærke Borg deroppe
Paa Fieldet, mellem Granesskovens Toppe?

Aimar.

Der boer han?

Camillo.

Ja. — Og mere gjæstfri Ridder
Omegnen ei besidder.
Med Glæde vil han Eder vist modtage.
I Aften bli'er det dog for seent at drage

Til Hauteroche; men glem I ganſke Sorgen!
Imorgen følger han Jer ſelv til Borgen.

Aimar.

Du er hans Jæger altſaa?

Camillo.

Saa et Stykke!

Aimar.

Vel, at jeg traf dig!

Camillo.

Ja, det var en Lykke.

Aimar.

Saa ſkynd dig, Jæger! lad os ile
Mod Ridderborgen op.
De ſidſte gyldne Straaler ſmile
Nu gjennem Bøgens Top.

Camillo (afſides).

Mit Hjerte brænder. Skal jeg lede
Ham i den ſikkre Død?
Mon ikke Jorden i ſin Vrede
Mig ſluger i ſit Skjød?

Aimar.

Hvad mumler du?

Camillo (høit).

Mod Granens Kroner,
Højt over Krat og Torn,
Jeg ſørſt maa ſtøde trende Toner
Mod Borgen i mit Horn.

Aimar.

Saa ſtød dem da!

Camillo.

Før ſynker ikke
Den ſmalle Vindebro. —
Men tøv dog nogle Øieblikke.

Aimar.

Hvordan? Du flœlver jo?

Camillo.

Saa har I Lyst med mig at vandre?

Aimar.

Ih ja! hvorfor vel ei?

Camillo (sagte).

Han træffer sikkert dog de Andre
I Fieldets hule Vei.

Aimar.

Saa lad os høre nu, du falder!
Begynd, min Ven! Begynd!

Camillo (affides).

Ak! dræbes i saa ung en Alder,
Det er en blodig Synd.

Aimar.

Ifald du længe det opsætter,
Vil Natten falde paa.

Camillo

(griber sit Horn og siger bestemt ved sig selv):

Han er en Provenzal, — en Kiætter,
Og han maa dog forgaae.

(Løfter Hornet.)

Velan da, jeg blæser. I har at befale.

(Blæser varslende Toner.)

Aimar.

O herligt det lyder fra Fieldet i Dale.

Camillo.

Herr Ridder! det var ei den rigtige Klang.

Aimar.

Forsøg da det Rigtige følgende Gang!

Camillo.

I vil det?

Aimar.

Jeg vil det.

Camillo (ſagte).

Han ſynker i Graven.
Han vil det! Selv bryder han over ſig Staven.

(høit:)

Velan, jeg maa blæſe, ſom Ulvenes Skrig,
Naar hungrig de lugte det blødende Lig.

(Han ſtøder tre hule Toner i Hornet, ſom beſvares oppe fra Fjeldet.)

Camillo.

Nu er det ſkeet! Man kommer os imøde;
Jeg Eders Ønſke opfyldt har.

(Sagte:)

Hans Time ſlaaer. Han vandrer til de Døde.
Mit Bryſt er tungt, min Synd er ſvar.

Aimar.

Huldt Fjeldet ſtaaer i Solens Aftenrøde,
Og Himlen hvælver ſig ſaa klar;
Sov vel, min Mø! Du Elſkede, du Søde,
Og drøm i Nat om din Aimar!

(De gaae.)

Hauge ved Borgen Hauteroche.

Adelaide og **Thereſe** komme bindende hver ſin Ranunkelkrands, ſætte ſig paa en Bænk og ſynge:

Kong Ludvig drager med ſin Hær,
Alt lyne tuſind chriſtne Sværd;
Men Munken flyer for Kampens Vrede.
Han lader ſig til Skyggen lede,
Hvor Palmen breder ud ſit Blad,
Hvor før den huldе Frelſer ſad.

Og hvor velsignet var de Smaa,
Der Gubben seer om Træet staae
Ranunklerne med røde Kinder.
Men paa den Bleges Taaren rinder:
Tre Planter tager han med sig,
Og bragte dem til Frankerig.

Og nu i alle Blomsterbed
De smile barnlig Kiærlighed,
Med Fromheds og med Uskylds Blikke.
Men blinde Ridder seer dem ikke.
Han iler vild til Jordans Flod,
Og troer at glæde Gud med Blod.

(De ere færdige, og sætte hinanden deres Krandse paa.)

Thereſe.

Hvor Capellanen digter fromme Viser.

Adelaide (omfavner hende).

O min Thereſe! Fæl mig var den Tanke,
At skulle stilles langt fra dig.

Thereſe.

Nei, aldrig!
Nei, aldrig, kiære Frøken! skal det skee.
Thereſe følger, som en lille Hund,
Sin Herre, hvor I gaaer. Vær I forsikkret!

Adelaide.

Den største Glæde, jeg kan tænke mig,
Var, at engang vi fæsted hver sin Ridder,
Og boede nær paa tvende Nabogielde
Skraas over for hinanden; kun en Kløft,
Hvor Klippestrømmen skylled under Broen,
Adskilte vore Borge.

Thereſe.

Eders Godhed
Forglemmer, at det er Borgfogdens Datter

I taler med. En Ridder ægter ei
En stakkels Bondepige. Nei, min Frøken,
Tænk ei paa det! Og vel, at det er saa.
Min Skiæbne hænger ved Adelaides.
Ifald I døde, gik jeg i et Kloster.

Adelaide.

Tilstaae mig det! Tilstaae mig det, Therese!
Du elsker ham, Amalriks Vaabendrager.

Therese.

O tie, for Himlens Skyld! Ifald saa var,
Var ei Therese da ulykkelig?

Adelaide.

Han elsker dig igien.

Therese.

O kiære Frøken!
Giør mig ei meer forstyrret, end jeg er.

Adelaide.

Han elsker dig.

Therese.

De andre Adelsfrøkner
Hver havde sig en Ridder; jeg kun ingen;
Det rørte ham, Hans unge Hierte hader
Endnu at gaae i Rangens gyldne Lænker.

Adelaide.

Vi lever i en Tid, hvor Alt forandres;
De gamle Forhold løses, nye knyttes.

Therese.

I trøster mig.

Adelaide.

Min Fader ynder ei
Den Kiærlighed, jeg nærer for Aimar;
Han kaldte ham en fattig Lykkeridder;
Nu har han i en Dag tilbagevundet
Sin Arvelod, det skiønne Castellane.

Thereſe.

Han kommer dog i Aften?

Adelaide.

Ganſke ſikkert!
Vi ſkal i Klippedalen møde ham.

Thereſe.

Den ſkjønne, den elſkværdige Aimar!

Adelaide.

Den ſkjønne Richard af Orange!

Thereſe.

Frøken,
Nu er I ſlem igien.

Adelaide.

Min Fader kommer.

Ridder Bernard kommer; Thereſe vil gaae.

Bernard (pedantiſk).

Thereſe, bliv! (Til Adelaide:) Mit Barn, jeg har en Sag
Af Vigtighed at ſige dig. Thereſe,
Bliv du kun her! Du faaer det dog at vide,
Og ſkiules ſkal det heller ei.

Adelaide.

Min Fader!

Bernard.

Hør mig opmærkſom! Denne Times Valg
Beſtemmer din — og min — og Fleres Skiæbne.

Adelaide.

Min Fader, ſaa høitidelig?

Bernard.

Din Moder
Er død — det veed du!

Adelaide.

Gid jeg aldrig havde
Erfaret det.

Bernard.

Du var kun otte Aar,
Da hun forlod det Jordiske. Jeg sørged
Som kiærlig Ægtemand; — det veed du ikke —
Du var for ung; — men kort og godt — jeg sørged.

Adelaide.

I tabte meget.

Bernard.

Ja! — jeg tabte meget.
Og for nu ei at tabe meer af den Slags,
Besluttede jeg at blive Enkemand.

Adelaide.

I holdt Jert Ord.

Bernard.

Ja vist! Jeg holdt mit Ord;
Det gjør jeg altid. Altsaa — du var spæd;
Du skulde drages op; du skulde lære
At kniple, sye, baldyre; jeg forstaaer
Mig ei paa Kniplen og Baldyren; — altsaa:
Jeg fik dig til Grevinden af Foix,
Din Moster. Hun forstaaer at kniple! — Nu da,
Hun lærte dig, hvad jeg forlangte; lærte
Dig endnu meer: at kiende Planter; lærte
Dig skrive Poesie og Mindesang.
Det bad jeg ikke om.

Adelaide.

Min gode Faber
Fortryder dog vel ei —

Bernard.

Det kommer an paa,
Hvor føielig du er. Jeg kan ei lide
De altfor kloge Damer. Altsaa, Barn!
Du lærte Botanik og Poesie;
Du lærte kiende Grevens Vaabendrager
Aimar. Det bad jeg heller ikke om.

Adelaide.

Jeg elſker ham, min Fader! og det veed du.

Bernard.

Nu, hvad det Elſkeri vedkommer, derpaa
Forſtaaer jeg mig ei meget.

Thereſe.

Men I elſkte
Dog ſalig Fruen, ædle Herre?

Bernard.

Rigtig!
Men det var Ægteſkærlighed; den kom først,
Da Præſten havde viet os. Den anden
Uægte Kiender jeg ei noget til.

Adelaide.

Hvor kan min gode Fader tale ſaa?

Bernard.

Nu ſeer du, Barn! jeg finder mig i Alt,
Hvad ei kan være anderledes. Elſke —
Det er jo Mode nu i hele Landet,
Det kommer ikke Ægteſtanden ved.
Hver Dame har ſin Ridder og hver Ridder
Sin Dame. Lad ſaa være! Det er Galſkab;
Men lad ſaa være! Elſke maa for mig du
Saameget ſom du vil din Cavaleer;
Forſtaaer ſig, i al Tugt og Ærbarhed;
Men ægte — maa du Connetabelen
Af Frankerig, Amalrik af Montfort.

Adelaide.

Amalrik?

Bernard.

Ja, mit gode Barn! det maa du.

Thereſe.

Herr Ridder! vil I tvinge Eders Datter?

Bernard.

Tie ſtille, Næsviis! Høre maa du gierne,
Men tale ſkal du ei. Hvad tvinge? tvinge?
Det er kun Talemaader. Tak du Himlen
For Tvang, min Datter! Uden Tvang var du
Ei kommen nogentid for Lyſet.

Thereſe.

Tvang I
Da hendes Moder til at ægte Jer?

Bernard.

Bevares! Hendes Fader vilde det;
Og Roſa havde lært det ſierde Bud.
Jeg giorde hende lykkelig; og kunde
End længe have giort det, hvis hun ei
Ubeldigviis var død, den gode Kone,
Som hun var allerlykkeligſt.

Adelaide.

Min Fader!

Bernard.

Og for at du ſkal vorde ligerviis —
At ſige ikke død, men lykkelig —
Saa har jeg lovet Connetabelen
Din Haand. Det er bekiendt alt i Paris,
Og anderledes kan det ikke være.

Adelaide (grædende).

O hvilken Grumhed!

Bernard.

Speil dig i din Moder!

Mit Barn! paa Bryllupsdagen
Græd hun ſig Kinden vaad;
Da Navnet kom med Kagen,
Braſt hun iſær i Graad.

Jeg vil dig ei berette,
Hvorvidt hun Sorgen drev;
Men kun tilføie dette,
At hun min Kone blev.

Hver Dag med skjønne Klæder,
Demanter paa sit Bryst,
Hun følte meer sin Hæder,
Og tog sig meer sin Trøst.
Hun hersked i sin Stue!
Mit Øie stod i Vand;
Jeg følte hun var — Frue,
Og jeg kun — Ægtemand!

Tag Connetablen, Pige!
Ham vrage, var en Skam:
Han styrer Kongens Rige,
Og du, som Kone, ham.
Du lykkelige Kone!
Skiøn paa hvad Himlen gav:
Ham — en usynlig Krone,
Dig — Frugterne deraf!

Connetablen kommer, fulgt af **Richard af Orange** og nogle **Pager.**

Amalrik.

Bravo, Herr Ridder! Ei hvad hører jeg?
Saa munter, fuld af Ild paa Eders Alder!
I Sandhed, I beskiæmmer vores Ungdom.
Og synge? Det er jo et nyt Talent,
Jeg maa beundre.

(Hilser ærbødigt.)

Tilgiv, skjønne Frøken!

(Med en lettere Compliment.)

Min artige Therese! — Ridder Bernard,

Det var en munter Viſe! Den gik lyſtig.
Hvad handlede den om?

Bernard (forvirret).

Herr Connetable!
Et Digt! Lidt Sukkerværk! Sandt Marcipan
For Børn og unge Piger; — hvad man kalder
En Gaade! Lutter Tant. Kun med et Bundfald
Moral i Limonaden. Cremor Tartar,
Iſtedet for Citron. Ei Videre!

Connetablen.

Gid vore Philoſopher tænkte ſaa,
Og kom lidt Muntert, Sødt, Behageligt,
I deres ſure Viisdom; paa min Ære,
Jeg troer, at de og Verden vandt derved.
Men ſig mig —

Bernard.

Jeg forklared mine Piger,
At Døttre burde lyde deres Fædre,
Og gifte ſig med Folk, der var dem værd.

Connetablen.

Hvad ſiger I om Eders Faders Sang,
Min ſkjønne Frøken?

Adelaide.

Spørg ham ſelv, Herr Ridder!

Connetablen (til Bernard).

Hun er ſaa ſkjøn; men hendes Øie
Mig maaler med en ſtolt Foragt.

Richard (ſagte om Thereſe).

Hun er ſaa ſkjøn! Imod det Høie
Har hendes Blik min Tanke bragt.

Bernard (til Amalrik).

De unge Grene maa man bøie,
Saa faaer ei Lunet Overmagt.

Adelaide (afsides).

Utaalelig er han mit Hierte,
Thi han forfølger min Aimar.

Thereſe (sagte om Richard).

O søde, hemmelige Smerte!
O hvor han er mig dyrebar!

Alle Fem (hver for sig).

Forgiæves jeg søger
Min Uro at dæmpe;
Nu Timen er vigtig,
Bestemmer min Lyst.
Forsigtig, forsigtig!
Det gjælder at kæmpe.
Men Tvivlen forøger
Min Kamp i mit Bryst.

Bernard (til Richard:)

Min unge Vaabendrager,
Ifald Jer saa behager;

(Til Thereſe:)

Og du, min gode Pige! —
Hvad nu jeg vilde sige —
I kunde vel tilsammen,
I venlig Fryd og Gammen,
I Bøgelunden gaae.

(Med Henvydning til Amalrik og Adelaide)

I kan mig vel forstaae?

Thereſe og Richard.

Hvad mener I, Herr Ridder?

(Sagte:)

O Gud, hvis han har mærket,
Hvor sær forstyrret nylig,
Hvor underlig jeg var.

Bernard.

Amalrik nu maa lægge
Strax Hænderne paa Værket;

Thi lader os forlade
Det kiærligtømme Par.

Therese og Richard.

Ja I har Ret, Herr Ridder,

(Sagte:)

Jeg aander let igien.

Bernard.

Saa gaae da, gode Pige!
Saa gaae da, kiære Ven!

(Til Therese:)

Viis ham din lille Have!
Han er din Skiønheds Slave.
Saa viis ham nu dernede
Smukt dine Blomsterbede,
Lysthuset, Kildevældet,
Udsigten hen til Fieldet,
Den nette Gartnerbolig!
Hvi staaer du der saa mut?

Richard.

Herr Ridder, vær I rolig,
Vngst ei den søde Glut!

Amalrik (til Bernard).

Forund mig nu at tale
Med min Adelaide!
Jeg skylder Eders Datter
Min Hylding her paa Stand.

Adelaide (angstlig).

O nei, min bedste Fader,
Gaae ikke nu tilside!

Bernard (afbrydende).

Jeg gaaer, mit Barn! og lader
Dig ene med din Mand.

Adelaide (sagte).

Hvor finder jeg Trøst?

Amalrik og Thereſe (ligeſaa).

Hvor ſvulmer mit Bryſt!

Richard (ligeſaa).

O ſalige Lyſt!

Adelaide og Thereſe.

Det gjælder at kæmpe.

Alle (hver for ſig).

Forgjæves jeg ſøger
Min Uro at dæmpe;
Thi Tvivlen foræger
Min Kamp i mit Bryſt.

(Alle gaae, uden Amalrik og Adelaide.)

Amalrik.

Man maa beundre denne Munterhed,
Sær af en Mand i Eders Faders Alder;
Dog er den ikke ſielden her i Frankrig.

Adelaide.

Nei, tvertimod, man ſiger om de Franſke,
At det gaaer dem ſom Vinen: først den bruſer
Med grumſet Skum, men klarer ſig med Tiden.

Amalrik.

Paa Mandens Skuldre ligger Statens Vægt;
Som Helt han kæmper med det Virkelige;
Mens Ynglingen fornøier ſig med Haabet,
Og Gubben leger med Erindringen.

Adelaide (forlegen).

I er bekiendt, Herr Connetable, for
Veltalenhed. — I Sandhed, jeg beundrer —

Amalrik.

Kun for Veltalenhed? Ei for et Hierte,
Der ſvulmer høit af Følelſe ſom Ære?

Adelaide (afbrydende).

I har for kort Tid ſiden havt det Uheld, —
I miſted Eders Frue, ſtrenge Herre?

Amalrik.

For kort Tid, huldе Barn? forlad mig det!
Det bliver til September alt et Aar.

Adelaide.

Hvorledes omkom Eders Ægtefælle?
Det var paa Jagten.

Amalrik.

Ganske ret! paa Jagten.
Et Vildsvin satte lige mod Grevinden,
Fordi hun havde havt den Fantasie,
At saare Svinet med sit lette Jagtspyd.
Hun flygted i den mørke Skov. Hun skreg —
Hun skreg — og taug. Og har fra denne Stund
Ei skreget siden.

Adelaide.

Og hvor blev hun af?

Amalrik (trækker paa Skuldrene).

Man sagde mig, at hvor hun havde skreget,
Var en uhyre Kløft. Formodentlig
Har atter Pluto ranet Proserpine.
Grevinden var saa smuk! Jeg tabte meget;
Men som en Christen bør man ei fortvivle.
Vi sees i Evigheden. Indtil den Tid
Maa Lykken trøste mig.

Adelaide.

Ha, jeg beundrer
Slig sielden Aandskraft.

Amalrik.

Af — jeg søgte længe
Forgiæves i det hele Land, min Frøken,
At finde min Erstatning; endelig —
Hvad ei Paris og Ludvigs Hof besad,
Det fandt jeg her paa Klippen i Provence.

Adelaide.

I beiler ved min Fader til min Haand?

Amalrik.

De stærke Fæstninger bestormes maae
Fra deres svage Kant uforberedt;
Jeg veed, I elsker Eders Fader, Frøken!
Om I kan elske mig — er meget uvist.

Adelaide.

Det er bestemt og vist, hvad I kan vente
Fra mig, Herr Greve!

Amalrik.

Og hvad tør jeg haabe?

Adelaide.

Oprigtighed. Jeg elsker alt, Herr Ridder!
Almar af Castellane fik mit Løfte.

Amalrik (bittert smilende).

En Kiætter?

Adelaide.

Rædselstiden er forbi,
Da man forstod at give Herskelyst
Et Skin af Helligbed; at lokke Riddre,
Der kun forsvared deres Eiendom,
I Samfund med de fromme Sværmere;
For, med saameget mere Sikkerbed,
At fælde dem paa Baal og Bøddelblok.
Almar er ingen Kiætter. Dronning Blanca
Har stiftet Fred for Languedoc, Provence;
En blodig Munkeflok kan ikke fnyse
Og hærge meer. I selv, Herr Connetable!
Har ædelmodig trukket Jer tilbage.
Bliv i Paris! Hvad vil I med Provence?

Amalrik (stolt).

Troe ei, det var af Frygt for Provenzaler,
At Simons Søn, Amalrik af Montfort,
Opgav Toulouse; det var Frankrigs Lilier,
Og Connetablens Pligt og Ridderpligt,
Som lede ham.

Adelaide.

Bær Eders Purpurkaabe
Med Helsen, Ridder! Drag til Seines Bredder!
Der, i Turneringsfrankernes Balkoner,
Vil Skarer vist af ynderige Damer
Snart blændes af dens Pragt. Vi Piger i
Provence skatte meer Naturens Ynde.

Amalrik
(ophragt, med tvungen Kulde).

Dog maae I ægte mig, min Frøken!

Adelaide
(med tvungen Roligbed).

Aldrig!

Amalrik.

Det er bekiendt, det kan ei gjøres om.
Al Verden veed det; jeg kan ikke træde
Tilbage. Hoffet vilde studse meget,
Og ikke troe sit eget Øre, naar man
Rundtom erfoer, at Frankrigs første Mand
Fik Kurven af — en Ridders smukke Datter!

Adelaide.

Det bli'er en Hemmeligbed mellem os;
Bær ganske rolig, Ridder!

Amalrik
(anvender den yderste Tvang paa at kiule sin Vrede).

Ogsaa Spot? —
(Fatter sig.)
Dog Frøken! I skal ikke tirre mig;
Ei faae mig til at glemme Agtelsen,
Jeg skylder Jer som Ridder. Men, ved Himlen,
I skal erkiende, paa den anden Side,
Jeg mægtig er, urokkelig som Mand.

Adelaide
(med et roligt Smil).

I skiller aldrig mig ved min Aimar!

Amalrik.

Det er ei første Gang, at man har lagt
En Jomfrus Liliehaand i Riddrens Høire,
Naar Egensind og lunefulde Griller
Har daarlig hindret hendes egen Lykke.

(Fatter sig igien.)

Jeg anbefaler mig, min skjønne Brud!
Og vær forsikkret om, at jeg forresten
Skal aldrig glemme, som en ægte Ridder,
Den Agtelse, jeg skylder Jer som Dame!

(Han bukker dybt og gaaer.)

Adelaide

(træder hen for Sanct Georgs Billedstotte, der staaer i Haven, og knæler derfor).

O Sanct Georg! som dræbte fæle Drage,
Som reddede kiæk den kongelige Mø, —
Hør fra din Himmel Pigens Klage,
Og lad mig ei af Kummer døe!

(Hun henter Blomster af sin Kurv, der staaer paa Havebænken, og slynger dem om Marmorstotten.)

Jeg offred dig i Kirken daglig Krandse;
O gode Helgen! hør min Bøn!
Stig ned! I Staal bedækt, med Harnisk og med Landse;
Og som Aimar saa skjøn!

Min Klagestemme lyde
Did, hvor han venter mig!
Lad ham min Længe bryde,
O, da skal Taaren flyde,
Georg, med Tak til dig!

(Hun gaaer.)

Richard og **Therese** komme fra den anden Side; hun flyer ham kiærligt, han følger hende og griber hendes Haand.

Richard.

Ja, elskte Pige! her i Aftenrøden,
I disse stille Skygger,

Hvor Flora Templet bygger,
Jeg sværger dig min Kiærlighed til Døden.

Thereſe.

Og vil du aldrig bryde
Din Eed? og aldrig dette Skridt fortryde?

Richard.

Du er min første Kiærlighed! Jeg føler,
At intet Luen kiøler.

Thereſe.

Mit Hierte vilde briſte,
Hvis ei den Første, Richard! blev den Sidſte.

Richard.

Ved Korſet, ved mit Sværd, min Krigerære!
Hvad kan du meer begiære?

Thereſe.

Hvad vil din Fader ſige?
Hvis han foragter ſtolt din ſtakkels Pige.

Richard.

Han ingen Skygger maner,
Kun i hans gode Hierte boer hans Aner.
Din Skiønhed, dine Dyder, uden Dadel,
Vil viſe ham din Adel.

Thereſe.

Nu da i Guds Navn! Ingen Frygt ſtal ſmerte
Thereſe meer. Din Ømhed Alt opveier.
Jeg ſtiænker dig — det Eneſte jeg eier:
Et trofaſt, kiærligt og uſkyldigt Hierte.

Richard.

Det var den bedſte Gave,
Som Adam fik i Paradiſets Have;
Og Himlen ſelv, med alt hvad den kan hædre,
Beſidder ingen bedre!

Thereſe.

O ſøde Fryd!

Richard.

O Lykke!
Min Troſtab paa din Læbe Seiglet trykke.

(Han kyſſer hende.)

Thereſe.

Min elſkte Ven! Men ak, imens vi ſvømme
I Saligheders Drømme,
Maa nogle Skridt herfra den Arme lide.
O, min Adelaide!

Richard.

Hun kommer!

Adelaide kommer tilbage.

Er du der, Thereſe?

Richard.

Stille!
Lad ikke Taaren trille!
Jeg veed en Lindring, ſkjønne Frøken! Rolig!
Tilgiv Thereſe, hvis hun var fortrolig!
Jeg elſker hende. Her i diſſe Skove
Gav hun mig Tro og Love.
Jeg veed, at hiſt i Klippeſtyggen ſidder
Saa længſelsfuld en Ridder,
Som Eder begge ſatte der ſit Stævne. —
Den ſtolte Montfort! — Jeg ſkal Eder hævne!
Jeg er hans Vaabenbrager;
Men længe gav han Aarſag mig til Klager.
Vel! Raſthed er det bedſte!
Jeg ſkaffer flinke Heſte.
Ned til Aimar! Paa Flugt jo før jo heller!
Paa Veien jeg fortæller
Alt, hvad I meer maae høre.
I har jo Nøglen til de ſkjulte Døre,
Som lede pludſelig fra Borgelunden
Dybt ned i Klippegrunden?

Adelaide (tvivlraadig).

Thereſe!

Thereſe (tillidsfuld).

Vi kan lide
Paa Richard, ſom paa Sværdet ved hans Side.
Vi flygte til Orange, til hans Fader.

Richard.

Der ægter I Aimar. Den, ſom I hader,
Vil misfornøiet blive; —
Men Ebers gode Fader vil tilgive.

Alle Tre.

Hulde Hierternes Gudinde,
Leed os giennem Skov og Krat!
Lad os der den Kiække finde,
Straal du ſtierneklare Nat!

(De gaae.)

Efter et kort Mellemrum, ſom Muſiken udfylder, kommer Ridder **Bernard** og **Connetablen**, fulgt af en Skare **Hyrder** og **Hyrdinder** med Blomſterkurve og Fakler.

Chor.

Biergets Dronning! hiſt i Dalen
Har din Elſkov Nattergalen
Tolket alt med ſøde Lyd.
Egnens Hyrdeſtare kommer,
Byder dig af Vaarens Blommer
Brudekrandſens friſte Pryd.
Skiøndt din Ridder os bedrøver,
Hulde Pige! thi han røver
Bierget, hvad det eier bedſt;
Skal dog muntre Lys og Krandſe,
Mens vi ſynge, mens vi dandſe,
Funkle til din Brudefeſt.

Bernard (til en Pige).

Hvor er min Datter?

Richard.

O Lykke!
Min Troſtab paa din Læbe Seiglet trykke.

(Han kyſſer hende.)

Thereſe.

Min elſkte Ven! Men ak, imens vi ſvømme
I Saligheders Drømme,
Maa nogle Skridt herfra den Arme lide.
O, min Adelaide!

Richard.

Hun kommer!

Adelaide kommer tilbage.

Er du der, Thereſe?

Richard.

Stille!
Lad ikke Taaren trille!
Jeg veed en Lindring, ſkjønne Frøken! Rolig!
Tilgiv Thereſe, hvis hun var fortrolig!
Jeg elſker hende. Her i disſe Skove
Gav hun mig Tro og Love.
Jeg veed, at hiſt i Klippeſtyggen ſidder
Saa længſelsfuld en Ridder,
Som Eder begge ſatte der ſit Stævne. —
Den ſtolte Montfort! — Jeg ſkal Eder hævne!
Jeg er hans Vaabenbrager;
Men længe gav han Aarſag mig til Klager.
Vel! Raſlhed er det bedſte!
Jeg ſkaffer flinke Heſte.
Ned til Aimar! Paa Flugt jo før jo heller!
Paa Veien jeg fortæller
Alt, hvad I meer maae høre.
I har jo Nøglen til de ſkjulte Døre,
Som lede pludſelig fra Borgelunden
Dybt ned i Klippegrunden?

Adelaide (tvivlraadig).

Thereſe!

Thereſe (tillidsfuld).

Vi kan lide
Paa Richard, ſom paa Sværdet ved hans Side.
Vi flygte til Orange, til hans Fader.

Richard.

Der ægter I Aimar. Den, ſom I hader,
Vil misfornøiet blive; —
Men Eders gode Fader vil tilgive.

Alle Tre.

Hulde Hierternes Gudinde,
Leed os gjennem Skov og Krat!
Lad os der den Kiække finde,
Straal du ſtierneklare Nat!

(De gaae.)

Efter et kort Mellemrum, ſom Muſiken udfylder, kommer Ridder **Bernard** og **Connetablen**, fulgt af en Skare **Hyrder** og **Hyrdinder** med Blomſterkurve og Fakler.

Chor.

Biergets Dronning! hiſt i Dalen
Har din Elſkov Nattergalen
Tolket alt med føde Lyd.
Egnens Hyrdeſkare kommer,
Byder dig af Vaarens Blommer
Brudekrandſens friſke Pryd.
Skiøndt din Ridder os bedrøver,
Hulde Pige! thi han røver
Bierget, hvad det eier bedſt;
Skal dog muntre Lys og Krandſe,
Mens vi ſynge, mens vi dandſe,
Funkle til din Brudefeſt.

Bernard (til en Pige).

Hvor er min Datter?

Pigen.

Nylig saae jeg hende
Med Grevens Vaabendrager og Thereſe.
De iled ned i Lunden.

Bernard.

Efter dem!
Beed hende komme ſtrax tilbage! Ymt
Dog intet om min Feſt! — Herr Svigerſøn!
Mit Morſtab er at overraſte Folk.
Troe mig, min Datter vil forundre ſig
Og gjøre ſtore Øine, naar hun ſeer,
At hendes Fader alt indrettet har,
Paa egen Haand, et Bal til hendes Jaord.

Connetablen.

Gid det var Bryllupsfeſten Ridder Bernard!

Bernard (til en Karl).

Aa du! ſpring op at hente Borgkaplanen.
Beed ham at tage Mesſebogen med!
Siig ham: Hans Naade Connetablen ønſker
At vies til min Datter i det Grønne —
Og at —

Connetablen.

For alting, overiil Jer ei!

Bernard.

Naa ja, ſaa bliv! Hans Naade har betænkt ſig.

Connetablen.

Jeg ikke! men af Agtelſe, Herr Ridder,
For Eders Datter, bliver det vel bedſt —

Bernard.

Vel! ligeſom I vil. — Nu lyſtigt, Børn!
Syng Viſen om igien, ſom I begyndte!
Herr Greven er en Elſker af da Capo.

Chor.

Biergets Dronning! hist i Dalen
Har din Elskov Nattergalen
Tolket alt med søde Lyd.
Egnens Hyrdesskare kommer,
Byder dig af Vaarens Blommer —

(Der stødes i Hornet fra Vagttaarnet; Sangen holder pludselig inde.)

Chor.

Tys tys! hvad var det?
Ha, hørte jeg ret?
Fra Vagttaarnet lød
Et hylende Stød.

Connetablens Krigere komme bevæbnede.

Herr Connetable! der blæses Larm.
Fra Taarnet i Hornet man støder!

Connetablen (til Bernard).

Hvis Faren os lumskelig møder,
Stol paa vor Arm!

(Bernard løber ud.)

Krigerne.

Til Vaaben i Gevær!

Pigerne (frygtsomt).

Er Fienden alt nær?

Krigerne.

Til Vaaben! Til Vaaben!
Der blæses Larm.
Stol paa vor Arm!

Bernard
(kommer forstyrret tilbage).

Til Vaaben i Gevær!

Chor.

Er Fienden alt nær?

Bernard.

Til Vaaben i Gevær!
Min Datter er flygtet!

Connetablen.

Flygtet?

Bernard
(slaaer Hænderne sammen).

Det har jeg længe frygtet.
Fortvivlede Laage, som Borgmuren har!
Hun flyer til Aimar!

Chor.

Afsted! dem at søge,
Bag dæmrende Bøge.
Nu Ingen bedrøvet,
Nu ikke forsagt!
Hvad Lumskhed os røved,
Skal Seieren tage
Med Kiækhed tilbage,
Ved Sværdenes Magt!

Anden Handling.

En gammel forfalden gothiſk Sal.

Paa Bordet et Lys.

Juliane, en ung velklædt Dame, alene. Hun lytter bekymret ved Vinduet.

Han tøver længe. Har man alt i Stalden
Berøvet ham ſit Liv? Dog nei, det vover
Den feige Malcolm ei. De er kun Tre;
De andre vende hiem mod Midnat først.
Den unge Ridder er bevæbnet, stærk.
Camillo bragte ham. Den Arme vakler,
Som Sivet, mellem ſin Samvittighed
Og Eed. — Kom denne Ridder ſom min Engel?
Ak! — skal jeg frelſe ham? Skal endelig
Den arme Fugl af Fængſlet ſig befrie,
Mens overmodige Tyran har glemt
At lukke Buret? — Stille Juliane!
Betroe dig ei til disſe ſtumle Vægge!
Hvor truende de blegede Figurer
Henſtirre paa Tapetet. — Stakkels Vægge!
Hvad kan I for, at Vold, for lang Tid ſiden,
Har myrdet Eders rette Eier? Engang
Har ogſaa de med friſke, muntre Farver

Smilt til en ærlig Ridders ſtille Lykke. —
Jeg giøre ſkal i Nat mit Prøveſtykke?
Vel! — Er det første Gang, at Nidingsaand
Til Straf har væbnet frygtſom Qvindehaand?

Stærke Judith! tappre Skiønne!
Du har Jorden ei forladt;
Dine Laurbær, eviggrønne,
Straale giennem Tidens Nat.
Lad din Kraft, dit Hædersminde
Styrke her den ſvage Qvinde
Til den raſke Heltedyſt.
Lær mig Morderen at møde!
Lær mig ſmile, for at ſtøde
Dolken i hans eget Bryſt!

Birgitte, en gammel Tatarqvinde, ſlet klædt, men med et guldvirket Bælte, hvori ſidder en Dolk, kommer med et Lys paa en Stang, for at tænde Lampen under Loftet.

Nu kan man ikke holde ham dernede
I Stalden længer, og nu er det mørkt nok,
Nu maa han gierne komme. Natteſkyggen
Vil ſkiule mine lurvede Tapeter.
Jeg maa dog tænde Lampen. Tag mig Stolen!
(Juliane ſætter hende Stolen hen; hun ſtiger op og tænder).
Hm! Vore Herrer blive længe borte
I Aften. Ligemeget! Naar de komme,
Skal de dog ſee, vi ogſaa lokke kan
En Muus imellem i vor Muſeſælde.
Det maa jeg lide! Det var meer end næſten
Jeg havde ventet af Camillo. Troede
Jeg ikke halvveis, han var ogſaa plaget
Af denne Væmmelſe for Hiertekulen;
Hvad er det nu, de kalde denne dumme
Benauelſe?

Juliane.

Samvittigheden?

Birgitte.

Rigtig!
Samvittigheden! Hvilke Talemaader
Man dog kan hitte paa.

(Stiger ned.)

Juliane.

Saa Fru Birgitte
Slet intet kiender til Samvittigheden?

Birgitte.

Hidtil har Gud bevaret mig min Helbred;
Jeg har ei lidt af Sting, Samvittighed,
Vapeurs, og hvad de dumme Streger hedde,
Som avles af et hypochondert Blod;
Men jeg har ogsaa tidlig lært at finde
Mig i Omstændighederne, mit Barn!

Juliane (i Tanker).

Hvorledes var det nu? I blev jo ranet?

Birgitte.

Ja, jeg blev ranet i mit tredie Aar
I Polen, Preussen, eller hvad det hedder.
Du vide maa, jeg er et Grevebarn!
Thi jeg blev stiaalet af et Slot med Taarne,
Og kunde gaaet i Fløil og Hermelin
Saagodt som du og Nogen. Men, min Tro!
Vort Taterfolk er ogsaa brave Folk.
De tugtede mig op, det maa jeg sige.
Som Lille stial jeg, smidig som en Ræv
I Gaasestien. Da jeg ældre blev,
Da svaaede jeg i Hænder og i Kasse;
Stial mangen Ridder Guldet af hans Lomme,
Mens han forelsket stial mit Diekast.
Thi jeg var deilig, maa du troe! To Arme,

Som dreiede til at favne med; et Bryst,
Som raabte: Plads! hvergang det steg; to Been,
En Ryg, en Midie — Nu er det forbi.
Jeg var lidt brun i Huden; thi de smurte
Mig ind med Svinefedt for Middagssolen.
Og jeg blev Dronning, maa du vide! Jeg
Fik Taterkongen; reed i Flammetaft
Med Messingkrone, Flor i Haaret, giennem
Den mørke Skov. — Min Mand blev hængt. De Andre
Lod mig i Stikken; og jeg sad i Fængsel.
Jeg skulde rettes, for jeg havde kommet
Lidt Fluegift i Grøden til en Kone,
Som havde Braser og sølvspændte Skoe.
Men jeg kan birke! Jeg slap ud af Hullet;
Laae som en Hund i Skoven, peeb af Sult —
Da kom den tappre Rocheloup fra Hulen
Med sine Kæmper, overstænkt med Blod.
Han tog mig til sig i sit Røverslot.
Fra den Tid har jeg kogt for ham og hans,
Og hiulpet dem — med hvad der forefalder.

Juliane.

Og har I aldrig følt en Gysen?

Birgitte.

Nei.
Hvi skulde jeg vel gyse? Her er sikkert
Paa Rochegrise, min Sandten altfor sikkert;
Man føler altfor sielden Farens Vellyst.
Jeg ønskte tidt at være med, min Tro!
De sige mig, at jeg er altfor gammel.
Men det er herligt, troe mig, Juliane!
At gaae paa Jagt og staae bag Træets Grene. —
Nu kommer der en Dame med sin Ridder,
Paa hviden Ganger med en Falk paa Skuldren;
Demanter og Rubiner blinke smukt

I Aftensolen fra de rige Klæder,
Og lokke Røverne. Da staae bag Busken!
Hun drømmer om et muntert Aftensmaaltid
I Borgen hist, hvis gyldne Spire vinke.
Da flyver Pilen som en Fugl fra Hækken,
Og borer sig i hendes Liliebryst.
Da klirre Sværdene! Ha, Tanken kildrer!
Da plyndres! Og, som Ørnen op til Reden,
Vi ride med Gallop til Røverkulen,
Og synge vore stolte Seiersange!

Juliane (sagte).

Uhyre! (Høit.) I har Hierte, Fru Birgitte!

Birgitte.

Det faaer du ogsaa, naar du øver dig.
Nu gielder det at staae din Prøve. Hør mig!
Du veed, at Rocheloups Taalmodighed
Er overstyr. Et heelt Aar har han ventet
Paa, at du med det Gode skulde vorde
Hans Hiertenskiær og Dronning paa vor Borg.
Han er en Nar, og jeg har ærgret mig.
Din Smule Skiønhed er det ikke værd.
Den qvindelige Skiønheds største Hæder
Er den, at tænde Flammer i en Helt;
Og det er grusomt ei at kiøle Flammen.
Nu er han kied deraf; har overgivet
Dig i min Vold. Vær klog, jeg raa'er dig det!
Hvis ikke — ved den Dolk, jeg fører i
Mit guldbeslukne Bælte, du har levet
Din længste Tid.

Juliane.

Hvad fordrer I, min Moder!

Birgitte.

Ifald du hiælper mig til dette Mord,
Før vore Herrer komme; finder du

Dig venligt i vor Husbonds Kiærlighed —
Saa skal jeg ydmyg kalde dig min Dronning;
Men trodser du, og ønsker du paa Svig —
Du veed, hvad Herren trued med — jeg selv
Skal binde dig med egen Haand til Pælen,
Og være den, der blotter Dolken først.

Juliane.

O tie for Himlens Skyld!

Birgitte.

Følg mig! Han kommer!

(De gaae).

Malcolm, en fortladen, lang, mager Karl, med et skummelt Ansigt, nedhængende Overbryn, i en gammel brun Trøie, derover en lang, rød Kappe. **Almar** i Harnisk.

Malcolm

(rækker ham en tør Knoklehaand).

Nu tusindgange da velkommen, Ridder!
Tilgiv, man har forsinket Jer i Stalden.

Almar (høflig).

Jeg takker Eder! Hvem har jeg den Ære
At tale med? Med Herren selv maaskee?

Malcolm

(betragter ham med en grinende Mine fra Hoved til Fodsaal).

Kun med hans Borgfogd, Ridder! Kun hans Borgfogd!
Naar Herren, seer I, ikke selv er hiemme,
Modtager jeg og sørger for hans Gjæster.
Han er paa Jagt i Skoven med sit Selskab;
Thi Jagt og slige Gjæster som Hr. Ridd'ren,
Det er hans største Glæde her i Verden.
Og ingen af hans Gjæster har endnu
Vist kunnet klage paa ham. Men vil I
Nu ikke stille Jer ved Jeres Harnisk?

Aimar.

Her er lidt Træk, lidt kiøligt, gode Ven!
Og jeg er varm. Jeg vil nok bie lidt.

Malcolm.

Nu, som I vil! Her har hver Giæst sin Frihed.

Aimar.

Hvad hedder Eders Huusbond, med Forlov?

Malcolm.

Han hedder Ridderen af Rocheloup?

Aimar.

Af Rocheloup?

Malcolm.

I kiender vist den Slægt!
Den er saa gammel som Methusalem.

Aimar.

Og I, min Ven?

Malcolm.

Jeg hedder Malcolm, Herre!
En Smule flotst, troer jeg, paa Fædreside;
Et ormestukket gammelt Huusgeraad!
En Ruslærsstol, med brukne Been, høi Ryg,
Der staaer endnu forstøvet i en Krog
Fra gamle Dage. I maa vide: — Herren —
Det er et Vanehyr! Han eier Penge
Som Græs; og dog, dog hænge Laserne
Rundtom, og Vinden piber giennem Ruden.
Hvorfor? Fordi det samme Vægtapet
Betragtet har hans Oldefader; bare
Fordi de brustne Ruder alt var brustne,
Da han løb om i Sleikiol og stial Bly
Af Vinduet til sin Amme, som ved Lampen
Ham maatte klatte Skillinger paa Bordet.

Aimar.

Et trofast Hjerte hænger ved det Gamle.

Malcolm.

En gjæstfri Herre! Jagten koster meget,
Og hver Dag Selskab. See, Husholdningen
Gaaer ikke med det bedste; føres af
Et hæsligt gammelt Skrog, en arrig Satan!
Birgitte hedder hun. Et ægte Huskors.
Men — siger Frøken Juliane Ja
Idag, saa maa Birgitte bort imorgen.

Aimar.

Og hvem, min Ven, er Frøken Juliane?

Malcolm.

En fattig Slægtning, han har taget til sig,
Og som han elsker. Men de unge Damer
Er kræsne, veed I. Paa min Sandt, vor Husbond
Er smuk endnu. En Mand, henved de Treds,
Hvad siger det? Det er den bedste Alder.
Han har to Skrammer over Næsen, seer I!
Ih nu, det klæ'er ham godt. Lidt Kopar! Hvad!
Det vorer ud hvert Aar. Hun er en Tosse!
Men hun er smuk, som Judith og Susanne;
En kraftig Viv, ret stikket for en Helt.
Nu skal jeg hente hende. Lad ei Tiden
Saalænge falde Jer for lang, Hr. Ridder!

(Han gaaer.)

Aimar (alene).

Et Ridderslot den gamle, skumle Rede?
En stakkels Lykkeridder, udentvivl;
Hvis Fader efterlod ham disse Mure,
Et rustent Harnisk, Vaabnet over Porten,
Og Skoven til at søge Næring i.

Malcolm og **Birgitte** komme i forſtilt Klammeri; **Camillo** følger dem.

Malcolm (ivrig).

Men det maa ſaa være, har Herren befalt!
Og hvis du dig mod hans Befaling opſætter,
Og laver ei ſtrax et Par krydrede Retter,
Saa troe mig, Birgitte, du faaer det betalt.

Birgitte (endnu ivrigere).

Jeg faaer det betalt? Ja Gud giv det ſaa var!
Betalt? Jeg faaer Intet betalt, beſtoværre!
Jeg har aldrig tient ſaa urimelig Herre,
Han kræver mig Suppen af ledige Kar.

Malcolm.

Ned med ſig i Kiøkket! Hun holder et Huus,
Som Himlen og Jorden hun vilde bevæge.

Birgitte.

Hvad ſkal jeg i Kiøkket?

Malcolm.

Kaninerne ſtege!

Birgitte

(neier ironiſk for Aimar).

Er Herren en Elſker af Rotter og Muus?

Aimar.

Moerlille! jeg beder, Hun ivrer ſig ei!

Birgitte (ſtamper).

Jo ivre mig vil jeg!

Malcolm.

Den arrige Qvinde!

Birgitte.

Og derſom Han ei er fornøiet herinde,
Hr. Ridder! ſaa rid Han kun atter ſin Vei!

Malcolm.

Birgitte! men raſer I?

Birgitte.

Ja, jeg vil raſe!
Jeg paaſtaaer, at Ingen kan bedre braſe,
At Ingen kan bedre Poſteierne bage.
Og derſom I ſmagte min Tærte, min Kage,
Og mine Ragouer,
Og ſtuvede Duer,
Og ſpækte Kalkuner!
Og mine Kapuner —!
Kapuner — o Jemini! Saadanne Skatte,
Dem finder man ikke blandt Klipperne bratte. —
De ſidde ved Kruſet,
Smalhans er i Huſet,
Og prale med Styrken!
Men Brødet? Hvor finde vi Brødet i Ørken?
Saa drage de bort!
Mod Midnat hiemiler fortumlede Skare,
Og bringer fra Jagten en udhungret Hare,
Naar viſt de har lovet mit Kiøkken en Hiort.

(Reier pludſelig meget artig.)

Hr. Ridder maa tiltakke tage,
Paa alt det Arbeid, Han har havt,
Med denne lille Æggekage,
Og med en Flaſke Drueſaft.

(Hun ſætter Æggekagen og Flaſken paa Bordet.)

Aimar.

Jeg gierne vil tiltakke tage.
Jeg har ſlet intet Arbeid havt;
Jeg trænger ei til Æggekage,
Kun til en Draabe Drueſaft.

Malcolm og Birgitte (med Vægt).

Jo, han maa ſpiſe Æggekage,
Og han maa drikke Drueſaft.

Camillo (afſides).

Forfærdelige Æggekage!
Afſkyelige Drueſaft!

Birgitte.

See ſaa, Hr. Ridder! vederqvæg Jer lidt.
Det er det eneſte, vi har at byde;
Thi Kok og Kiælderſvend og Neglerne
Til Stegerſet, til Loft og Hønſehuus,
Er med paa Jagten, med den vilde Jæger.
Men ſandt at ſige, mine Æggekager
De lykkes mig, og I maa ſmage dem.
Og gier mig ikke vred, det raa'er jeg Eder!
Thi jeg er kort for Hov'det.

Malcolm.

Men Birgitte!

Aimar.

Og er det ei tilladt at hilſe Frøknen?

Birgitte.

Jo, det forſtaaer ſig; jeg ſkal hente hende.
Spiis nu og drik ſaa meget, ſom I vil.

(Med et betydende Blik:)

Camillo! — byd du Herren der et Bæger,
Og ræk ham Kagen! (Hun gaaer.)

Camillo (lyttende).

Hvad er det? Mig ſynes,
Jeg hørte Hornet alt.

Malcolm (glad).

Hvad? Komme de?

(Han gaaer hen, aabner et Vindue og ſeer ud.)

Camillo (afſides).

Tilgiv, Sanct Jacob! Jeg har brudt min Eed;
Men Troſſab, ſom jeg Diævlen ſvoer af Tvang,
Kan dog ei bringe mig i Himlen.

(Han bytter hurtig Flaſken paa Bordet om med en anden, han har under ſin Kappe, ſaa at hverken Malcolm eller Aimar mærke det, og ſætter den hen i en Krog.)

Malcolm

(luffer Bindet og kommer tilſyne).

Nei!

Der er ſlet ingen.

Camillo (ligegyldig).

Nu, ſaa tog jeg feil.

Malcolm.

Et Stykke Kage, Ridder!

Camillo (hurtig).

Lad I mig!

(Han tager Tallerkenen og rækker den til Aimar.)

Befaler I?

Aimar.

Tak, gode Svend!

(Idet Aimar rækker efter Kagen, laber Camillo Tallerkenen falde paa Gulvet, ſaa den gaaer i Stykker.)

Malcolm (opbragt).

Du Dosmer!

Camillo (forvirret).

Ak, jeg Uheldige! hvad har jeg giort?
Forraad mig ei for Fru Birgitte, Ridder!
Ifald hun ſeer det, bli'er hun raſende.

(Han ſamler Skaarene op, lægger Kagen derpaa, aabner Bindet og laſter det ud; derpaa gaaer han forbi Malcolm og hviſter ſagte til ham:)

Jeg ſvær Jer til, den gleb mig ud af Haanden.

Malcolm
(truer med Fingeren).
Camillo!

Camillo.
Ved mit Liv, jeg er uskyldig.
Nu skal I see, at han skal drikke Vinen.
(Skjænker og bringer Aimar.)
Et Bæger Vin?

Aimar (drikker).
Din Skaal!

Camillo.
Tak!

Malcolm (grinende).
Velbekomme!

Birgitte kommer med Juliane.

Birgitte.
See her er Froknen. Har han spiist af Kagen?

Malcolm.
Den faldt i Asken.

Birgitte.
Hvad for noget? Asken?

Malcolm.
Camillo tabte den i Feieskarnet,
Og kastede den ud af Vinduet!

Birgitte.
I Feieskarnet? Ud af Vinduet?

Aimar.
Tilgiv den stakkels Karl, min gode Moder!
Det var af lutter Forekommenhed.

Birgitte
(med et falt Blik).
Ja, jeg skal forekomme dig, Forræder!
Vie du, til Herren kommer hiem i Nat!

Malcolm (sagte).

Forraad os ei med dine Hidsigheder.
Han har jo drukket Viin!

Birgitte (grinende).

Naa, har han det?

Aimar,

Et Bæger Viin, lidt Brød er nok for mig.

(Bukker for Juliane.)

Birgitte

(i en from Tone).

At kaste Guds Velsignelse, Guds Gaver
Paa Gulvet! Ak, den syndefulde Ungdom!

Aimar

(ærbødig til Juliane).

Madame!

Juliane

(med megen Anstand)

Velkommen, ædle Ridder! Jeg
Beklager, at I har det Uheld havt
At fare vild; end meer, at Husets Herre
Kan ei modtage Jer, som I fortiener.
Han er paa Jagt, han kommer silde hiem.

Birgitte.

Naa, det var ret, min Frøken! Lad mig see,
At Herren dog engang faaer Æren af Jer.
Hun er lidt stiv, lidt bly, lidt klodset, Ridder!
Opdragen i et Nonnekloster, hvor
Det er forbudt at omgaaes unge Mandfolk.
Hvad Galskab man dog ei kan hitte paa
I denne Verden!

Aimar.

Frøknens Væsen røber
Saamegen Høvisthed, at man maa troe,
Hun er opdraget ved Toulouses Hof.

Juliane.

I er galant, Hr. Ridder!

Birgitte.

Ja galant.

Og smuk, min Sandten! er han med. Nu byd ham
Et Bæger Vin endnu!

Camillo

(hemmelig til Juliane, som hælder):

Lad ham kun drikke!

Jeg har ombyttet Flaſken.

(Juliane betragter Camillo forundret, han lægger ſin Haand paa Bryſtet med en hjertelig Forſikring. Imidlertid tale Malcolm og Birgitte ſagte med hinanden. Den Første peger paa Aimars Vaaben, og ryſter paa Hovedet.)

Juliane,

(ſom har ſkjænket i Bægeret, bringer det til Aimar).

Til Velkomſt!

Aimar.

Eders Sundhed, ſkjønne Dame!

Birgitte (neier).

Nu, velbekomme Maaltidet! Det var
Kun lidt, og mindre blev det; men i Morgen
En Frokoſt venter Jer med Kniv og Gaffel,
Som ſkal faae Skik, hvis ellers jeg maa raade. —
Vel Kok og Kjælderſvend og Nøglerne
Dog engang vende Næſen hjem fra Jagten!

Aimar.

Det er jo Faſtedag idag desuden.
Gior ei Ophævelſer!

Birgitte.

Nei, er det muligt?
Ja, det er ſandt! Nu ja, det traf ſig godt.
Men Æggekage kan man ſpiſe ſelv
Om Faſtedagen. Skal jeg lave Jer
End een maaſkee?

Aimar.

Tak! Eders Brød og Vin
Har styrket mig.

Birgitte.

Nu vel, saa gaae i Seng!
Med Natteleie kan vi tiene Jer,
Hr. Ridder! Her i Sidekamret staaer
En velredt Seng og gode Sengebolstre.
Nathue skal I faae. — Nu Juliane!
Skynd Jer, at hiælpe ham hans Harnist af,
At han kan komme dog engang til Ro.

Juliane.

Hvis I tillader —

Aimar.

Eders Hænder, Frøken!
Er altfor skiønne til at røre ved
Mit haarde Pandser! dog, det er en Ret,
Som Ridderen har over Damens Hænder;
Og vidste jeg, I tilgav mig, ifald
Jeg holdt paa denne Ret —

Juliane.

Tillad, Hr. Ridder!

(Hun afspænder hans Hielm og Harnist.)

Malcolm, Birgitte, Camillo.

Mørket dækker Land og Vove,
Skyggen stiuler dunkle Krat.
Ridder! det er Tid at sove,
Derfor nu: god rolig Nat!

Juliane.

Skyen blege Stierne stiuler,
Slangen gaaer ved Træets Rod,
Ulven staaer ved sine Huler,
Tørster hungrig efter Blod.

Malcolm og Birgitte.

Derfor Held den Mand, som hviler
Uden Farer, uden Sorg,
Indtil atter Solen smiler,
Paa den sikkre Klippeborg.

Juliane.

Ædle Ridder! jeg er færdig,
Løst er Staalets stærke Baand.

Aimar

(synker paa et Knæ).

Frøken! holder I mig værdig
Til et Kys paa Eders Haand?

(I det han kysser hendes Haand, trykker hun ham et lidet Papir i hans, seer stivt paa ham og blinker.)

Malcolm, Birgitte, Camillo, Juliane.

Mørket skiuler Land og Vove,
Skyggen dækker dunkle Krat;
Ridder! det er Tid at sove,
Derfor nu god rolig Nat!

(Medens dette synges i Baggrunden af de Andre, aabner Aimar Sedlen hemmeligt i Forgrunden og læser:)

Røverkule! — Sovedrik i Vinen — Gift i Maden — Stol paa mig! —

O Himmel, hvad er det! Jeg er forraadt!

Juliane

(bringer ham hurtig Vin).

Endnu et Bæger! (Sagte.) Rolig og forsigtig!
Af denne Vin kan I frimodig drikke.
Et Blik, en Mine koster Eder Livet!

Malcolm og Birgitte

(uden at have mærket noget).

Drik kun, Hr. Ridder! Vinen er god,
Vinen forøger det kraftige Mod.

Aimar
(med paatagen Munterhed).

Nu da, min Deilige! dette ſkal være
Tømmet for Eder, til Skiønhedens Ære.
Giæſtfrihed leve! ved Bægerets Lyd!
Menneſkets førſte, naturligſte Dyd.
(Han ſlaaer Bægeret mod ſit Sværd og drikker.)

Malcolm og Birgitte (afſides).
Hvor er han lyſtig! Herligt, o herligt!
Hvor det gaaer kiærligt!
Vidſte han, hvordan det rigtigt var fat,
Neppe han klinked til ſidſte Godnat.

Malcolm, Birgitte, Camillo.
God rolig Nat!

Aimar (afſides).
O hellige Magt! Staae mig bi, ſtaae mig bi!

Malcolm, Birgitte, Camillo.
God rolig Nat!

Juliane (afſides).
O Himmel! din Magt vil Uſkyldighed frie.

Birgitte.
Sov vel nu, ſov vel! Eders Dør kan iſlaaes;
Den eier en prægtig, en dirkefri Laas.
Træk Nathuen dybt over Ør', over Kind,
I Dunet da ſlumrer I blideligt ind.

Aimar.
(afſides, knuger ſit Sværd).
O vidſte du, Elſkte! din Elſkedes Nød.

De Andre.
God rolig Nat!

Aimar (ſom før).
Men dyrt, ved mit Sværd, ſkal de kiøbe min Død!

De Andre.

God rolig Nat!

Aimar.

God Nat!

(Han gaaer ind i Sideværelset, de andre ud af Døren til Trappen.)

Vild Skov.

Røverhøvdingen med sin **Bande.**

Rocheloup.

Ha, mine Kamerater!
Et herligt Levnet, som den vilde Tater,
Bevæbnet og forvoven,
Ved Midnat at forlyste sig i Skoven.
Nu lad os Bægret tømme!
Men før vi drikke, vil det vel sig sømme,
At Izarn først og siden Rour fortæller
Sit Eventyr. Hvad hører man vel heller?
Du, Izarn, kan begynde.

Izarn.

Captain! den største Vellyst — er at synde;
Ja, ingen Spas er stor som den, der koster;
Det følte jeg som Dreng, og gik i Kloster.
Mig ingen skal bebreide,
At Izarn ei forstod saa godt sin Feide,
Som sine Slælemesser.
Saa smedder Diævlen ei i Satans Esser,
Som jeg, i disse Krige;
Og jeg vil see paa Den, der var min Lige.
Andægtighed er Prop i Giftens Flaske,
Og Hyklen — bedste Maske;

Den ſpilled Meſter alt i Edens Have,
Den giorde mangen Tiggermunk til Pave.
Jeg viſte mig med Ære
Ved Beziers, Toulouſe, ved Beaucaire,
Og ſtreg med hellig Mine:
Hug dem kun ned! vor Herre kiender Sine.
Nu, Krigen er til Ende,
Da ingen Kiætterſteder mere brænde.
Mig Paven ei behøver —

(Røster Rocheloups Haand.)

Nu tiener jeg igien en anden Røver.

Rocheloup.

Jeg takker dig! Vort Haandværk du forfiner;
En Diamant blandt mine Blodrubiner.
Hvad har i denne Midnat du bedrevet?

Izarn.

En riig Prælat har ſine Dage levet.
Jeg vidſte nok, at Knægten vilde age
Til Kloſteret tilbage.
Nu har han Fred! Han reiſte did ei ene,
Han bragte med en Samling Ædelſtene;
Ja endnu meer: En Garde!
Vi var kun faa; men, ſom en ægte Barde,
Jeg vakte Mod i mine Heltebrødre,
Og bad dem ei beſkiæmme deres Mødre.
Vi Præſten fik, Juvelerne tillige,
Før Garden kom; og Garden maatte vige!
Og det for mig alene.
Captain! — mit Folk maa ſtiule ſig bag Grene.
I Harniſk tyve Helte
Omringe mig og trække Sværd fra Bælte,
Juſt ſom jeg fældte Præſten.
Hvad giorde jeg? Jeg ſtille ned mig ſætter,

Jeg viser paa min Hud dem nogle Pletter,
Og siger ganske rolig: Jeg har Pesten!
(Med Latter:)
Knap hørte de, jeg talede,
Og saae de Pletter, som jeg havde malet,
Saa vege de, som hjertesløse Fianter,
Fra mig, Prælaten og hans Diamanter.
Her ere de!
(Kaster ham en Pose.)
Munken var ei værd at tage;
Han ligger bleg tilbage.

Rocheloup
(omfarner ham).
Fortræffligt! Jeg ophøier dig til Greve
For dette Mesterstykke.

Alle Røvere.
Izarn leve!

Rocheloup.
Men Roux, som sidder der, lig Kæmpeguden,
Fiirstaaren, som en Herkules paa Huden,
Han har vist ogsaa Noget
At glimre med, hvis han vil ud med Sproget.

Roux.
Captain! Jeg kan ei snakke;
Men handle. Tag til Takke!
Jeg gik med mine Gutter,
De Flest' endnu Rekrutter,
I Maanestinnet, stakket før Bataillen,
Til Galgen.
Jeg lod dem under Steilen Troskab sværge,
Og sagde: I skal hærge —
Og talde — Hvad jeg talde,
Det har jeg glemt. Men Midnatshanen galte.

Paa Stangen sad et Hoved
Og gloede.
Jeg sagde: Tag Jer vel iagt! Forsigtig!
Man ingen Røver qvæler,
Seer I, fordi han stiæler;
Men kun fordi han ikke stiæler rigtig.
Saa gik vi sagte ned, ved Maanens Lue,
Til Magazinet, bred i Vagtens Stue,
Brak Stolebeen af Stolene hveranden,
Og slog dermed Drabanterne for Panden.
Saa gik vi ind, for Ladningen at tage.

Rocheloup.

O tappre Roux! med Roes sig saa at dække!
Du bringer Proviant i tunge Sække.

Roux.

Captain — desværre! Intet var tilbage;
Man havde Kornet flyttet.

Rocheloup (vred).

Dumhoved! hvad har da din Myrden nyttet?

Roux

(opbragt over hans Foragt).

Skal Alting efter Nytten da beregnes?
Hvordan en Flok Drabanter skal begegnes,
Det har jeg vist dit Folk i Nat. For Fanden!
At hugge dem med Stolebeen for Panden,
Det har jeg lært dem. Hvis der noget rester,
Giv dem en Skolemester!
Og hvis du kun af Egennytte takker,
Saa vælg dig til din Lieutenant en Skakker.

Rocheloup.

Respekt for Høvedsmanden!
Hvis ikke hugger jeg dig selv for Panden.

Roux (stamper).

Respekt igien!

Rocheloup.

Tie ſtille!
Hvis ei din Knap ſkal dig for Foden trille.

Roux

Mig vil du cujonere?

Alle Røvere.

Han har forbrudt ſit Liv! han maa krepere.

Roux

(med et ſtolt Blik).

Troer I, at det mig ſtrækker?

Rocheloup.

Før ham bag hine Hække,
Og lad ham Jernet ſmage,
Hvis ei han ſine Skiældsord ta'er tilbage,
Og beder ſlux om Naade.

Roux.

Dig? Aldrig, Niding! naar jeg ſelv maa raade.

Rocheloup.

Henretter ham!

Roux.

Troer du, jeg frygter Sværdet?
Jeg gaaer i Døden kiæk og uforfærdet.
Jeg — taber lidt i Grunden!
Du — trækker dig den bedſte Tand af Munden.

(Man har ſtrax i Begyndelſen indbragt Bord og Bænke, hvorpaa Roverne ſætte ſig; i dette Øieblik ſættes der en Skaal rygende varm Blin paa Bordet.)

Roux

(i en roligere Tone).

Dog — har et Glimt af Bravhed du tilbage —
Der komme de med Vinen — hvor den ryger!
Lad mig et Bæger ſmage,
Før I mit Hoved fra min Skulder ſtryger.

Rocheloup.

Drik med — og fald tilføie!

Rour.

Min Hals er ſtiv, den la'er ſig ikke bøie.

Rocheloup.

Saa maa den knækkes! Har du det begrebet?

Rour.

Ret vel!

Rocheloup.

Giv ham et Glas paa Falderebet!

Rour (driller).

Det ſmagte godt. Det har forſtærket Flammen.

(Torrer ſig om Munden og bukker.)

God rolig Nat, I Kiæltringer tilſammen!

Rocheloup.

Før ham afſted!

(Rour føres bort.)

Og nu til lyſtig Glæde!
Ei meer om det! I Brødre tager Sæde.
Jeg Eder ſynge vil en hedenſk Viſe.
Ved Bacchi Glæder maa man Bacchus priſe.

Velkommen, varme Purpurſkaal,
I Skoven fra det røde Baal!
Din Virak ſig i Træet ſlynger,
Mens Heltene din Lovſang ſynger.
I grønne Skygge hvirvle ſig
Den lyſe Lue høit for dig!
O Bacchus! hør, ved Bægerklang,
Vor Jægerſang, vor Røverſang.

Chor.

O Bacchus! hør, ved Bægerklang,
Vor Jægerſang, vor Røverſang.

Rocheloup.

Ei Bacchus elsker Borg og Stad,
I Løvets Hvælving er han glad;
Der Bækkens Pige ham forlyster,
Mens drukne Satyr Druen kryster.
Naar Livet grændser vildt til Død,
Og Blod giør Vinen dobbelt rød,
Da glæder ham, ved Bægerklang,
Vor Jægersang, vor Røversang.

Chor.

Da glæder ham ved Bægerklang,
Vor Jægersang, vor Røversang.

Rocheloup.

Det Bedste mangler os dog nu,
O Fader Pan, det sende du!
Med runde Skuldre, røde Kinder,
En liflig Skare Bacchantinder!
Som rase hen ad dunkle Sti,
Saa rovbegjærlige som vi.
Da lyder dig bag Skovens Hang
Vor Jægersang, vor Røversang.

Chor.

Da lyder dig bag Skovens Hang
Vor Jægersang, vor Røversang.

Ramonneur kommer.

Hvad synger I om Bacchantinder, Knægte!
Vi bringe To, ved Bacchus, de er' ægte!

Rocheloup.

Hvor gik det Rour?

Ramonneur.

Der kastes ham en Bakke!
Han beed i Græsset med sin stive Nakke.

Men, Høvding! kan du gjætte,
Hvad vi har bragt? Ha, ønsker ham til Lykke!
En rank Blondine, svulmende Brunette,
Men hver paa sin Maneer et Mesterstykke!

Man bringer **Richard, Adelaide og Thereſe.**

Ramonneur.

See her er Marcipan for lækkreſt Gane.
Hvis Frøken Juliane
Endnu sig længe kostbar gjøre skulde —
Straf hende med din Kulde,
Og vælg dig her en Dronning! —
I hule Stammer fandt vi Jomfruhonning,
Hvor de af Frygt for Røvere sig gjemte;
Men Maanestinnet glemte
De udentvivl. Det har opdaget Skatten.

(Peger først paa Thereſe, saa paa Adelaide.)

Hun er kun sytten Aar! Og hun er atten!

Rocheloup (om Richard).

Og denne Herre?

Ramonneur.

Han er overflødig,
Ham har vi ikke nødig,
Ifald som jeg du tænker —

(Leger med sin Dolk.)

Rocheloup.

Fy, Ramonneur! Fy, fy! han er i Lænker!

Ramonneur.

Man letter ham en Byrde.

Rocheloup (bydende).

Stik Dolken ind!

Ramonneur (fortrydelig).

Maa man nu ikke myrde
I Skoven længer?

Rocheloup.

Jo. Men du skal agte,
Eet er at myrde Folk, — og Eet at slagte.

Ramonneur.

Jeg har et starblindt Øie,
Jeg indseer ei Forskiellen meget nøie.

Rocheloup (opbragt).

Stød Dolken strax i Balgen,
Hvis ikke støder jeg dig den i Talgen!

Therese.

Barmhiertighed! Hvis I ham grusomt dræbe,
Da I forgiæves stræbe
At holde Dolken fra vort eget Hierte.

Rocheloup.

Tæm, smukke Barn, din Smerte!
Er det din Elsker? Svar mig, unge Skiønne!
Visk Taaren af dit Øie!

Therese.

Hans Fader vil Jer rigeligt belønne,
Hvis ædelt I os intet Ondt tilføie.

Richard (til Rocheloup).

Hvis du mig Livet skiænker,
Og disse huldе Piger,
Ved hellig Riddereed jeg dig tilsiger:
Jeg skal med Sølv opveie mine Lænker.
Men — hvis du skiændig dølger
En værre Grumhed til Naturens Harme; —
Sig Staalet skal forbarme,

(Han river en Daggert frem af sin Barm.)

Og modig mig Uskyldigheden følger.

Rocheloup.

Lev, Ridder! Glem kun Sorgen!
Jer intet Ondt skal hænde.

Men nu afsted, I drabelige Svende!
Med Byttet og med Fangerne til Borgen.

Røverne.

Hurra Mordjo!
Bacchus har hørt vore Bønner.
Glæden belønner
Tapperheds Sønner.
Hurra Mordjo!

Richard, Adelaide, Thereſe
(knælende, med foldede Hænder).

O sanctissima,
O piissima
Dulcis virgo Maria!
Mater amata,
Intemerata,
Ora — ora pro nobis!*)

*) O du herligſte,
O du kiærligſte
Hulde Jomfru Maria!
Stor er din Ære!
Huld du os være!
Naaden vor Bøn du frembære!

Tredie Handling.

Aimars Sovekammer paa Roverborgen.

En Seng med Gardiner i Baggrunden.

Aimar alene.

Hvad er mit Haab? Hvor er min Hiælp i Nøden?
Afſkyelige, fæle Tilſtand! Døden,
Der veeg ſom ſtiægget Kæmpe mig i Kampen,
Skal kroget nu, ved Lampen,
Som gammel Hex mig ſpotte med ſin Truen,
Lig Ædderkoppen Fluen;
Og først indſpinde mig i lumſke Strikke,
Før den mit Blod vil drikke?
Men — Julianes Adfærd, hendes Miner! —
Et Maanſtin i de ſkumle Borgruiner.

(Fatter Mod.)

Ja, min Adelaide!
Din elſkte Helt ſkal ſtride,
Skal ei fortvivle.

(Det banker.)

Stille! man ſig nærmer.

Camillo udenfor.

Hr. Ridder! Hør!

Aimar.

St. Denys, min Beſkiærmer,
Læg Kraft i Sværdet nu! Skaan mine Dage!
(Raaber:)
Hvo banker der? Tilbage!

Camillo (udenfor).

Det er Camillo, mig. Dæmp Eders Raaben!
Jeg bringer Eders Vaaben.
Men hvis I aabner ei og Tillid fatter,
Da maa I døe.

Aimar.

Forræder! vil du atter
Beſnære mig?

Camillo.

Nei, det er ei min Vane.
Jeg bringer Bud fra Frøken Juliane.

Aimar.

Alt ſtaaer paa Spil. Nu lad os Skiæbnen friſte,
Det bære — eller briſte!
(Han aabner Døren og ſætter Camillo ſit Sværd for Brystet.)
Nu, falſke Judas! Vil du atter dysſe
Min Tvivl i Slummer? Vil du venligt kysſe?

Camillo.

Hør mig — saa kan I ſtøde!
Jeg ſelv vil gierne bløde;
Jer ſkal man ikke myrde.
Jeg ønſter Døden; Livet er mig Byrde.

Aimar.

Saa uforfærdet, rolig,
Paa Tærſkelen til Helved?

Camillo.

Dødens Bolig

Har længe vinket mig med sine Gnister.
Jeg er fordømt; gjør Vinen kort!

Aimar.

Du frister
Mig andengang idag. Jeg seer min Fare;
Troer du, jeg løber atter i din Snare?

Camillo.

Jeg gierne døer, skjøndt uden Mod,
Et Mord mig paa mit Hierte brænder;
Thi jeg har plettet mine Hænder
Med min Rosinas unge Blod.
Hun utro var, sin Straf hun fik;
O den var haard! Ha, Skræk og Jammer!
Nu brænder hun i røde Flammer,
Og vinker mig med Hævnens Blik.

Jeg maa derned, til Helved ned;
Mit Hierte sig fra Himlen vendte,
Mig Satan sine Garn udspændte,
Da Synderen paa Krogen beed.
En Røver fræk jeg Troskab svoer,
Forført fra Gud ved Helvedglandsen;
Jeg svoer, i Kirken, paa Monstransen,
Og Himmel! jeg har brudt mit Ord.

Eet har jeg kun, endnu en Færd:
Jeg redder Den, jeg vilde døde.
Naar det er skeet, saa lad mig bløde,
Du ædle Ridder! for dit Sværd.
Og naar du snart i glade Bo
Din Brud kan til dit Hierte klynge —
O lad da Sjælemæsser synge
For min og for Rosinas Ro.

Aimar.

Din Sang mit Hierte rørte.
Tilgivelse du Arme vel fortiener.
Du er en sværmerist Italiener,
Hvem Lidenskab forførte
Til blodigt Mord. I ubekiendte Lande
Traf dig en Røverbande,
Tvang dig til Troskabseed; og Troskabseden
Nu kiæmper atter med Samvittigheden.

Camillo.

Saa er det. Juliane
Har lært mig sværge her til Eders Fane.
Jeg haabed først, I skulde Faren ane,
Som mig min Eed forbød reent ud at sige.
I sang om Eders Pige!
Jeg sinked Eder i de dunkle Lunde,
Skiøndt jeg med Lethed kunde
Strax bragt Jer hid til Borgen; —
I ændsed ikke Sorgen!
Jeg spørger: om I ei til Frygten kiender?
I sang om hendes skiønne Liliehænder;
Nu, raabte jeg, nu Dagen snart forsvinder!
Da sang I rørt om hendes Purpurkinder.

Aimar.

Og Juliane?

Camillo.

Er en fornem Fange;
Men ei for Faren bange.
Et heelt Aar har hun kæmpet,
Og med sin Stolthed Vellystflammen dæmpet,
Som brænder i en Røver.

Aimar.

Ha, jeg hans Vande kiøver!

Camillo (frygtsom).

Det gaaer ei an! Forsigtig! Brug Fornuften!

Aimar.

Hvad frygter jeg? En taaget Dunst i Luften!
En tandløs Hex, en vindtør Skurk, som rokker.
Ha, ved min Møes kastaniebrune Lokker,
Jeg trodser dem i Nøden;
Var Heren-Hekate, var Skurken Døden,
Den Beenrad med sin Lee, — vel! Seiershrandsen
Er smuk; jeg kalder dem til Dødningbandsen.

Camillo.

Hr. Ridder, hør dog! Rpucheloup, min Herre,
Er Tolv med sine Svende. Det er værre.
Snart komme de fra Nattens dunkle Lunde.

Aimar.

En Artur! Et fortræfligt Tafelrunde!

Camillo.

Stol trygt paa mig, paa Frøknen, ædle Ridder!
Vi veed, at Hiertet sidder
Jer paa det rette Sted. Og I skal have
Camillos bedste Gave.
Luk op ved Eders Bryst!

(Han samler i sin Barm.)

Aimar (mistænkelig).

— — Vi gaae til Maalet
Vel bedre ved at dække Bryst med Staalet.

Camillo

(tager et Stykke rødt Stille frem af sin Barm, som han viffer op).

Her er et gammelt, rustent Sværd, udgravet
Paa Golgatha. En Munk har mig begavet
Med denne Skat. Jeg lod ham dyrt besværge
Dets Ægtheb. Et Aars Viin af mine Bierge
Betalte jeg derfor. Den, som bevarer
Det paa sit Bryst — kan trodse Dødens Farer.

Mit Liv er mig til Byrde;
I er en ung, en ſmuk, forelſket Hyrde;
Jer Brud er tro, hun elſker Jer, hun græder —
O, til fra disſe Steder!
Det Liv maa være ſødt, ſom Troſtab krandſer,
Kom lad mig ſpænde Jer i Eders Pandſer!

Aimar.

Forunderlige Svend! Paa Gravens Bredde
Du lokker mig for ſiden mig at redde
Med egen Fare? (Venlig.) Giem dit Sværd! Det ſtyrker
Dig, naar du troer derpaa. Min Tillid dyrker
Et andet Staal, naar jeg ſkal op at ſtride.

(Slaaer paa ſit Sværd.)

Det hænger ved min Side!

Camillo (godhjertig).

Tag det! Man kan ei vide!

Aimar (tager derimod).

Nu — Tak!

(Han giemmer det.)

Camillo.

Saa maa I ſlukke Lampens Lue.
Paa Bolſtret vil jeg ſætte denne Hue
Og vikle denne Trøie.
Ei Malcolm pleier underſøge nøie;
Han ſtyrter ind, ſig over Sengen kaſter.
Da hurtigt frem I haſter,
Og ſtøder uforfærdet
I Røveren med Sværdet!

Aimar.

Mit Staal til Hjaltet i hans Bryſt jeg ſætter.

Camillo.

I er jo ingen Kiætter?

Aimar.

Gud frie os vel!

Camillo.

Saa vil fra Dødens Fare
Sanct Jacob Jer bevare.
Og — hvis I ogsaa falder,
En Engel da til Himlen Eder kalder,
I lysblaat Stierneklæde,
Til Saligheds og Kiærlighedens Glæde.
Der vil I sikkert finde snart Eders Elskerinde.

(Suffer.)

Camillo først trehundred Aar maa svede
Med Rosa i den fæle Skiærsildshede.

Aimar

(trykker hans Haand).

Vær freidig! Farens Torden
Snart ruller bort. For Glæden viger Sorgen.

Camillo.

Mit Mørke svinder ei for nogen Morgen.
Hun er ei meer Jorden!
Hver Nat jeg stuer hende fra mit Kammer,
Dybt i de røde Flammer.
Hun er saa smuk. De brune Øine saare
Mig end med deres Taare.
Den fæle Brand undseer sig, naar den brænder
Det høie Liliebryst, de hvide Hænder.
Den blegblaae Lue flokker
Kun kjølt sig om de sorte Ravnelokker,
Og nænner ei at svide;
Men Dolken sidder dybt i hendes Side,
Og fæle Sang hun altid nyt begynder:
„Barbar! du dræbte mig i mine Synder!"

Aimar.

En daglig Siælemæsse jeg dig lover
For Rosas Ro, i mit Capel, det lille;
Naar Alt er tyst og stille,
Naar Faren her er længe gaaet over.

Camillo.

(griber hans Haand).

Og maa jeg vorde Sacriſtan derinde?
Og Røgekarret ſlynge,
Mens Eders Munke ſynge?

Aimar.

Det lover jeg dig ved min Siæls Veninde!

Camillo

(kyſſer hans Haand).

Tak, Ridder! Saa er der en Trøſt tilbage
For mine ſidſte Dage!

(Han gaaer.)

Aimar

(ſpænder ſin Hielm paa og drager ſit Sværd).

Nu ſkee Guds Villie! Men ſtiøndt Dolken hænger
Mig over Iøſen i et Hovedhaar,
Vil jeg dog ikke frygte. Et Mirakel
Maa redde mig; men er Mirakelet
Ei alt begyndt? I Røverkulen finder
Jeg to Skytsengle. Først en Bøn til Ham,
Som alting raader; og naar det er ſkeet,
Skal ikke Satan ſelv forfærde mig.

(Han knæler.)

Beſkyt mig, gode Chriſt!
I denne Farens Friſt;
Lær mig med Kraft at ſvinge
Mit gode ſtærke Sværd!
Du hørte før det klinge
I mangen ærlig Færd.

Jeg loved, ſtærk og fri,
At ſtaae Forladte bi.
Du ſaae mig Blod udøſe,
Den ſkumle Niding faldt.

For Enker, Faderløse,
Jeg kæmped, naar det gialdt.

Huſk paa den Midienat,
Da eenſom og forladt,
Jeg i din Kirke vaaged,
Skiøndt gyſende, dog kiæk,
Og følte, der var N.o.g.e.t,
Som ſtyrked i min Skræk.

Jeg ærlig Tro dig ſvor,
Og jeg har holdt mit Ord.
Nu ei du fra mig vige,
Herr' Chriſt! men ſtyrke mig.
Jeg kæmper for min Pige, —
For Frankfig, — og for dig!

(Naar han har ſagt dette, reiſer han ſig, ſlukker Lampen og gaaer hen bag Sengen.)

Gang paa Borgen, udenfor Aimars Sovekammer.

Juliane med Lys. **Birgitte** med et Reglebnippe. **Malcolm** med en Dolk.

B i r g i t t e.

Har du din Dolk?

M a l c o l m (mut).

Jeg har, hvad jeg behøver.

B i r g i t t e.

Slib den lidt først i Vindueskarmen der!

M a l c o l m.

Hold Mund!

Birgitte.

Er den da rigtig ſkarp?

Malcolm.

Saa ſkarp,
At den kan ſkiære Struben over paa dig,
Naar det ſkal være.

Birgitte

(med tvungen Latter).

Ha, ha, ha, ha,, ha!
Hvor han er munter. (Til Juliane.) Nu, hvi ſkiælver I
Med Lyſet?

Juliane (mork).

Jeg er ikke vant til ſlig
Bedrift.

Birgitte.

Nu ja, ſaa maa I vænnes til den.

Malcolm.

Den gamle Lucas ſad igien og rokked
Paa Kiældertrappen, da vi gik forbi.

Birgitte.

Har du igien ſeet Spøgelſer, Cujon?

Malcolm

(ſtirrer paa hende).

Jeg ſeer eet for mig.

Birgitte

(vender ſig forſtrækket).

Hvor?

Malcolm.

Dig ſelv, du Her!
Du viſne Beenrad!

Birgitte (giner).

Hvor han er galant!

Juliane.

Hvem er den gamle Lucas?

Malcolm.

Ridderſmanden,
Som eied denne Borg i gamle Dage.
De myrded ham paa Trappen. Jeg vil være
Fordømt, ifald han ikke ſad og rokked
Med Hov'det under Armen, mens det ſlog
Med Kiælderhulens frygtelige Jerndør.

Birgitte.

Hør, hvilket Væv! Et Spøgels ſkulde ſidde
Med Hov'det under Armen ſom en Hat!
Hvad havde han da vel paa Skuldrene?

Malcolm.

Den-røde Strube, hvoraf Blodet ſprang
Som Vandſpring. Det faldt draabevis tilbage,
Det overſtænkte Liget med ſit Purpur,
Som Vandets Perler Bæknets Marmorſtøtte.

Birgitte.

Hvor han har Phantaſie! Fy ſkam dig, Dosmer!
Ind med dig!

Malcolm.

Gaae I først! I ſkal jo lyſe!

Birgitte.

Troer du, jeg frygter?

Malcolm.

Nu, ſaa ſkynd ſig da!

Birgitte

(famler mellem Nøglerne).

Jeg kan ei finde Nøglen. Jeg er valen
Om Hænderne.

Malcolm.

Det klirrer! Gamle Satan!

Nu skal man see, hun vaagner ham derinde.
Han rører sig!

Juliane.

Nei, det var Natteſtormen.

Birgitte.

Hid Lyset! — Den fordømte Nøgle skiuler
Sig, troer jeg — — Hvad?

Malcolm.

Hvad siger I?

Birgitte.

Du talde!

Malcolm.

Jeg taug som Graven.

Birgitte.

Nu, saa var det Hende.

Juliane.

Jeg har slet intet sagt.

Malcolm.

Hvad var det da?

Birgitte.

Du er saa bleg. See der, tag dig en Slurk!

(Rækker ham en Flaske.)

Bryd dig om ingenting. Du gaaer jo i
Et lovligt Kald! Du gaaer din Herres Ærind.
Drik Mod, min Søn! ifald du intet har.

(Han drikker, rækker hende Flasken igien, hun drikker.)

Det er en kraftig Drik; thi den er brygget
Af stærk Muskatviin, stødte Dødningbeen,
Salpeter, Ingefær. Paa Retterstedet
Har jeg den blandet i en Hovedskal,
Mens Synderen paa Hiulet laa deroppe,
Med ulden Sok paa Benet, uden Skoe,
Og stivnedes i Blæsten, som tog fat

I Haaret og de halvnedfaldne Laser.
Der maa det laves, naar det ret skal virke.

(Til Juliane.)

Drik med!

Juliane.

Nei Tak! det er for stærkt for mig.
Jeg er ei vant — jeg kan ei taale det.

Birgitte.

Nu, I maa lære taale meget end,
Som I er ikke vant til.

Malcolm.

Luk nu op!
Nu har jeg Mod.

Birgitte.

Velan, gier Vinen kort!
Det unge Blod! han vaagner ikke ved det;
Og det gjør ikke ondt; Mænd gjør det ei!
Han kommer sovende til Paradis.
Vi vil forkorte ham det usle Liv;
Det er en ærlig Sag. Begravet skal
Han ogsaa blive i den tørre Brønd.
Der ligge flere Riddere, min Tro!
I kærligt Favntag ovenpaa hinanden.

Malcolm.

Nu, Sladderhank, luk op!

Birgitte.

Den første Dør
Er oppe. Nu den anden! Kom med Lyset!

(Hun og Malcolm gaae ind og puste ved Mellemdøren.)

Juliane (alene).

O hellige Maria! skiærm mod Vold
Den unge Ridders Hierte med dit Skiold.

Beskyt ham, hulde Frelser! i sin Fare.
Lad Lasten falde for sin egen Snare!

(Hun følger.)

Aimars Sovekammer.

Aimar i Mørke ved Sengen, lytter.

Der er de! De er ved den anden Dør.
Ha, Malcolm hvile skal paa sine Laurbær.
Hør, hvor de pusle! kan for Skræk ei finde
Ret Nøglehullet. Har Samvittigheden
Endnu en Funke skiult i slige Hjerter?
Der er de. Stille!

Birgitte

(stikker Hovedet ind ad Døren, med Lampen i Haand).

Han sover tyst, og her er mørkt og roligt.
Nu hen at støde Dolken ham i Brystet!
Træk saa Gardinet til, og lad ham ligge.
I Morgen kan vi see til ham igien,
Naar han er kold og ikke bløder meer.

(Hun gaaer ud igien.)

Malcolm styrter ind og sniger sig bag Sengen. Man hører Larm og et Suk bag Gardinet.

Aimar

(træder frem med sit Sværd).

Du faldt paa dine Gierninger. Dig skal
Den hele Morderflok til Helved følge.

(Man hører et Skrig udenfor.)

Camillo og **Juliane** komme.

Camillo.

Hun er ei meer. Har I giort af med ham?

Aimar.

Han ſvømmer i ſit Blod.

Camillo.

Jeg kaſted hende
Fra Vinduet ned i Fieldets dybe Kløft.
O hvilket værdigt Brudepar for Satan!

Juliane.

Hr. Ridder!

Aimar.

Skiønne Frøken!

Camillo.

Ædle Herſkab!

Alle Tre,

(grebne af een Følelſe).

Himlens høie Skare!
Styrk os i vor Fare,
Med din Englehær;
Sværdet du indvie,
Hellige Marie!
Til Cherubens Sværd. —

(Der ſtødes i et Horn noget borte; det beſvares fra Borgen.)

Camillo (forſtrækket).

Der komme de!

Aimar.

Hvem?

Camillo.

Alle Røverne.
Lamort har hisſet Vindebroen ned;
Jeg hører Lænken rasle, Hængſlen pibe.

Aimar

(med et tvivlſomt Blik paa Juliane).

Hvad giør vi nu?

Juliane

(griber hårt hans Haand).

Tab Eders Fatning ei!
Camillo! vil du hiælpe mig?

Camillo.

Med Livet.

Juliane.

Du har jo Nøglen til den store Jerndør?
Til Hvælvingen?

Camillo.

Her!

Juliane.

Giv mig den!

(Han rækker hende en stor Nøgle.)

Juliane

(strækker den mod Himlen).

Sanct Petrus!
Dig blev jo Magten over Nøglen givet,
Vie dette Jern til Døden og til Livet!

Aimar.

Forklar mig denne Gaade!

Juliane.

Her er Nøglen.
Følg mig, besindig og forsigtig, Ridder!

(De gaae.)

Gaarden i Røverborgen.

I Forgrunden en Aabning ned til Kjælderen. I Baggrunden et Dueslag; til begge Sider Bygninger og en Trappe med Rækværk.

Røverne komme fra Broen med Fakler og Bytte, med **Adelaide, Thereſe** og **Richard**; den Sidſte bagbunden. De ſynge:

Hyænen bygger ſin Hule,
Han krabſer i Jorden haard;
Ham ikke Byttet kan ſtiule
Selv hellige Kirkegaard.

Naar alle Blomſter ſig lukke,
Naar Maanen ſtinner i Krat,
Da bange de Smaadyr ſukke
For gruſomme Tigerkat.

Krokodillen ligger i Sivet,
Saa ynkelig græder hun der;
Hun Fiſteren ſtiller ved Livet,
Saaſnart han vover ſig nær.

Vi kan vel Byttet os fange,
Vi elſke ſom Dyrene Blod.
Ei Tiger og Klapperſlange
Forfærde Røvernes Mod.

Juliane kommer frem paa Trappen fra Borgen med Aimars Skiarf i Haanden.

Ramonneur (ſvagt).

Ha, Frøken Juliane!

Alle Reverne.

Juliane!

Ramonneur.

Ifald endnu du gjør dig kostbar, Stolte!
Saa gjør du ilde. Vi har fanget, seer du,
To Dronninger i Nat til Høvedsmanden;
Og hvad ei han vil eie, hører os til.
Forstaaer du det, min Smukke?

Juliane (stolt).

Ramonneur!
Jeg taaler ikke din Fornærmelse.

Rochechoup.

Ret, Juliane! bryd dig ei om ham.
Bring os en Krukke Vand! Thi jeg er tørstig.
Hvor er Birgitte, Malcolm?

Juliane.

Nu, hvor er de
Hos Andre vel, end hos den dræbte Ridder,
Hvis Skiærf jeg bringer her som Seierstegn.

(Adelaide udstøder et Skrig og er nær ved at besvime. Therese understøtter hende.)

Therese.

Adelaide! Gud, hun dør, hun dør!

Richard.

Grusomme, hiælper!

Ramonneur.

Snører hende op,
Den Stakkel! Hendes Bryst er stærkt bespændt.

Adelaide

(støder ham fra sig).

Afskyelige Røver! tag mit Liv;
Men rør mig ikke med din frække Haand.

Røverne

(med vild Latter).

Saadan helbredes Pigerne for Afmagt.

Roucheloup.

Nu ſtille! Juliane, tal! bliv ved!

Juliane.

Camillo lokket har en Ridder med
En herlig Ganger og med ſtjønne Vaaben
Til Borgen. Jeg har draget ſelv Gardinet
Fra Sengen, medens Malcolm — du forſtaaer mig!

Rocheloup.

Hvad? Det har du?

Røverne.

Ha, Bravo, Juliane!
Men Vand! Bring Vand! Jeg tørſter efter Vinen.

Rocheloup.

Den Qvinde har beſtandig huet mig,
Med dette raſſe, fornemtſtolte Væſen.
Jeg har forgabet mig i dine Øine;
Det veed du, derfor trodſer du. Du minder
Mig om en lille næsviis Bologneſer,
Jeg ſaae engang i Buret hos en Løve.

Juliane.

Nu glemmer du vel mig for diſſe Piger?

Rocheloup.

De er for fine, ſpæde Maanſtinsvæsner
For mig. Jeg er din ſtolte Jupiter,
Saafremt du være vil min trinde Juno.

Juliane.

De unge Piger giør mig alt til Juno.
Juno var ſtinſyg.

Rocheloup.

Hvor hun er elſtværdig!
Bliv min! Og du ſkal aldrig Aarſag faae
Til Nidkiærhed. Min ſvage Side, veed du,
Er Leſten ei, men Strid og Lyſt til Bytte.

Juliane

(rækker ham sin Haand).

Velan, saa er jeg din! og Bryllupsbægret
Har Biergets Fee selv fyldt for os idag.

Rocheloup.

Hvad mener du?

Juliane.

Hør, tappre Rocheloup!
Din Borg er stærk; Naturen har befæstet
Dens Grund med sine Klipper: røden Porphyr
Foragter Fiendens Spyd, og knækker det
Som Straahalm. — Men, du pressér ingen Mosk
Af disse Stene! Ofte har dit Hjerte
Bekymring følt: ifald du blev beleiret,
Hvor du fik Kildevand til dine Helte.

Rocheloup.

Ja, det er sandt! Det er en Feil ved Borgen.

Juliane.

O Herre, hør, hør hvad jeg har opdaget!
Dybt i den store Kiælder er en Kilde.

Alle (forundrede).

En Kilde?

Juliane.

Som jeg gik at hente Vildt
Og Vin til Nadver, i den kiøle Hule —
Da føler jeg, det vaadt er ved min Fod;
Jeg lytter til — og hører Vandet dryppe.
Jeg bringer Lyset did — og seer af Klippen
Igiennem Sprækken af den stiøre Steen,
Som Perler piple frem de klare Draaber.

Rocheloup.

Det er umuligt!

Juliane.

Det er vist.

Røverne.

En Kilde?

Victoria! Naar Borgen har en Kilde,
Da er den uindtagelig.

Andre.

Ned! Ned

At smage Vandet!

Izarn.

Bliv! Jeg aner Svig.

Rocheloup (leer).

Hvad Svig?

Izarn.

Jeg veed ei; men jeg aner Svig.

Rocheloup.

Du veed ei, og dog veed du! Nu, hvad veed du?

Izarn.

Opsætter Eders Tørst et Øieblik!
Jeg har ei udtømt Bægrene som I.
Jeg gløder ei, mit Øie skuer skarpt,
Jeg seer Forvirringen i hendes Ansigt.

Juliane (ilat).

Den Feige seer Forvirring overalt!

Rocheloup.

Vel talt. Kom, kom! Med Fakkerne derned!

(Camillo og Juliane tage hver sin Fakkel og følge med Roverne.)

Izarn

(holder Ramonneur tilbage).

Bliv du!

Ramonneur.

Hvorfor?

Izarn.

At vogte Fangerne.

Ramonneur
(peger paa Richard).

Han er i Lænker, og min Tunge med.
Jeg har jo Viser ſtraalt den hele Vei.
(Gaaer.)

Izarn.

Fordømte, dumme Uforſigtighed!
(Der raabes nede:)
Izarn! Kom, Izarn!

En drukken Røver
(kommer tilbage).

Hiælp os, ſee ved Lyſet!

Izarn.

Hvad ſkal jeg ſee? Hvad ſee da I dernede?

Røveren.

Vi? — Intet?

Izarn.

Intet? Skiuler Ingen ſig
I Krogene?

Røveren.

Jo! Vandet, vi ſkal drikke.

Izarn.

Forreſten Ingen?

Røveren.

Nogle Muus maaſkee,
Som holde Kammerbord paa egen Haand,
Naar Herſkabet har ſpiiſt. Jeg ſaae kun lutter
Kiødtønder, Tællelys og Spegeſtinker.
Du ene ædru er i hele Flokken;
Hvis du ei finder Kilden, ſaa forvandles
Vi reent dernede ſelv til Spegekiød.

Izarn.

Velan saa kom! (Sagte:) Der stikker Noget under.

(De gaae; efter en kort Taushed hører man Jernboren islaaes med et frygteligt Bulder.)

Therese.

Gud, hvad var det?

Richard.

Fat Mod!

Therese.

Adelaide!

Min elskte Frøken! Richard! hun fortvivler.

Juliane og **Camillo** komme tilbage fra Kiælderen med Fakler. Juliane har endnu Aimars Skiærf om sin Arm.

Camillo.

Victoria! Victoria! Vi spærred
I Buret alle Mand. Der brumme de
Som vrede Bier i den lukte Kube,
Før Svoveldampen qvæler dem.

Juliane.

Men Izarn?

Camillo.

Faldt for mit Sværd, før han fik raabt om Hiælp.

Juliane.

Stik Duehuset hisset strax i Brand!
Jil saa til Vindebroen! Lad den ned!
Naar Fremmede seer Ild paa Klipperne,
Da vil de stimle til, deels for at redde,
Deels for at overrumple Røverne.

Richard (glad).

Hvad hører jeg? O Himmel, min Therese!

Juliane

(overskiærer hans Baand).

Min ædle, unge Ridder! I er fri.

Richard og Thereſe
(laſte ſig for hendes Fødder).

Vor Engel!

Juliane.

Store Forſyn! hør min Tak.
Et Øieblik har rigt erſtattet mig
Et Aars udſtandne, tunge Lidelſer.

Thereſe.

Adelaide!

Adelaide,
(der har været henſunken i ſtum Bedrøvelſe, ſtirrer fortvivlet paa Juliane, og ſiger:)

Giv mig dette Skiærf!
Og lad mig ſee hans Liig, før han begraves!

Juliane.

Hvorledes? Er det muligt? Skulde du —

Adelaide.

Giv mig hans Skiærf, det himmelblaae!
Den Arv du mig ei nægte maa!
Da jeg det om hans Skulder bandt,
Med Anelſe min Taare randt.

I Morgen, ſom ham Gud giengav,
Han finder kun en tidlig Grav.
I Kloſter nu hans Pige gaaer,
Og længes, hvergang Klokken ſlaaer.

Eet Ønſke blot mit Hierte har:
At ſamles ſnart med min Aimar.
Da ſlumre vi bag Kirkens Krog
Med Roſer paa vort Kiſtelaag.

Aimar nærmer ſig henrykt.

Adelaide!

Adelaide
(med saalig Forundring).
Min Aimar! O Himmel!

Begge.
Jeg vaager ei, jeg drømmer!
Du hviler ved mit Bryst?
Dit Blik i Glæde svømmer?
O himmelsøde Lyst!

Adelaide.
Du lever?

Aimar.
I din Arm!

Adelaide.
Du smiler?

Aimar.
Ved dit Smiil.

Adelaide.
Ei Morderdolken traf din Barm?

Aimar.
Nei, elskte Pige! kun Cupidos Piil.

Begge.
Forsvunden er al Trængsel,
Nu Maanen brød min Sky;
Mig smerter ingen Længsel,
Jeg lever kiækt paa ny!

Aimar.
Min Arm sig om din Midie bøie!
Lad Barmen svulme, kiærligrund.
Jeg drikker Ilden af dit Øie,
Og Nektar af din Purpurmund.

Adelaide.

Du hviler ei paa sorten Baare!
Ei bløder du i Maanestin.
En hellig kun, en venlig Taare
Nedtriller paa din brune Kind.

Begge.

O Kiærlighed kun fatter
Den Løn paa lange Savn,
At sees og trykkes atter
Til Trofasthedens Favn!

Aimar (til Juliane).

Høimodige! see, vore Taarer flyde,
Og føl den Tak, som Læben ei kan yde!

Juliane.

O! det er skiønt at skue Andres Glæde,
Naar Østen blusser i sit Morgenklæde,
Da smiler Vesten med et venligt Gienskiær.

Adelaide (med Deeltagelse).

Hun er ei lykkelig!

Therese (ligesaa).

Ei lykkelig?

Camillo bringer **Connetablen**, Ridder **Bernard**, nogle **Riddersvende** og **Hyrdefolk** over Vindebroen. Enkelte blive tilbage for at slukke Ilden. Da Juliane seer Connetablen, skubser hun og iler ind i Borgen.

Bernard.

Bliv her, Hr. Connetable! Paa min Ære,
Jeg finder det betænkeligt.

Connetablen.

Hvorfor?

Vi har jo Kæmper nok, som kan forsvare,
Ifald I frygter.

Bernard.

Frygte nu vel ei;
Forsigtighed og Frygt er to Begreber,
Som vel maae stilles ad. Men jeg er gammel,
Jeg holder gierne mig til Et ad Gangen.
Vor Hensigt var at søge først min Datter,
Og ei at fange Røvere.

Connetablen

(opdager Adelaide).

Ved Himlen!
Vor Hensigt er opnaaet, før vi veed det,
Mit Syn har ei bedraget mig. Der staaer hun!

Bernard.

Hvad? Hvem? Min Datter?

Connetablen.

Frøken! Det er hende.

(Gaaer hende imøde.)

Ha, Grumme! Skal vi saadan træffes atter?
See Himlens Straf for din Forvovenhed!
Men Himlens Redning sendes dig ved mig.
Nu er du min!

Aimar

(træder frem).

End ei, Hr. Connetable!
Først maa I gjennembore dette Bryst.

Connetablen.

Aimar? Min Vaabendrager? (Til sine Folk:) Griber dem!

(Peger paa Richard.)

Og kaster ham i Lænker!

Aimar.

Fy, Hr. Ridder!
Saa smaaligt gjøre Brug af Overmagten?

Connetablen (fatter sig).

Frygt ei, Hr. Ridder! I skal vel behandles.

Aimar.

Har Dronning Blancas kongelige Bud
Ei sat en Skranke for vor Tvistighed?

Connetablen.

Jert Castellane skal I trygt beholde.

(Spøgende:)

Men det er intet Vilkaar i Tractaten,
At I skal ogsaa røve mig min Brud.
Jert Fængsel vorde skal heel taaleligt.
Jeg har et Taarn i Krogen af min Borg,
Ved Siden af den lille Blomsterhauge,
Ei langt fra Riddersalen. I skal høre
Violen klinge til min Bryllupsfest;
Og jeg skal sende Jer af Retterne.
Naar Hun er min, da rider I afsted
Til Castellane, som en fri Baron,
Og vi har intet meer at tvistes om.

(Mork til Richard:)

For dig, Forræder! staaer et være Fængsel,
Hvor ingen Sol og ingen Maane skinner.

Aimars Svende komme hurtig over Vindebroen.

Aimars Svend.

Til Hiælp! See her de røde Luer brænde!

Aimar.

Hvad seer jeg hist? Troer jeg mit eget Øie?
Nu skal mig intet bøie!
Der komme mine tappre Riddersvende.

Aimars Svend.

En stor Forsamling hisset, og saa rolig?
Og søger ei at bierge
For Luerne den gamle Klippebolig?

Aimar.

O Roland! Clermont! drager Eders Værge.
Udvrister Eders Ven af Fiendens Skare!

Aimars Svend.

Vor unge Helt i Fare?
Hav Tak, du lyse Lue!
Du lod os fiernt Forræderiet flue.

Connetablens Krigere.

Forgiæves haaber I ham at forsvare.

(Fægtning. Aimar og Richard befries; Adelaide og Therese ere flygtede ind til Juliane i Borgen.)

Juliane
(i et Vindue, med Slør).

Høiagtelse for fremmed Eiers Grunde!
Min Borg staaer fredelige Gjæster aaben;
Men vil I drage Vaaben,
Saa iler atter til de dybe Lunde!
I kom at slukke Branden; ei at nære
Den vilde Glød, ved selv som Ild at brænde.
Befaler Eders Svende
Den Strid at standse, som gior Ingen Ære.

Aimar.

Herr Ridder! Damen os med Rette laster!

Connetablen.

Min Handske der jeg kaster!

Aimar.

Jeg Eder er forbunden.
See der er min! Og nu til Kamp i Lunden.

Adelaide og Therese (i et andet Vindue).

O bliv! Hvi raser I? hvi vil I stride?

Aimar.

O, min Adelaide!

Adelaide.

Jeg dør af Angst!

Bernard (bestyrtet).

Ha, hvilke Hidsigheder!
Forliges dog, og indgaaer en Forening.

I Herrer! Stik de Sværd i deres Skeder,
Og agter en fornuftig Oldings Mening.

Connetablen (heftig).

Hvad mener I da?

Aimar (ligesaa).

Tal, ved Ridderære!

Bernard (raabvild).

I Herrer Tid mig give!
Jeg mener, — seer I, — hvad der maa saa være,
Det saaer, som det er vorden, at forblive.

Aimar.

Ha! Himlen jeg min Ret betroer.

Connetablen.

Jeg Modet!

(De vil gaae.)

Juliane tilsyneladende paa Trappen med Adelaide og Therese.

Et Ord! — før daarligt I udøse Blodet.

Aimar.

Borgfruen taler. Ei vi Agten glemme!

Connetablen (forundret).

Jeg kiender denne Stemme! —

Juliane.

Opsætter Eders Kiv et Øieblik!
Maaskee formaaer et Ord af Qvindens Mund
Med mere Fynd at stille denne Strid,
End selve Sværdet.

Connetablen
(med stigende Bestyrtelse).

Ha, hvad hører jeg?

Juliane.

Herr Connetable! Rygtet for et Aar,
Om Eders Frues pludselige Død —
Paa Jagten —

Connetablen
(slaaer Hænderne sammen).
Ved St. Petrus! det er Hende.

Juliane
(slaaer Sløret tilbage).
Ja, det er Hende.

Connetablen
(stubser et Øieblik, stirrer paa hende, og siger derpaa galant med en pludselig Fatning).
Omfavn mig, Madame!

Juliane.
O min Gemal! Ifald I havde vidst —
Hør Eders Hustru!

Connetablen.
Ja, det er min Kone,
Den samme Skabning, Øine, samme Stemme,
Det samme Blik.

Juliane.
Hør Eders Juliane!

Connetablen (bøflig).
Behøves ei.

Juliane.
Jo, I maa høre mig.

Connetablen (sagte).
Den samme Lyst som før til at fortælle!
Alt træffer sammen. (Høit:) Anstreng Eder ei!
I har i Nat alt fatigert Jer meget;
Og jeg kan gjætte mig til hele Resten.
(Til de Andre, idet han tager sin Gemalinde ved Haanden:)
Jeg har den Ære her at forestille
Selskabet Fru Grevinden af Montfort,
En født Sabran, min ædle Ægtefælle;
Ei død, som Rygtet foregav, paa Jagten;
Men ranet bort af Røvere; bevaret

Et heelt Aar, ved en selsom Styrelse;
Opdaget ved en endnu mere selsom;
Og hævnet — paa det Allerselsomste

Juliane.

Jeg ønsker ingen Hævn, Herr Connetable!
Kun over disse Røvere, som Himlen
Tillod at fængsles ved min svage Haand,
Jeg kræver Eder til Retfærdighed.

Connetablen.

Ha, mine Damer! Maa man ei beundre
Slig Aandsnærværelse hos Fru Grevinden?
At lokke snildt dem ned i Kiælderen,
Slaae Døren i og staae som en Heltinde!
I Sandhed, denne Daad vil rygtes vidt,
Og Frankrigs Troubadourer vil besynge
Grevindens sieldne Mod i Røverkulen.

Juliane.

Gid evig Taushed skiule med sit Slør
Den tunge, bittre Skiæbne, jeg har lidt.
Jeg indseer vel, at den Mismodighed,
Som alt et Aar har gnavet paa mit Hierte,
Vil giøre mig uskikket til at nyde
Det muntre Liv ved Frankrigs Hof, Herr Greve!
Jeg skylder Himlen Tak for denne Redning;
Og offrer gierne mine sidste Dage
Til Klosteret. Kun Eet forlanger jeg:
Den unge Frøken elsker denne Ridder!
Har I lidt Godhed end for Juliane,
Saa viis det, ved at afstaae hende strax
Til sin Aimar;

(Peger paa Richard.)

Og tilgiv denne Yngling!

Connetablen

(grunder et Øieblik afsides).

En Hustru et Aars Tid hos Røvere —

Den Nød er haard at knække! — Men en Brud
En Sommernat i Skoven hos sin Beiler —
Det er en Ferskensteen, som knækker Tanden.

(Holt:)

Min Gemalinde, I fornærmer mig!
Vil I berøve mig uvenligt nu,
Hvad Skiæbnen alt har stilt mig ved et Aar?
Jeg gik paa Frieri — jeg tilstaaer det!
Min Gud, er det da Synd, at Enkemanden,
Naar han en Tid har offret Taarer til
Sin Hustrus Minde, — søger at forslaae
Sin Tungsind, og at finde Livets Blomster
Paa andre Veie? Men, nu er I min;
Og ingen Røver meer, hvad Navn han bærer,
Om det var Klostret selv, adskiller os.

(Han kysser hendes Haand; derpaa vender han sig til Richard.)

Dig der, tilgiver jeg din Pagestreg!
Og hvis din Fader er tilfreds dermed,
Saa har jeg intet mod din Siæls Udvalgte!

Richard (glad).

O, min Therese!

Therese.

Richard!

Connetablen (til Adelaide).

Ædle Frøken!
Hvad Eder angaaer, saa frasiger jeg
Aldeles mig min Ret til Eders Haand.
I har en Fader, lad ham selv bestemme!

Bernard (bestyrtet).

Hvad? Jeg bestemme?

Adelaide.

Fader!

Aimar.

Ædle Herre!

Bernard.

Ugudelige! løbe saadan bort!
Forvolde mig en saadan Hierteſorg,
Med Snue, Natteſagt, Forkiølelſe,
Paa mine gamle Dage!

Aimar og Adelaide.

Kiære Fader,

Tilgivelſe!

Bernard.

Hvad er der ved at giøre?
Det er beſtemt i Skiæbnens Bog, og Støvet
Maa ikke ſætte ſig mod Skiæbnens Villie.
Mit Valgſprog er: Jeg finder mig i Alt
Hvad ei kan være anderledes; altſaa:
I er min Svigerſøn og hun er Eders!

Camillo.

Til Lykke, ædle, unge Ægtepar!

Aimar.

O min Camillo! Kunde jeg faa ſandt
Kun ogſaa ſtaffe dig din tabte Lykke.

Camillo.
(trykker hans Haand).

Nu — jeg vil varme mig i Eders Solſtin!
I glemmer ei, hvad I har lovet mig?

Aimar.

Nei, nei, ved Gud!

Camillo.

I Eders Borgkapel
Skal Messer ſynges for min Roſas Siæl?

Aimar.

Fra Hvælvingen, ved Sølverklokkens Kimen,
Skal Requiem forkynde Midnatstimen.

Camillo.

Velan, det skal min Sorg formilde.
Min Grædepiil, som hang i Støv,
Skal qvæge nu sit stumme Løv
I Eders friske Glædeskilde.
Forsvundet er min Rosas Oval,
Forsonet Almagts strenge Villie.
Nu skal hun luttres til en Lilie
For Paradisets skiønne Dal.

Aimar.

En munter Alf i Skoven mild
Lod Hiertet frygte, Haabet glippe,
Og her paa Eventyrets Klippe
En Sommernat os fare vild;
Men Skoven aabnes — og jeg seer
Et Marmorslot i Aftenrøde,
Hvor kiærligt iler os imøde
Fortryllende tre skiønne Feer!

Adelaide.

Saa hænger Blomsten med sit Blad
I Lummerheden, for at blegne;
Men huldt begynder det at regne,
Da styrkes den i friske Bad;
Den hæver atter muntre Krands,
Og Vinden vugger den i Vaaren,
Og Taf den smiler gjennem Taaren,
Til Himlen med fornyet Glands.

Alle.

Vor jublende Sang, lyd høit i Naturen!
Til Tempel forvandlet er Mordernes Vraa.
Den diævelſke Grumhed ſig ſtyrter fra Muren,
Paa Kanten alt vore Violerne ſmaa.
Hvor Taaren har flydt og hvor Blodet er rundet,
Skal Giæſtfrihed vinke med ridderlig Tro;
Thi Mildhed har ſeiret og Ondſkab er bundet,
Og Borgen er atter Uſkyldigheds Bo.

Indhold.

Trillingbrødrene fra Damask . . . . . Pag. 1.
Reverborgen . . . . . — 129.

NOV 2 3 1959